

SPRAWOZDANIE
KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI
z rocznego okresu działalności

SPIS TREŚCI

I. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI JAKO ORGAN KONSTYTUCYJNY	1
II. DZIAŁALNOŚĆ PRAWOTWÓRCZA KRRiT	14
Wprowadzenie	14
Projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji opracowany w KRRiT.....	14
Rozporządzenia KRRiT	17
Wybrane uchwały KRRiT i decyzje Przewodniczącego KRRiT.....	19
Wpływ orzecznictwa na działalność KRRiT – wybrane sprawy	21
Ugody zawarte przez KRRiT z nadawcami	22
III. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI JAKO ORGAN KONCESYJNY	24
Wprowadzenie	24
Działalność koncesyjna w okresie sprawozdawczym – radiofonia	26
Stan realizacji sieci ogólnopolskich nadawców: Radio Maryja, Radio RMF FM, Radio ZET	26
Rozszerzenia koncesji oraz poprawa warunków nadawania radiowych nadawców ponadregionalnych, regionalnych i lokalnych	32
Zmiany programowe w koncesjach radiowych – współpraca nadawców regionalnych i lokalnych ...	35
Przekształcenia właścicielskie podmiotów wykonujących koncesje radiowe	37
Postępowania wyjaśniające oraz decyzje w sprawie cofnięcia bądź uchylecia koncesji.....	38
Działalność koncesyjna w okresie sprawozdawczym – telewizja	39
Sytuacja koncesyjna naziemnych nadawców telewizyjnych – aspekty programowe, techniczne i prawne realizacji koncesji	39
Rozwój programów satelitarnych i pakietów cyfrowych	42
Działalność koncesyjna w okresie sprawozdawczym - telewizja kablowa	43
Koncesje na rozpowszechnianie programu w sieciach telewizji kablowej.....	43
Rejestracja programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej	46
Opracowanie trybu postępowania dotyczącego ponownego udzielania koncesji.....	47
 Wykaz decyzji o udzieleniu lub rozszerzeniu koncesji wydanych w roku sprawozdawczym 1999/2000	 52
IV. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI A NADAWCY	54
Współpraca z nadawcami.....	54
Sytuacja częstotliwościowa radiofonii publicznej	59
Nowy podział administracyjny kraju i rekonfiguracja sieci regionalnych	59
Uruchomienie stacji nadawczej w Solcu Kujawskim.....	61
Radio Parlament	62
Optymalizacja sieci radia publicznego – projekt sieci dla Programu 2 i Radia Bis	63
Stan i skutki zaprzestania z dniem 31 grudnia 1999 roku emisji w zakresie 66 – 74 MHz	64
Stan realizacji sieci spółki „Telewizja Polska S.A”	65
Kontrola działalności programowej nadawców	66
Kontrola działalności programowej nadawców publicznych	67
Kontrola działalności programowej nadawców koncesjonowanych	68
Analizy problemowe	69
Nadawcy telewizyjni emitujący programy spoza terenu Polski	76
Badania widowni telewizyjnej i audytorium radia	77

Monitoring działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców publicznych i komercyjnych.....	78
Telewizja publiczna – programy ogólnopolskie.....	79
Oddziały terenowe TVP S.A.....	80
Telewizyjni komercyjni nadawcy ogólnopolscy i ponadregionalni.....	80
Telewizyjni nadawcy lokalni.....	82
Nadawcy programów w sieciach kablowych.....	83
Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej w Polskim Radiu S.A.....	84
Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich komercyjnych nadawców radiowych	86
Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej lokalnych komercyjnych nadawców radiowych	87

V. DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I

TELEWIZJI.....	91
Cele działalności międzynarodowej KRRiT.....	91
Prace związane z integracją europejską.....	93
Zmiany w polskim ustawodawstwie w kontekście harmonizacji z prawem unijnym oraz międzynarodowych zobowiązań Polski.....	94
Współpraca z Komisją Europejską – Seminarium na temat problemów związanych z implementacją Dyrektywy o Telewizji bez Granic.	99
Prace nad raportem z zobowiązań w sektorze audiowizualnym wynikających z członkostwa w OECD.....	100
Uczestnictwo w pracach związanych z członkostwem Polski w Światowej Organizacji Handlu (WTO)	102
Rada Europy.....	103
Udział w pracach zmierzających do ratyfikacji Protokołu poprawek znowelizowanej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej.....	103
Udział w pracach Grup Ekspertów Rady Europy.....	106
Przygotowanie do Konferencji Ministerialnej poświęconej przyszłym kierunkom polityki środków masowego przekazu Rady Europy.....	107
Udział w pracach European Platform for the Regulator Authorities (EPRA)	108

VI. DZIAŁALNOŚĆ KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI W ZAKRESIE OPŁAT ABONAMENTOWYCH I POZAABONAMENTOWYCH.....

109	109
Wprowadzenie	109
Wysokość opłat abonamentowych.....	110
Propozycje innych rozwiązań związanych z poborem abonamentu.....	112
Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych planowanych w 2000 roku.....	122
Współpraca KRRiT z Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz z Przedsiębiorstwem Państwowym Użyteczności Publicznej „Poczta Polska” Ministerstwem Łączności	128
Współpraca z Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych.....	128
Współpraca z Ministerstwem Łączności i z Przedsiębiorstwem Państwowym Użyteczności Publicznej Poczta Polska.....	129
Umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w opłatach abonamentowych.....	133
Korespondencja związana z opłatami abonamentowymi	137
Informacja o stanie abonentów radiowych i telewizyjnych.....	137

VII. SKARGI I INTERWENCJE .....

140	140
Wprowadzenie	140
Zorganizowane protesty	141
Skargi dotyczące programów informacyjnych.....	142

Skargi złożone przez rzecznika prasowego rządu	144
Skargi złożone przez przedstawicieli administracji rządowej	145
Skargi ugrupowań politycznych i związków zawodowych	146
Skargi posłów i senatorów	148
Skargi dotyczące programów publicystycznych	149
Skargi dotyczące naruszenia dobrych obyczajów, obrazy uczuć religijnych, przemocy i seksu	151
Indywidualna ocena audycji radiowych i telewizyjnych	155

VIII. BUDŻET KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI..... 157

Budżet	157
Jednostki nadzorowane przez Przewodniczącego KRRiT	161

I. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI JAKO ORGAN KONSTYTUCYJNY

1.1 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stoi na straży wolności słowa w radiu i telewizji, samodzielności nadawców i interesów odbiorców oraz zapewnia otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji (art. 6 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji). Przepis ten określa podstawowe cele działania Krajowej Rady we wszystkich dziedzinach jej ustawowej właściwości. Krajowa Rada zapewnia otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji, m.in. poprzez politykę koncesyjną sprzyjającą różnorodności programowej i tematycznej, a także zróżnicowanym postawom i poglądom. Zadanie ochrony wolności słowa nakłada na Krajową Radę obowiązek powstrzymywania się od działań ograniczających swobodę wypowiedzi, ale również zobowiązuje Krajową Radę do przeciwdziałania naruszeniom tej wolności ze strony innych osób. Podobne obowiązki Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji dotyczą ochrony samodzielności nadawców i interesów odbiorców.

1.2 W uchwale z 24 czerwca 1999 roku w sprawie sprawozdania KRRiT z rocznej działalności Sejm RP przyjął powyższy dokument, ale jednocześnie krytycznie ocenił działalność Rady w zakresie ochrony dzieci i młodzieży przed negatywnymi skutkami programów zawierających przemoc, okrucieństwo i pornografię. Ponadto Sejm RP wezwał Krajową Radę do skutecznego egzekwowania przestrzegania przez nadawców przepisów w zakresie ochrony najmłodszych przed demoralizacją. Sejm krytycznie ocenił również brak działań KRRiT w zakresie przywrócenia całodobowej emisji Programu 2 i Programu 4 Polskiego Radia oraz wezwał Krajową Radę do niezwłocznego podjęcia pracy tak aby przywrócić słuchaczowi – płatnikowi abonamentu – pełny dostęp do wszystkich programów radia publicznego.

Przewodniczący w imieniu KRRiT złożył, 13 lipca 1999 roku, na ręce Marszałka Sejmu pisemne zapewnienie, że powyższe wskazania Sejmu będą określały priorytetowe kierunki prac Krajowej Rady. Spełniając zalecenia Sejmu w zakresie ochrony dzieci i młodzieży, przedstawiciele Krajowej Rady m.in. uczestniczyli w realizacji Porozumienia Nadawców „Przyjazne Media”, w tym w pracach dotyczących oznakowania programów. Na ten temat szerzej napisano w rozdziale II, w części pt. „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”. Krajowa Rada przygotowała projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, który obejmował także to zagadnienie.

Trzeba też zaznaczyć, że w dobie rozpowszechniania się nowych technik przekazu, coraz większego znaczenia nabierają takie czynniki, jak odpowiedzialność nadawców oraz przygotowanie do świadomego, krytycznego odbioru i wyboru programu telewizyjnego. Wymaga to położenia nacisku na wychowanie przez szkołę dzieci i młodzieży do odbioru mediów oraz na organizację różnych form kształcenia rodziców i wychowawców w tej

dziedzinie, Pozostaje to poza bezpośrednimi kompetencjami Krajowej Rady, która jednak niezmiennie wysuwa ten problem w kontakcie z właściwymi organami państwa oraz z opiniotwórczymi środowiskami społecznymi (np. problem ten był omawiany podczas spotkań z przedstawicielami Konferencji Episkopatu Polski). W ostatnim zaś czasie KRRiT podjęła inicjatywę przygotowania opracowania „Edukacja medialna w Polsce”. Niestety brak odpowiednich środków finansowych w znacznym stopniu ogranicza działalność Krajowej Rady w tym zakresie.

Zgodnie z zaleceniami Sejmu Krajowa Rada uznała za priorytetowe prace zmierzające do przywrócenia całodobowej emisji Programu 2 i Programu 4 PR S.A. Według przewidywań wkrótce zakończą się prace polegające na poszukiwaniu nowych częstotliwości, które będzie można użyć dla potrzeb nowej sieci. Szybkość realizacji tego zamierzenia zależy od uzgodnień międzynarodowych częstotliwości nowo dobranych i tempa przekazywania ich do dyspozycji KRRiT.

Trzeba również podkreślić, że od 4 września 1999 roku działa Radiowe Centrum Nadawcze Polskiego Radia S.A. w Solcu Kujawskim. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji od początku odnosiła się przychylnie do projektu budowy przez Polskie Radio długofalowego centrum nadawczego, upatrując w jego realizacji możliwość pomyślnego rozwiązania problemu odbioru Programu 1 na terenie kraju. Uchwałą z 7 maja 1997 roku KRRiT postanowiła wydzielić z wpływów abonamentowych 41 mln. złotych (ok.10 mln. USD) na częściowe sfinansowanie budowy i wyposażenia obiektu, oraz kwotę 3,6 mln zł na uregulowanie płatności podatku VAT (szerzej na ten temat napisano w rozdziale IV „Krajowa Rada a nadawcy”).

Obecnie Krajowa Rada wspólnie z zarządem Polskiego Radia S.A. podejmuje inicjatywy, aby dla potrzeb Programu 1 nie tylko pozostawić 19 dotychczas użytkowanych częstotliwości w paśmie UKF, ale również uzupełnić pokrycie Programem 1 aglomeracji miejskich powyżej 50 tys. mieszkańców. Oznacza to konieczność przekazania dodatkowo Polskiemu Radiu 27 częstotliwości w paśmie UKF. W tej sprawie, 22 marca 2000 roku, w siedzibie Krajowej Rady zorganizowane zostało spotkanie z przedstawicielami zarządu PR S.A., Ministerstwa Łączności i Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej.

1.3 Rok 1999 zamknął pierwszą, od czasu wejścia w życie ustawy o radiofonii i telewizji, pełną sześcioletnią kadencję Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. W kwietniu ubiegłego roku zakończyli swoją kadencję trzej członkowie KRRiT: dotychczasowy przewodniczący KRRiT, Bolesław Sulik, sekretarz KRRiT, Andrzej Zarębski oraz członek KRRiT, Jan Szafranec. W ich miejsce powołani zostali nowi członkowie KRRiT z nominacji Sejmu RP, 21 kwietnia - Juliusz Braun i Jarosław Sellin oraz z nominacji Prezydenta RP, 10 maja - Włodzimierz Czarzasty.

Od wygaśnięcia kadencji dotychczasowego Przewodniczącego KRRiT, pracami Rady kierował zastępca przewodniczącego KRRiT, Witold Graboś. Podczas posiedzenia, 6 lipca 1999 roku, przewodniczącym Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji został wybrany Juliusz Braun (uchwała KRRiT nr 495). Jednocześnie rezygnację z pełnienia funkcji zastępcy złożył Witold Graboś. Na kolejnym posiedzeniu, 13 lipca, Jan Sęk został wybrany zastępcą Przewodniczącego KRRiT (uchwała KRRiT nr 502). Na posiedzeniu, 23 marca 2000 roku, sekretarzem KRRiT został wybrany Włodzimierz Czarzasty (uchwała KRRiT nr 140).

1.4 Podczas pierwszej po wyborze konferencji prasowej, przewodniczący KRRiT Juliusz Braun przedstawił plan najważniejszych zadań Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz zasady, którymi chce się kierować przy ich realizacji. Wśród tych zamierzeń najważniejszymi

są: uporządkowanie polskiego rynku telewizyjnego w dobie zmian spowodowanych wprowadzaniem technologii cyfrowej, rozwój telewizji publicznej i umacnianie jej roli w demokratycznym państwie, ochrona krajowej produkcji audiowizualnej w obliczu integracji europejskiej, co oznacza ochronę kultury i tożsamości narodowej. Głównym zadaniem KRRiT jest obrona interesów odbiorców. Zadania te powinny być realizowane przy uwzględnieniu wszystkich poglądów i opinii, rozważanych na równych prawach, zaś ostateczne decyzje powinny zapadać w sposób w pełni demokratyczny.

1.5 Wśród zadań KRRiT ustawa o radiofonii i telewizji wymienia projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji. W komentarzach do ustawy o radiofonii i telewizji przyznanie Krajowej Radzie kompetencji do projektowania kierunków polityki państwa w dziedzinie mediów audiowizualnych określa się jako kompetencje organu państwowego do harmonizowania w fazie koncepcyjnej wszystkich elementów oddziaływania państwa. W fazie wykonawczej tylko część tych działań podejmowana jest przez Krajową Radę. Warunki działalności nadawców są w szczególności zdeterminowane działaniami Ministra Łączności, Ministra Finansów, Prezesa Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej oraz innych organów administracji państwowej. Działania tych organów wymagają uzgodnień w ramach rządu oraz koordynacji z działaniami Krajowej Rady.

1.6 Z inicjatywy Prezesa Rady Ministrów, 4 sierpnia 1999 roku, odbyło się pierwsze – od 19 października 1998 roku – spotkanie z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji. Ważną konkluzją poprzedniego spotkania było ustalenie, że Krajowa Rada przygotowuje dokument zawierający propozycję stanowiska państwa w stosunku do platform cyfrowych. Dokument ten został przygotowany i 2 lutego 1999 roku przesłany na ręce Premiera. Niestety wbrew wcześniejszym ustaleniom nie zostały podjęte dalsze prace zmierzające do określenia stanowiska państwa w tej sprawie.

1.7 Podczas spotkania, 4 sierpnia 1999 roku, Premier podkreślił, że wspólnym zadaniem rządu i KRRiT jest w szczególności dostosowanie prawa w dziedzinie mediów do prawodawstwa Unii Europejskiej oraz prowadzenie spójnej polityki audiowizualnej. Ponadto zarówno Prezes Rady Ministrów, jak i członkowie KRRiT podkreślili m.in. wagę takich problemów, jak wprowadzanie technologii cyfrowej oraz wypracowanie optymalnego modelu rozwoju platform cyfrowych, tworzenie kanałów tematycznych, działanie na rzecz ograniczania przemocy w mediach, przyszłość nadawców publicznych także w kontekście ściągalności abonamentu, miejsce i rola telewizji publicznej na rynku. Zwrócono też uwagę na rzetelność i obiektywizm programów informacyjnych oraz publicystycznych, szczególnie tych nadawanych przez TVP S.A.

1.8 Prezes Rady Ministrów zaproponował powołanie zespołu roboczego do współpracy KRRiT i rządu oraz terminarz stałych spotkań: z Przewodniczącym KRRiT – co najmniej raz na kwartał, z Krajową Radą - co najmniej raz na pół roku. Niestety do dalszych spotkań jak dotychczas nie doszło, a wspólne prace zakończyły się podczas przygotowywania rządowego projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji.

1.9 Krajowa Rada przygotowała i przekazała do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, 3 września 1999 roku, projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Projekt ten miał przede wszystkim na celu dostosowanie prawa wewnętrznego do standardów Unii Europejskiej, a w szczególności dostosowanie obowiązujących przepisów do wymogów Dyrektywy „O telewizji bez granic” oraz uregulowanie cyfrowego rozpowszechniania

programów radiowych i telewizyjnych. Ponadto uwzględniał realizację międzynarodowych zobowiązań Polski względem Rady Europy, OECD, WTO. W tym kontekście ważnym elementem nowelizacji była również ochrona kultury i tożsamości narodowej w twórczości audiowizualnej, jako istotny element europejskiego dziedzictwa kulturowego.

Projekt rządowy nie uwzględniał wszystkich zgłoszonych przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji propozycji, na co Przewodniczący KRRiT zwracał uwagę zarówno podczas prac nad projektem, jak i w czasie posiedzenia Rady Ministrów 19 października 1999 roku. Pierwsze czytanie projektu odbyło się na posiedzeniu sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu, 9 listopada 1999 roku. Prace legislacyjne zakończyły się 3 marca 2000 roku. Sejm przyjął projekt nowelizacji ustawy, który został przekazany do rozpatrzenia przez Senat. (Szerzej na ten temat napisano w rozdziale II „Działalność prawotwórcza KRRiT”)

1.10 Ważnym elementem realizacji ustawowych zadań Krajowej Rady w projektowaniu polityki państwa w dziedzinie mediów elektronicznych są stałe kontakty z Parlamentem. Członkowie Krajowej Rady biorą udział w posiedzeniach komisji i podkomisji sejmowych oraz senackich. W szczególności trzeba wymienić tu prace sejmowej oraz senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu, dotyczące nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Ponadto Krajowa Rada przygotowywała materiały i uczestniczyła w posiedzeniach wyżej wymienionych komisji, podczas których omawiano następujące zagadnienia:

- kierunki reformy telewizji publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem roli i zadań ośrodków regionalnych;
- aktualna sytuacja w Polskim Radiu S.A. i planowane kierunki zmian;
- informacja o stanie negocjacji z Unią Europejską;
- ściągalność abonamentu za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych;
- realizacja ogólnopolskich koncesji radiowych – Radio RMF FM, Radio Zet, Radio Maryja (posiedzenie wspólne z Komisją Transportu i Łączności);
- przywrócenie całodobowej emisji Programu 1 i Programu 4 Polskiego Radia S.A.;
- realizacja zadań edukacyjnych w publicznej radiofonii i telewizji;
- analiza programów informacyjnych i publicystycznych w telewizji publicznej;
- wykonanie budżetu państwa w części dotyczącej KRRiT.

Członkowie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji uczestniczyli także w posiedzeniach innych sejmowych i senackich komisji oraz podkomisji, w szczególności:

- Komisji Ochrony Konkurencji i Konsumentów w związku rozpatrzeniem rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji - posiedzenie wspólne z Komisją Kultury i Środków Przekazu (projekt ten omawiała również senacka Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej);
- Komisji Finansów Publicznych w zakresie projektowania i wykonania budżetu KRRiT;
- Komisji Małych i Średnich Przedsiębiorstw w związku z rozpatrzeniem rządowego projektu ustawy prawo o działalności gospodarczej;

- Komisji do spraw Kontroli Państwowej w związku z rozpatrzeniem poselskiego projektu uchwały w sprawie zlecenia Najwyższej Izbie Kontroli przeprowadzenia kontroli działalności KRRiT w zakresie realizacji koncesji dla Radia Maryja - posiedzenie wspólne z Komisją Kultury i Środków Przekazu;
- Komisji Zdrowia w związku z sprawozdaniem Rady Ministrów z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Komisji Integracji Europejskiej w związku z informacją o stanie negocjacji o członkostwo w Unii Europejskiej i stanie prac nad Programem Informowania Społeczeństwa;
- Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych na temat sytuacji mniejszości narodowych w mediach publicznych;
- Komisji Rodziny w związku z rozpatrzeniem projektu Polskiej Deklaracji w sprawie Młodzieży i Alkoholu, także w związku ze zmianą ustawy Kodeks karny (projekt ten był także przedmiotem obrad senackiej Komisji Rodziny);
- Podkomisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia poselskich projektów ustaw z zakresu kinematografii;
- Podkomisji Nadzwyczajnej do przygotowania sprawozdania o potrzebnych zmianach legislacyjnych w zakresie cyfrowej technologii przekazu (Krajowa Rada przygotowała i przekazała podkomisji zarówno projekt stosownej nowelizacji, jak i informacje o działaniach, których podjęcie jest konieczne w związku z rozwojem nowych technologii przekazu);
- Podkomisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskich i prawach pokrewnych;
- Podkomisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy prawo telekomunikacyjne.

1.11 Udział KRRiT w projektowaniu polityki państwa w zakresie mediów audiowizualnych jest również realizowany poprzez bezpośrednią współpracę z przedstawicielami administracji państwowej. Przykładowo można wskazać spotkanie z Ministrem Skarbu Państwa, Emilem Wąsaczem. Spotkanie, które odbyło się 12 stycznia 2000 roku, dotyczyło wstępnej informacji o ministerialnym projekcie nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, w szczególności w zakresie powoływania organów spółek mediów publicznych. Ponadto omówiono obecną sytuację w TVP S.A., zarówno w związku z wdrażaniem reformy, jak i z uchwałą KRRiT o udzieleniu koncesji na rozpowszechnianie w sposób rozświetlony satelitarny programu telewizyjnego pod nazwą „Aktualności”. Minister Skarbu Państwa zadeklarował, że przekaże KRRiT projekt opracowanej w resorcie nowelizacji ustawy. Niestety dotychczas KRRiT takiego projektu z Ministerstwa Skarbu Państwa nie otrzymała. Natomiast wyżej wymieniony projekt otrzymało Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego z prośbą o konsultację.

Stałe kontakty utrzymywane są z Ministrem Łączności i Państwową Agencją Radiokomunikacyjną. Podczas wspólnych spotkań omawiane są sprawy dotyczące technicznych warunków koncesji, a także związane z zapewnianiem możliwości nadawania programu przez publiczne radio i telewizję. Jedno z ostatnich spotkań, 22 lutego 2000 roku, dotyczyło tzw. optymalizacji sieci kanałów telewizyjnych, w szczególności w kontekście zaspokajania potrzeb telewizji regionalnych. Tego samego dnia odbyło się również spotkanie z przedstawicielami Ministerstwa Obrony Narodowej, a tematem wspólnej narady był

problem zwalniania kanałów telewizyjnych pozostających w gestii wojska. Projekt docelowej sieci telewizyjnej przewiduje 49 stacji dużej mocy, z czego 22 stacje oparte są na kanałach 43 – 47 oraz 54 i 55, wykorzystywanych przez wojsko. Niestety przedstawiciele Ministerstwa Obrony Narodowej podczas spotkania poinformowali, że zwolnienie tzw. kanałów wojskowych może nastąpić najwcześniej około 2010 roku.

Krajowa Rada, 13 stycznia 2000 roku, zorganizowała również spotkanie z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Łączności, Zarządu spółki Polskie Radio S.A. oraz spółki Telekomunikacja Polska S.A., które dotyczyło problemów związanych z emisją programu dla słuchaczy za granicą czyli tzw. Radia Polonia. Obecnie Krajowa Rada oczekuje na oficjalne stanowiska resortów dotyczące rozpowszechniania programu Radio Polonia na falach krótkich ze stacji nadawczej w Leszcznie.

Na posiedzeniu 11 stycznia 2000 roku Krajowa Rada przyjęła stanowisko dotyczące transmisji obrad Parlamentu przez Polskie Radio S.A. KRRiT stwierdziła, że częstotliwość 198 kHz winna być docelowo przeznaczona dla potrzeb PR S.A. w celu realizacji tzw. programu parlamentarnego. Szerzej na ten temat napisano w rozdziale IV „Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji a nadawcy”.

W związku z odwołaniem prezesa zarządu PR S.A. i członka zarządu tej spółki Krajowa Rada, 20 stycznia 2000 roku, spotkała się z przedstawicielami Ministerstwa Skarbu Państwa i przewodniczącymi rad nadzorczych spółek TVP S.A. i PR S.A. W wyniku tego spotkania na ręce Ministra Skarbu Państwa zostało skierowane wystąpienie z prośbą o stanowisko m.in. dotyczące relacji rad nadzorczych mediów publicznych z Ministrem Skarbu Państwa.

W najbliższym czasie Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji planuje spotkanie z przedstawicielami Państwowej Komisji Wyborczej. Spotkanie dotyczyć będzie problemów związanych z określeniem szczegółowych zasad, według których zarejestrowani kandydaci oraz osoby przez nich wskazane mogą prezentować programy wyborcze, a także składać oświadczenia w publicznym radiu i telewizji.

1.12 Przedstawiciele Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji uczestniczyli także w pracach zespołu roboczego powołanego w Instytucie Łączności we Wrocławiu w związku z optymalizacją i aktualizacją dotychczasowego projektu sieci Radia Maryja. Założenia do projektu optymalizacji sieci Radia Maryja zostały opracowane w Krajowej Radzie. Prace w zakresie optymalizacji sieci Radia Maryja zainicjował, 30 kwietnia 1999 roku, ówczesny wiceprzewodniczący KRRiT, p. Witold Graboś. Z inicjatywy wiceprzewodniczącego został zorganizowany zespół roboczy, złożony z przedstawicieli oddziału wrocławskiego Instytutu Łączności, KRRiT i jej biura. Podczas pierwszego spotkania ustalono główne założenia i kierunki prac w zakresie optymalizacji sieci dla Radia Maryja. Z braku odpowiednich środków finansowych wykonanie projektu zostało zlecone i sfinansowane przez Ministerstwo Łączności. Obecnie przedstawiciele KRRiT uczestniczą w pracach wspólnego zespołu roboczego, który w oparciu o projekt Instytutu Łączności prowadzi dalsze, konieczne uzgodnienia w zakresie planu sieci dla Radia Maryja. Zespół działa w Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej.

Przedstawiciele KRRiT uczestniczyli także w pracach zespołu powołanego w Ministerstwie Łączności w związku z przygotowaniem rozporządzenia w sprawie przeznaczeń częstotliwości na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i warunków ich wykorzystania. Rozporządzenie to uregulowało problem zaprzestania wykorzystywania tzw.

dolnego pasma UKF dla celów rozpowszechniania programów. (Szerzej na ten temat napisano w rozdziale IV Sprawozdania „Krajowa Rada a nadawcy”)

Przewodniczący KRRiT brał udział w posiedzeniach Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów w związku z pracami nad rządowym projektem ustawy prawo telekomunikacyjne. Sprawa ta była również przedmiotem wspólnych obrad, 17 lutego 2000 roku, z Nadzwyczajną Podkomisją powołaną do rozpatrzenia tego projektu. W swoim stanowisku Krajowa Rada m.in. zgłosiła propozycję dotyczącą przepisów regulujących rezerwację częstotliwości dla rozpowszechniania programów w technice cyfrowej. Ponadto KRRiT proponowała wprowadzenie przepisu, aby połowa wpływów z opłat za wykorzystywanie częstotliwości stanowiła dochód Krajowej Rady z przeznaczeniem na finansowanie prac naukowo - badawczych w szczególności w zakresie gospodarki częstotliwościami. Krajowa Rada zwracała też uwagę, że jednym z podstawowych czynników warunkujących rozwój radiofonii i telewizji jest dostęp do odpowiednich zasobów częstotliwościowych. Dostęp ten powinien podlegać decyzjom politycznym, a nie wyłącznie decyzjom technicznym. Gdyby sprawami gospodarki częstotliwościowej zajmował się Urząd Regulacji Telekomunikacji (URT) Krajowa Rada zostałaby pozbawiona możliwości wykonywania swoich ustawowych funkcji, w tym projektowania w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji. Do rządowego projektu ustawy zgłoszona została uzgodniona z KRRiT autopoprawka. Przewodniczący KRRiT uzgodnił w porozumieniu z Ministrem Łączności brzmienie autopoprawki do projektu prawa telekomunikacyjnego w zakresie rezerwacji częstotliwości dla rozpowszechniania programów w technice cyfrowej. Zgodnie z tą autopoprawką w tym zakresie, Prezes URT działa w porozumieniu z Przewodniczącym KRRiT. Autopoprawka została przyjęta przez Radę Ministrów 7 marca 2000 roku i skierowana do prac parlamentarnych.

Z inicjatywy Przewodniczącego KRRiT oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 10 grudnia 1999 roku, odbyło się spotkanie nadawców lokalnych zrzeszonych w Konwencie Lokalnych Komercyjnych Stacji Radiowych z władzami ZAiKS. Spotkanie miało miejsce bezpośrednio po proteście nadawców przeciwko za wysokim, ich zdaniem, opłatom za prawa autorskie, które wyznacza ZAiKS. Współgospodarze zaproponowali stronom sporu swoją mediację. Powołano zespół roboczy składający się z przedstawicieli Konwentu, ZAiKS-u, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Krajowej Rady (szerzej na ten temat napisano w rozdziale III „Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”).

1.13 Oprócz wyżej wymienionych Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zajmowała stanowisko m.in. wobec następujących projektów ustaw:

- ustawy prawo działalności gospodarczej. Projekt przewidywał, że działalność objęta koncesjonowaniem na podstawie ustawy o radiofonii i telewizji, z dniem wejścia w życie nowego prawa, będzie wymagała wyłącznie uzyskania zezwolenia. Przewodniczący KRRiT w wystąpieniu skierowanym m.in. do Marszałka Sejmu i Ministra Gospodarki, zwrócił uwagę na sprzeczność przepisów projektu ustawy z art. 54 ust. 2 Konstytucji RP. W toku prac parlamentarnych podzielono stanowisko Krajowej Rady.
- projekt ustawy prawo telekomunikacyjne oraz projekt ustawy prawo spółek handlowych. Krajowa Rada nie podziela poglądu, wyrażonego w uzasadnieniu projektu prawo spółek handlowych, zgodnie z którym szczególne uregulowania dotyczące spółek akcyjnych w dziedzinie radia i telewizji nie mają uzasadnienia i powodują w praktyce wiele trudności. Także inne przepisy tego projektu budzą zastrzeżenia Krajowej Rady, m.in. przepis, zgodnie z którym w postępowaniu administracyjnym mogą uczestniczyć spółki w

organizacji. Zdaniem Krajowej Rady takie podmioty, jako nie w pełni ukształtowane, nie powinny uczestniczyć w szczególnego rodzaju postępowaniach, czyli właśnie w postępowaniu o udzielenie koncesji. W tej sprawie zostało skierowane stanowisko KRRiT z prośbą o uwzględnienie w toku prac legislacyjnych w Sejmie.

1.14 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wspólnie z Marszałkiem Sejmu RP, 27 października 1999 roku, zorganizowała konferencję „Zadania telewizji publicznej względem wspólnot regionalnych i lokalnych”. Podczas konferencji zwrócono uwagę, że osiąganie coraz lepszych wyników ekonomicznych przez TVP S.A. nie może odbywać się kosztem realizacji ustawowych zadań telewizji publicznej, w tym obowiązków wobec wspólnot regionalnych i lokalnych. Realizacja tych zadań to istotne wyzwanie dla telewizji publicznej.

Podobną problematykę, z udziałem członków KRRiT, omówiono, 13 października 1999 roku, podczas konferencji pt. „Społeczność samorządowa w zwierciadle medialnym”, zorganizowanej przez Marszałka Sejmiku Województwa Podlaskiego.

O zadaniach telewizji publicznej wobec wspólnot regionalnych i lokalnych, mówiono również w czasie wyjazdowego posiedzenia Komisji Kultury i Środków Przekazu w Gdańsku, w którym uczestniczyli członkowie Krajowej Rady.

W dniach 17 i 18 listopada 1999 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, zorganizowała, w Jabłonie pod Warszawą, spotkania z nadawcami radiowymi i telewizyjnymi. Wspólna dyskusja koncentrowała się wokół czterech bloków tematycznych: dostosowanie polskiego prawa do standardów europejskich w sektorze audiowizualnym, rynek nadawców koncesjonowanych, wybrane aspekty techniczne działań nadawców oraz problemy kultury narodowej w programach radiowych i telewizyjnych. W wyniku tej narady Krajowa Rada skierowała na ręce przewodniczącego Komisji Kultury i Środków Przekazu stanowisko nadawców wobec niektórych propozycji zawartych w rządowym projekcie nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, np. w zakresie uregulowań o udziale kapitału zagranicznego w przedsięwzięciach medialnych. Zdaniem nadawców i KRRiT liberalizacja przepisów w tym zakresie spowoduje ekspansję koncernów zagranicznych, a ze względu na różnicę potencjału gospodarczego może wywołać kryzys telewizji krajowych.

Z inicjatywy Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, 15 grudnia 1999 roku, odbyło się spotkanie na temat założeń raportu „Edukacja medialna w Polsce”. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz współpracujący z KRRiT eksperci z Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Uczestnicy spotkania zgodzili się, że powstanie raportu poświęconego zagadnieniom edukacji medialnej będzie przydatne zarówno dla Krajowej Rady, nadawców jak i organów państwa odpowiedzialnych za edukację. Niestety brak odpowiednich środków ogranicza zakres przeprowadzanych badań i zmusza KRRiT do poszukiwania innych form finansowania tego rodzaju prac.

Komisja Europejska oraz Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, 7 i 8 października 1999 roku, zorganizowały seminarium poświęcone problemom implementacji Dyrektywy o „Telewizji bez granic”. Warszawskie seminarium było kontynuacją współpracy zapoczątkowanej w 1997 roku konferencją o roli sektora audiowizualnego w tworzeniu społeczeństwa obywatelskiego, przeznaczonej dla przedstawicieli krajów stowarzyszonych (szerzej na ten temat napisano w rozdziale V „Działalność międzynarodowa KRRiT”).

1.15 W ubiegłym roku, 25 lutego, podpisane zostało Porozumienie Polskich Nadawców Telewizyjnych „Przyjazne Media”. Sygnatariuszami Porozumienia są Telewizja Polska S.A., Telewizja „Polsat” S.A., Telewizja TVN, Polskie Media S.A. – Nasza Telewizja, Polska

Korporacja Telewizyjna – Canal Plus, Telewizja Niepokalanów, Polska Telewizja Kablowa oraz Wizja TV. Natomiast 15 kwietnia 1999 roku zostało podpisane Porozumienie Polskich Nadawców Radiowych „Przyjazne Media”, którego sygnatariuszami są Polskie Radio S.A., Radio dla Ciebie S.A., Radio Wrocław S.A., Radio Łódź S.A., Radio Merkury S.A., Radio Lublin S.A., Radio Kraków S.A., Radio Białystok S.A. Radio Kielce S.A., Radio Wa-Ma S.A. Radio Wawa, Radio Zet, Rozgłośnia Harcerska, Radio TOK FM, Radio „El”, Radio Flash.

15 grudnia 1999 roku ukonstytuowała się Stała Komisja Sygnatariuszy Porozumienia „Przyjazne Media”, która rozpoczęła prace nad stworzeniem jednolitego systemu oznakowania programów, dla poszczególnych grup wiekowych odbiorców. Stała Komisja przedstawiła, 9 lutego 2000 roku, Przewodniczącemu KRRiT swoje propozycje dotyczące sposobu oznakowania programów. Propozycje Komisji zawierają trzy kategorie oznaczeń: „dla wszystkich”, „za zgodą rodziców”, „tylko dla dorosłych”. (Szerzej na ten temat napisano w rozdziale II „Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”)

1.16 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wysoko oceniła relacje radiowe i telewizyjne z pielgrzymki Jana Pawła II do Polski. Pozytywna ocena współdziałania mediów publicznych z Kościołem w Polsce została potwierdzona w czasie bezpośrednich kontaktów Krajowej Rady z przedstawicielami Konferencji Episkopatu Polski.

Współpraca Polskiego Radia S.A. jak i Telewizji Polskiej S.A z Kościołem katolickim i innymi wyznaniem rozwijała się w okresie sprawozdawczym pomyślnie. Szczególnym sprawdzianem osiągniętego poziomu współdziałania była obsługa radiowa i telewizyjna Pielgrzymki Papieża Jana Pawła II do Polski w dniach 5-17 czerwca 1999 roku. Było to największe i najtrudniejsze przedsięwzięcie podjęte przez media publiczne, wykonane wzorowo i z wielkim zaangażowaniem. Bezpośrednie transmisje radiowe i telewizyjne przeprowadzono ze wszystkich spotkań z Papieżem. Zapewniono wysoki poziom obsługi technicznej i merytorycznej, m.in. przez uprzednie przygotowanie zespołów prowadzących relację, przeprowadzone w ścisłej współpracy ze stroną kościelną. Równie starannie przygotowano bloki audycji towarzyszących pielgrzymce, pozwalających głębiej ją zrozumieć i przeżyć przez miliony odbiorców. Osiągnięto też rekordową oglądalność i słuchalność, a nadsyłane do nadawców listy oraz wyniki badań przeprowadzonych przez OBOP świadczą o wyjątkowo wysokiej, społecznej ocenie sposobu ukazania wizyty Ojca Świętego (np. według badań OBOP w odniesieniu do telewizji publicznej: oceny bardzo dobrze - 54%; dobrze - 41%; łącznie - 95 % respondentów). Również Konferencja Episkopatu Polski wysoko oceniła przekaz medialny zarówno przed wizytą, jak i podczas jej trwania. W liście skierowanym do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, zawierającym ocenę całokształtu przekazu pielgrzymki przez media publiczne, Sekretarz Generalny Episkopatu Polski bp. Piotr Libera napisał m.in.: „Trzeba podkreślić także doskonałą umiejętność współpracy dziennikarzy różnych redakcji Polskiego Radia i Telewizji Polskiej w obsłudze wydarzenia religijnego i społecznego zarazem. Ten proces narasta od szeregu już lat. Jest widoczny w coraz lepszej współpracy z redakcjami programów katolickich w ramach Polskiego Radia S.A. i Telewizji Polskiej S.A. Obsługa Wizyty Apostolskiej, tak poprzez programy przygotowujące do wizyty Ojca Świętego, jak i podczas jej trwania była tego dojrzałym przejawem.” Osiągnięcia Telewizji Polskiej S.A. w przekazywaniu pielgrzymki papieskiej znalazły uznanie Akademii Nagrody Mediów Niptel’99, która przyznała TVP S.A. nagrodę za rzetelność i poziom relacji z tego wydarzenia. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji po dokonaniu pełnej analizy pracy radia i telewizji publicznej w czasie pielgrzymki papieskiej upoważniła Przewodniczącego KRRiT do wyrażenia pełnego uznania za zaangażowanie i profesjonalizm w jej relacjonowaniu pielgrzymki. W liście skierowanym do

prezesów zarządów TVP S.A. i PR S.A., Przewodniczący KRRiT Juliusz Braun podkreślił, że dały one „w tych dniach swoją pracą ważny wkład w budowanie wspólnoty ludzi wokół wartości podstawowych dla przyszłości naszego narodu i jego kultury duchowej, co wiąże się najściślej z samą istotą mediów publicznych”.

Problematyka religijna obecna jest w radiowych i telewizyjnych programach mediów publicznych zarówno z okazji wielkich wydarzeń (np. obszerne relacje z odbywającego się w grudniu 1999 roku w Warszawie zlotu młodzieży zorganizowanego przez Wspólną Ekumeniczną z Taizé, czy ostatnio z przebiegu papieskiej pielgrzymki do Ziemi Świętej), jak i na co dzień. Ważną rolę spełniają tutaj Redakcje Programów Katolickich PR S.A. i TVP S.A. We wrześniu 1999 roku odbyły się uroczystości jubileuszu dziesięciolecia pracy tych redakcji, w których uczestniczył Prymas Polski kardynał Józef Glemp. Podkreślono przy tej okazji dorobek i perspektywy rozwojowe tych redakcji. Programy katolickie są emitowane na pięciu antenach Polskiego Radia, czterech krajowych i jednej dla zagranicy. Polskie Radio transmituje niedzielną Mszę św., oraz wiadomości Radia Watykańskiego, nadaje katolickie programy informacyjno-publicystyczne (np. „Z życia Kościoła”), formacyjne, czy podejmujące problemy społeczne. W Telewizji Polskiej w programie pierwszym transmitowany jest niedzielny Anioł Pański z Papieżem i emitowane programy takie jak „Credo” , „Raj”, „Salomon”, „Ludzki świat”, „Ziarno”. Program 2 TVP S.A. nadaje „W okolicie Stwórcy” i „Słowo na niedzielę”. Programy katolickie są też obecne na antenach telewizyjnych ośrodków regionalnych i regionalnych rozgłośni radia publicznego.

Problematykę związaną z działaniem mediów publicznych, w tym z funkcjonowaniem programów katolickich, KRRiT tradycyjnie już omawia z przedstawicielami Konferencji Episkopatu Polski na odbywających się corocznie spotkaniach. W okresie sprawozdawczym spotkanie takie odbyło się 4 listopada 1999 roku. Stronę kościelną reprezentowali m.in.: Przewodniczący Konferencji Episkopatu, Prymas Polski ks. kard. Józef Glemp, Sekretarz Generalny Konferencji ks. bp. Piotr Libera, ks. arcybp. Henryk Muszyński, ks. arcybp. Juliusz Paetz, ks. arcybp. Zbigniew Kamiński, ks. bp. Jan Chrapek i ks. bp. Marian Błażej Kruszyłowicz oraz rzecznik prasowy Konferencji Episkopatu o. Adam Schulz i księża - szefowie redakcji katolickich radia i telewizji. W wydanym, po spotkaniu wspólnym komunikacie poinformowano m.in. iż przedstawiciele Konferencji Episkopatu zwrócili się – za pośrednictwem KRRiT – do mediów o godne ukazanie Wielkiego Jubileuszu Roku 2000

Postulat ten jest aktualnie realizowany w praktyce programowej Polskiego Radia S.A. i Telewizji Polskiej S.A.

Problematyka życia religijnego innych wspólnot wyznaniowych żyjących w Polsce znajduje również swoje odbicie w programach publicznego radia i telewizji. Ma ona szczególne znaczenie w programach ośrodków regionalnych, przede wszystkim na tych terenach, na których znajdują się większe skupiska danej wspólnoty wyznaniowej. Także w praktyce programów ogólnopolskich daje się dostrzec rosnące zainteresowanie tą problematyką (np. zwiększone w roku sprawozdawczym w porównaniu z latami ubiegłymi, relacje telewizyjne o obchodach prawosławnych Świąt Wielkanocy).

1.17 W 1999 roku upłynęły kadencje rad programowych działających w oddziałach terenowych TVP S.A. oraz w regionalnych rozgłośniach Polskiego Radia S.A. Na podstawie art. 28a w związku z art. 30 ustawy o radiofonii i telewizji członków rad programowych powołuje Krajowa Rada – 10 członków powoływanych jest spośród kandydatów wskazanych przez ugrupowania parlamentarne, 5 spośród kandydatów wskazanych przez KRRiT. Po przeprowadzeniu konsultacji z ugrupowaniami parlamentarnymi Krajowa Rada powołała rady programowe II kadencji.

1.18 Jako organ kolegialny Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 1999 roku przyjęła 798 uchwał i odbyła 69 posiedzeń oraz ponad 55 spotkań, przede wszystkim z nadawcami zarówno publicznymi, jak i komercyjnymi, ale również z przedstawicielami związków i stowarzyszeń (m.in. Ogólnopolska Izba Gospodarcza Komunikacji Kablowej, Konwent Lokalnych Komercyjnych Stacji Radiowych). Odbyły się także spotkania z przedstawicielami organów administracji państwowej, z którymi KRRiT współpracuje (m.in. z Ministrem Łączności, Ministrem Skarbu Państwa). Gośćmi KRRiT byli również przedstawiciele Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej, Telekomunikacji Polskiej S.A., Międzynarodowego Stowarzyszenia Reklamy IAA, Sygnatariusze Porozumienia Polskich Nadawców Radiowych i Telewizyjnych „Przyjazne Media” a także członkowie organów spółek Telewizja Polska S.A., Polskie Radio S.A.

Do dnia złożenia Sprawozdania Krajowa Rada przyjęła 152 uchwały oraz odbyła 21 posiedzeń i 20 spotkań z nadawcami. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji odbyła spotkania zarówno z nadawcami publicznymi (m.in. Polskie Radio S.A.; Telewizja Polska S.A., Regionalne Rozgłoszenie PR S.A.), jak i z nadawcami komercyjnymi (m.in. Radio ZET, Radio RMF FM, Radio WAWA, Telewizja Polsat, Polskie Media S.A., Canal Plus, TVN) oraz z nadawcami katolickimi (Radio Maryja, Telewizja Niepokalanów). Członkowie KRRiT odbyli również spotkanie z Komitetem SOS dla „Radia Maryja”.

Organizacyjne i merytoryczne zaplecze Krajowej Rady stanowi Biuro KRRiT w którym działają następujące departamenty: koncesyjny, programowy i monitoringu, ekonomiczny, finansowy, prawny, reklamy, techniki, współpracy z zagranicą oraz gabinet przewodniczącego KRRiT. Działają również dwa samodzielne wydziały: wydział nadawców kablowych oraz administracyjno-gospodarczy. Obecnie przygotowywany jest nowy regulamin organizacyjny Biura KRRiT.

W okresie sprawozdawczym kancelaria w Biurze KRRiT przyjęła około 24 tys. listów. Liczba ta nie obejmuje korespondencji okolicznościowej (np. świątecznej). W tym samym czasie podobną liczbę listów wysłano z Krajowej Rady. Liczba ta obejmuje również korespondencję związaną z kolportażem „Biuletynu Informacyjnego KRRiT”.

1.19 „Biuletyn Informacyjny KRRiT” nieprzerwanie ukazuje się co miesiąc od października 1996 roku. W ostatnim roku w Biuletynie ukazały się informacje dotyczące m.in. następujących tematów: Europejskie instancje regulujące w sektorze audiowizualnym; Telemetria w telewizji cyfrowej; Uwarunkowania techniczne wprowadzenia naziemnej telewizji cyfrowej w Polsce; Mniejszości narodowe w mediach publicznych, Rynek reklamy telewizyjnej i radiowej w 1998 roku oraz perspektywy rozwoju; Kierunki ewolucji telewizji publicznej w Europie; Polskojęzyczne satelitarne programy telewizyjne.

Rocznie, nieodpłatnie, rozsyła się ponad 5 tys. sztuk Biuletynu, którego odbiorcami są m.in. Sejm, Senat, Kancelaria Prezydenta RP, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, spółki publicznej radiofonii i telewizji, nadawcy komercyjni oraz główne redakcje prasowe, a także niektóre ośrodki naukowe, np. Ośrodek Badań Prasoznawczych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej UJ.

Od początku, tj. od 1996 roku, kwartalnie ukazuje się angielskojęzyczna wersja „Biuletynu Informacyjnego KRRiT”, przekazywana m.in. do organów odpowiedzialnych za radiofonię i telewizję w poszczególnych państwach.

Całkowite koszty związane z wydawaniem obydwu wersji Biuletynu Informacyjnego KRRiT (polskiej i angielskiej) rocznie wynoszą około 70 tys. zł. Koszty te w szczególności obejmują wydatki związane z drukiem Biuletynu i opłatami pocztowymi. Opracowania i

informacje do Biuletynu są prawie wyłącznie przygotowywane przez pracowników Biura KRRiT, bez dodatkowego wynagrodzenia.

1.20 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, w 1999 roku, przyznała swoje nagrody dla twórców i zespołów biorących udział w następujących festiwalach i konkursach: Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni; Międzynarodowym Festiwalu Filmów Katolickich i Multimediiów w Niepokalanowie; Festiwalu Kultury Kresowej w Mrągowie; Przeglądzie Twórczości Radiowej w Dziedzinie Reportażu i Dokumentu Artystycznego w Kazimierzu nad Wisłą; Konkursie im. Krzysztofa Mętraka dla Młodych Krytyków Filmowych; Konkursie Reklamy Radiowej w Kazimierzu nad Wisłą; Festiwalu pt. „Biesiada Weselna” w Węgrowie.

1.21 Zgodnie z art. 63 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji Przewodniczący KRRiT pełnił uprawnienia nadzorcze w stosunku do jednostki badawczo – rozwojowej Centrum Naukowo-Badawcze Techniki Radia i Telewizji „CENRiT”.

„CENRiT” prowadził działalność w zakresie:

- prac naukowo-badawczych oraz badawczo-rozwojowych z dziedziny studyjnej techniki radia i telewizji,
- prac konstrukcyjno-wdrożeniowych dotyczących nowych urządzeń profesjonalnych oraz aparatury kontrolno-pomiarowej dla radia i telewizji,
- świadczenia usług specjalistycznych z dziedziny techniki radia i telewizji oraz produkcji urządzeń radiowych i telewizyjnych.

(Szerzej na ten temat napisano w rozdziale VIII „Budżet Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji”)

1.22 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w ramach uzgodnień międzyresortowych ma obowiązek opiniowania projektów aktów prawnych, zwłaszcza dotyczących sfery działania przepisów o radiofonii i telewizji.

W 1999 roku Krajowa Rada opiniowała projekty 13 aktów prawnych, wśród których 9 opinii dotyczyło projektów ustaw, a w 4 pozostałych przypadkach rozporządzeń. Wobec relacji proponowanych przepisów do treści ustawy o radiofonii i telewizji, zgłoszenia uwag merytorycznych, oprócz projektów opisanych wyżej, wymagał m.in. projekt ustawy Prawo pocztowe. Merytoryczne uwagi zgłoszono również do projektu ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

Nie wymagały uwag projekty ustaw takich, jak np. ustawa o zamówieniach publicznych oraz projekt ustawy o zmianie ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych.

Uwagi merytoryczne zgłoszono m.in. do projektu rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszy Promocji Twórczości.

1.23 Zgodnie z art. 37 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji koncesja w zakresie technicznych warunków emisji programu wydawana jest w porozumieniu z Ministrem Łączności. W chwili obecnej Krajowa Rada oczekuje na zajęcie przez Ministra Łączności stanowiska (w formie postanowienia), dotyczącego ponad 100 stacji radiowo-telewizyjnych. Większość uchwał Krajowej Rady, na które brak jest postanowień, została przekazana do resortu łączności w 1999 roku. Krajowa Rada oczekuje również na zajęcie przez Ministra Łączności formalnego stanowiska w sprawie uchwały dotyczącej zmian parametrów

technicznych sieci Radia Maryja (zgodnych z „nowym projektem sieci”), uwzględnionych w uchwale z 21 grudnia 1999 roku (akceptacja zmian lub przełożenie terminu wydania postanowienia). W związku z powyższą uchwałą Minister Łączności, 23 marca 2000 roku przesłał 7 postanowień a w 34 sprawach odsunął termin ich rozpatrzenia.

Minister Łączności przesyłając postanowienia jednocześnie sygnalizuje Przewodniczącemu KRRiT, że przekazuje informację o uprawomocnieniu się postanowień lub ewentualnym złożeniu przez nadawcę wniosku o ponowne rozpatrzenie. W praktyce Przewodniczący KRRiT takich informacji nie otrzymuje.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji również ogłoszenia o możliwości udzielenia lub rozszerzenia koncesji wymagają porozumienia z Ministrem Łączności. Procedura uzgodnień treści ogłoszenia, mimo uprzedniego przekazania częstotliwości przez Ministra Łączności, przeciąga się jednak do okresu nawet kilku miesięcy.

Przewodniczący KRRiT zwracał się wielokrotnie do Ministra Łączności z prośbą o przyspieszenie procedury uzgodnień technicznych. Prośby te nie przyniosły jednak widocznych efektów – co widać na przykładzie uzgodnień technicznych koncesji satelitarnych, w przypadku których nie ma konieczności dokonywania uzgodnień międzynarodowych. W sprawie programu „Aktualności” przesłano uchwałę 18 października 1999 roku. Dotychczas nie ma odpowiedzi. Postanowienia w sprawie programów „MINIMAX”, „ALE KINO” oraz koncesji na satelitarne rozprowadzanie bezprzewodowe dla spółki CANAL + Cyfrowy, Minister Łączności wydał dopiero po upływie 4 miesięcy.

II. DZIAŁALNOŚĆ PRAWOTWÓRCZA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

Wprowadzenie

2.1 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, jako organ o istotnym znaczeniu w kreowaniu polskiego rynku audiowizualnego uczestniczy w tworzeniu systemu legislacyjnego poprzez:

- opracowywanie projektów ustaw,
- wydawanie aktów wykonawczych w postaci rozporządzeń,
- kształtowanie, z uwzględnieniem orzecznictwa sądów, praktyki stosowania prawa w ulegającym gwałtownym przemianom sektorze mediów elektronicznych.

Projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji opracowany w KRRiT

2.2 Po dwuletnim okresie prac parlamentarnych projekt znowelizowanej ustawy o radiofonii i telewizji został uchwalony przez Sejm 4 marca 1999 roku. Projekt ten zasadniczo odbiegał od propozycji, które były przedmiotem wspólnych uzgodnień z Prezesem Rady Ministrów od 1996 roku. W kwietniu 1997 roku zakończono uzgodnienia międzyresortowe. Nowo powołany gabinet premiera Jerzego Buzka przyjął projekt bez poprawek i skierował go do Sejmu, 31 grudnia, jako inicjatywę rządową.

Prezydent RP ustawy nowelizującej dotychczasowe przepisy nie podpisał i 25 marca 1999 roku przesłał do Sejmu wniosek o jej ponowne rozpatrzenie. Prezydent RP wskazał m.in., że projekt nowelizacji zawiera przepisy sprzeczne z prawem UE, a tym samym nie realizuje celu, jaki stanowił uzasadnienie inicjatywy ustawodawczej. Ponadto projekt – zdaniem Prezydenta – narusza konstytucyjny porządek w państwie i prowadzi do złamania zasadniczej reguły funkcjonowania radiofonii i telewizji, a więc otwartego, pluralistycznego charakteru mediów oraz ich niezależności od ośrodków władzy. Prezydent RP zarzucił również ustawie wprowadzenie przepisów wadliwych, zawierających nieostre i niejasne kryteria, co uchybiało prawnej zasadzie jawności oraz systemowej spójności prawa. Sejm podzielił argumentację Prezydenta RP i 6 maja 1999 roku przyjął weto.

2.3 Najistotniejszym elementem w działalności legislacyjnej KRRiT w roku sprawozdawczym było opracowanie nowego projektu zmiany ustawy o radiofonii i telewizji. Projekt KRRiT realizował przede wszystkim następujące cele:

- wypełnianie międzynarodowych zobowiązań Polski głównie względem Unii Europejskiej, (jest to wynik przyjęcia przez Polskę stanowiska o akceptacji w całości *acquis* w obszarze mediów audiowizualnych),
- uregulowanie cyfrowego rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych, ze względu na szybki rozwój mediów elektronicznych i łączące się z tym procesem zmiany technologiczne, polityczne, społeczne i kulturowe,
- wprowadzenie zmian do przepisów prawnych, dostosowujących istniejące regulacje do aktualnej sytuacji na polskim rynku audiowizualnym.

Powyzszą propozycję Przewodniczący KRRiT, 3 września 1999 roku, przekazał do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W trakcie prac nad projektem trwały szczegółowe uzgodnienia i konsultacje. Krajowa Rada pozytywnie ocenia tę współpracę. Rada Ministrów 19 października 1999 roku przyjęła projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Projekt objął wyłącznie problematykę związaną z dostosowywaniem prawa wewnętrznego w sektorze audiowizualnym do standardów UE (szerzej na ten temat napisano w rozdziale V Sprawozdania „Działalność międzynarodowa Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji”)

Pozostałe kwestie zawarte w projekcie, w tym propozycje unormowania zagadnień cyfrowych, zostały odłożone do kolejnej nowelizacji. W marcu bieżącego roku Przewodniczący KRRiT otrzymał kolejny projekt nowelizacji ustawy, tzw. II transzę. Niestety również w tym projekcie nie znalazły się unormowania dotyczące zagadnień cyfrowych i poboru abonamentu. Należy podkreślić, iż projekt KRRiT, z 3 września 1999 roku, miał charakter kompleksowy i w tym sensie odpowiadał potrzebom i wymaganiom nowej rzeczywistości medialnej. Wyłączenie tychże zagadnień budzi wątpliwości w kontekście prawidłowego funkcjonowania sektora.

2.4 Stworzenie środowiska dla obecności technologii cyfrowej w mediach wymaga przede wszystkim podstaw prawnych dla cyfrowej działalności radiowo – telewizyjnej, zwłaszcza, że już obecnie działają na rynku polskim trzy satelitarne platformy cyfrowe. Dwie są podporządkowane polskim regulacjom prawnym (Polsat i Cyfra+) oraz jedna działająca bez polskiej koncesji (Wizja TV).

Na konieczność wypracowania systemu legislacyjnego w dobie intensywnego rozwoju technologii cyfrowych, Krajowa Rada wskazywała już w 1998 roku w następujących dokumentach: „Wprowadzenie telewizji cyfrowej w Polsce – polityka państwa a polskie i zagraniczne inicjatywy gospodarcze” oraz „Problemy polityki państwa w stosunku do telewizyjnych, satelitarnych platform cyfrowych”.

Następnym krokiem było przygotowanie w 1999 roku projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, obejmującego regulacje prawne związane z technologią cyfrową. Zawarte w nim propozycje normowały przede wszystkim następujące kwestie:

- zagadnienia ogólne, wspólne dla naziemnej i satelitarnej emisji cyfrowej, w tym definicja usługi multipleksowej, warunkowego dostępu i uregulowanie elektronicznych przewodników programowych,
- rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych z nadajników naziemnych oraz cyfrowa emisja satelitarna.

Unormowania odnoszące się do platform cyfrowych ukierunkowane są na zapewnienie możliwości równego, względem prawa, konkurencyjnego nadawców i operatorów platform. Poza tym równolegle należy uregulować sprawy udzielania nadawcom publicznym i komercyjnym uprawnień do rozpowszechniania programów drogą naziemną w sposób cyfrowy („koncesje cyfrowe”). Koncesja taka powinna uprawniać do rozpowszechniania programu w konkretnym multipleksie.

Najistotniejszym zagadnieniem było uregulowanie cyfrowego rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych z nadajników naziemnych.

W sprawie równoczesnego rozpowszechniania analogowego i cyfrowego zaproponowano, aby odpowiednio stosować przepisy art. 34 ustawy o radiofonii i telewizji „do zmian koncesji polegających na uzupełnieniu rozpowszechniania naziemnego rozszerzonego programu o wprowadzanie tego programu do multipleksu”.

W rozdziale 6 pt. „Rozprowadzanie programów oraz usługi multipleksowe i warunkowego dostępu” określono na jakich zasadach oparte jest świadczenie usług multipleksowych, przy uwzględnieniu komplementarnej roli KRRiT i Ministra Łączności. Wskazano, iż: „Operator multipleksu nie może odmówić zawarcia umowy o wprowadzanie programu do multipleksu z nadawcą programu uprawnionego do rozpowszechniania programu w jego multipleksie” (art. 47e ust.1).

Określono też obowiązki dysponenta systemu warunkowego dostępu, warunki stosowania elektronicznych przewodników programowych oraz zasady zgłaszania Przewodniczącemu KRRiT systemu warunkowego dostępu lub elektronicznego przewodnika programowego.

Rozszerzono też odpowiednio przepisy o odpowiedzialności prawnej, uwzględniając powyższe unormowania.

Rozwiązania zawarte w projekcie KRRiT odnośnie technologii cyfrowej mogą stanowić podstawę do dalszych prac legislacyjnych i do wypracowania systemu uregulowań prawnych w tej dziedzinie.

2.5 Podczas prac legislacyjnych, które miały miejsce w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, KRRiT wnioskowała o wprowadzenie uregulowań, stanowiących niezbędne uzupełnienie projektu, a przede wszystkim dotyczących wznawiania koncesji. Brak takich regulacji może bowiem spowodować poważne komplikacje na rynku mediów elektronicznych, głównie z uwagi na zbliżający się termin wygasania decyzji koncesyjnych. Pierwsze z nich wygasają w maju 2001 roku.

W związku z powyższym w projekcie nowelizacji zaproponowano następujące rozwiązanie: „ust. 1 Przewodniczący Krajowej Rady wszczyna postępowanie w sprawie ponownego wydania koncesji, na wniosek nadawcy, złożony nie wcześniej niż na 12 miesięcy i nie później niż na 6 miesięcy przed upływem okresu, na który koncesja została udzielona. ust. 2. Informację o wszczęciu postępowania podaje się do publicznej wiadomości. W postępowaniu nie stosuje się przepisów art. 34” (art. 34a). Zaproponowano również, aby Krajowa Rada mogła odmówić ponownego wydania koncesji w przypadkach dotychczas określonych w art. 38 ustawy oraz wówczas, gdy działalność nadawcy rażąco narusza przepisy regulujące tworzenie i rozpowszechnianie programów.

Rada Ministrów odmówiła wprowadzenia powyższych zmian do pilnego projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Podkreślono, że pilny tryb nowelizacji uzasadniają tylko potrzeby związane z harmonizacją polskiego prawa z ustawodawstwem UE. Kwestie te

bowiem mają charakter priorytetowy, zaś pozostałe zagadnienia będą rozpatrzone w terminie późniejszym.

Powyższa decyzja budzi jednak pewne zastrzeżenia. Do nowelizacji wprowadzono na przykład propozycje zmian, niezwiązane z procesem dostosowawczym, które nie mają tak istotnego wpływu na prawidłowe funkcjonowanie sektora audiowizualnego jak kwestia wznawiania koncesji.

Niektóre z tych propozycji budziły również poważne wątpliwości merytoryczne co do zasadności i komplementarności względem już istniejących przepisów. Przykładem jest zmiana definicji rozprowadzania. W projekcie rządowym rozprowadzanie określono jako „przejmowanie w całości i bez zmian programu nadawcy krajowego i zagranicznego i jego dalsze przesyłanie nie będące równocześnie rozpowszechnianiem”. Taka zmiana definicji rozprowadzania programu spowodowałaby likwidację rejestru programów rozprowadzanych w sieciach kablowych oraz utratę możliwości egzekwowania obowiązku rozprowadzania programów krajowych w tych sieciach. Straciłby również sens dotychczasowy przepis stanowiący podstawę udzielania koncesji na funkcjonowanie satelitarnych platform cyfrowych. Propozycja taka była niezgodna z Konwencją o Telewizji Ponadgranicznej. Poprawki dotyczące tej propozycji zostały zgłoszone i przyjęte podczas drugiego czytania projektu ustawy.

2.6 Sejm, 3 marca 2000 roku, przyjął nowelizację ustawy o radiofonii i telewizji. Generalnie rozwiązania przyjęte w toku prac parlamentarnych zmierzają w kierunku dostosowania polskiego prawa audiowizualnego do standardów europejskich. W tym kontekście największe polemiki wzbudziło pozostawienie na poziomie 33% udziału kapitału zagranicznego w rynku nadawczym w Polsce (szerzej napisano w rozdziale V Sprawozdania „Działalność międzynarodowa Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji”).

Rozporządzenia KRRiT

2.7 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, 3 lutego 2000 roku, przyjęła uchwałę nr 76/2000 o zmianie rozporządzenia z 2 czerwca 1993 roku w sprawie zawartości wniosku oraz szczegółowego trybu postępowania w sprawach udzielania i cofania koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych i telewizyjnych.

Przyjęcie projektu rozporządzenia zakończyło kilkumiesięczne prace, których potrzeba wynikała ze zbliżających się terminów wygasania decyzji, wydanych w tzw. pierwszym procesie koncesyjnym.

Proponowane zmiany zasadniczo odnoszą się do warunków programowych. Zgodnie z nowelizacją rozporządzenia wnioski o udzielenie koncesji na nadawanie programu powinien zawierać m.in. oznaczenie przedmiotu działalności, poprzez wskazanie czy chodzi o program radiowy czy telewizyjny, oznaczenie zasięgu oraz charakteru programu (uniwersalny czy też wyspecjalizowany, wraz z określeniem tej specjalizacji). Wymagane jest także, przy określeniu sposobu rozpowszechniania programu, podawanie wyszczególnionych informacji w zakresie rozpowszechniania rozsiewczego naziemnego.

W sposób bardziej szczegółowy unormowano wymogi programowe. Zobowiązano wnioskodawcę m.in. do określenia, w przewidywanym programie ramowym - z uwzględnieniem przedmiotu działalności - proporcji rodzajów bloków programowych i audycji, takich jak informacja, publicystyka, rozrywka, edukacja itp. oraz udziałów

procentowych elementów słownych lub słowno - muzycznych (w tym wykonywanych w języku polskim), w tygodniowym czasie nadawania programu.

Ze względu na zjawisko integrowania się nadawców radiowych w sieci, istotne jest też uzyskanie informacji o przewidywanym udziale bloków audycji zestawianych przez inny podmiot niż nadawca, w dobowym czasie nadawania. Przepisy rozporządzenia KRRiT zawierają w tym zakresie stosowne regulacje. Ponadto wprowadzono przepisy dotyczące określenia we wniosku przewidywanego udziału bloków audycji rozpowszechnianych w ciągu doby w innym programie. Zobowiązano również, aby we wniosku przedstawione były przewidywania co do udziału w programie audycji wytworzonych przez producentów krajowych innych niż nadawca.

Zgodnie z rozporządzeniem wnioskodawca jest też obowiązany do wskazywania przewidywanego udziału tematyki lokalnej lub regionalnej w tygodniowym czasie nadawania.

Krajowa Rada ograniczyła także możliwość zmiany planów ekonomiczno – finansowych opartych na założeniach programowych, technicznych, organizacyjnych i inwestycyjnych. Dotyczy to przypadku stwierdzenia przez KRRiT braku udokumentowania posiadania przez wnioskodawcę, niezbędnych do realizacji danego przedsięwzięcia środków finansowych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji upoważniła Przewodniczącego KRRiT do przesłania rozporządzenia do opublikowania w Dzienniku Ustaw. Rozporządzenie opublikowane zostało w Dzienniku Ustaw z 16 marca 2000 roku, Nr 17 poz. 226.

2.8 W Dzienniku Ustaw Nr 12 z 23 lutego 2000 roku, zostało opublikowane rozporządzenie KRRiT z 4 lutego 2000 roku w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych. Rozporządzenie uchyla dotychczas obowiązujące przepisy z 3 czerwca 1993 roku. W rozporządzeniu m.in.:

- wprowadzono opłatę w przypadku udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu radiofonicznego w zakresie fal średnich. W związku z brakiem dostatecznej liczby wolnych częstotliwości w zakresie UKF przeznaczonych dla potrzeb udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych, KRRiT postanowiła zagospodarować częstotliwości w zakresie fal średnich.
- dokonano zmiany opłat za koncesję na rozpowszechnianie programu w sieciach kablowych oraz wprowadzono opłatę za koncesję na bezprzewodowe rozprowadzanie programu lub programów w sposób rozsiewczy satelitarny. Wprowadzenie tego rozwiązania podyktowane zostało zainteresowaniem wnioskodawców rozprowadzaniem programów w ramach tzw. „satelitarnych platform cyfrowych”.

W chwili obecnej, w związku ze zbliżającymi się terminami wygasania dotychczasowych koncesji i koniecznością ogłoszenia nowego procesu koncesyjnego Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, na posiedzeniu 16 marca 2000 roku, przyjęła uchwałę nr 135 w sprawie zmiany rozporządzenia dotyczącego opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych. W projekcie zaproponowano m.in. następujące zmiany:

- podwyższono progi określające liczbę mieszkańców przy obliczeniu opłaty za udzielenie koncesji. Podniesienie progów wiąże się z obniżką opłaty stałej dla nadawców lokalnych działających na tzw. płytszych rynkach reklamowych.

- skreślono dotychczasowy § 5. Intencją wykreślenia przepisu jest fakt, iż rozporządzenie posługuje się wskaźnikiem liczby mieszkańców bądź odbiorców, nie ma natomiast wskaźnika zasięgu terytorialnego. Wyliczenie opłaty koncesyjnej dla wszystkich nadawców rozpowszechniających program radiowy lub telewizyjny w sposób rozsiewczy będzie dokonywane w oparciu o ogólne zasady, zawarte w rozporządzeniu. Wynikiem zmiany będzie również to, że każdy z podmiotów nadających program będzie ponosił koszty odpowiednie do rodzaju udzielonej koncesji i liczby potencjalnych odbiorców programu.
- wprowadzono dodatkowy przepis, według którego opłata za udzielenie koncesji zostanie zmniejszona do 75%, w przypadku kiedy reklamy zajmować będą nie więcej niż 7% dziennego czasu nadawania programu i nie więcej niż 6 minut w ciągu godziny.
- dodano nowy przepis, w oparciu o który opłata za udzielenie lub zwiększenie zasięgu koncesji wyniesie 80%. Dotyczy to przypadku, kiedy w zasięgu technicznym koncesji udzielonej na rozpowszechnianie programu radiowego, nie znajduje się miasto o liczbie co najmniej 2 tysiące mieszkańców.
- wprowadzono możliwość rozłożenia na raty opłaty koncesyjnej. Umożliwiono także zaliczenie części opłaty koncesyjnej wniesionej za pierwszą koncesję na poczet opłaty za koncesję następną, w części odpowiadającej okresowi jaki pozostał do wygaśnięcia pierwszej koncesji.

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany, zgodnie z art. 40 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji, do uzgodnień z Ministrem Finansów.

Wybrane uchwały KRRiT i decyzje Przewodniczącego KRRiT

2.9 Krajowa Rada wydała uchwały, które dotyczą Telewizji Polskiej S.A. i wynikają z potrzeby dostosowania mediów publicznych do funkcjonowania i wypełniania zadań w warunkach gwałtownie zmieniającego się rynku medialnego.

Przykładami takich uchwał są:

- Uchwała Nr 390/99 z 1 czerwca 1999 roku.

KRRiT postanowiła wyrazić zgodę na nabycie przez Telewizję Polską S.A., do 40% udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością Canal+Cyfrowy, w celu realizacji zadań telewizji publicznej.

Uchwała budziła kontrowersje, także w gronie członków KRRiT; zgłoszono do niej votum separatum.

Wątpliwości dotyczyły m. in. interpretacji art. 32 ustawy o radiofonii i telewizji, który stanowi, iż w celu realizacji swoich zadań spółki radiofonii i telewizji publicznej mogą tworzyć, za zgodą KRRiT, przedsiębiorców przewidzianych przepisami prawa. Niektórzy uważają, iż przyjęta uchwała narusza niniejszy przepis, z uwagi na fakt, iż telewizja wchodzi w już istniejące przedsięwzięcie prywatne, inni uważają iż takie wejście oznacza utworzenie nowego podmiotu gospodarczego.

- Uchwała Nr 614/99 z 16 września 1999 roku

KRRiT postanowiła udzielić koncesji Telewizji Polskiej S.A. na rozpowszechnianie w sposób rozsiewczy satelitarny programu telewizyjnego „Aktualności”.

Program - zgodnie z warunkami koncesji - ma charakter wyspecjalizowany; jest programem informacyjnym, nadawanym codziennie, przez co najmniej 16 godzin na dobę.

Koncesjonariusz zobowiązany jest do promowania produkcji krajowej, poprzez stopniowe zwiększanie udziału audycji wytworzonych przez producentów krajowych, od 35% w roku 1999 do 45% w roku 2002 i następnym, w rocznym czasie nadawania programu.

Uchwała KRRiT została przekazana do Ministra Łączności, 18 października 1999 roku, w celu ustalenia technicznych warunków rozpowszechniania programu.

2.10 Decyzja Nr 17/99 Przewodniczącego KRRiT utrzymywała w mocy decyzję Nr 200/98 z 11 grudnia 1998 roku, zakazującą emisję reklamy Bols Sport & Travel przez Telewizję Polsat S.A. Emisja reklamy rozpoczęła się 14 listopada 1998 roku

Telewizja Polsat S.A. 20 stycznia 1999 roku złożyła do KRRiT wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. KRRiT utrzymała w mocy uchwałę wzywającą do wstrzymania niniejszej reklamy, z uwagi na naruszanie przepisów regulujących działalność reklamową.

W szczególności nazwa „Bols” jest znana jako oznaczenie napojów alkoholowych, a zatem kampania promocyjna pod nazwą „Bols Sport Travel”, w powszechnym odbiorze, odnosi się właśnie do tego typu napojów, których reklama na podstawie ustawy z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest w Polsce zabroniona.

Ponadto w omawianej kampanii wykorzystano logo, jednoznacznie kojarzące się z napojem alkoholowym, co narusza także dobre obyczaje i spełnia przesłanki czynu nieuczciwej konkurencji, w rozumieniu ustawy z 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

W tej sprawie Przewodniczący KRRiT skierował wystąpienia do Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W wystąpieniach tych zwrócił uwagę na stałą tendencję do łamania przepisów dotyczących reklamy piwa i napojów alkoholowych, a także podkreślił, że dopuszczenie do rozpowszechniania tego typu przekazów może skutkować rozszerzeniem tych działań na inne alkohole lub produkty, których reklama jest zakazana. Przewodniczący KRRiT zwrócił się z prośbą o rozważenie możliwości podjęcia działań przeciwdziałających tym praktykom i zadeklarował wsparcie ze strony KRRiT.

2.11 W 1999 roku Przewodniczący KRRiT wydał również decyzje, w których potwierdził naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji i nałożył na nadawców kary pieniężne. Przykładami takich decyzji są:

- Decyzja Nr 105/99 z 11 sierpnia 1999 roku, mocą której Przewodniczący KRRiT nałożył na prezesa Zarządu Agencji Radiowo – Telewizyjnej FAMA Sp. z o.o. z Kielc, karę pieniężną w wysokości 2.000, zł.

Decyzja ta była bezpośrednio związana z naruszeniem przez Agencję Radiowo-Telewizyjną FAMA warunków koncesji dotyczących procentowego udziału dziennego czasu nadawania reklam w programie.

- Decyzja Nr 113/99 z 3 września 1999 roku, mocą której Przewodniczący KRRiT nałożył na dyrektora zarządu Radia APLAUZ z Wrocławia karę pieniężną w wysokości 1.500 zł

za nieudostępnienie do kontroli materiałów poemisyjnych, pomimo prawidłowo doręczonych wezwań.

Wpływ orzecznictwa na działalność KRRiT – wybrane sprawy

2.12 Naczelny Sąd Administracyjny, 19 kwietnia 1999 roku, oddalił skargę Polskiej Korporacji Telewizyjnej Spółka z o.o. z siedzibą w Warszawie na bezczynność Przewodniczącego KRRiT w sprawie wydania decyzji o zaniechaniu tworzenia i rozpowszechniania programu pod nazwą „HBO” oraz zakazu rozprowadzania tego programu przez operatorów telewizji kablowej.

Polska Korporacja Telewizyjna wносиła o zobowiązanie Przewodniczącego KRRiT do wydania w terminie 30 dni od daty wyroku NSA:

- decyzji w stosunku do HBO Polska spółka z o. o. z siedzibą w Warszawie, w przedmiocie zaniechania tworzenia i rozpowszechniania programu telewizyjnego pod nazwą „HBO”,
- decyzji w stosunku do Telewizji Kablowej TELE-CAR spółka z o.o. z siedzibą w Kaliszu oraz Mariana Wachowicza, właściciela przedsiębiorstwa prywatnego DAMI z siedzibą w Radomiu, w przedmiocie zakazu rozprowadzania programu „HBO”.

Zarzuty Polskiej Korporacji Telewizyjnej dotyczyły przede wszystkim nadawania programu telewizyjnego „HBO” bez koncesji oraz rozprowadzania przez operatorów sieci kablowych programu nadawcy, który nie posiada koncesji. Zdaniem skarżącego, powyższe argumenty stanowiły podstawę do wydania przez Przewodniczącego KRRiT decyzji o zaniechaniu tworzenia i rozpowszechniania programu „HBO”, a także o zakazie jego rozprowadzania w sieciach telewizji kablowej.

W odpowiedzi na skargę, KRRiT wniosła o jej oddalenie, wskazując, że program HBO nadawany jest do Polski drogą satelitarną z Węgier. Nie mają tu zastosowania przepisy ustawy o radiofonii i telewizji, gdyż jest to nadawca ponadgraniczny. Uwzględniając złożoną sytuację prawną HBO na rynku polskim, zwłaszcza w świetle przepisów Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, nie można przyjąć, iż HBO jest podmiotem polskim. Spółka nie podlega więc polskiej jurysdykcji i nie jest zobowiązana do wypełniania postanowień prawa polskiego. Przysługuje jej natomiast ochrona przewidziana w Konwencji (szerzej na temat nadawców zdelokalizowanych napisano w rozdziale V Sprawozdania „Działalność międzynarodowa Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji”).

Naczelny Sąd Administracyjny, rozstrzygając kwestię wstępną przyjął, że Polska Korporacja Telewizyjna jest stroną w tym postępowaniu wyłącznie w sensie procesowym. Tymczasem PKT sp. z o.o. twierdziła, że ma interes prawny, upoważniający ją do skutecznego wniesienia skargi w rozpatrywanej sprawie. Posiadając polską koncesję jest zagrożona działaniami HBO Polska, które nie posiada koncesji, ani nie przestrzega innych rygorów wynikających z ustawy o radiofonii i telewizji.

Zdaniem NSA zagrożenie czyjegoś działania w obszarze koncesjonowanym nie oznacza, że dana osoba może na prawach strony wszcząć skutecznie i brać czynny udział procesowy w postępowaniu przeciwko wszystkim innym podmiotom, które jej zdaniem naruszają zasady obowiązujące posiadaczy koncesji.

Jeżeli w rozpatrywanej sprawie, Polska Korporacja Telewizyjna miałaby własny interes prawny, to powinna mieć możliwość jego ochrony poprzez skierowaną do siebie decyzję

KRRiT, realizującą cele skargi do NSA. Takiej możliwości opartej o przepisy prawa materialnego nie ma. Z tych względów NSA oddalił skargę dzieląc zdanie KRRiT przedstawione w odpowiedzi na skargę.

2.13 Naczelny Sąd Administracyjny, 24 maja 1999 roku, oddalił skargę Przewodniczącego KRRiT na bezczynność Ministra Skarbu Państwa. Przewodniczący KRRiT, 21 grudnia 1998 roku, zwrócił się z wnioskiem do Ministra Skarbu Państwa o usunięcie naruszeń prawa, przez uchylene decyzji o odwołaniu ze składu Rady Nadzorczej Polskiego Radia S.A. Włodzimierza Czarastego oraz uchylene decyzji o powołaniu Tomasza Kwiatkowskiego na członka tej rady.

Minister Skarbu Państwa nie udzielił odpowiedzi w terminie. Przewodniczący KRRiT złożył, 9 lutego 1999 roku, skargę do NSA na bezczynność ministra. Minister Skarbu Państwa w odpowiedzi na skargę wniósł o jej odrzucenie lub oddalenie uzasadniając, iż akt powołania lub odwołania członka Rady Nadzorczej Polskiego Radia S.A. nie jest aktem z zakresu administracji publicznej.

NSA rozpatrując skargę nie podzielił zdania Ministra Skarbu Państwa. Jednakże oddalił skargę z uwagi na brak przepisów prawnych wiążących uprawnienia Przewodniczącego KRRiT ze sferą praw Ministra Skarbu Państwa. Oddalenie skargi wynikało więc z faktu uznania, że Przewodniczący KRRiT - nie mając interesu prawnego - nie mógł jej wnieść do NSA.

Ugody zawarte przez KRRiT z nadawcami

2.14 Ugoda zawarta 18 czerwca 1999 roku pomiędzy KRRiT a Telewizją Polsat dotyczy postępowania prowadzonego od 24 lipca 1997 roku przed Sądem Okręgowym w Warszawie.

Powództwo wytoczone zostało przez Telewizję Polsat w sprawie nałożenia na nią przez Przewodniczącego KRRiT kary w wysokości 300.000 złotych. Powodem ukarania nadawcy było wyemitowanie, 12 marca 1997 roku, przed godziną 23.00 filmu pt. „Ostry poker w Małym Tokio”.

Strony postanowiły zakończyć długotrwałe postępowanie przez zawarcie ugody. Podstawą do jej zawarcia był m.in. aktywny udział Telewizji Polsat w przygotowaniu porozumienia nadawców telewizyjnych „Przyjazne Media”. Uwzględniono również fakt, że w chwili nałożenia kary, nie były ustalone kryteria precyzujące zasady kwalifikowania audycji i filmów do emisji w poszczególnych pasmach czasu nadawania.

Strony uzgodniły, że wysokość kary pieniężnej zostaje ograniczona do kwoty 110.000 złotych.

Telewizja Polsat zobowiązała się ponadto do wpłaty 50.000 złotych na rzecz Stowarzyszenia im. Jolanty Brzozowskiej w Warszawie oraz 50.000 złotych na rzecz Funduszu Dziecięcego Szpitala „Górka” w Busku Zdroju.

2.15 Od 4 marca 1998 roku, przed Sądem Okręgowym w Warszawie z powództwa Regionalnej Rozgłośni Polskiego Radia - „Radio Koszalin” S.A., toczyło się postępowanie w sprawie zasadności nałożenia przez KRRiT kary pieniężnej za naruszenie art.20 ust.1 ustawy o radiofonii i telewizji. Zgodnie z tym przepisem nadawca zobowiązany jest utrzymywać audycje na odpowiednich nośnikach i przechowywać je przez okres 28 dni od rozpowszechnienia audycji.

Strony postępowania 4 stycznia 2000 roku zawarły ugodę. Strony uzgodniły, że wysokość kary pieniężnej nałożonej na Radio Koszalin S.A. zostaje ograniczona do kwoty 10.000 złotych,. Radio Koszalin zobowiązało się jednocześnie do dokonania wpłaty kwoty 10.000 zł na cele charytatywne na rzecz podmiotu wskazanego przez KRRiT – Szpital Wojewódzki w Koszalinie.

III. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI JAKO ORGAN KONCESYJNY

Wprowadzenie

3.1 Zgodnie z art. 33 ustawy o radiofonii i telewizji organem właściwym w sprawach udzielania koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych jest Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Decyzje w sprawach koncesji podejmowane są na podstawie uchwał KRRiT.

Udzielanie koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych i telewizyjnych odbywa się w trybie określonym w ustawie o radiofonii i telewizji oraz w rozporządzeniu KRRiT z 2 czerwca 1993 roku w sprawie zawartości wniosku oraz szczegółowego trybu postępowania w sprawach udzielania i cofania koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych i telewizyjnych. Przewodniczący KRRiT z upoważnienia Krajowej Rady (uchwała nr 76/200 z 3 lutego 2000 roku) skierował do publikacji rozporządzenie, w którym zawarta jest nowelizacja dotychczasowych przepisów (szerzej na ten temat napisano w rozdziale II Sprawozdania „Działalność prawotwórcza KRRiT”). Poza tym postępowanie podporządkowane jest przepisom kodeksu postępowania administracyjnego w zakresie zasad ogólnych postępowania (takich jak: praworządność, jawność, czynny udział stron, instancyjność i prawo do skargi), praw i obowiązków stron, terminów, toku postępowania i czynności dokonywanych w trakcie postępowania.

Postępowanie koncesyjne rozpoczyna się w momencie podania przez Przewodniczącego KRRiT do publicznej wiadomości informacji o możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych lub telewizyjnych. Ogłoszenie w tej sprawie, publikowane w porozumieniu z Ministrem Łączności, zawiera wykaz częstotliwości i stacji nadawczych z podaniem lokalizacji i mocy nadajników, określa przeznaczenie poszczególnych częstotliwości oraz termin składania wniosków. Zgodnie z obowiązującymi przepisami termin ten nie może być krótszy niż jeden miesiąc od daty opublikowania ogłoszenia i jest nieprzekraczalny.

Treść ogłoszenia wyznacza zakres postępowania i prawnie wiąże zarówno KRRiT, jak i Przewodniczącego KRRiT, który jest organem koncesyjnym. Konstruowanie treści ogłoszeń należy do wyłącznych kompetencji Przewodniczącego KRRiT i wynika z przepisów ustawy o radiofonii i telewizji. Z uwagi na doniosłość prawną treść ogłoszenia każdorazowo jest przedmiotem obrad KRRiT.

Złożone w związku z ogłoszeniem wnioski są poddawane analizie, a następnie oceniane według kryteriów określonych w ustawie o radiofonii i telewizji. W przypadku złożenia więcej niż jednego wniosku dotyczącego danej częstotliwości, w odniesieniu do tej częstotliwości, postępowanie ma charakter konkursowy.

W wyniku przeprowadzonego postępowania KRRiT, w drodze uchwały, decyduje o udzieleniu koncesji. W przypadku, gdy w postępowaniu uczestniczy więcej niż jeden podmiot, KRRiT decyduje również o odmowie udzielenia koncesji pozostałym uczestnikom postępowania. W trakcie postępowania dokonywane są z Ministrem Łączności uzgodnienia w zakresie szczegółowego określenia technicznych warunków rozpowszechniania programu. Rozstrzygnięcie postępowania następuje w drodze uchwały KRRiT, zawierającej treść udzielonej koncesji oraz – w przypadku większej liczby uczestników - rozstrzygającej postępowanie wobec wniosków złożonych przez te podmioty, a jednocześnie upoważniającej Przewodniczącego KRRiT do wydania decyzji.

Postępowanie koncesyjne, w swym zasadniczym przebiegu, kończy się z chwilą wydania przez Przewodniczącego KRRiT decyzji dotyczącej określonej częstotliwości. Opisana powyżej procedura stosowana jest również do postępowania w sprawie zmian koncesji poprzez przyznanie prawa do rozpowszechniania programu za pomocą dodatkowej częstotliwości (rozszerzenia koncesji).

3.2 Na wniosek uprawnionego podmiotu (podmiotów), złożony z zachowaniem terminu określonego w kodeksie postępowania administracyjnego, prowadzone jest postępowanie o ponowne rozpatrzenie sprawy, zakończonej wcześniej wydaniem decyzji. Postępowanie to kończy uchwała KRRiT oraz decyzja Przewodniczącego KRRiT wydana na podstawie zawartego w tej uchwale upoważnienia. Rozpatrzenie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyczerpuje instancyjny tryb odwoławczy w stosunku do decyzji Przewodniczącego KRRiT określony w kodeksie postępowania administracyjnego i ustawie o Naczelnym Sądzie Administracyjnym.

3.3 Koncesja na rozpowszechnianie programu radiofonicznego lub telewizyjnego jako decyzja administracyjna podlega przepisom kodeksu postępowania administracyjnego. Do koncesji jako decyzji odnosi się więc przepis zawarty w art. 155 kodeksu postępowania administracyjnego, mówiący o możliwości dokonania zmiany lub uchylecia decyzji za zgodą lub na wniosek strony.

W odniesieniu do koncesji przepis ten oznacza, że zmiany można dokonać po uzyskaniu zgody koncesjonariusza lub na jego bezpośredni wniosek. Poza rozszerzeniem koncesji, tj. przyznaniem koncesjonariuszowi prawa do rozpowszechniania programu za pomocą dodatkowej częstotliwości, w warunkach postępowania prowadzonego w związku z konkretnym ogłoszeniem Przewodniczącego KRRiT, zmiana koncesji może nastąpić w każdym terminie, na wniosek koncesjonariusza. Zmiana koncesji następuje w drodze decyzji Przewodniczącego KRRiT, wydanie której poprzedza uchwała KRRiT.

Zmiany koncesji mogą w zasadzie dotyczyć każdego z zagadnień uregulowanych w koncesji (np. czas emisji programu, nazwa programu, czas emisji reklam, poszczególne zapisy programowe, techniczne warunki rozpowszechniania nie będące rozszerzeniem koncesji, w tym zwiększenie mocy nadajnika), jak również zagadnień takich, jak oznaczenie koncesjonariusza (w przypadku zmiany nazwy podmiotu) czy adres siedziby koncesjonariusza.

Ograniczenia zakresu tych zmian wyznaczane są poprzez treść obowiązujących przepisów oraz istniejące możliwości techniczne. W warunkach zorganizowanego rynku nadawców radiowych i telewizyjnych każdorazowa zmiana koncesji może mieć wpływ na strukturę rynku i nie jest obojętna dla pozostałych czynnych na tym rynku podmiotów. Z tych względów każdy wniosek poddawany jest szczegółowej analizie zarówno z punktu widzenia interesów nadawcy, jak i szerzej rozumianych skutków, jakie wywołać może ewentualna realizacja wniosku.

Uchylenie decyzji w trybie art. 155 kodeksu postępowania administracyjnego może dotyczyć koncesji, jak i poszczególnych decyzji zmieniających tę koncesję. Uchylenie koncesji (decyzji) następuje w drodze decyzji Przewodniczącego KRRiT, poprzedzonej odpowiednią uchwałą KRRiT.

3.4 W art. 38 ustawy o radiofonii i telewizji zawarty został katalog przesłanek umożliwiających cofnięcie koncesji. Treść przepisu wskazuje na fakultatywny charakter uprawnienia KRRiT w tym zakresie.

Postępowanie w sprawie cofnięcia koncesji wszczynane jest na podstawie uchwały KRRiT. Uchwała doręczana jest koncesjonariuszowi wraz z wezwaniem do nadesłania wyjaśnień i dokumentów. W wyznaczonym terminie KRRiT kompletuje i szczegółowo analizuje wszelkie dokumenty dotyczące okoliczności sprawy. W przypadku stwierdzenia podstaw do cofnięcia koncesji KRRiT podejmuje uchwałę upoważniającą Przewodniczącego KRRiT do wydania decyzji. Fakt podjęcia uchwały w sprawie wszczęcia postępowania, jak również podjęcia uchwały w sprawie cofnięcia koncesji, podawany jest do publicznej wiadomości.

Również w odniesieniu do decyzji w sprawach zmiany, uchylenia oraz cofnięcia koncesji stronie postępowania służy prawo do wystąpienia o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Działalność koncesyjna w okresie sprawozdawczym – radiofonia

Stan realizacji sieci ogólnopolskich nadawców: Radio Maryja, Radio RMF FM, Radio ZET

3.5 Uzupelnienie sieci **Radia Maryja** było jednym z podstawowych kierunków działań KRRiT w 1999 roku.

Na wniosek Radia Maryja KRRiT podjęła 10 maja 1999 roku uchwałę o zmianie parametrów 12 stacji oraz o rozszerzeniu koncesji o stację w Ustrzykach Dolnych ($f = 94,5$ MHz, ERP = 1 kW) i Lubaczowie ($f = 102,3$ MHz, ERP = 10 kW). Nadawca odwołał się od postanowień Ministra Łączności w sprawie Krakowa i Lubaczowa. W sprawie rozszerzenia koncesji o stację w Ustrzykach Dolnych Minister Łączności nie zajął dotychczas stanowiska.

KRRiT podjęła również, 2 grudnia 1999 roku, uchwały w związku z ogłoszeniem z 14 września 1999 roku w sprawie rozszerzenia koncesji Radia Maryja o następujące stacje:

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	ERP [kW]
1	Siedlce Łosice	107,7	10
2	Chełm	102,8	1
3	Nowa Ruda	99,1	0,1

W sprawie rozszerzenia koncesji o stację w Nowej Rudzie Minister Łączności wydał 1 marca 2000 roku postanowienie. Decyzja w wyżej wymienionej sprawie jest w trakcie przygotowywania. W sprawie rozszerzenia koncesji o stację Siedlce Łosice Minister

Łączności wydał postanowienie, w którym ERP stacji wynosi 3 kW. Zwiększenie ERP do 10 kW nastąpi po przeprowadzeniu uzgodnień międzynarodowych.

W roku sprawozdawczym 1999/2000 Przewodniczący KRRiT wydał decyzje o rozszerzeniu koncesji Radia Maryja o następujące stacje:

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	ERP [kW]	Wzrost liczby odbiorców [tys.]
1	Lidzbark Warmiński	106,2	3,0	102
2	Kluczbork	99,5	1,0	97
3	Krynica	93,1	1,0	57
4	Sieradz	95,2	1,0	89
5	Nowy Sącz	99,1	0,1	0
6	Dalęcina k/Szczecinka	95,0	3,0	62
7	Liski k/Pisza	101,6	10,0	165
8	Siedlce Łosice	107,7	3,0	263
9	Chełm	102,8	1,0	147
Razem:				982

Przewodniczący KRRiT wydał również następujące decyzje skutkujące zwiększeniem zasięgu niżej wymienionych stacji:

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	Rodzaj zmiany	Wzrost liczby odbiorców [tys.]
1	Zmysłówka k/Leżajska	106,3	zwiększenie ERP z 1 do 10 kW	102
2	Giżycko	100,2	zmiana lokalizacji, H ter., H ant.	28
3	Bogatynia	100,3	zwiększenie H ant.	7
4	Wrocław	88,9	zwiększenie H ant.	124
5	Białystok	103,3	zwiększenie ERP z 0.5 do 1 kW	85
6	Bielsko Biała	88,4	zwiększenie ERP z 3 do 10 kW	502
7	Suwałki	107,9	zwiększenie ERP z 10 do 20 kW	49
8	Kielce Św. Krzyż	107,2	zwiększenie ERP z 20 do 60 kW	165
Razem:				1062

Łącznie w roku sprawozdawczym 1999/2000 naliczony w decyzjach zasięg ludnościowy programu wzrósł o około 2.000.000 potencjalnych odbiorców.

Konieczność optymalizacji projektu sieci Radia Maryja powstała w związku z faktycznymi zmianami parametrów wielu stacji w stosunku do planu, koniecznością opuszczenia dolnego zakresu UKF do końca 1999 roku oraz zbyt małym zasięgiem sygnału stacji.

Z inicjatywy KRRiT, na zlecenie Ministra Łączności Instytut Łączności we Wrocławiu przeprowadził analizę i optymalizację planu sieci zgodną z założeniami opracowanymi przez Krajową Radę w uzgodnieniu z nadawcą.

Według wyliczeń Instytutu Łączności we Wrocławiu zawartych w „nowym” projekcie sieci Radia Maryja, zasięg monofoniczny rozgłośni, zaktualizowany w marcu 2000 roku, wynosi 62,7% powierzchni kraju i 75,7 % ludności ze stacji w zakresie 87,5-108 MHz. Przedstawiony docelowy plan sieci zakładał uzyskanie pokrycia 92,1 % powierzchni kraju i 96,0 % pokrycia ludnościowego sygnałem monofonicznym (odpowiednio 65,5% i 78,9 % sygnałem stereofonicznym). W wyniku zmian planu wnioskowanych przez nadawcę zakładane pokrycie powierzchniowe i ludnościowe sygnałem monofonicznym zmalało odpowiednio do 91,5 % i 95,6 % (63,4% i 76,9 % sygnałem stereofonicznym).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Łączności z 30 grudnia 1999 roku w sprawie przeznaczeń częstotliwości i zakresów częstotliwości na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz warunków ich wykorzystania, KRRiT zezwoliła na użytkowanie przez nadawcę 12 stacji w zakresie 66-74 MHz do czasu wydania decyzji w sprawie przyznania ekwiwalentnych częstotliwości w zakresie 87,5-108 MHz. Zezwolenie dotyczy stacji małej mocy zlokalizowanych w następujących miejscowościach: Biała Podlaska, Elbląg, Inowrocław, Kalisz - Chełmce, Kłodawa, Koszalin, Kutno, Lublin, Łomża, Sadowie, Warszawa, Zamość.

Niezwłocznie po przekazaniu planu Krajowej Radzie, pod koniec listopada 1999 roku, przygotowano, w uzgodnieniu z nadawcą, uchwałę zezwalającą na dokonanie zmian mocy i innych parametrów technicznych 50 stacji zgodnie z nowym projektem sieci. W tej sprawie Krajowa Rada podjęła 21 grudnia uchwałę nr 784/99. Decyzje w sprawie powyższych zmian zostaną wydane po otrzymaniu postanowień Ministra Łączności (postanowienia w sprawie stacji Dałęcino, Baczyna, Braniewo, Lubin, Łazy k/Żar, Złotów, Wałbrzych, Piotrków Trybunalski Minister Łączności wydał 23 marca 2000 roku).

W przypadku wymienionych poniżej 25 stacji zmiany dotyczyły m. in. zwiększenia efektywnej mocy promieniowania (ERP).

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	Wartość ERP w koncesji [kW]	Wartość ERP w uchwale [kW]
1	Dólsk	104,00	1,0	10,0
2	Głogów	100,60	1,0	10,0
3	Hrubieszów	95,80	0,1	1,0
4	Zielona Góra - Jemiołów	100,00	0,5	5,0
5	Kalwaria Zebrzydowska	94,30	0,1	0,2
6	Kłodzko	106,30	1,0	5,0
7	Kołobrzeg	100,00	0,1	0,5
8	Konin - Żółwieniec	105,10	1,0	30,0
9	Lubin	87,70	1,0	3,0
10	Toruń	100,60	1,0	10,0
11	Łazy k/Żar	101,20	10,0	30,0
12	Wysoka	104,60	1,0	2,0
13	Kraśnik	98,00	0,01	0,2
14	Rzeszów	100,90	0,1	0,5
15	Gdańsk	88,90	0,1	2,0
16	Starogard Gdański	87,60	0,1	0,3
17	Szczecin	101,60	0,05	1,0

18	Warszawa	89,10	0,1	1,0
19	Brzesko	98,70	0,1	0,2
20	Lubań	95,20	0,5	1,0
21	Stargard Szczeciński	89,40	0,1	1,0
22	Kielce*	107,20	20,0	60,0
23	Kudowa Zdrój	90,10	0,05	0,2
24	Lidzbark Warmiński	106,20	3,0	10,0
25	Nowy Sącz	95,10	0,1	0,5

- wydano decyzję o zwiększeniu ERP do 60 kW. KRRiT podjęła ,16 marca 2000 roku, uchwałę o zwiększeniu ERP do 120 kW.

W styczniu bieżącego roku Minister Łączności przekazał Krajowej Radzie 5 nowych częstotliwości znajdujących się w projekcie sieci Radia Maryja (Bytów – 0,5 kW, Elk – 10 kW, Mielec – 1 kW, Mława – 0,1 kW, Parczew – 5 kW). Częstotliwości te umieszczono w ogłoszeniu Przewodniczącego KRRiT z 29 lutego 2000 roku o możliwości uzyskania lub rozszerzenia koncesji na rozpowszechnianie programów.

Pozostałe nowe częstotliwości z projektu sieci, wymagające przeprowadzenia uzgodnień międzynarodowych, będą ogłaszane w miarę przekazywania ich przez Ministra Łączności do dyspozycji KRRiT.

Do realizacji nowego planu powołano zespół złożony z przedstawicieli Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej, Biura KRRiT, Instytutu Łączności i nadawcy (dodatkowe informacje dotyczące Radia Maryja zawarto również w rozdziale IV Sprawozdania „Krajowa Rada a nadawcy” oraz w rozdziale VII Sprawozdania „Skargi i interwencje”).

3.6 Ubiegłoroczne zmiany koncesji **Radia ZET** polegały przede wszystkim na optymalizacji istniejących warunków nadawania oraz - rzadziej - na przyznawaniu częstotliwości z projektu sieci, które nie mogły być wykorzystane dotychczas ze względu na brak odpowiednich obiektów dużej mocy. Zastępczo Radio ZET wykorzystywało w tych miejscowościach, przyznane czasowo, częstotliwości o małej mocy, które obecnie, o ile jest to technicznie uzasadnione, są za zgodą nadawcy wykreślane z koncesji i pozostają w dyspozycji Krajowej Rady.

W wyniku ogłoszenia Przewodniczącego KRRiT, opublikowanego 29 grudnia 1998 roku, koncesja Radia ZET została rozszerzona o 3 częstotliwości w celu uzupełnienia pokrycia w rejonach nieobjętych zasięgiem sygnału:

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	ERP [kW]	Wzrost liczby odbiorców [tys.]
1.	Tarnów	107,8	10,0	74
2.	Dęblin – Trojanów	91,60	10,0	232
3.	Siedlce /Łosice	105,4	30,0	528

oraz o częstotliwość miejską w Szczecinie (105,6 MHz, 0,1 MHz) umożliwiającą poprawę jakości sygnału (decyzja w przygotowaniu).

W trybie zmiany istniejących warunków koncesyjnych Przewodniczący KRRiT wydał, w uzgodnieniu z Ministrem Łączności, decyzję o podniesieniu mocy stacji Kielce/Święty Krzyż do 60 kW. Nadawca wyraził zgodę na usunięcie z koncesji dotychczas użytkowanej stacji Kielce/Wzgórze Telegraf (90,40 MHz z ERP 0,1 kW), która znalazła się w

zasięgu sygnału nowo przyznanej stacji. W wyniku zwiększenia ERP zasięg stacji wzrósł o 681 tys. mieszkańców.

Koncesjonariusz w 1999 roku wystąpił z wnioskami o zmiany technicznych parametrów 7 innych użytkowanych stacji. Skutki tych zmian to zwiększenie zasięgu lub poprawa jakości sygnału:

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	Rodzaj zmiany
1	Elbląg - Jagodnik	104,2	zmiana lokalizacji wraz z podniesieniem mocy do 10 kW
2	Giżycko – Miłki	104,0	przeniesienie stacji z Giżycka
3	Zakopane	106,3	zmiana wysokości zawieszenia anteny
4	Bieszczady - Góra Jawor	103.1	zmiana lokalizacji stacji, wysokości terenu i zawieszenia anteny
5	Kalisz - Mikstat	104.4	zmiana lokalizacji wraz z podniesieniem mocy do 10 kW
6	Wisła - Góra Skrzyczne	95.7	zmiana wysokości zawieszenia anteny
7	Gryfice	92.9	zmiana lokalizacji

Krajowa Rada, zgodnie z wnioskami koncesjonariusza, podjęła 2 i 30 września oraz 21 grudnia 1999 roku stosowne uchwały i przesłała je do Ministra Łączności w celu uzgodnienia. Dotychczas Minister Łączności nie wydał postanowień w tych sprawach.

Łącznie w roku sprawozdawczym 1999/2000, w wyniku wydanych decyzji Przewodniczącego KRRiT, zasięg ludnościowy Radia ZET wzrósł o około 1.500.000 potencjalnych odbiorców.

3.7 Sytuacja technicznego zasięgu Radia **RMF FM** jest podobna do sytuacji Radia ZET. Obecnie trwa proces optymalizacji sieci, polegający na rozszerzeniu koncesji o nieliczne już docelowe stacje ujęte w pierwotnym projekcie, które dotychczas nie mogły być uruchomione. Przyznawanie docelowych częstotliwości lub zwiększenie ERP istniejących stacji wiąże się także z odzyskiwaniem czasowo przyznaných częstotliwości, tam gdzie jest to uzasadnione.

W związku z ogłoszeniem z 29 grudnia 1998 roku koncesja RMF FM została rozszerzona o częstotliwość w Częstochowie Wręczycy:

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	ERP [kW]	Wzrost liczby odbiorców [tys.]
1	Częstochowa Wręczycyca	105,9	60	108

Decyzją Przewodniczącego KRRiT po uzyskaniu uzgodnień Ministra Łączności, Krajowa Rada dokonała zmian następujących parametrów sieci RMF FM:

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	Rodzaj zmiany
1	Kalisz	98,0	zmiana lokalizacji na Kalisz Mikstat ze zwiększeniem ERP do 10 kW
2.	Łódź	93,5	zmiana parametrów technicznych wraz z podniesieniem mocy do 2 kW
3	Wrocław – Żórawina	92,9	zmiana lokalizacji stacji, wysokości terenu i zawieszenia anteny
4	Bielsko Biała Góra Klimczok	89,2	zmiana lokalizacji stacji, wysokości terenu i zawieszenia anteny
5	Białogard	96,4	zmiana lokalizacji ze zwiększeniem ERP do 10 kW
6	Bieszczady/ Góra Jawor	101,1	zmiana lokalizacji stacji, wysokości terenu i zawieszenia anteny
7	Warszawa Moszna	9,0	zmiana lokalizacji wraz z podniesieniem mocy do 120 kW z wytłumieniami

Minister Łączności ustala obecnie warunki techniczne dotyczące zmian koncesji RMF FM w związku z uchwałami Krajowej Rady podjętymi 12 marca 1999 roku oraz 9 listopada 1999 roku.

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	Rodzaj zmiany
1	Giżycko	102,0	zmiana lokalizacja stacji nadawczej na Giżycko Miłki
2	Olsztyn	95,3	podniesienie mocy do 120 kW
3	Elbląg Jagodnik	101,2	zmiana lokalizacji wraz z podniesieniem mocy do 1 kW

Nadawca odwołał się od wydanych w minionym roku postanowień Ministra Łączności, w których odmówiono zmian określonych w uchwałach KRRiT:

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	Rodzaj zmiany
1	Kraków	96,0	podniesienie mocy do 120 kW
2	Legnica	96,1	zmiana wysokości zawieszenia anteny

Z powodu braku postanowienia Ministra Łączności, RMF FM oczekuje także na zmiany koncesji zgodnie z uchwałą KRRiT z 30 września 1998 roku w odniesieniu do następujących stacji:

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	Rodzaj zmiany
1	Lębork Skórowo	103,4	podniesienie ERP do 5 kW
2	Lublin Piaski	89,3	podniesienie ERP do 30 kW
3	Ostrołęka Różan	91,5	podniesienie ERP do 20 kW
4	Koszalin Gołogóra	89,3	podniesienie ERP do 60 kW

Łącznie w wyniku realizacji decyzji Przewodniczącego KRRiT wydanych w roku sprawozdawczym zasięg sieci RMF FM został zwiększony o około 1.250.000 potencjalnych odbiorców.

Rozszerzenia koncesji oraz poprawa warunków nadawania radiowych nadawców ponadregionalnych, regionalnych i lokalnych

Nadawcy ponadregionalni

3.8 Krajowa Rada nie rozszerzała w minionym roku koncesji nadawców ponadregionalnych. Dyskusja nad miejscem na rynku radiowym tej kategorii nadawców toczy się obecnie w kontekście rozpoczynającego się w 2001 roku procesu ponownego udzielania koncesji, w związku z terminem wygaśnięcia obecnie obowiązujących decyzji. Wyjątek stanowi rozszerzenie koncesji dla **ZHP** o stację zlokalizowaną w Krakowie, w związku z ogłoszeniem Przewodniczącego KRRiT, opublikowanym 29 grudnia 1998 roku. Minister Łączności postanowieniem z 22 listopada 1999 roku ustalił warunki techniczne nadawania, które zostały zaakceptowane przez koncesjonariusza 26 stycznia 2000 roku. W związku z toczącym się postępowaniem w sprawie cofnięcia koncesji ZHP, wydanie decyzji zostało wstrzymane do czasu rozstrzygnięcia postępowania.

W przypadku rozszerzenia koncesji nadawca będzie dysponował stacjami nadawczymi w 7 dużych miastach: Warszawie, Wrocławiu, Poznaniu, Gdańsku, Gdyni, Rzeszowie i Krakowie.

Sieci Radia **TOK FM** (Inforadio sp. z o.o.) oraz Radia **Wawa** (WAWA S.A.) nie uległy w roku sprawozdawczym istotnym zmianom w zakresie technicznych warunków nadawania.

Krajowa Rada podjęła w minionym roku uchwały o rozszerzeniu koncesji dla niektórych nadawców lokalnych, przyznając im dodatkowe częstotliwości poza obszarem dotychczasowej działalności:

Lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja stacji	ERP [kW]
1	CCM	Białystok	0,1
2	ROM sp. z o.o.(Radio Classic)	Sopot Olsztyn	0,1 0,1
3	Mariusz Adamiak (Radio Jazz)	Olsztyn	0,1

W ten sposób (z wyjątkiem koncesji p. Mariusza Adamiaka, która obejmuje zarówno Warszawę, jak i Kraków) dotychczasowi nadawcy lokalni, po wydaniu stosownych decyzji o rozszerzeniu koncesji, przejdą do kategorii nadawcy ponadregionalnego, ze względu na znaczne rozproszenie terytorialne nadajników.

W chwili obecnej Krajowa Rada oczekuje na postanowienia Ministra Łączności w wyżej wymienionych sprawach.

Nadawcy regionalni i lokalni

3.9 W ofertach przedstawionych w ogłoszeniach Przewodniczącego KRRiT z 29 grudnia 1998 roku i 14 września 1999 roku spośród 67 częstotliwości w górnym zakresie UKF, 20 częstotliwości zostało dotychczas przeznaczonych na rozszerzenie koncesji nadawców regionalnych i lokalnych.

W roku sprawozdawczym 1999/2000 Krajowa Rada podjęła uchwały o uzupełnieniu o nowe stacje koncesji następujących nadawców o tym charakterze:

Lp.	Nazwa koncesjonariusza (nazwa radia)	f [MHz]	Lokalizacja stacji	ERP [kW]	Data uchwały
1	Diecezja Łowicka (KATOLICKIE RADIO VICTORIA)	98,1	Mszczonów	0,1	09.12.99
2	Diecezja Łowicka (KATOLICKIE RADIO VICTORIA)	93,8	Kutno	0,1	09.12.99
3	Diecezja Łowicka (KATOLICKIE RADIO VICTORIA)	94,7	Rawa Mazowiecka	0,1	09.12.99
4	Diecezja Opolska (Radio PLUS Opole)	93,2	Kluczbork	0,1	14.07.99
5	Diecezja Opolska (Radio PLUS Opole)	96,7	Nysa	0,05	29.06.99
6	Diecezja Opolska (Radio PLUS Opole)	87,8	Racibórz	0,1	14.07.99
7	Diecezja Opolska (Radio PLUS Opole)	94,9	Olesno	0,1	02.12.99
8	Diecezja Opolska (Radio PLUS Opole)	97,5	Dobrodzień	0,1	02.12.99
9	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska (RADIO GORZÓW)	90,6	Słubice	0,1	07.07.99
10	Exbud Media S.A. (Radio TAK)	98	Kielce	0,1	09.12.99
11	Grzegorz Janusz Pęziół (RADIO KLAKSON)	106,6	Opole/Wysoka	1,0	25.05.99
12	Grzegorz Janusz Pęziół (RADIO KLAKSON)	101,7	Zielona Góra	0,1	30.09.99
13	INFORADIO Sp. z o.o. (Twoje Radio WAŁBRZYCH)	104,1	Opole	0,1	08.06.99
14	Janusz Mostowski (RADIO REJA)	106,5	Złocieniec	1,0	09.12.99
15	Michał Konieczny (Radio ELKA)	95,9	Gostyń	0,05	16.09.99
16	Piotr Granowski (Radio WEEKEND)	92,6	Tuchola	1,0	14.07.99

17	Radio Bieszczady Sp. z o.o. (Radio Bieszczady)	99,4	Rzeszów	0,1	09.12.99
18	Radio Bieszczady Sp. z o.o. (Radio Bieszczady)	104,9	Sucha Góra	1,0	23.09.99
19	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA)	104,6	Toruń	0,1	09.12.99
20	Rozgłośnia Radiowa Radio OKO S.A. (RADIO OKO)	93,7	Wyszków	0,2	09.12.99
21	Ryszard Pragłowski (MUZYCZNE RADIO)	106,7	Góra Świeradowiec	2,0	09.12.99
22	VIDEO Sp. z o.o. (Radio ESKA Bydgoszcz)	94,4	Bydgoszcz	1,0	16.09.99
23	WIBOR Sp. z o.o. (Radio Echo)	91,3	Góra Turbacz	0,1	09.12.99
24	WIBOR Sp. z o.o. (Radio Echo)	103,8	Zawoja	1,0	09.12.99

W sprawie rozszerzenia koncesji dla Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej o stację w Słubicach, dla Diecezji Opolskiej o stacje w Raciborzu, Nysie i Kluczborku, dla Grzegorza Pęziola o stacje Opole – Wysoka i Zielona Góra, dla Piotra Granowskiego o stację w Tucholi, dla spółki Radio Bieszczady o stację w Suchej Górze Minister Łączności zajął stanowisko w formie postanowienia (w tabeli zaznaczono przez wytłuszczenie). Umożliwia to wydanie przez Przewodniczącego KRRiT decyzji koncesyjnych. W pozostałych przypadkach Minister Łączności nie wydał postanowień, co uniemożliwia wydanie decyzji.

Wśród nadawców lokalnych, którzy uzyskali rozszerzenie koncesji, istotną grupę stanowili ci, którzy dysponowali dotychczas, w danej lokalizacji, jedynie częstotliwością w zakresie 66–74 MHz (tzw. dolny zakres). Krajowa Rada priorytetowo potraktowała wnioski tych podmiotów i w pierwszej kolejności rozstrzygnęła postępowania o rozszerzenie koncesji z ich udziałem.

Lp.	Nazwa koncesjonariusza (nazwa radia)	f [MHz]	Lokalizacja stacji	ERP [kW]
1	Radio BOSS Sp. Z o.o. (RADIO BOSS)	90,4	Płock	0,1
2	Nasze Radio Sp. Z o. o. (NASZE Radio)	104,7	Sieradz	0,1
3	Borowy Sławomir (RADIO ŁOMŻA)	88,8	Łomża	0,1
4	Ośrodek Kultury Gminy Grodzisk Mazowiecki (RADIO BOGORIA)	94,5	Grodzisk Mazowiecki	0,1
5	Radio BAB Sp. z o.o. (RADIO BAB)	97,5	Łomża	0,1
6	Radio VOX Zamość Sp. z o.o. (Radio VOX FM)	88,8	Zamość	0,1

Przewodniczący KRRiT wydał decyzje w sprawie pierwszych 5 nadawców. Decyzja w sprawie rozszerzenia koncesji Radia VOX Zamość wydana zostanie po zajęciu stanowiska przez Ministra Łączności.

Oceniając rynek nadawców radiowych jako pluralistyczny i różnorodny Krajowa Rada nie przewidywała w swojej ofercie wielu częstotliwości radiowych przeznaczonych na potrzeby nowych nadawców. Wśród wniosków złożonych w odpowiedzi na ogłoszenia Krajowa Rada za interesujące uznała dwie inicjatywy, podejmując uchwały o udzieleniu koncesji:

Lp.	Nazwa koncesjonariusza (nazwa radia)	f [MHz]	Lokalizacja stacji
1	Spółka Racja (Radio Racja)	105,5	Białystok
		fale krótkie	Leszczyńka
2	Prawosławna Diecezja Białostocko – Gdańska (Radio Ortodoxia)	102,7	Białystok

Koncesja dla spółki Racja na program w języku białoruskim została wydana 30 lipca 1999 roku, natomiast Radio Ortodoxia oczekuje na wydanie postanowienia Ministra Łączności. Przyszły nadawca zamierza rozpowszechnić około dwugodzinny program o charakterze religijnym korzystając ze wspólnej częstotliwości z innym radiem chrześcijańskim - CCM, które - zgodnie z uchwałą KRRiT - ma uzyskać rozszerzenie koncesji o nową częstotliwość w Białymstoku.

Podobnie jak w latach ubiegłych nadawcy lokalni i regionalni prowadzili wiele działań zmierzających do poprawy jakości sygnału i zasięgu swoich stacji nadawczych. Krajowa Rada rozpatrując ich wnioski podjęła uchwały w 44 sprawach. 5 z nich zakończyło się decyzją Przewodniczącego, po uzyskaniu postanowienia Ministra Łączności. Pozostałe czekają na uzgodnienie szczegółowych parametrów technicznych w resorcie łączności.

Zmiany programowe w koncesjach radiowych – współpraca nadawców regionalnych i lokalnych

3.10 W okresie sprawozdawczym złożono 33 wnioski o zmianę programowych bądź reklamowych warunków nadawania programu. Wśród tych wniosków największą część stanowiły zmiany nazw programów. O taką zmianę występowały, tak jak w ubiegłym roku, przede wszystkim rozgłośnie diecezjalne i archidiecezjalne, przystępujące do współpracy programowej ze spółką producencką PLUS. Pierwotne nazwy programów rozszerzone zostały o wspólny przyrostek „Plus” (w bieżącym roku 6 stacji, w poprzednim 9).

Zmiana nazwy towarzyszyła również usamodzielnieniu się programowemu rozgłośni parafialnej w Pasłęku (Radio Maryja Pasłęk - zmiana na Radio Katolickie Quo Vadis Parafia św. Józefa w Pasłęku).

O ujednoczenie nazw, poprzez dodanie wyrazu ESKA, wystąpiły także kolejne stacje związane z projektem ZPR S.A.: ARNET na ESKA TRÓJMIASTO, GO na Radio ESKA Gorzów, Radio „S” Poznań na ESKA Poznań, Radio EL na Radio ESKA Bydgoszcz, Radio „S” Piła na ESKA Piła.

Zmiana nazwy programu radiowego, podyktowana wypromowaniem nowej marki handlowej, miała miejsce w koncesji wydanej dla UZNAM Sp. z o.o., w której większościowe udziały wykupiła AGORA S.A. Nazwa programu została zmieniona z Radio 44 na nazwę Radio na fali 89,8.

Powodem sprecyzowania nazwy wrocławskiej stacji Kolor poprzez dodanie nazwy miasta (Kolor Wrocław) było odróżnienie tego programu od innego o tej samej nazwie, nadawanego w Warszawie.

3.11 Innym istotnym zagadnieniem programowym, którym Krajowa Rada zajmowała się na wniosek koncesjonariuszy, była sprawa tzw. „rozszczepiania programu”. Emisja pasm lokalnych za pomocą niektórych bądź wszystkich stacji nadawczych była przedmiotem wniosków następujących nadawców: Radia ZET, WAWA i TOK FM. Wnioski te stanowiły konsekwencję zgody KRRiT na przedłużenie takiego zapisu, sformułowanego w pierwotnej koncesji wydanej dla RMF FM z zastrzeżeniem, że „rozszczepianie programu” może mieć miejsce jednocześnie z trzech stacji nadawczych. Kontynuacja nadawania programów lokalnych przez RMF FM do końca trwania koncesji była związana z dużymi nakładami finansowymi, jakie koncesjonariusz poniósł w związku z uruchomieniem i bieżącą działalnością studiów lokalnych. Pozostali wnioskodawcy, którzy w swoich pierwotnych założeniach programowych nie przewidywali tworzenia programów o charakterze lokalnym, nie otrzymali zgody Krajowej Rady na zmianę koncesji. Stanowisko to zostało podtrzymane podczas rozpatrywania wniosków złożonych przez strony o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Zgodę na „rozszczepianie” programu uzyskali w minionym roku następujący nadawcy: p. Piotr Bajer (**Radio 5**) z Suwałk na nadawanie w wymiarze nie przekraczającym łącznie 15 % dobowego czasu nadawania pasm poświęconych tematyce lokalnej ze stacji w Suwałkach i Ełku, Diecezja Łowicka (**Katolickie Radio VICTORIA**) w wymiarze nie przekraczającym dwóch godzin dobowego czasu nadawania ze stacji w Mszczonowie, Rawie Mazowieckiej i Kutnie, Radio Warmia-Mazury WA-MA S.A. (**Radio WA-MA**) z Olsztyna w wymiarze nie przekraczającym pięciu godzin dobowego czasu nadawania ze stacji w Iławie i Mrągowie, „Radio S Poznań” Sp. z o.o. (**Radio ESKA Poznań**) z Poznania w wymiarze nie przekraczającym 10 % dobowego czasu nadawania ze stacji w Zielonej Górze oraz Stowarzyszenie Jowisz z Jeleniej Góry (**Twoje Radio JOWISZ**) w wymiarze nie przekraczającym 40 % dobowego czasu nadawania ze stacji w Zielonej Górze (prawo to przysługuje nadawcy do końca 2000 roku). Zgodę na rozpowszechnianie regionalnego programu oraz programu miejskiego w wymiarze 2,5 godzin na dobę otrzymała również Regionalna Rozgłośnia Polskiego Radia S.A. w Koszalinie („Radio Koszalin” S.A.). Jednocześnie zgoda na emisję programu miejskiego nie dotyczy prawa do emitowania reklam, ogłoszeń i audycji sponsorowanych innych niż w programie regionalnym.

3.12 Krajowa Rada, akceptując przypadki integracji kapitałowej nadawców radiowych lub współpracy programowej, wprowadziła za zgodą koncesjonariuszy zapisy gwarantujące lokalny i integralny charakter dotychczas nadawanych programów. Wzorem lat ubiegłych poddano ustaleniom minimalny udział informacji i publicystyki poświęconej sprawom lokalnej społeczności. Określono także proporcje między programem retransmitowanym ze stacji regionalnej, a programem zestawionym w ramach rozgłośni lokalnej. Zobowiązano nadawcę do emisji co najmniej połowy audycji lokalnych w czasie największej słuchalności. Takie zmiany dotyczyły następujących podmiotów:

- BRW - współpraca programowa z ESKA Wrocław,
- Radio EL z Bydgoszczy - obecność kapitałowa ESKA Warszawa,

- Radio Go z Gorzowa Wielkopolskiego - wejście kapitałowe ESKA Poznań,
- Radio Rodło z Bytomia - wejście kapitałowe Radia Flash z Katowic.

3.13 W minionym roku sprawozdawczym 3 rozgłośnie lokalne wystąpiły o przyznanie prawa do korzystania z pełnego ustawowego limitu emisji reklamy: Jerzy Stempin z Kępna - **Radio SUD**, Diecezja Radomska - **Katolickie Radio Radomskie AVE**, Miejski Ośrodek Kultury w Skierniewicach - **RSC Radio Skierniewice**. Krajowa Rada zmieniła koncesje zgodnie z przedstawionymi przez nadawców wnioskami.

3.14 Rozszerzenie czasu nadawania do 24 godzin na dobę uzyskały 3 stacje: Jerzy Stempin z Kępna - **Radio SUD**, Czesław Fliśnik z Krakowa - **Radio Wanda**, UZNAM sp. z o.o. ze Świnoujścia **Radio na fali 89,8**.

Lokalni nadawcy radiowi posiadający ograniczenia dobowego czasu nadawania zwracali się do Krajowej Rady z prośbą o wyrażenie zgody na zorganizowania programów noworocznych, trwających całą dobę. „Sylwestra” świętowali słuchacze Radia RSC Skierniewice, Politechnika Łódzka zorganizowała 40 godzinną emisję programu jubileuszowego w ramach obchodów 40 rocznicy powstania rozgłośni.

Przekształcenia właścicielskie podmiotów wykonujących koncesje radiowe

3.15 Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji koncesje na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych mogą być udzielane osobom fizycznym posiadającym obywatelstwo polskie i stałe miejsce zamieszkania w Polsce lub osobom prawnym, które mają stałą siedzibę w Polsce.

Koncesje są niezbywalne, nie ma możliwości ich bezpośredniego przejęcia przez inne podmioty.

Struktura własnościowa podmiotów wykonujących koncesje, takich jak: diecezje, fundacje, stowarzyszenia, domy kultury, gminy oraz uczelnie jest przejrzysta i niezmienna.

Spółki prawa handlowego stanowią około 40% wszystkich podmiotów prawnych, którym udzielono koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, chcąc zapobiec sytuacjom, w których mogłoby nastąpić przejęcie pośredniej kontroli nad działalnością nadawcy przez inną osobę, wprowadziła do koncesji przyznawanych spółkom prawa handlowego zapis ograniczający możliwość zmian właścicielskich do 49% udziałów/akcji w kapitale zakładowym/akcyjnym. W koncesjach wymieniane są podmioty będące udziałowcami koncesjonariusza, które nie mogą posiadać łącznie mniej niż 51% udziałów w kapitale zakładowym/akcyjnym oraz nie mniej niż 51% głosów na Zgromadzeniu Wspólników/Akcjonariuszy.

Ograniczenie zmian w strukturze koncesjonowanych spółek ma na celu zachowanie jednolitości oraz sprzyja kontroli nad ich działalnością w okresie obowiązywania wydanej decyzji.

Jednakże, w przypadkach zagrożenia dla dalszej działalności lokalnych stacji radiowych cieszących się dobrym odbiorem na miejscowych rynkach, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, w uzasadnionych przypadkach, wyrażała zgodę na zmiany własnościowe w koncesjonowanych spółkach.

W okresie minionego roku sprawozdawczego Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraziła zgodę na zmianę zapisów koncesyjnych w części dotyczącej struktury właścicielskiej w 7 przypadkach:

- Radio RMI z Poznania,
- Radio 44 ze Świnoujścia,
- Radio Eska Gorzów,
- Radio Pogoda z Warszawy,
- Twoje Radio Wałbrzych,
- Radio TAK z Kielc,
- Radio VANESSA z Raciborza.

Postępowania wyjaśniające oraz decyzje w sprawie cofnięcia bądź uchylecia koncesji

3.16 W okresie sprawozdawczym KRRiT wszczęła w trybie art. 38 ustawy o radiofonii i telewizji 5 postępowań w sprawie cofnięcia koncesji. Jedno z tych postępowań – w sprawie cofnięcia koncesji Nr 227/97-R z 16 grudnia 1997 roku dla **Zdzisława Walczaka** zamieszkałego w Kołobrzegu, zostało zakończone poprzez podjęcie uchwały KRRiT w sprawie cofnięcia koncesji oraz wydanie ostatecznej decyzji Przewodniczącego KRRiT. Przyczyną cofnięcia koncesji był fakt wstrzymania emisji programu na czas dłuższy niż 3 miesiące, z przyczyn leżących po stronie Koncesjonariusza (art. 38 pkt 5 ustawy o radiofonii i telewizji).

Postępowanie w sprawie cofnięcia koncesji dla **Tomasza Zieleniewskiego** zamieszkałego w Węgorzewie (koncesja Nr 166/95-R z 7 lipca 1995 roku), wszczęte uchwałą KRRiT Nr 612/99 z 16 września 1999 roku na podstawie art. 38 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji, zostało umorzone w dniu 10 lutego 2000 roku (uchwała Nr 81/2000 KRRiT).

Pozostałe wszczęte w okresie sprawozdawczym postępowania nie zostały zakończone. Postępowania te dotyczą następujących nadawców (w nawiasach podano podstawę prawną wszczęcia postępowania oraz numer uchwały KRRiT):

- **Gmina Miasta Radom** z siedzibą w Radomiu, koncesja Nr 061/94-R z 15 września 1994 roku (art. 38 pkt 3 ustawy o radiofonii i telewizji, uchwała Nr 331/99 z 10 maja 1999 roku);
- **Bogdan Swoboda** zamieszkały w Gliwicach, koncesja Nr 030/94-R z 18 sierpnia 1994 roku (art. 38 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji, uchwała Nr 641/99 z 30 września 1999 roku);
- **Związek Harcerstwa Polskiego** z siedzibą w Warszawie, koncesja Nr 044/94-R z 25 sierpnia 1994 roku (art. 38 pkt 3 i 4 ustawy o radiofonii i telewizji, uchwała Nr 686/99 z 4 listopada 1999 roku).

Ponadto kontynuowane były 2 postępowania wszczęte w poprzednim okresie sprawozdawczym. W obydwu przypadkach postępowania zostały zakończone podjęciem uchwał przez KRRiT oraz wydaniem ostatecznych decyzji Przewodniczącego KRRiT.

Postępowania te dotyczyły następujących nadawców (w nawiasach podano sposób zakończenia postępowania oraz numer uchwały KRRiT):

- **Jan Sobczak** zamieszkały w Koninie, koncesja Nr 210/97-R z 10 lutego 1997 roku (cofnięcie koncesji na podstawie art. 38 pkt 4 i 6 ustawy o radiofonii i telewizji, postępowanie kontynuowane w związku z wnioskiem strony o ponowne rozpatrzenie sprawy i zakończone utrzymaniem w mocy uchwały i decyzji w sprawie cofnięcia koncesji, uchwała Nr 333/99 z 10 maja 1999 roku);
- **Sławomir Papiera** zamieszkały w Koninie, koncesja Nr 209/97-R z 10 lutego 1997 roku (umorzenie postępowania na wniosek uprawnionego podmiotu, uchwała Nr 400/99 z 9 czerwca 1999 roku).

Ponadto w okresie sprawozdawczym przeprowadzone zostało postępowanie w sprawie uchylecia koncesji na wniosek koncesjonariusza. Postępowanie prowadzone było wobec koncesji Nr 153/94-R z 2 marca 1995 roku dla **Przemysława Pawła Kowalskiego** zamieszkałego w Słupsku (**Radio City**). Postępowanie zostało zakończone uchwałą KRRiT Nr 640/99 z 30 września 1999 roku, na podstawie której Przewodniczący KRRiT wydał ostateczną decyzję o cofnięciu koncesji na nadawanie programu pod nazwą „Radio City”.

Z dniem 31 grudnia 1999 roku wygasła koncesja Nr 189/96-R z 29 października 1996 roku na rozpowszechnianie programu radiofonicznego pod nazwą „**Radio Bochnia**”. W związku z planowanym na dzień 31 grudnia 1999 roku zaprzestaniem wykorzystywania częstotliwości w zakresie fal ultrakrótkich w paśmie 66-74 MHz do rozpowszechniania programów radiofonicznych koncesjonariusz – Jerzy M. Orzeł zamieszkały w Bochni poinformował, że nie zamierza ubiegać się o prawo do emisji programu za pomocą częstotliwości w paśmie 87,5-108 MHz.

Działalność koncesyjna w okresie sprawozdawczym – telewizja

Sytuacja koncesyjna naziemnych nadawców telewizyjnych – aspekty programowe, techniczne i prawne realizacji koncesji

3.17 W okresie sprawozdawczym KRRiT dokonywała zmian technicznych warunków nadawania programów telewizyjnych rozpowszechnianych na podstawie koncesji. Zmiany te polegały na:

- przyznaniu prawa do rozpowszechniania programu za pomocą dodatkowych kanałów telewizyjnych (rozszerzenie koncesji w wyniku rozstrzygnięć postępowań prowadzonych w związku z ogłoszeniami Przewodniczącego KRRiT);
- dokonaniu zmian parametrów technicznych stacji już wykorzystywanych.

W zakresie dotyczącym rozszerzenia koncesji Przewodniczący KRRiT wydał następujące decyzje:

Lp.	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Kanał	Lokalizacja	ERP [kW]	Wzrost liczby odbiorców [tys.]
1	PTS POLSAT S.A. (POLSAT)	50	Siedlce Łosice	100	499
2	PTS POLSAT S.A. (POLSAT)	58	Szczawnica	10	210
3	Telewizja WISŁA Sp. z o.o. (TVN Południe)	38	Chelme	1	121
4	Telewizja WISŁA Sp. z o.o. (TVN Południe)	41	Lublin	1	501

5	TVN Sp. z o.o. (TVN)	11	Białystok	1	272
---	----------------------	----	-----------	---	-----

Krajowa Rada udzieliła koncesji spółce AMBER TV Sp. z o.o. na program lokalny w Gdańsku.

Przewodniczący KRRiT wydał również decyzje w sprawie:

- zmiany kanału telewizyjnego w Szczecinie (wraz ze wzrostem ERP) nadawcy programu Canal+ (wzrost liczby odbiorców o 500.000),
- zmiany lokalizacji nadawcy programu Telewizja Dolnośląska w Opolu oraz rozszerzenia koncesji na program Telewizja Niepokalanów o rozsiew satelitarny.

KRRiT podjęła również uchwały o rozszerzeniu koncesji na program Nasza Telewizja o stacje w Bytowie, Gdańsku i Szczecinie.

3.18 W okresie sprawozdawczym KRRiT rozpatrywała następujące wnioski nadawców programów telewizyjnych, dotyczące aspektów prawnych wykonywania koncesji (m.in. zmiany struktury kapitałowej spółek-koncesjonariuszy).

W odniesieniu do poszczególnych podmiotów postępowania te miały następujący przebieg:

- „TVN” sp. z o.o. - koncesje Nr: 235-T, 237-T i 238-T z 2 lutego 1999 roku

W dniu 7 kwietnia 1999 roku koncesjonariusz wystąpił o wyrażenie zgody na nabycie 33% udziałów w kapitale zakładowym spółki od polskiego współnika – spółki „ITI TV HOLDINGS” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, przez spółkę „Strateurop International” B.V. z siedzibą w Amsterdamie.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stwierdziła, że udział wskazanego przez Koncesjonariusza podmiotu może mieć pozytywny wpływ na sytuację finansową telewizji i postanowiła wyrazić zgodę na objęcie udziałów przez spółkę „Strateurop International” B.V. z siedzibą w Amsterdamie (uchwała KRRiT Nr 313/99 z 16 kwietnia 1999 roku).

- „Polskie Media” S. A. - koncesja Nr 236-T z 2 lutego 1999 roku

W dniu 7 lipca 1999 roku koncesjonariusz wystąpił o wyrażenie zgody na zbycie 24% akcji spółki przez akcjonariusza – „TRANS MEDIA GROUP” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, na rzecz podmiotu zagranicznego – spółki „REXON OVERSEAS” Ltd. z siedzibą w Nikozji.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji postanowiła wyrazić zgodę na objęcie akcji przez wyżej wymienioną spółkę (uchwała KRRiT Nr 572/99 z 15 lipca 1999 roku).

- „VIGOR-Telewizja Gorzów” Sp. z o.o.- koncesja Nr 091/95-T z 6 lutego 1995 roku

W dniu 11 grudnia 1998 roku koncesjonariusz wystąpił o wyrażenie zgody na zbycie udziałów Spółki należących dotychczas do Z.W.CH. „STILON” S.A. z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim. Koncesjonariusz poinformował, że wobec braku zainteresowania nabyciem udziałów przez dotychczasowych współników, najkorzystniejszą ofertę kupna udziałów złożyła spółka „Telewizja Dolnośląska” Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stwierdziła, że udział wskazanego przez koncesjonariusza podmiotu może mieć pozytywny wpływ na sytuację finansową stacji i

postanowiła wyrazić zgodę na dokonanie zmiany koncesji, zgodnie z treścią wniosku (uchwała KRRiT Nr 701/99 z 9 listopada 1999 roku).

- „AMBER TV” Sp. z o.o. – koncesja Nr 242/99-T z 12 kwietnia 1999 roku

W dniu 14 września 1999 roku koncesjonariusz wystąpił o dokonanie zmiany zapisu koncesji zawierającego określenie struktury kapitałowej spółki, w związku z przejęciem jednej ze spółek-udziałowców przez inny podmiot (spółkę będącą udziałowcem w dniu udzielenia koncesji). Przejęcie nastąpiło w trybie przepisów kodeksu handlowego. W celu zapewnienia zgodności treści wyżej wymienionego zapisu ze stanem faktycznym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji postanowiła dokonać zmiany koncesji w opisany sposób (uchwała KRRiT Nr 647/99 z 30 września 1999 roku).

Postępowania w wyżej wymienionych sprawach zostały zakończone wydaniem decyzji Przewodniczącego KRRiT.

- Telewizja Regionalna „BRYZA” sp. z o.o. – koncesja Nr 092/94-T z 2 grudnia 1994 roku

W dniu 17 stycznia 2000 roku koncesjonariusz wystąpił o wyrażenie zgody na nabycie udziałów spółki przez spółkę „Telewizja Dolnośląska” sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu. Dotychczas postępowanie nie zostało zakończone podjęciem uchwały KRRiT.

W zakresie zmiany terminu uruchomienia stacji nadawczych KRRiT prowadziła postępowania dotyczące:

- Prowincji Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (uchwała KRRiT Nr 487/99 z 29 czerwca 1999 roku i Nr 649/99 z 30 września 1999 roku);
- „AMBER TV” sp. z o.o. (uchwała KRRiT Nr 591/99 z 2 września 1999 roku i Nr 45/200 z 27 stycznia 2000 roku);

Postępowania w wyżej wymienionych sprawach zostały zakończone wydaniem decyzji Przewodniczącego KRRiT.

Zmiany warunków programowych dotyczyły:

- „TVN” sp. z o.o. (uchwała KRRiT Nr 280/99 i Nr 282/99 z 30 marca 1999 roku);
- „Telewizja WISŁA” sp. z o.o. (uchwała KRRiT Nr 189/99 z 12 marca 1999 roku).

Postępowania w wyżej wymienionych sprawach zostały zakończone wydaniem decyzji Przewodniczącego KRRiT.

- Wniosek o zmianę nazwy koncesjonariusza złożyła spółka „Telewizja Regionalna Województwa Legnickiego” sp. z o.o. (koncesja Nr 103/94-T). Wniosek dotyczył zmiany oznaczenia koncesjonariusza na: „Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego” sp. z o.o., w związku ze zmianą nazwy województwa w wyniku reformy administracyjnej kraju (uchwała KRRiT Nr 646/99 z 30 września 1999 roku).

Postępowanie w sprawie zostało zakończone wydaniem decyzji Przewodniczącego KRRiT.

Rozwój programów satelitarnych i pakietów cyfrowych

3.19 Począwszy od 1998 roku stale rośnie zainteresowanie nadawaniem programów przez satelitę. Wśród przyczyn takiej tendencji należy wymienić m.in. niskie koszty związane z uzyskaniem (lub rozszerzeniem) koncesji na program rozpowszechniany satelitarne, możliwość znacznego zwiększenia zasięgu programu lub rozszerzenia oferty o nowe programy przy coraz mniejszych kosztach satelitarnego rozsiewu sygnału, a wreszcie coraz większą popularność i liczbę odbiorców cyfrowych pakietów programów oferowanych przez Canal+ Cyfrowy, Polsat oraz Wizję TV, nadającą programy skierowane do polskiego widza z Maidstone pod Londynem.

Krajowa Rada wydała koncesję spółce Canal+ Cyfrowy Sp. z o.o. na bezprzewodowe rozprowadzanie programów drogą satelitarną (tzw. pakiet CYFRA+). Koncesja zezwala (pod warunkiem uzyskania zgody nadawcy) na rozprowadzanie następujących programów: CANAL+, CANAL+POLSKA – ŻÓŁTY, CANAL+ POLSKA – NIEBIESKI, Trochę Młodsza Telewizja, TVP1, TVP2, TV POLONIA, Nasza Telewizja, Polsat, Polsat 2.

Krajowa Rada, 1 czerwca 1999 roku, wyraziła zgodę na nabycie przez TVP S.A. do 40 % udziałów w spółce „CANAL + Cyfrowy” Sp. z o.o.

W 1998 roku Krajowa Rada udzieliła spółce PTS Polsat S.A. zgodę na bezprzewodowe rozprowadzanie satelitarne programów TVP1, TVP2, TV POLONIA, WOT i Nasza Telewizja oraz wydzielenie w ramach programu Polsat 2 sześciu wersji programowych (po zmianach wprowadzonych w 1999 roku na wniosek nadawcy są to: „Muzyczny Relaks”, „Formuła 1”, „Komedia”, „Tylko dla Ciebie”, „Smyk”, „INFO”).

Obecnie polski widz ma możliwość wyboru oferty spośród 2 koncesjonowanych operatorów satelitarnych „platform cyfrowych”, nadawanych z Polski (CYFRA+ i Polsat). Ponadto do widzów w Polsce dociera z Anglii pakiet programów Wizja TV. Jest to nadawca zdelokalizowany, działający bez polskiej koncesji. Abonenci „platform cyfrowych” mają również dostęp do niekodowanych, cyfrowych programów nadawanych za pośrednictwem wykorzystywanych przez „platformę” satelitów (CYFRA+ i Polsat – Eutelsat HOT BIRD 13°E; Wizja TV – Astra 19°E).

3.20 W okresie sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał koncesje na satelitarne rozpowszechnianie następujących programów:

Lp.	Nr koncesji	Nazwa nadawcy	Nazwa programu	Nazwa satelity
1	239/99-T	International Movie Productions, TV LTD.	Trochę Młodsza Telewizja	Eutelsat
2	240/99-T	Polska Korporacja Telewizyjna Sp. z o.o.	CANAL+POLSKA - ŻÓŁTY	Eutelsat
3	241/99-T	Polska Korporacja Telewizyjna Sp. z o.o.	CANAL+ POLSKA - NIEBIESKI	Eutelsat
4	244/99-T	CANAL + Cyfrowy Sp. z o.o.	ALE KINO	Eutelsat
5	245/99-T	CANAL + Cyfrowy Sp. z o.o.	MINIMAX	Eutelsat
6	247/2000-T	ANTEL Sp. z o.o.	OKO	Astra

Pięć pierwszych programów dostępnych jest w pakiecie CYFRA+, natomiast program pod nazwą OKO będzie obecny w ramach pakietu WIZJA TV.

Przewodniczący KRRiT wydał również decyzję o rozszerzeniu koncesji Telewizji Niepokalanów o rozsiew satelitarny (Astra 1E).

Krajowa Rada podjęła ponadto uchwały w sprawie przyznania Telewizji Polskiej S.A. koncesji na program informacyjny AKTUALNOŚCI oraz rozszerzenia koncesji na program AMBER TV (program lokalny w Gdańsku) o rozsiew satelitarny. Decyzje w tych sprawach wydane zostaną po otrzymaniu postanowienia Ministra Łączności.

Spółka ART TV SAT Sp. z o.o. wystąpiła do Krajowej Rady z wnioskiem o koncesję na program satelitarny pod nazwą „Twoja Telewizja Miejska TVM” skierowany przede wszystkim do abonentów sieci kablowych.

3.21 Nowym zjawiskiem jest występowanie nadawców radiowych (również regionalnych i ponadregionalnych) o rozszerzenie koncesji o rozsiew satelitarny. Oprócz możliwości dosyłu sygnału do stacji naziemnych nadawcy chcą zaistnieć na satelitarnych „platformach cyfrowych”, widząc w tym możliwość rozszerzenia w przyszłości zasięgu potencjalnych odbiorców. Wnioski o rozszerzenie koncesji o rozsiew satelitarny (lub możliwość dosyłu sygnału przez satelitę) złożyli nadawcy następujących programów radiowych: RADIO JAZZ, Radio WAWA, Radio FLASH, Radio ZET.

Działalność koncesyjna w okresie sprawozdawczym – telewizja kablowa

Koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach telewizji kablowej

3.22 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji na podstawie art. 33 ustawy o radiofonii i telewizji udziela koncesji na rozpowszechnianie programu własnego w sieciach telewizji kablowej.

Zgodnie z art. 37 ustawy o radiofonii i telewizji uchwały KRRiT o udzieleniu koncesji są przekazywane do Ministra Łączności w celu akceptacji części technicznej koncesji. Minister Łączności w powyższej sprawie wydaje postanowienie. Uzgodnienia pomiędzy ministrem a wnioskodawcą trwają czasami kilka miesięcy, co znacznie wydłuża procedurę koncesyjną.

W roku sprawozdawczym Krajowa Rada udzieliła 14 koncesji na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych. Koncesje otrzymały następujące podmioty: osoby fizyczne - 7 koncesji, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością - 2, spółki akcyjne - 1, domy kultury - 2, spółdzielnie mieszkaniowe - 1 i fundacja - 1 koncesję.

Krajowa Rada zorganizowała 6 tzw. publicznych wysłuchań wnioskodawców ubiegających się o koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych. Spotkania z wnioskodawcami pozwalają lepiej poznać środowisko operatorów sieci kablowych oraz podmiotów ubiegających się o koncesje. W wysłuchaniach uczestniczą każdorazowo przedstawiciele Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej.

Wpływy do budżetu państwa z tytułu opłat za koncesje lub rozszerzenia koncesji na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych wyniosły 160.000zł.

Wykaz koncesji na rozpowszechnianie programów w sieciach telewizji kablowej wydanych w okresie sprawozdawczym 1999/2000:

Nr Koncesji	Data wydania	Nazwa nadawcy	Adres siedziby	Nr PAR	Nazwa Operatora	Adres stacji czolowej	Termin ważności koncesji
TK-0003/99	9.06.99	Marek Bruzdewicz	ul. Krausego 4 m 7 Świecie	171/94	Zakład Usług Elektronicznych LEMAWIK S.C.	ul. Wyszyńskiego 15 Świecie	08.06.2009
TK-0004/99	28.06.99	Marcin Bajko	ul. Kardynała Wyszyńskiego 15 m 7 Radzyń Podlaski	262/96	POLTELKAB	ul. Zabielska 5 Radzyń Podlaski	27.06.2002
TK-0005/99	27.07.99	Tomaszowski Dom Kultury	ul. Lwowska 72 Tomaszów Lubelski	057/95	TELSAKO Sp. z o.o.	ul. Kościuszki 21 Tomaszów Lubelski	26.07.2004
TK-0006/99	2.08.99	Czaplinecki Ośrodek Kultury	ul. Pławieńskiej 1A Czaplinek	233/96	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe JOSAT S.C.	ul. Wałęcka 56 Czaplinek	01.08.2002
TK-0007/99	2.08.99	Piotr Płonka	ul. Lenartowicza 8 m 48 Andrychów	107/94	SAT-KOL S.C.	ul. Włókniarzy 3 Andrychów	01.08.2009
TK-0008/99	25.08.99	Telewizja Kablowa Koszalin Sp. z o.o.	ul. Kotarbińskiego 3 Koszalin	219/95	Telewizja Kablowa Koszalin Sp. z o.o.	ul. Kotarbińskiego 3 Koszalin	24.08.2009
TK-0009/99	25.08.99	Włodzimierz Matuszewski	Al. M. J. Piłsudskiego 34 Tomaszów Mazowiecki	104/98	Tomaszowska Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	ul. Mielczarskiego 1 Tomaszów Mazowiecki	24.08.2004
TK-0010/99	13.09.99	Andrzej Kliś	ul. Szkotnia 3/14 Dębica	246/97	Karpacka Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	ul. Rzeszowska 76 Dębica	12.09.2009
TK-0011/99	27.09.99	Spółdzielnia Mieszkaniowa	Os. Gen. W. Sikorskiego 15 Lipno	032/97	Spółdzielnia Mieszkaniowa	Os. Sikorskiego 19 Lipno	26.09.2004
TK0012/99	14.12.99	Fundacja „Kultura Łączy”	ul. Kochanowskiego 8-10 Bytów	261/97	Fundacja „Kultura Łączy”	ul. Kochanowskiego 8-10 Bytów	13.12.2009
TK-0013/99	15.12.99	MEDIA COM S.A.	Os. Bratkowice 2 Łowicz	071/98	Telewizja Kablowa TVM S.A.	Os. Bratkowice bl. nr 2 Łowicz	14.12.2009
				072/98	Telewizja Kablowa TVM S.A.	ul. Jagiellońska 34 Skierniewice	
				167/98	Telewizja Kablowa TVM S.A.	ul. Parkowa 32 Gostynin	
				168/98	Telewizja Kablowa TVM S.A.	ul. Trugutta 24 Zychlin	
				169/98	Telewizja Kablowa TVM S.A.	Al. Pokoju 11B Sieradz	
				010/99	Telewizja Kablowa TVM S.A.	ul. Dworcowa 1 Mszczonów	
				011/99	Telewizja Kablowa TVM S.A.	ul. Piastowska 28 Sierpe	
				100/98	PWP MESCOMP S.A.	Os. Polna nr 9 Grójec	
				165/98	PWP MESCOMP S.A.	ul. M. Konopnickiej 14 Łęczycza	
TK-0014/99	28.12.99	Media Communications Sp. z o.o.	Al. Wojska Polskiego 53A Kalisz	078/93	Kaliska Telewizja Kablowa TELE-CAL Sp. z o.o.	Os. 25 Lecia Kalisz	27.12.2009

Do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wpłynęło 36 wniosków o udzielenie lub rozszerzenie koncesji na rozpowszechnianie programów. Przewodniczący KRRiT wydał na podstawie uchwał 9 decyzji dotyczących rozszerzenia koncesji o kolejne sieci kablowe:

- decyzja z 14 kwietnia 1999 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0021/95 udzielonej Telewizji Kablowej „VECTRA” S.A. – rozszerzenie o 3 sieci kablowe zlokalizowane w Wałbrzychu, Dzierżoniowie i Ślawnie,

- decyzja z 19 kwietnia 1999 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0021/96 udzielonej Marianowi Wachowiczowi – rozszerzenie o kolejne sieci kablowe w Legnicy, Lublinie, Rzeszowie, Woli, Sanoku, Jaśle, Wałbrzychu,
- decyzja z 27 kwietnia 1999 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0001/95 udzielonej Telekomunikacji Polskiej S.A. – rozszerzenie o kolejne sieci kablowe w Hławie, Kętrzynie, Giżycku,
- decyzja z 11 maja 1999 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0013/94 udzielonej Zdzisławowi Krzemińskiemu – rozszerzenie o kolejne sieci kablowe w Świdnicy, Świebodzicach i Ząbkowicach Śląskich,
- decyzja z 8 grudnia 1999 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0021/95 udzielonej Telewizji Kablowej „VECTRA” S.A. – rozszerzenie o kolejne sieci kablowe w Olsztynie, Braniewie, Wrocławie, Białymstoku, Suwałkach, Bielsku Białej, Sokołowie Podlaskim,
- decyzja z 28 grudnia 1999 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0027/96 udzielonej Wielkopolskiej Telewizji Kablowej sp. z o.o. – rozszerzenie o kolejne sieci w Poznaniu, Obornikach Wielkopolskich,
- decyzja z 28 grudnia 1999 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0025/96 udzielonej P.P.U.H. Telewizja Kablowa „BIELSAT” sp. z o.o. rozszerzenie o kolejną sieć w Czechowicach - Dziedzicach,
- decyzja z 5 stycznia 2000 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0007/98 udzielonej Mariuszowi Trąbczyńskiemu – rozszerzenie o kolejne sieci w Chełmnie, Chełmży, Głownie, Barcinie, Piechcinie, Łabiszynie, Brzezinach,
- decyzja z 31 stycznia 2000 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-2/93 udzielonej Mirosławowi Knocińskiemu – rozszerzenie o kolejne sieci w Kruszwicy, Mogilnie, Trzemesznie, Nakle nad Notecią, Szubinie i Żninie.

Analiza wniosków składanych w KRRiT pozwala sadzić, iż na polskim rynku nadal postępuje koncentracja sieci kablowych.

3.23 Przewodniczący KRRiT na podstawie uchwał wydał 4 decyzje dotyczące uchylenia koncesji:

- decyzja z 5 maja 1999 roku w sprawie uchylenia decyzji koncesyjnej nr TK-0017/95 udzielonej Spółdzielni Mieszkaniowej im. 23 Lutego w Koziegłowach – w wyniku sprzedaży sieci koncesjonariusz zaprzestał emisji programu i zwrócił się do KRRiT o uchylenie koncesji,
- decyzja z 31 maja 1999 roku w sprawie uchylenia decyzji koncesyjnej nr TK-0004/94 udzielonej TV-SAT Ursus – spółka postawiona w stan likwidacji, koncesjonariusz wnioskował o uchylenie koncesji,
- decyzja z 31 maja 1999 roku w sprawie uchylenia decyzji koncesyjnej nr TK-0024/94 udzielonej Spółdzielni Mieszkaniowej Świt w Ełku – przejęcie sieci przez innego operatora, koncesjonariusz wnioskował o uchylenie koncesji,
- decyzja z 5 stycznia 2000 roku w sprawie uchylenia koncesji nr TK-0006/96 udzielonej Spółdzielni Mieszkaniowej im. Stefana Batorego w Łodzi.

Przewodniczący KRRiT podpisał także:

- 11 decyzji o umorzeniu postępowania (decyzje na wniosek zainteresowanych lub wskutek nie uzupełniania dokumentów),
- 4 decyzje dotyczące zgody na zawieszenie emisji programu (wnioski związane głównie z przebudową i modernizacją sieci kablowych),
- 6 decyzji dotyczących innych zmian w koncesji (np. zmiany udziałowców lub wydzielenie pasm lokalnych z ograniczeniami w zakresie emisji reklam).

3.24 W związku z pojawieniem się coraz liczniejszej grupy wniosków, dotyczących możliwości wydzielenia pasm lokalnych w ramach programów własnych nadawców, emitujących programy w wielu sieciach zlokalizowanych w różnych miejscowościach, KRRiT - rozumiejąc specyfikę zagadnienia - zmienia zapisy koncesyjne na korzyść koncesjonariuszy. Określa jednak limit emisji reklam.

Decyzją z 19 kwietnia 1999 roku została zmieniona koncesja Telewizji Kablowej „Szel-Sat” Sp. z o.o. z Gdyni. Na wniosek koncesjonariusza w punkcie I koncesji dodano szczegółowe zapisy dotyczące emisji pasm lokalnych. Nadawca może w ramach rozpowszechnianego programu wydzielić w poszczególnych sieciach kablowych lokalne pasma programowe. W określonych miastach nazwa programu przyjmuje nazwę danego miasta (za zgodą władz lokalnych), zmiana czasu trwania lokalnych pasm programowych wymaga akceptacji KRRiT, czas przeznaczony na reklamę w lokalnym paśmie programowym nie może przekroczyć 15% łącznego czasu trwania programu lokalnego.

Koncesje udzielane na rozpowszechnianie programu w sieciach telewizji kablowej wzbogacają ofertę lokalnych mediów, a specyfika rozpowszechniania tego typu programu drogą kablową zmusza koncesjonariuszy do przedstawiania tematyki lokalnej.

Rejestracja programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej

3.25 Na podstawie art. 41 ustawy o radiofonii i telewizji Przewodniczący KRRiT jest organem rejestrującym programy rozprowadzane w sieciach telewizji kablowej.

W roku sprawozdawczym wpłynęło ponad 700 wniosków o rejestrację programów w sieciach telewizji kablowej (jeden wniosek może obejmować więcej niż jeden program do rejestracji).

Przewodniczący KRRiT wydał ponad 600 postanowień dotyczących wpisów do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej. Obecnie istnieje możliwość zarejestrowania ok. 350 różnych programów rozpowszechnianych drogą satelitarną.

Z tytułu opłat za wpisy do rejestru Przewodniczącego KRRiT programów rozprowadzanych w sieciach kablowych wpłynęło do budżetu państwa ponad 700 000 zł (wpływy z tego tytułu zostały podwojone w stosunku do okresu sprawozdawczego z roku ubiegłego).

W okresie sprawozdawczym wydawano również decyzje o odmowie dokonania wpisu do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach kablowych:

- 250 decyzji w sprawie odmowy wpisu do rejestru programów (np. odmowa rejestracji programu SUPER1 ze względu na brak koncesji na rozpowszechnianie programu lub

odmowa rejestracji bloku programowego GAME ONE rozpowszechnianego przez Canal+ w ramach programu MINIMAX),

- 43 decyzje dotyczące pozostawienia wniosków bez rozpoznania ze względu na brak uzupełnień złożonych wniosków, w trybie określonym przez kodeks postępowania administracyjnego,
- 4 decyzje o umorzeniu postępowania z wniosku operatora lub ze względu na bezprzedmiotowość wniosku,
- 26 decyzji dotyczących zakazu rozprowadzania programu w sieciach kablowych.

Przewodniczący KRRiT wydał także jedno postanowienie dotyczące wykreślenia wpisów z rejestru, ze względu na nieważność zezwolenia Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej oraz jedno postanowienie o odmowie rozpatrzenia wniosku ze względu na uchybienie terminu.

Przeprowadzono również monitoring programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej, w wyniku którego wystosowano liczne wezwania do operatorów o zachowanie właściwej kolejności wprowadzania programów do sieci telewizji kablowej (np. program TV Polonia w pierwszym pakiecie) oraz do zaniechania rozprowadzania programów bez rejestracji.

Wprowadzenie do Polski na szeroką skalę pakietów cyfrowych, rozprowadzanych na platformach cyfrowych, spowodowało znaczące poszerzenie oferty programów polskojęzycznych dostępnych w sieciach kablowych. Obecnie polski widz może oglądać ponad 40 programów w polskiej wersji językowej, jednak większość programów jest nadawana spoza granic naszego kraju. Nowe programy polskojęzyczne rejestrowane w sieciach telewizji kablowej to np. MARCO POLO, FANTASTIC, REALITY TV.

W roku sprawozdawczym została również uregulowana sytuacja prawna programu SUPER 1. Podjęte działania wobec nadawcy zmusiły go do uzyskania koncesji od władz włoskich i podporządkowania się prawodawstwu europejskiemu. Po unormowaniu sytuacji program SUPER 1 jest rejestrowany przez Przewodniczącego w sieciach telewizji kablowej.

Opracowanie trybu postępowania dotyczącego ponownego udzielania koncesji

3.26 Krajowa Rada podjęła prace zmierzające do przygotowania procesu ponownego udzielania koncesji w związku z upływem od marca 2001 roku terminu ważności koncesji obecnie obowiązujących.

Kolejność wygasania koncesji w 2001 roku przedstawia poniższa tabela:

Nr koncesji	Data ważności	Nazwa podmiotu (nazwa programu)
0004	25.05.2001	Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. (RMF FM)
0005	08.06.2001	Radio ZET Sp. z o.o. (RADIO ZET)
0006	22.06.2001	Prowincja Warszawska Zgromadzenia Ojców Redemptorystów (Radio Maryja)
0001/94-R	14.07.2001	Diecezja Warszawsko-Praska (RADIO WARSZAWA PRAGA)
0002/94-R	14.07.2001	Archidiecezja Warszawska (Katolickie Radio PLUS Św. Józef Archidiecezji Warszawskiej)

0003/94-R	14.07.2001	Diecezja Sandomierska (RADIO MARYJA - STALOWA WOLA)
0004/94-R	14.07.2001	Diecezja Ełcka (Radio Maryja - Ełk)
0005/94-R	14.07.2001	Diecezja Ełcka (Radio Maryja - Suwałki)
0006/94-R	14.07.2001	Diecezja Łowicka (KATOLICKIE RADIO VICTORIA - ROZGŁOŚNIA DIECEZJI ŁOWICKIEJ)
0007/94-R	14.07.2001	Diecezja Siedlecka (KATOLICKIE RADIO PODLASIA)
0008/94-R	14.07.2001	Archidiecezja Wrocławska (KATOLICKIE RADIO RODZINA)
0009/94-R	14.07.2001	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Św. Jana Chrzciciela w Zbroszy Dużej (Radio Katolickie w Zbroszy Dużej)
0010/94-R	14.07.2001	Diecezja Opolska (Radio PLUS Opole)
0011/94-R	14.07.2001	Diecezja Łomżyńska (RADIO MARYJA - ŁOMŻA)
0012/94-R	14.07.2001	Archidiecezja Lubelska (Radio PLUS Lublin)
0013/94-R	14.07.2001	Archidiecezja Przemyska Obrządku Łacińskiego (AVE MARIA)
0014/94-R	14.07.2001	Archidiecezja Przemyska Obrządku Łacińskiego (FARA - Katolickie Radio Krosno Rozgłośnia Radiowa Archidiecezji Przemskiej p.w. Św. Jana z Dukli)
0015/94-R	14.07.2001	Parafia Św. Józefa w Pasłęku (Radio Katolickie Quo Vadis)
0016/94-R	14.07.2001	Diecezja Zamojsko-Lubaczowska (RADIO MARYJA – ZAMOŚĆ)
0017/94-R	14.07.2001	Diecezja Radomska (KATOLICKIE RADIO RADOMSKIE AVE)
0018/94-R	14.07.2001	Archidiecezja Gnieźnieńska (Katolickie Radio Archidiecezji Gnieźnieńskiej Plus Św. Wojciech)
0019/94-R	14.07.2001	Diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska (Radio TERAZ – Rozgłośnia Diecezjalna w Koszalinie)
0020/94-R	14.07.2001	Archidiecezja Warmińska (RADIO MARYJA - OLSZTYN)
0022/94-R	14.07.2001	Archidiecezja Katowicka (Radio PLUS Katowice)
0023/94-R	14.07.2001	Diecezja Kaliska (Radio Katolickie Diecezji Kaliskiej)
0024/94-R	14.07.2001	Diecezja Elbląska (Radio PLUS Elbląg)
0025/94-R	14.07.2001	Archidiecezja Białostocka (Radio Miłosierdzie)
0041/94-R	07.08.2001	Diecezja Rzeszowska (VIA - Katolickie Radio Rzeszów)
0026/94-R	17.08.2001	BIS - Media Sp. z o.o. (RADIO PULS)
0027/94-R	17.08.2001	VIDEO Sp. z o.o. (Radio ESKA Bydgoszcz)
0028/94-R	17.08.2001	Kujawa Marek (Radio POMOŻE)
0029/94-R	17.08.2001	Radio Inowrocław Sp. z o.o. (Radio INOWROCLAW)
0030/94-R	17.08.2001	Swoboda Bogdan (RADIO PARK)
0031/94-R	17.08.2001	Paraklet Sp. z o.o. (Radio PLUS Św. Wojciech)
0032/94-R	17.08.2001	Radio VANESSA Sp. z o.o. (Radio VANESSA)
0033/94-R	17.08.2001	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe HITT Sp. z o.o. (RADIO FLASH)
0035/94-R	17.08.2001	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska (RADIO GORZÓW)
0036/94-R	17.08.2001	Ceglewski Janusz (Radio LAS VEGAS)
0038/94-R	17.08.2001	Radio Go S.A. (Radio ESKA Gorzów)
0039/94-R	17.08.2001	Diecezja Pelplińska (RADIO GŁOS)
0040/94-R	17.08.2001	Diecezja Bielsko-Żywiecka (RADIO DIECEZJI BIELSKO-ŻYWIECKIEJ)
0042/94-R	24.08.2001	Radio Toruń Sp. z o.o. (Radio Toruń)
0043/94-R	24.08.2001	RADIO ARnet Sp. z o.o. (Radio ESKA Trójmiasto)
0044/94-R	24.08.2001	Związek Harcerstwa Polskiego (Rozgłośnia Harcerska)
0045/94-R	24.08.2001	Regionalne Przedsiębiorstwo Związkowe Sp. z o.o. (RADIO TOP)

0046/94-R	24.08.2001	Radio PLESINO Sp. z o.o. (Radio Mega FM)
0047/94-R	24.08.2001	CITY RADIO Sp. z o.o. (Radio C.96,6 FM)
0048/94-R	24.08.2001	Politechnika Białostocka (Radio Akadera)
0049/94-R	24.08.2001	Radio W Sp.z o.o. (Radio W)
0050/94-R	24.08.2001	ESKA NORD Sp. z o.o. (RADIO ESKA NORD)
0051/94-R	31.08.2001	Radio Warmia-Mazury WA-MA S.A. (RADIO WA-MA)
0052/94-R	31.08.2001	Archidiecezja Krakowska (Krakowskie Radio Mariackie Plus)
0053/94-R	31.08.2001	Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Ojcowie Franciszkanie) (Radio Niepokalanów)
0054/94-R	31.08.2001	Związek Gmin Ziemi Wieluńskiej (Radio Ziemi Wieluńskiej)
0055/94-R	31.08.2001	Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (RADIO CENTRUM)
0056/94-R	31.08.2001	Olearczyk Fryderyk (Radio DELTA)
0057/94-R	14.09.2001	Czeremańska-Gocłowska Elżbieta (Radio Puls)
0059/94-R	14.09.2001	Radio LETA Sp. z o.o. (RADIO 90 FM)
0060/94-R	14.09.2001	Radio REKORD FM S.A. (RADIO REKORD FM)
0061/94-R	14.09.2001	Gmina Miasta Radom (RADIO RADOM)
0062/94-R	21.09.2001	Tauer Andrzej (Radio SUDETY)
0063/94-R	21.09.2001	Sambor Piotr (Radio Alex)
0065/94-R	28.09.2001	Radio BOSS Sp. z o.o. (RADIO BOSS)
0067/94-R	01.12.2001	Archidiecezja Gdańska (Radio PLUS)
0068/94-R	01.12.2001	Diecezja Płocka (Katolickie Radio Płock)
0069/94-R	01.12.2001	Archidiecezja Szczecińsko-Kamieńska (Radio PLUS Szczecin)
0070/94-R	01.12.2001	Drobnik Tomasz (RADIO KOŁOBRZEG)
0074/94-R	01.12.2001	Radio Bielsko Sp. z o.o. (RADIO BIELSKO)
0075/94-R	01.12.2001	Gmina Łomianki (RADIO MAZOWSZE)
0076/94-R	01.12.2001	Kuria Generalna Zakonu Św. Pawła Pierwszego Pustelnika (Radio JASNA GÓRA)
0077/94-R	01.12.2001	Archidiecezja Łódzka (Radio PLUS-Katolicka Rozgłośnia Archidiecezji Łódzkiej)
0078/94-R	01.12.2001	Obertaniec Stanisław (Radio EL-LEGNICA)
0079/94-R	01.12.2001	MFM Sp. z o.o. (Radio Kolor)
0081/94-R	01.12.2001	Politechnika Rzeszowska (Studenckie Radio Rzeszów)
0083/94-R	01.12.2001	Pęziół Grzegorz Janusz (Radio Klakson)
0084/94-R	01.12.2001	Prywer Grzegorz (Radio PLAMA)
0085/94-R	01.12.2001	Radio LELIWA Sp. z o.o. (RADIO LELIWA)
0088/94-R	01.12.2001	Szklarz Adam (Radio MAKS)
0089/94-R	01.12.2001	Granowski Piotr (Radio WEEKEND)
0097/94-R	01.12.2001	Centrum Kultury i Sztuki (RADIO CENTRUM)
0098/94-R	01.12.2001	Mostowski Janusz (RADIO REJA)
173/96-R	01.12.2001	Regionalne Towarzystwo Publikacyjne Sp. z o.o. (Radio MANHATTAN)
0080/94-R	11.12.2001	Archidiecezja Szczecińsko-Kamieńska (Radio PLUS Lipiany)
0086/94-R	11.12.2001	Diecezja Płocka (Katolickie Radio Ciechanów)
0094/94-R	11.12.2001	Diecezja Tarnowska (RADIO DOBRA NOWINA)
0099/94-R	11.12.2001	Radio Gra Sp. z o.o. (RADIO GRA)
0101/94-R	11.12.2001	Kowanda Janusz (Radio PRO KOLOR)
0102/94-R	11.12.2001	Pomorska Stacja Radiowa Sp. z o.o. (Radio PSR)
0110/94-R	11.12.2001	Archidiecezja Poznańska (Katolickie Radio Poznań)

0100/94-R	14.12.2001	Archidiecezja Szczecińsko-Kamieńska (Radio PLUS Gryfice)
0105/94-R	21.12.2001	Gmina Miasta Opatów (RADIO OPATÓW)
0108/94-R	21.12.2001	Akademia Rolnicza (RADIO FAN)
0109/94-R	21.12.2001	WAWA S.A. (WAWA)
172/96-R	21.12.2001	Korkosz Mirosław Andrzej (RADIO CLASSIC)

Jedyną, aktualnie możliwą, prawną formą odtworzenia wygasającej koncesji jest przeprowadzenie pełnego postępowania o udzielenie koncesji, zapoczątkowanego ogłoszeniem Przewodniczącego KRRiT w trybie art. 34 ustawy o radiofonii i telewizji.

Ze względu na wydłużoną procedurę (w tym czas uzgodnień z Ministrem Łączności warunków technicznych ponownie udzielanych koncesji) proces tzw. rekoncesjonowania powinien się rozpocząć nie później niż rok przed terminem wygaśnięcia.

Chcąc stworzyć prawne podstawy i określić precyzyjne warunki, w jakich ma odbywać się proces ponownego udzielenia koncesji, Krajowa Rada znowelizowała rozporządzenie w sprawie zawartości wniosku i szczegółowego trybu postępowania w sprawach udzielania i cofania koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych i telewizyjnych. (uchwała KRRiT nr 76 z 3 lutego 2000 roku).

Nowe rozporządzenie przewiduje m.in. obowiązki:

- poinformowania dotychczasowego koncesjonariusza o dacie publikacji ogłoszenia o możliwości udzielenia koncesji po jej wygaśnięciu,
- podania w treści złożonego wniosku precyzyjnych informacji co do charakteru programu, jego zasięgu, sposobu rozpowszechniania oraz obszaru administracyjnego, na którym program ma być odbierany. Informacje te powinny być zgodne z treścią opublikowanego ogłoszenia,
- podania przewidywanego udziału w dobowym czasie nadawania bloków audycji zestawianych przez podmioty inne niż nadawca, bloków audycji rozpowszechnianych przez nadawcę w innym programie, bloków audycji wytworzonych przez producentów krajowych innych niż nadawca programu;
- złożenia, we wniosku koncesyjnym, oświadczenia o przebiegu działalności wnioskodawcy oraz wspólników lub akcjonariuszy wnioskodawcy w dziedzinie radiokomunikacji oraz środków masowego przekazu w okresie 5 lat przed datą złożenia wniosku.

Rozporządzenie wprowadza także nowe regulacje precyzujące wniosek w dziedzinie programu, m.in. w kwestiach szczegółowej struktury gatunkowej, udziału utworów muzycznych i słowno-muzycznych oraz elementów słownych programu w tygodniowym czasie nadawania, w tym utworów wykonywanych w języku polskim. Wśród deklaracji nadawcy w części programowej rozporządzenie przewiduje także określenie udziału w tygodniowym czasie nadawania tematyki regionalnej i lokalnej. Wnioskodawcy, którzy nie planują zmian programowych i zamierzają kontynuować w nowej koncesji emisję aktualnie nadawanego programu, powinni złożyć stosowne oświadczenie.

Wnioskodawcy, którym wygasa koncesja, a którzy ubiegają się o jej ponowne udzielenie, powinni przedstawić informację o zawartych umowach z organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi oraz o realizacji tych umów.

Nowe rozporządzenie przewiduje również rozszerzenie katalogu informacji i dokumentacji prezentowanych przez wnioskodawcę, które w trakcie trwania postępowania nie mogą być zmieniane. Oprócz dotychczasowych będą to m.in. informacje określające charakter, zasięg i sposób rozpowszechniania programu, udział retransmisji i wspólnych z innymi nadawcami bloków programowych, główne założenia oraz opis sposobu wyliczeń przychodów i kosztów studium ekonomiczno-finansowego, rachunek przychodów i kosztów, rachunek przepływów finansowych, wpływów z reklam i sponsoringu, program inwestycyjny.

3.27 Krajowa Rada znowelizowała również rozporządzenie w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych i telewizyjnych z uwzględnieniem następujących kwestii:

- możliwości zaliczenia wniesionej opłaty koncesyjnej, w części odpowiadającej okresowi skrócenia okresu obowiązywania koncesji, na poczet opłaty wnoszonej z tytułu ponownego udzielenia koncesji (na wniosek nadawcy);
- możliwości rozłożenia opłaty koncesyjnej na roczne raty, płacone przez cały okres obowiązywania koncesji;
- możliwość ulgi z tytułu wprowadzenia pośredniego między obecnie obowiązującym 2%, a pełnym ustawowym 15% progiem limitu reklamy w dobowym czasie nadawania (np. 7%);
- możliwości wprowadzenia współczynnika w naliczaniu opłaty koncesyjnej uwzględniającego gęstość zaludnienia na obszarze, na którym odbierany jest program.

3.28 W związku z postępowaniem o udzielenie koncesji na nadawanie programów radiofonicznych i telewizyjnych KRRiT przyjęła roboczy harmonogram działań w tym zakresie. Zgodnie z tym harmonogramem KRRiT przewiduje, że ogłoszenie o możliwości udzielenia koncesji na dwie sieci ogólnokrajowe, obecnie użytkowane przez Radio ZET i Radio RMF FM, ukaże się na przełomie kwietnia i maja. Miesiąc później przewidywana jest publikacja ogłoszenia, otwierającego proces ponownego udzielania koncesji na sieć obecnie użytkowaną przez Radio Maryja. W tym samym czasie Krajowa Rada planuje rozpocząć procedurę ponownego udzielania koncesji przyznanych diecezjom i archidiecezjom oraz niektórym nadawcom regionalnym i lokalnym.

W postępowaniach o udzielenie koncesji na nadawanie programów radiofonicznych po wygaśnięciu obecnie obowiązujących decyzji będą prawdopodobnie uczestniczyć również nowe podmioty, które zgodnie z art. 34 ustawy o radiofonii i telewizji, w odpowiedzi na ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT, mogą złożyć stosowne wnioski. Krajowa Rada, przygotowując merytoryczne podstawy rozstrzygnięć, będzie musiała poddać szczegółowej analizie programowej, technicznej, prawnej i ekonomicznej zarówno wnioski o ponowne udzielenie koncesji jak i wnioski nowo złożone. W przypadku nadawców istniejących analizie poddany zostanie cały dotychczasowy okres działalności koncesyjnej, a w szczególności stopień realizacji zobowiązań koncesyjnych i ustawowych. Po sporządzeniu opinii w uchwale KRRiT zostanie wskazany określony podmiot, któremu po uzyskaniu postanowienia Ministra Łączności, zostanie udzielona koncesja. Intencją Krajowej Rady jest udzielenie koncesji nie później niż 3 miesiące przed datą wygaśnięcia decyzji obecnie obowiązującej.

3.29 Wykaz decyzji o udzieleniu lub rozszerzeniu koncesji wydanych w roku sprawozdawczym 1999/2000

Nr decyzji	Data decyzji	Nazwa koncesjonariusza (nazwa programu)	Treść
239/99-T	12.03.99	International Movie Productions, TV LTD. (TROCĘ MŁODSZA TELEWIZJA)	Udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu telewizyjnego w sposób rozświeczy satelitarny
240/99-T	12.03.99	Polska Korporacja Telewizyjna Sp. z o.o. (CANAL+POLSKA-ŻÓŁTY)	Udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu telewizyjnego w sposób rozświeczy satelitarny
241/99-T	12.03.99	Polska Korporacja Telewizyjna Sp. z o.o. (CANAL+POLSKA-NIEBIESKI)	Udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu telewizyjnego w sposób rozświeczy satelitarny
242/99-T	12.04.99	AMBER TV Sp. z o.o. (AMBER TV)	Udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu telewizyjnego lokalnego w Gdańsku
243/99-R	30.07.99	RACJA Sp. z o.o. (RADIO RACJA)	Udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu radiofonicznego
244/99-T	11.08.99	CANAL + Cyfrowy Sp. z o.o. (ALE KINO)	Udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu telewizyjnego w sposób rozświeczy satelitarny
245/99-T	11.08.99	CANAL + Cyfrowy Sp. z o.o. (MINIMAX)	Udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu telewizyjnego w sposób rozświeczy satelitarny
246/2000-RB	07.02.2000	CANAL + Cyfrowy Sp. z o.o. (CYFRA+)	Udzielenie koncesji na bezprzewodowe rozprowadzanie programów w sposób rozświeczy satelitarny
247/2000-T	10.02.2000	ANTEL Sp. z o.o. (OKO)	Udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu telewizyjnego w sposób rozświeczy satelitarny
DK-035/99-15/3	25.03.99	Polska Telewizja Satelitarna POLSAT S.A. (POLSAT)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Szczawnicy (kanał 58)
DK-036/99-16/3	25.03.99	Polska Telewizja Satelitarna POLSAT S.A. (POLSAT)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Siedlcach Łosicach (kanał 50)
DK-058/99-6/89	15.06.99	Granowski Piotr (RADIO WEEKEND)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Bytowie (105,8 MHz)
DK-088/99-22/6	21.07.99	Prowincja Warszawska Zgromadzenia Ojców Redemptorystów (RADIO MARYJA)	Rozszerzenie koncesji o stacje nadawcze w Lidzbarku Warmińskim (106,2 MHz), Kluczborku (99,5 MHz), Krynicy-Jaworzynie (93,1 MHz)
DK-112/99-13/198	31.08.99	Telewizja WISŁA Sp. z o.o. (TVN Południe)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Chełmie (kanał 38)
DK-118/99-3/65	13.09.99	Radio BOSS Sp. z o.o. (RADIO BOSS)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Plocku (90,4 MHz)
DK-121/99-23/6	21.09.99	Prowincja Warszawska Zgromadzenia Ojców Redemptorystów (RADIO MARYJA)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Sieradzu (95,2 MHz)
DK-125/99-1/204	28.09.99	Borowy Sławomir (RADIO ŁOMŻA)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Łomży (88,8 MHz)
DK-124/99-3/171	28.09.99	Nasze Radio Sp. z o.o. (NASZE RADIO)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Sieradzu (104,7 MHz)
DK-126/99-3/222	28.09.99	Ośrodek Kultury Gminy Grodzisk Mazowiecki (RADIO BOGORIA)	Rozszerzenie koncesji o stację w Grodzisku Mazowieckim (94,5 MHz)
DK-130/99-2/182	01.10.99	Rafalski Wiesław Krzysztof (Radio HIT)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą we Włocławku (93,9 MHz)
DK-145/99-3/235	22.10.99	TVN Sp. z o.o. (TVN)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Białymstoku (kanał 11)
DK-163/99-18/5	23.11.99	Radio ZET Sp. z o.o. (RADIO ZET)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Dęblinie/SLR Trojanów (91,6 MHz)
DK-166/99-25/6	30.11.99	Prowincja Warszawska Zgromadzenia Ojców Redemptorystów (RADIO MARYJA)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Nowym Sączu (99,1 MHz), Szczecinku (95,0 MHz) i Pisz (101,6 MHz)
DK-169/99-12/93	10.12.99	Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Telewizja NIEPOKALANÓW)	Rozszerzenie koncesji o rozświeczy satelitarny
DK-001/2000-6/35	06.01.2000	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska (RADIO GORZÓW)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Słubicach (90,6 MHz)
DK-002/2000-7/138	13.01.2000	Radio ESKA S.A. z siedzibą w Warszawie (RADIO ESKA)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Kielcach (103,3 MHz)
DK-003/2000-19/5	13.01.2000	Radio ZET Sp. z o.o. (RADIO ZET)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Siedlcach/RTCN Łosice (105,4 MHz)
DK-11/2000-10/83	20.01.2000	Pęziół Grzegorz Janusz (RADIO KŁAKSON)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w SLR Wysoka k/ Opola (106,6 MHz)
DK-09/2000-20/5	20.01.2000	Radio ZET Sp. z o.o. (RADIO ZET)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Tarnowie (107,8 MHz)
DK-12/2000-14/198	20.01.2000	Telewizja WISŁA Sp. z o.o. (TVN POŁUDNIE)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Lublinie (kanał 41)

DK-16/2000-28/6	01.02.2000	Prowincja Warszawska Zgromadzenia Ojców Redemptorystów (RADIO MARYJA)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Siedlcach Łosicach (107,7 MHz)
DK-027/2000-21/4	07.02.2000	Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. (RMF FM)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w miejscowości Wręczyca Wielka (105,9 MHz)
DK-030/2000-4/205	23.02.2000	Radio BAB Sp. z o.o. (RADIO BAB)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Łomży (97,5 MHz)
DK-066/2000-29/6	06.03.2000	Prowincja Warszawska Zgromadzenia Ojców Redemptorystów (RADIO MARYJA)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Chełmie (102,8 MHz)
DK-68/2000-5/202	08.03.2000	Radio Bieszczady Sp. z o.o. (Radio Bieszczady)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Rzeszowie (104,9 MHz)

IV. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI A NADAWCY

Współpraca z nadawcami

4.1. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji corocznie organizuje spotkania z nadawcami, w celu umożliwienia prezentacji zarówno dokonań, jak i problemów utrudniających wykonywanie koncesji.

Poniżej przedstawiamy kalendarium spotkań, które odbyły się w pierwszym kwartale bieżącego roku. Kontynuację spotkań zaplanowano również w kwietniu (np. spotkanie z przedstawicielami spółki CANAL +).

- 2 lutego oraz 22 marca 2000 roku - spotkanie z przedstawicielami Radia RMF FM

Prezes RMF FM poinformował Krajową Radę o osiągnięciu przez RMF FM pozycji lidera na rynku radiofonicznym. Obecnie podstawowym problemem dla nadawcy są przedłużające się procedury uzgodnień zmiany parametrów technicznych. Stosowne uchwały KRRiT zostały przesłane do Ministra Łączności w celu wydania postanowień. Prezes RMF FM zwrócił się do Krajowej Rady z prośbą o interwencję w tych przypadkach.

22 marca 2000 roku odbyło się spotkanie poświęcone omówieniu zmian technicznych sieci RMF FM, w stosunku do których toczy się proces uzgodnieniowy prowadzony przez Ministra Łączności. Prezes RMF FM przedstawił katalog spraw (zapoczątkowanych w 1996 roku), na które Minister Łączności dotychczas nie wydał stosownych postanowień. Krajowa Rada zwróciła się do przedstawiciela PAR o wyjaśnienia, co wstrzymuje na tak długi okres wydanie postanowień w tym zakresie. Przedstawiciel PAR zobowiązał się do złożenia pisemnych wyjaśnień w terminie tygodnia. Prezes RMF FM zakwestionował również poprawność wydanego postanowienia w sprawie zmiany lokalizacji stacji nadawczej w Warszawie wraz z podniesieniem mocy do 120 kW. Zwrócił uwagę Krajowej Radzie i przedstawicielom PAR na istotne problemy związane z uruchomieniem nadajnika o przyznanych parametrach w związku z możliwością zakłócenia częstotliwości przeznaczonej do komunikacji służb ruchomych (policja). Krajowa Rada zapowiedziała, że oczekuje również w tej sprawie zajęcia stanowiska przez Ministra Łączności. Przedstawiciele nadawcy omówili obecną sytuację prawną w spółce RMF FM w związku ze złożonym wnioskiem o zmiany w strukturze właścicielskiej.

- 2 lutego 2000 roku - spotkanie z przedstawicielami Radia ZET

Nadawca przedstawił Krajowej Radzie wyniki słuchalności oraz udział w rynku reklamowym, z których wynikało, że kondycja finansowa oraz pozycja na rynku radiofonicznym jest bardzo dobra. Spółka Eurozet, właściciel podmiotu wykonującego

koncesję na nadawanie programu o tej nazwie, planuje w najbliższym czasie dokonać inwestycji medialnych. W polu zainteresowania znajduje się między innymi współpraca z ZHP w ramach tworzenia programu pod nazwą „Radiostacja”. Eurozet zadeklarowało, że nie zamierza wpływać na zmianę formatu stacji a jedynie stworzyć ekonomiczne i merytoryczne podstawy realizacji zadań wynikających z koncesji. Przedstawiciele Radia ZET zauważyli, że łączą ich wspólne korzenie z Rozgłośnią Harcerską, z której wywodzą się dziennikarze ZET-ki. Nadawca przedstawił fragmenty audycji radiowych emitowanych na antenie Radia ZET zaznaczając, że w programie znajduje się coraz więcej rozszerzonych i dojrzałych form radiowych, które mogą zaspokoić wciąż rosnące oczekiwania słuchacza. Podczas spotkania, podkreślono, że priorytetem programowym stacji pozostaje publicystyka i informacja, która stanowi podstawę profilu programowego nadawcy o zasięgu ogólnopolskim.

- 9 lutego 2000 roku - spotkanie z przedstawicielami Radia Maryja

Spotkanie zdominował temat technicznego stanu koncesji. Nadawca wyraził obawę czy możliwe jest zrealizowanie projektu optymalizacji sieci przed upływem terminu ważności obecnie wykonywanej koncesji, który upływa w czerwcu przyszłego roku. Przewodniczący KRRiT przedstawił aktualny stan prac koncesyjnych związanych z realizacją planu przedstawionego w listopadzie ubiegłego roku przez Instytut Łączności. Zaznaczył, że uchwały Krajowej Rady zostały przesłane w celu uzgodnienia z Ministrem Łączności parametrów technicznych. KRRiT oczekuje na wydanie postanowień w tych sprawach.

Przewodniczący KRRiT zapowiedział również publikację ogłoszenia*, w którym przewiduje się 5 częstotliwości dobranych zgodnie z projektem optymalizacji sieci i oczekuje na złożenie w tej sprawie wniosków przez nadawcę.

- 9 lutego 2000 roku - spotkanie z przedstawicielami Radia WAWA

Głównym tematem spotkania były problemy nadawcy wynikające z ograniczonego zasięgu technicznego koncesji. Przedstawiciel nadawcy przypomniał, że założeniem programowym i marketingowym stacji było tworzenie radia skierowanego do mieszkańców wielkich miast. Obecnie Radio WAWA nie dociera do słuchaczy we wszystkich miastach wojewódzkich. Do Krajowej Rady został skierowany wniosek o rozważenie możliwości opracowania projektu dalszego rozszerzenia koncesji radia WAWA, a w szczególności o Katowice, Pabianice (Łódź), Poznań, Bydgoszcz, Wrocław, Toruń oraz projektu optymalizacji warunków technicznych stacji już działających. Z powodu nieobecności Prezesa Zarządu Spółki WAWA S.A., podczas spotkania nie poinformowano Krajowej Rady o sytuacji ekonomiczno - finansowej koncesjonariusza. W tej sprawie koncesjonariusz zobowiązał się do przedstawienia informacji pisemnej.

- 16 lutego 2000 roku - spotkanie z przedstawicielami Radia ESKA S.A. i Spółki Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe S.A.

Przedstawiciele spółek poinformowali o strategii rozwoju sieci ESKI S.A., która ma być realizowana w trzech kierunkach.

Pierwszym kierunkiem jest rozwój sieci opartej na jednolitym wizerunku trzech największych sieci regionalnych: ESKA Warszawa - posiadającej stacje nadawcze również w Lublinie, Kielcach, Olsztynie i Białymstoku; ESKA Poznań - nadającej także w Zielonej Górze i Gorzowie Wielkopolskim; ESKA Wrocław – emitującej program również w Wałbrzychu.

---

* Ogłoszenie ukazało się 29 lutego 2000 roku.

Drugi kierunek wyznacza przyjęte założenie „lokalne radio w skali globalnej”, czyli posiadanie jak największej ilości lokalnych stacji radiowych o wspólnym wizerunku z siecią ESKA i nazwie radia sygnalizującej integrację programową. Emitowany program będzie składał się z trzech bloków: produkcji news-roomu w Warszawie, retransmisji uniwersalnego programu muzycznego stacji regionalnych ESKA oraz programu lokalnego produkowanego w miejscowej redakcji (8 – 10% czasu emisji dobowej). Produkcja lokalna ograniczy się do serwisów informacyjnych, audycji publicystycznych, konkursów lokalnych oraz emisji lokalnej reklamy, z której pozyskane środki będą stanowiły podstawę dla utrzymania studia radiowego i redakcji.

Trzeci kierunek to nabywanie udziałów w stacjach lokalnych, których działalność radiowa jest zagrożona ze względów ekonomicznych.

Przedstawiciele poinformowali o zamierzeniach multimedialnych Zjednoczonych Przedsiębiorstw Rozrywkowych S.A. oraz o planach promocji internetu poprzez radio.

- 16 lutego 2000 roku - spotkanie z przedstawicielami AGORA S.A.

Przedstawiciele spółki podkreślili, że sukces Radiowej Grupy Agora został zauważony na rynku przez słuchaczy, reklamodawców i środowisko medialne.

Zaprezentowano wyniki słuchalności w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców w grupie wiekowej od 25 do 45 lat oraz udział stacji Grupy Radiowej Agora w przychodach ze sprzedaży reklamy radiowej.

Podstawowe założenia przyjętej strategii działalności radiowej AGORY polegają na:

- inwestowaniu w rozwój rynków lokalnych (oddziały Gazety Wyborczej) i tworzeniu stacji lokalnych na rynkach o różnej wielkości, przy uwzględnieniu przewagi radia lokalnego, będącego bliżej słuchacza, nad radiem ogólnopolskim;
- formatowaniu, polegającym na dostosowywaniu muzyki do lokalnych gustów, przy użyciu najlepszych dostępnych narzędzi w programowaniu radia i prowadzeniu ścisłej kontroli realizacji zasad formatu.

Strategię spółki, deklaracje tworzenia nowych stacji oraz przejmowanie udziałów w stacjach już funkcjonujących, AGORA określa jako inicjatywę inwestycji długofalowej w „grupę lokalnych stacji” radiowych a nie jako „sieć”, która ma przynieść akcjonariuszom oczekiwane zyski (przedsięwzięcie czysto biznesowe).

Agora jest właścicielem lub posiadaczem udziałów w trzynastu stacjach radiowych oraz współpracuje z dwoma stacjami na zasadzie stowarzyszenia.

Przedstawiciele AGORY poinformowali o zakupie udziałów w Radiu Classic w Warszawie oraz utworzeniu spółki operatorskiej Barys, która ma świadczyć usługi dla Radia Barys w Siemianowicach Śląskich w zakresie produkcji audycji, obsługi technicznej i reklamowej.

Spółka zamierza ubiegać się o koncesje na nadawanie programu radiowego w Warszawie, Krakowie, Łodzi i Katowicach, jak również o zwiększenie mocy stacji w Opolu, Bydgoszczy Katowicach i Poznaniu.

- 23 lutego 2000 roku - spotkanie z przedstawicielami spółki Polskie Media S.A.

Nadawca poinformował Krajową Radę o wynikach Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, podczas którego wybrano nowy Zarząd. Głosowanie odbyło się jednogłośnie. Jednocześnie dokonano wyboru nowego składu rady nadzorczej.

Polskie Media S.A. realizują plan naprawczy, którego częścią jest zawarte niedawno porozumienie układowe z wierzycielami, przewidujące 40 % redukcji długów w stosunku do dużych wierzycieli. Przedstawiciele nadawcy zaznaczyli, że dotychczasowe spłaty przebiegają płynnie i bez opóźnień. Polskie Media S.A. obecnie nie przewidują dalszych zmian w strukturze właścicielskiej. Nadawca poinformował o zmianach w programie stacji. Od 1 kwietnia, po wygaśnięciu umowy z CLT-UFA, z anteny Naszej Telewizji zniknie blok emitowany w „prime time”, równoległe z RTL-7. Powstanie nowy oryginalny program, dla którego nadawca, po uzyskaniu zgody Krajowej Rady, proponuje nazwę TV 4. Program ten będzie realizował wymogi koncesji z zachowaniem niektórych dotychczasowych elementów informacji i publicystyki, które zasłużyły na zainteresowanie odbiorców. Przedstawiciele Spółki podkreślili, że program ten będzie tworzony przez koncesjonariusza z wykorzystaniem produkcji zewnętrznej.

- 23 lutego 2000 roku - spotkanie z przedstawicielami spółki PTS Polsat S.A.

Nadawca przedstawił sprawozdanie o realizacji w 1999 roku wymogów koncesyjnych, w tym o wypełnianiu zadań programowych oraz o zobowiązaniach w zakresie finansowania polskiej kinematografii. Koncesjonariusz zaznaczył, że wszystkie wymogi zostały wypełnione, niektóre zaś w stopniu wyższym niż określony w koncesji. Jedynie w zakresie emisji programów religijnych realizacja, w nieznacznym stopniu, odbiega od przewidzianego w koncesji procentowego udziału tych audycji w strukturze gatunkowej programu. KRRiT poinformowana została o zamierzeniach programowych na rok 2000 oraz o planach związanych z produkcją lub koprodukcją filmów fabularnych i seriali, m.in. w planach uwzględniono udział nadawcy w realizacji filmowej adaptacji powieści Henryka Sienkiewicza „W pustyni i w puszczy”.

Polsat zamierza także rozwijać działalność programową i operatorską związaną w możliwościami technicznymi satelitarnej i naziemnej emisji cyfrowej. Nadawca zgodził się z uwagami Krajowej Rady w sprawie konieczności przyjęcia nowych rozwiązań formalnych w koncesji satelitarnej (na nadawanie programu Polsat 2). W miarę osiągania docelowego kształtu programowego wersji tematycznych, przeznaczonych do rozpowszechniania w ramach platformy cyfrowej oraz do rozprowadzania w sieciach kablowych, nadawca wystąpi o udzielenie samodzielnych koncesji satelitarnych. Nadawca rozważa również zasadność rynkową dalszego funkcjonowania programu Polsat 2 i nie wyklucza możliwości rezygnacji z prawa do jego emisji w obecnym kształcie.

- 1 marca 2000 roku - spotkanie z przedstawicielami TVN sp. z o.o.

Przedstawiciele spółki poinformowali KRRiT o najnowszych wynikach oglądalności programu oraz udziale stacji telewizyjnej w rynku reklamowym. Podkreślili, że mimo trudnego startu na konkurencyjnym telewizyjnym rynku stacja odniosła sukces. Po dwóch latach działalności TVN może pochwalić się ponad 12-procentowym udziałem w rynku telewizyjnym, pomimo ograniczonego zasięgu technicznego.

Nadawca poinformował o stałym analizowaniu wyników oglądalności i poszukiwaniu formuły programowej, którą można zdefiniować jako ambitną telewizję komercyjną.

TVN swoim znakiem rozpoznawczym uczynił programy informacyjne, a ich przychylne przyjęcie przez widzów stanowiło impuls do rozwoju programów „okołoinformacyjnych”, które również stały się wizytówką stacji. Od początku drugim z priorytetów stacji jest rozrywka.

Przedstawiciele spółki przedstawili problemy dotyczące funkcjonowania stacji m.in. rosnące obciążenia finansowe wynikające z zobowiązań wobec organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi.

Nadawca obawia się, że akceptacja dotychczasowego sposobu naliczania tantiem, przy braku ochrony rynku medialnego na terenie kraju, może doprowadzić do jego destabilizacji. Skutkiem może być np. emisja programu spoza terytorium Polski.

- 15 marca 2000 roku - spotkanie z przedstawicielami Prowincji Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Ojcowie Franciszkanie)

Podczas spotkania, w którym udział wziął zarówno przedstawiciel Episkopatu, jak i przedstawiciele spółki Telewizja Familijna S.A., poinformowano o planach związanych z rozpowszechnianiem telewizyjnego programu katolickiego.

Poinformowano o zawarciu, 14 marca 2000 roku, spółki Telewizja Familijna S.A. Wśród udziałowców, oprócz Prowincji Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych, znajdują również również: PZU Życie, PKN, KGHM Metale, PSE (spółki z udziałem Skarbu Państwa) oraz Prokom Investment. Przedstawiciele Prowincji zachowują rolę dominującą. Kontrolę nad działalnością programową będzie sprawował Zakon. Planowana jest zmiana nazwy programu oraz profilu, z programu religijnego na program uniwersalny, który zachowa jednak profil gwarantujący przestrzeganie chrześcijańskiego systemu wartości.

Oprócz ubiegania się o nowe kanały naziemne nadawca zamierza wystąpić o zwiększenie mocy posiadanych kanałów. Nadawca wystąpił do Krajowej Rady o kolejne przedłużenie terminu uruchomienia stacji w Łodzi, Krakowie i Opolu do czasu startu nowej formuły programowej i zwiększenia mocy tych stacji.

Program religijny Prowincja zamierza rozpowszechniać w sposób satelitarny. W tym zakresie planowane jest złożenie wniosku koncesyjnego. Program dostępny będzie również w sieciach kablowych.

Przedstawiciele Prowincji zapowiedzieli złożenie wniosku o zmianę koncesji, który jednak dotychczas nie wpłynął.

- 21 marca 2000 roku – spotkanie z przedstawicielami Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Komunikacji Kablowej
- Izba jest kontynuacją Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Telewizji Kablowej. Głównymi tematami spotkania były następujące problemy: ustanowienie standardów badań telemetrycznych oglądalności platform cyfrowych oraz programów własnych dostępnych w sieciach telewizji kablowej. Powiększająca się liczba programów dostępna w sieciach telewizji kablowej wymaga obiektywnego zbadania oglądalności przez instytuty badawcze. KRRiT będzie pośredniczyć w rozmowach pomiędzy instytutami, a przedstawicielami operatorów w celu ustalenia obiektywnych standardów badań telemetrycznych. Badania te pozwolą operatorom na łatwiejsze pozyskiwanie reklam, a jednocześnie spowodują poprawę finansowej sytuacji polskich operatorów. Podczas spotkania mówiono również o przyszłości usług dodanych dostępnych w sieciach kablowych. Rozwój usług dodanych to kolejna szansa dla polskich operatorów. Niestety problemem jest brak spójności przepisów prawa w tej dziedzinie. KRRiT przedstawiła również stan prac nad projektem sieci telewizji cyfrowej w Polsce. Przyszłość pokaże czy rozwój naziemnych sieci telewizji cyfrowej będzie stanowił zagrożenie dla sieci telewizji kablowej. Niepokój środowiska operatorów budzi również przygotowywana nowelizacja ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a w szczególności likwidacja przepisu dotyczącego licencji ustawowych. KRRiT będzie uczestniczyła w mediacjach

dotyczących tej sprawy. Tematem dyskusji była również konsolidacja kapitałowa na rynku telewizji kablowej w Polsce, a mianowicie zakup przez UPC udziałów w At Entertainment oraz Aster City przez Elektrim. Nieuchronnym procesem jest wchodzenie na rynek finansowych potentatów. Szansą na utrzymanie i podniesienie atrakcyjności przez małe podmioty jest postawienie na lokalność co umożliwiającą koncesje na programy własne w sieciach telewizji kablowych.

Sytuacja częstotliwościowa radiofonii publicznej

Nowy podział administracyjny kraju i rekonfiguracja sieci regionalnych

4.2 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 14 grudnia 1998 roku podjęła uchwałę nr 497/98 o nowych obszarach działania poszczególnych spółek radiofonii regionalnej wynikających ze zmiany podziału administracyjnego kraju. Obszar każdego z piętnastu nowych województw został przyporządkowany jednej, działającej na jego terenie, spółce regionalnej radia publicznego. Obszar szesnastego województwa - zachodnio-pomorskiego - został podzielony pomiędzy Radio Szczecin S.A. i Radio Koszalin S.A. wzdłuż przybliżonej granicy dawnego województwa koszalińskiego. Ponadto Radiu Koszalin przydzielono miasto Słupsk, leżące już na terenie województwa pomorskiego, ale stanowiące tradycyjny rejon oddziaływania tego radia.

W ślad za wspomnianą uchwałą nr 497/98 dokonano szczegółowej analizy potrzeb częstotliwościowych rozgłośni regionalnych z uwzględnieniem nowych obszarów działania, przewidywanego uzupełniania sieci górnego zakresu UKF o nowe obiekty nadawcze oraz planowanego na koniec ubiegłego roku zakończenia emisji w dolnym zakresie.

W wyniku tej analizy stwierdzono, że w przypadku czterech rozgłośni dla obsługi nowego obszaru działania regionalna sieć nadawcza nie wymaga uzupełnień (Katowice, Kielce, Opole, Wrocław), a w przypadku Radia Merkury S.A. całkowite pokrycie programem regionalnym województwa wielkopolskiego nastąpi z chwilą oddania do użytku (co nastąpiło w lipcu 1999 roku) obiektu nadawczego TP S.A. Kalisz-Mikstat, w którym uruchomiono nadajnik dużej mocy na potrzeby południowej części obszaru. Dla pozostałych 12 rozgłośni pozyskiwanie nowych częstotliwości dla uzupełnienia sieci regionalnych mogło nastąpić na drodze:

- wystąpienia do Ministra Łączności o dobranie nowych częstotliwości,
- wykorzystania (z ewentualną zmianą lokalizacji) częstotliwości rezerwowanych dla radia publicznego, tzw. częstotliwości lukowych,
- wykorzystania rezerw z oferty komercyjnej,
- dokonania zmiany przydziału częstotliwości między Spółkami.

Największe potrzeby w zakresie uzupełnienia pokrycia nowych obszarów działania wystąpiły w przypadku Radia Łódź S.A. i Radia dla Ciebie S.A., przede wszystkim ze względu na brak w rejonie Łodzi i Warszawy obiektu nadawczego dużej mocy.

Pokrycie województwa łódzkiego programami ogólnopolskimi może być częściowo uzupełnione przez stacje nadawcze działające lub przewidziane do uruchomienia w sąsiedztwie (Częstochowa/Wręczyca, Kalisz/Mikstat). Zapewnienie pełnego pokrycia programem regionalnym wymaga zastosowania dodatkowych środków technicznych.

Jak wynika z rozeznania przeprowadzonego przez KRRiT, Polskie Sieci Nadawcze zamierzają podjąć kroki zmierzające do uzyskania zgody na budowę w rejonie Dąbrowy Łódzkiej radiowo-telewizyjnego centrum nadawczego dużej mocy. Podjęta wcześniej przez TP S.A. inicjatywa budowy obiektu w tym rejonie napotkała na silny sprzeciw miejscowej społeczności. W przypadku pozytywnego rozwiązania problemów formalnych w roku bieżącym oddanie przez PSN obiektu do użytku może nastąpić nie wcześniej niż z początkiem 2002 roku. Rozwiązaniem alternatywnym może być rozbudowa istniejącego obiektu średniofalowego TP S.A. Łódź/Tuszyn, którego powstanie wiąże się z koniecznością pokonania podobnych przeszkód formalnych. Do czasu powstania obiektu nadawczego dużej mocy pokrycie zasięgiem Radia Łódź obszaru województwa łódzkiego planowane jest poprzez przyznanie tej spółce nowo dobranej częstotliwości w trójkącie Sieradz - Pajęczno Wieruszów (np. w Wieluniu) lub podwyższenia mocy nadajnika pracującego w Łodzi. Brak możliwości pokrycia południowo-zachodniej części województwa łódzkiego leżał u podstaw stanowiska KRRiT w sprawie zezwolenia na przedłużenie wykorzystywania częstotliwości z dolnego zakresu UKF w obiekcie Łódź/Zygy. Jednakże wobec protestu nadawców komercyjnych z rejonu Łodzi zgodę wycofano.

Województwo mazowieckie jest jednym z największych w kraju pod względem zajmowanej powierzchni i liczby mieszkańców. Pokrycie tego obszaru przy użyciu aktualnie eksploatowanych przez Radio dla Ciebie nadajników (Warszawa z obniżoną mocą, Ostrołęka z obniżoną mocą, Płock/Rachocin) jest niemożliwe, a termin budowy Warszawskiej Radiostacji Centralnej trudny do określenia. W tej sytuacji przyznano Radiu dla Ciebie dwie częstotliwości „lukowe” w rejonie Radomia i Ostrowi Mazowieckiej oraz zaproponowano zmianę użytkownika (dotychczas Radio Lublin S.A.) częstotliwości w Siedlcach/Łosicach.

Zmianę dotychczasowego użytkownika częstotliwości zaproponowano w sumie w trzech przypadkach:

- Lębork/Skórowo 10, kW z Radia Koszalin S.A. do Radia Gdańsk S.A.
- Giżycko/Miłki 10,0 kW z Radia Białystok S.A. do Radia Olsztyn S.A.
- Siedlce/Łosice 120 kW z Radia Lublin S.A. do Radia dla Ciebie S.A.

Dwie pierwsze pozycje z ww. listy zostały zrealizowane. Natomiast przekazanie częstotliwości w Siedlcach/Łosicach dla Radia dla Ciebie zarząd spółki Radio Lublin S.A. uzależnia od możliwości uzyskania częstotliwości zastępczych w północnej części województwa (rejon Łukowa i Biała Podlaska). Obie sprawy znajdują się w trakcie analizy.

Z pozostałych spraw wynikających z założonej rekonfiguracji sieci zostały załatwione:

- przyznanie Radiu Koszalin S.A. częstotliwości w Koszalinie i Kołobrzegu,
- przyznanie Radiu Białystok S.A. częstotliwości w Makarkach (zamiast Hajnówki),
- przyznanie Radiu Rzeszów S.A. częstotliwości w Lubaczowie,
- dobranie częstotliwości w Gorzowie Wielkopolskim dla Radia Zachód S.A. – postanowienie Ministra Łączności w przygotowaniu.

Na załatwienie przez Ministra Łączności, poza sprawami już wymienionymi, oczekują jeszcze:

- przeniesienie częstotliwości z Łobeza /Toporzyka do Linowna (proponycja przeniesienia do Rusinowa nie została zaakceptowana przez Ministra Łączności – realizowane jest odwołanie nadawcy z propozycją innej lokalizacji)
- dobranie częstotliwości w Gryficach i Myśliborzu dla Radia Szczecin S.A.

- przyznanie rezerwowanych częstotliwości w Tarnowie i Luboniu Wielkim dla Radia Kraków S.A.
- dobranie częstotliwości w rejonie Tarnobrzega dla Radia Rzeszów S.A.
- dobranie częstotliwości w Elblągu dla Radia Olsztyn S.A.
- przyznanie częstotliwości w Kwidzynie dla Radia Gdańsk S.A.

Ponadto nie przydzielono jeszcze Radiu Gdańsk S.A. częstotliwości w Człuchowie ze względu na przeciągającą się procedurę zwalniania tej częstotliwości przez Radio Zet.

Niektóre opisane wyżej opóźnienia w uzupełnianiu sieci regionalnych skłoniły Krajową Radą do wyrażenia zgody trzem spółkom na przedłużenie działalności w dolnym zakresie UKF po 1 stycznia 2000 roku (Dalsze informacje na ten temat znajdują się w podrozdziale „Stan i skutki zaprzestania z dniem 31 grudnia 1999 roku emisji w zakresie 66 - 74 MHz).

Uruchomienie stacji nadawczej w Solcu Kujawskim

4.3 Program 1 emitowany jest przede wszystkim na fali długiej 225 kHz. W roku 1974 rozpoczęła pracę nowo wybudowana stacja nadawcza w Konstancynie koło Gąbina, która zlokalizowana była w pobliżu środka geometrycznego Polski. Stacja wyposażona była w dwa nadajniki o mocy jednego megawata każdy. Zasięg radiostacji był bardzo duży i obejmował obszar całego kraju. Program 1 był odbierany w całej Europie, słyszalny w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie. W sierpniu 1991 roku, na skutek błędu popełnionego przy wymianie jednego z odciągów, maszt radiostacji gąbińskiej runął, funkcję centralnej radiostacji długofalowej przejął obiekt nadawczy w Raszynie, który nie był w stanie zapewnić zbliżonego nawet zasięgu odbioru. Najgorsza sytuacja była na zachodzie i południowym zachodzie, nie odbierano programu w Bieszczadach, pogorszyła się jakość odbioru w dużych aglomeracjach miejskich. Odbiór programu poza granicami kraju stał się praktycznie niemożliwy. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, wychodząc naprzeciw kłopotom związanym z utratą części audytorium, przyznała Polskiemu Radiu, dla potrzeb pierwszego programu, prawo do użytkowania 19 częstotliwości UKF FM małej i średniej mocy. Jednak i ten zabieg nie pozwolił na dotarcie z Programem 1 do wszystkich słuchaczy.

W kwietniu 1992 roku Sejm RP uchwalił ustawę o odbudowie radiostacji długofalowej w Konstancynie koło Gąbina. Prac jednak nie rozpoczęto na skutek braku pozwolenia na budowę (protesty mieszkańców). Ustawa dotychczas nie została uchylona.

W zaistniałej sytuacji Polskie Radio postanowiło przystąpić do budowy własnej długofalowej stacji nadawczej na nieczynnym poligonie wojsk lotniczych koło Solca Kujawskiego w woj. bydgoskim (obecnie kujawsko-pomorskie).

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji od początku przychylnie odnosiła się do projektu budowy przez Polskie Radio długofalowego centrum nadawczego, upatrując w jego realizacji możliwość pomyślnego rozwiązania problemu odbioru Programu 1 na terenie kraju. Uchwała KRRiT z 7 maja 1997 roku KRRiT stanowiąca o wydzieleniu z wpływów abonamentowych kwoty 41 mln zł. (około 10 mln dolarów) na częściowe sfinansowanie budowy i wyposażenia obiektu. Ostatecznie na podstawie uchwały nr 795/99 z 21 grudnia 1999 roku na finansowanie tego przedsięwzięcia przeznaczono środki w kwocie 44,4 mln zł., w tym na cele inwestycyjne 40 mln zł.

Budowę rozpoczęto w lipcu 1998 roku. Rok później rozpoczął się montaż urządzeń nadawczych, a 4 września 1999 roku obiekt oddano do użytku.

Radiostacja w Solcu Kujawskim nie leży w środku geometrycznym kraju, więc charakterystyka kierunkowa promieniowania anteny musiała być tak dobrana, aby zapewnić dopasowanie rozkładu pola elektromagnetycznego do kształtu obsługiwanej obszar. Maksymalne promieniowanie ukierunkowane jest na Przemyśl. Uzyskano to przy pomocy systemu antenowego, który tworzą dwa maszty. Aparatura nadawcza umożliwia pracę ciągłą stacji z mocą jednego megawata. Zapewni to pokrycie programem dobrej jakości całego kraju i części Europy. Niestety w dużych aglomeracjach miejskich jakość sygnału nie jest zadowalająca, ze względu na wysoki poziom zakłóceń przemysłowych. Polskie Radio S.A. zwróciło się więc do KRRiT z prośbą, nie tylko o pozostawienie dla potrzeb Programu 1 dotychczas użytkowanych 19 częstotliwości w paśmie UKF, ale również o uzupełnienie pokrycia Programem 1 aglomeracji miejskich powyżej 50 tys. mieszkańców, co oznacza konieczność przekazania dodatkowo Polskiemu Radiu 27 częstotliwości w tym paśmie. W tej sprawie, 22 marca 2000 roku, w siedzibie Krajowej Rady zorganizowane zostało spotkanie z przedstawicielami zarządu PR S.A., Ministerstwa Łączności i Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej. Uzgodniono jednak, że proces dobierania i przekazywania tych nowych częstotliwości będzie mógł się rozpocząć niezwłocznie po zrealizowaniu w Instytucie Łączności priorytetowego zadania projektowania sieci dla Radia BIS (szerzej w punkcie 4.5)

Odrębnym problemem jest ograniczona dostępność na polskim rynku odbiorników radiofonicznych stacjonarnych i samochodowych umożliwiających odbiór programów na falach długich. Sprawa ta wymaga jednak uregulowania na szczeblu rządowym, na drodze aktu prawnego, dopuszczającego do obrotu handlowego w Polsce wyłącznie odbiorniki radiofoniczne, umożliwiające odbiór pasm eksploatacyjnych w naszym kraju (przede wszystkim fale długie i zakres UKF 87,5 – 108 MHz). Krajowa Rada przygotowała w tej sprawie stosowne wystąpienia.

Radio Parlament

4.4 W chwili rezygnacji przez Polskie Radio S.A. w 1997 roku z nadawania na falach średnich zaprzestano bezpośrednich transmisji obrad Sejmu, które były prowadzone właśnie w tej sieci. Transmisje zostały wznowione po zakończeniu remontu radiostacji długofalowej w Raszynie w lutym 1998 roku w jednej z dwóch sieci ogólnopolskich (przeznaczonej pierwotnie do emisji Programu 2 PR) w tzw. dolnym zakresie UKF (66 ÷ 74 MHz) w ramach Programu 1 emitowanego w tej sieci.

Zakończenie radiodyfuzji w zakresie 66 ÷ 74 MHz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Łączności z 16 grudnia 1999 roku, spowodowało ponowne zaprzestanie bezpośrednich transmisji z Sejmu i Senatu. Układ ramowy i formaty poszczególnych programów Polskiego Radia, a także brak możliwości emisji Programu 2 i Programu Radia Bis w niezależnych sieciach powodują, że wznowienie transmisji w ramach jednego z emitowanych programów wymagałoby przeprowadzenia gruntownych zmian programowych. W tej sytuacji zdecydowano się na sugerowane od dawna przez KRRiT wykorzystanie długofalowej częstotliwości rezerwowej 198 kHz i powołanie nowego programu pod nazwą Radio Parlament. Niestety jest to częstotliwość współużytkowana z BBC i jej wykorzystanie obecnie w Polsce możliwe jest tylko w porze dziennej.

Uruchomienie emisji w styczniu 2000 roku miało miejsce za doraźną zgodą Ministra Łączności. Obecnie trwają w KRRiT czynności formalno-prawne zmierzające do wydania

Polskiemu Radiu decyzji na użytkowanie tej częstotliwości. Ponadto KRRiT zamierza wystąpić do Ministra Łączności z prośbą o podjęcie starań w celu uzgodnienia z administracją brytyjską i organizacjami międzynarodowymi odpowiedzialnymi za zagospodarowanie widma przedłużenia czasu wykorzystania częstotliwości 198 kHz do całej doby oraz podwyższenia mocy z 200 kW do 600 kW, co pozwoliłoby na pokrycie zasięgiem całego kraju.

Optymalizacja sieci radia publicznego – projekt sieci dla Programu 2 i Radia Bis

4.5 Przyjmując, 24 czerwca 1999 roku, uchwałę w sprawie sprawozdania KRRiT z rocznej działalności, Sejm RP zobowiązał Krajową Radę do dołożenia wszelkich starań, aby Polskie Radio S.A. mogło powrócić do całodobowej emisji Programu 2 i Programu 4. Od września 1997 roku Program 2 Polskiego Radia i Radio Bis emitowane są w jednej sieci UKF. Taki stan rzeczy jest efektem dwóch decyzji Zarządu Polskiego Radia S.A.: o przeznaczeniu rozbudowywanej systematycznie od 1992 roku sieci Programu 2 w górnym zakresie UKF do emisji programu Radia Bis i o rezygnacji z dniem 1 lutego 1998 roku z emisji na falach średnich. W lutym 1999 roku, odbyło się z inicjatywy Zarządu Polskiego Radia S.A. spotkanie z udziałem Ministerstwa Łączności, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz KRRiT, w czasie którego uzgodniono celowość rozdzielenia sieci Programu 2 oraz Radia Bis. Uzgodniono także, że Polskie Radio zleci Instytutowi Łączności we Wrocławiu projekt optymalizacji sieci będących w posiadaniu PR S.A., celem uzyskania odpowiedzi na pytanie, czy możliwe jest przekazanie Polskiemu Radiu częstotliwości, które po uzupełnieniu o częstotliwości nowo dobrane i przekazane KRRiT, umożliwią całodobową emisję tych dwóch programów.

W połowie ubiegłego roku Instytut Łączności we Wrocławiu na zlecenie Polskiego Radia S.A. przystąpił do prac projektowych mających na celu skonstruowanie dodatkowej sieci w paśmie 87,5 – 108 MHz, co umożliwi rozdzielenie anten Programu 2 i Radia Bis. Praca przebiega w trzech etapach. Etap pierwszy obejmował optymalizację dwóch istniejących, eksploatowanych przez Polskie Radio sieci ogólnopolskich (z wykorzystaniem częstotliwości Programu 1) oraz sieci regionalnych spółek radia publicznego pod kątem możliwości wygospodarowania częstotliwości dla nowej sieci. Efektem tego etapu było uzyskanie 21,7 % pokrycia powierzchniowego i 23,4 % pokrycia ludnościowego, przy bardzo niewielkim ograniczeniu zasięgów istniejących sieci ogólnopolskich (Program 3 o 1,1 % pokrycia ludnościowego, Program 2 o 0,5 % pokrycia ludnościowego). W drugim etapie dokonano rozszerzenia sieci o częstotliwości postawione do dyspozycji przez KRRiT. Przyrost zasięgu jest stosunkowo niewielki, gdyż KRRiT dysponowała niezbyt dużą liczbą wolnych częstotliwości, szczególnie częstotliwości dużej i średniej mocy przydatnych w budowie sieci. Wynik II etapu to 31,7 % pokrycia powierzchniowego i 33,5 % pokrycia ludnościowego kraju przy wykorzystaniu 37 stacji nadawczych. Kolejne poszerzenie zasięgu projektowanej sieci może nastąpić w oparciu o wolne częstotliwości będące w dyspozycji ZK PAR a nie przekazane KRRiT. Przyrost zasięgu z tego tytułu pozwoli na osiągnięcie około 50% pokrycia powierzchniowego kraju. Następny III etap prac polegać będzie na poszukiwaniu nowych częstotliwości, które mogłyby być użyte dla potrzeb nowej sieci. Zakończenie tego etapu przewidywane jest na koniec I kwartału 2000 roku. Szybkość realizacji nowej sieci zależeć będzie przede wszystkim od możliwości uzgodnień międzynarodowych częstotliwości nowo dobranych i tempa przekazywania ich do dyspozycji KRRiT. Z tego m.in. powodu, niestety, w 1999 roku nie udało się rozwiązać problemu braku

możliwości nadawania czterech programów ogólnopolskich w wymiarze całodobowym. Krajowa Rada nadal aktywnie będzie uczestniczyć w pracach, mających na celu przywrócenie całodobowej emisji wyżej wymienionych programów radia publicznego, zgodnie z dyspozycją Sejmu RP.

Stan i skutki zaprzestania z dniem 31 grudnia 1999 roku emisji w zakresie 66 ÷ 74MHz

4.6 Z dniem 1 stycznia 2000 roku zaczęły obowiązywać przepisy rozporządzenia Ministra Łączności z 16 grudnia 1999 roku w sprawie przeznaczeń częstotliwości i zakresów częstotliwości na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz warunków ich wykorzystania (Dz.U. Nr 109 z 1999 roku, poz. 1252).

W zakresie dotyczącym bezpośrednio koncesjonowanych nadawców programów radiofonicznych rozporządzenie to skutkowało koniecznością zaprzestania wykorzystywania częstotliwości w zakresie fal ultrakrótkich w paśmie 66 ÷ 74MHz, do celów rozpowszechniania programów.

Jednocześnie na wniosek Krajowej Rady rozporządzenie stworzyło prawne możliwości wykorzystywania częstotliwości w paśmie 66 ÷ 74MHz po 31 grudnia 1999 roku przez tych nadawców, którzy dotychczas dysponowali w danej lokalizacji wyłącznie częstotliwością w paśmie 66 ÷ 74MHz – do czasu przyznania prawa do rozpowszechniania programu za pomocą częstotliwości w paśmie 87,5 ÷ 108 MHz (Uwaga POL.2 do Tabeli przeznaczeń częstotliwości wprowadzonej w życie omawianym rozporządzeniem).

W związku z tym KRRiT podjęła, po rozpatrzeniu wniosków zainteresowanych podmiotów, uchwały w sprawie dokonania odpowiednich zmian koncesji nadawców spełniających wyżej wymieniony warunek (uchwały o numerach: od 755/99 do 760/99 oraz od 774/99 do 782/99 z 21 grudnia 1999 roku KRRiT).

Celem podjęcia przez KRRiT tych działań była wola zapewnienia warunków do nieprzerwanej emisji programów tych nadawców, którzy do dnia wejścia w życie przepisów rozporządzenia nie uzyskali prawa do rozpowszechniania programu za pomocą częstotliwości w paśmie 87,5 ÷ 108MHz (pomimo wniosków złożonych w odpowiednim terminie oraz pozytywnie rozpatrzonych i skierowanych przez KRRiT do uzgodnień z Ministrem Łączności). Celem było także stwierdzenie, że - w odniesieniu do pozostałych koncesjonariuszy - pozostawienie treści zapisu w jego dotychczasowym brzmieniu nie ma podstawy prawnej i może spowodować niekorzystne dla koncesjonariusza skutki, za które organ koncesyjny nie ponosi odpowiedzialności.

Na mocy Uwagi POL.2 również niektóre stacje radia publicznego uzyskały zgodę KRRiT na wykorzystywanie pasma 66 ÷ 74 MHz po 31 grudnia 1999 roku. Należą do nich:

- Radio Koszalin S.A. - zgoda na wykorzystywanie stacji nadawczej Piła/Rusinowo do czasu uzyskania częstotliwości w zakresie 87,5 ÷ 108 MHz dla pokrycia południowo-zachodniej części swojego obszaru działania,
- Radio Szczecin S.A. – stacja Szczecin/Kołowo do czasu uzyskania częstotliwości w Gryficach,

- Radio dla Ciebie (Warszawa) – stacja Siedlce/Łosice do czasu zwolnienia przez Radio Lublin S.A. częstotliwości z zakresu 87,5 ÷ 108 MHz w tym obiekcie.

Początkowo KRRiT udzieliła zgody na wykorzystywanie częstotliwości z zakresu 66÷74 MHz Radiu Łódź S.A. dla uzupełnienia pokrycia południowo-zachodniej części województwa z nadajnika dużej mocy Łódź/Zygry. W połowie stycznia 2000 roku zgoda ta została wycofana ze względu na protest, złożony na ręce Przewodniczącego KRRiT przez część nadawców komercyjnych z województwa łódzkiego. Powodem protestu było znaczne obniżenie się wskaźnika słuchalności protestujących rozgłośni w stosunku do okresu sprzed 1 stycznia 2000 roku.

Jednocześnie KRRiT uznała za niezbędne i uzasadnione ze względów formalno-prawnych doprowadzenie do zgodności treści zapisów pozostałych koncesji w zakresie dotyczącym technicznych warunków rozpowszechniania programu z obowiązującym stanem prawnym, wynikającym z cytowanego powyżej rozporządzenia.

W związku z tym Przewodniczący KRRiT wystąpił do koncesjonariuszy o wyrażenie zgody na dokonanie zmiany koncesji, polegającej na usunięciu zapisu dotyczącego określenia technicznych warunków wykorzystania częstotliwości w zakresie 66 ÷ 74MHz.

Większość nadawców, którzy otrzymali prawo do nadawania w zakresie 66-74MHz przed ogłoszeniem przez Ministra Łączności konieczności opuszczenia tego zakresu do 1999 roku (w październiku 1997 roku) wyraziło zgodę na wykreślenie z koncesji tych stacji. Przewodniczący Krajowej Rady wydał w tej sprawie 31 decyzji.

Stan realizacji sieci spółki „Telewizja Polska S.A.”

4.7 Programy TVP1 i TVP2 nie są odbierane na całym terytorium kraju. Obowiązek zapewnienia pokrycia całego kraju tymi programami wynika z art.26 ust. 6 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji. Biorąc powyższy obowiązek pod uwagę Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, po uzgodnieniu z Ministrem Łączności, w uchwale Nr 171 z 11 lipca 1995 roku, określiła niezbędne kanały do dokończenia dwóch ogólnopolskich sieci stacjami dużej mocy. Zrealizowanie uchwały nie zapewni jeszcze 100% pokrycia, bo do tego konieczne byłoby uruchomienie wielu stacji retransmisyjnych małej mocy, ale pokrycie to znacznie zbliży się do 100%. Z wyżej wymienionej uchwały pozostało do realizacji 15 obiektów dużej mocy a mianowicie docelowe obiekty w Warszawie i Łodzi oraz nowe obiekty: Leżajsk, Białogard – Świdwin, Bieszczady – Góra Jawor, Dęblin – Ryki, Czersk, Iława – Kisielice, Gorlice, Opoczno – Przysucha, Ostrołęka, Szczawnica – Przechyba, Żagań – Wichów, Hajnówka, Gniezno. Dla tych obiektów są zarezerwowane odpowiednie kanały dużej mocy. W dwóch przypadkach do realizacji tych obiektów przewidziano kanały obecnie wykorzystywane przez służby podległe Ministerstwu Obrony Narodowej.

Publiczne programy regionalne docierają jedynie do 57% ludności kraju. Status prawny programów regionalnych jest inny niż programów TVP1 i TVP2. Art.26 ust. 6 pkt 3 nie określa procentu pokrycia kraju. Obecnie trudno jest prognozować zwiększenie stopnia pokrycia kraju tymi programami.

Po wprowadzeniu reformy podziału administracyjnego kraju w 1999 roku, Krajowa Rada była adresatem wielu próśb ze strony Zarządu TVP, wojewodów i organizacji społecznych dotyczących poprawy warunków odbioru programów regionalnych, powiększenia zasięgu nadawania w przypadku istniejących oddziałów, bądź utworzenia nowych ośrodków regionalnych telewizji.

W 1999 roku powstała redakcja w Opolu. W Krajowej Radzie odniesiono się do tych wniosków z uwagą podkreślając, że decyzja o powstaniu nowych oddziałów TVP należy do Zarządu TVP S.A., który powołuje nowy oddział i kieruje wnioskiem do akceptacji przez Krajową Radę.

Możliwości zaspokojenia przez Krajową Radę wniosków o przydział kanałów telewizyjnych dla telewizji regionalnych są ograniczone i wynikają z braku wolnych kanałów. Zdaniem Krajowej Rady nie jest dobrym pomysłem, realizowanym niestety przez niektóre oddziały TVP S.A. wbrew obecnemu stanowi prawnemu, wykorzystywanie kanałów przeznaczonych do realizacji sieci programów TVP1 i TVP2. Krajowa Rada wskazuje na konieczność wykorzystywania dla nadawania programów regionalnych bloku programu TVP2 pracującego w sieci rozłącznej. Rozwój sieci służącej do nadawania programów regionalnych będzie możliwy w systemie cyfrowym i dlatego powinno się dążyć do jak najszybszego uruchomienia takich sieci. Sprawy te KRRiT omówiła z przedstawicielami Ministerstwa Łączności, Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej, Zarządu TVP S.A., Ministerstwa Obrony Narodowej podczas spotkania 22 lutego 2000 roku.

Kontrola działalności programowej nadawców

4.8 Ustawa o radiofonii i telewizji nakłada na Krajową Radę obowiązek zarówno określania warunków prawnych działalności nadawców, jak i prowadzenia kontroli programów radiowych i telewizyjnych. Obok regulacji dotyczących wszystkich nadawców (jak np. art.15, 16, 17,18, 20 ustawy o radiofonii i telewizji), kontrola dotyczy także wypełniania przez nadawców publicznych przypisanych im w ustawie szczególnych zadań i powinności (art. 21, 25) oraz przestrzegania przez nadawców koncesjonowanych wymogów zawartych w koncesjach, dotyczących programu.

Kontrola odbywa się w granicach określonych ustawą i nie narusza prawa nadawców do samodzielnego kształtowania programu (art. 13 ustawy).

Podstawowymi narzędziami kontroli, wypracowanymi w toku dotychczasowej działalności KRRiT, są: systematyczna, roczna sprawozdawczość programowa oraz monitoring nadanych programów.

System sprawozdawczości, a zwłaszcza używane w nim kategorie opisu programu, został wypracowany przez KRRiT wspólnie z nadawcami.

W odniesieniu do nadawców publicznych sprawozdawczość obejmuje pełną wiedzę o nadanym w ciągu roku programie. Cykl sprawozdawczy jest powiązany z podziałem abonamentu. Natomiast od nadawców koncesjonowanych Krajowa Rada żąda danych o układzie ramowym programu, jego strukturze gatunkowej oraz o wymaganych w ustawie kwotach produkcji w rocznym programie (producentów krajowych, producentów krajowych innych niż nadawca, producentów europejskich).

Monitoringiem programów objęci są zarówno nadawcy publiczni, jak i koncesjonowani. Krajowa Rada prowadzi następujące rodzaje monitoringu:

- **k o m p l e k s o w y**, mający na celu charakterystykę i kontrolę całości programu danego nadawcy; służy on zbadaniu zgodności nadawanego programu z koncesją, a w przypadku nadawców publicznych – ocenie wypełniania przypisanych im w ustawie (art. 21) szczególnych zadań i powinności; monitoring taki prowadzony jest zazwyczaj na tygodniowej próbie programu;

- **problemowy**, który koncentruje się na analizie zagadnień szczegółowych określonych w ustawie o radiofonii i telewizji, w prawie prasowym lub innych regulacjach prawnych dotyczących działalności programowej mediów elektronicznych;
- **interwencyjny**, którego podstawą są skargi i zażalenia wpływające do KRRiT.

Te dwie formy kontroli: sprawozdawczość programowa nadawców, sporządzana według wymogów KRRiT, oraz prowadzony przez KRRiT monitoring nadawanych programów pozwalają ocenić działalność programową nadawców i stopień respektowania przez nich obowiązującego prawa.

Kontrola działalności programowej nadawców publicznych

4.9 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji od czterech lat przeprowadza systematyczną analizę rocznej sprawozdawczości programowej składanej przez nadawców publicznych. Analiza taka została wykonana także w odniesieniu do programów wyemitowanych w 1999 roku.

Zostali nią objęci radiowi i telewizyjni nadawcy publiczni, ogólnopolscy i regionalni:

- Polskie Radio S.A. - cztery programy ogólnokrajowe;
- 17 regionalnych rozgłośni radia publicznego: w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Koszalinie, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie, Wrocławiu i Zielonej Górze;
- TVP S.A. – dwa programy ogólnokrajowe, programy 12 oddziałów terenowych TVP S.A.: w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Krakowie, Katowicach, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie, Wrocławiu, oraz program TV Polonia, nadawany dla Polaków za granicą.

Przedmiotem sprawozdania nadawców były następujące elementy budowy programów:

- struktura gatunkowa programu w rocznym czasie emisji, proporcje w programie audycji w tradycyjnym rozumieniu i bloków programowych, proporcje muzyki i słowa w programie, udział w programie utworów muzycznych w języku polskim;
- tematyka regionalna i lokalna;
- oferta programowa dla dzieci i młodzieży;
- audycje służące realizacji szczególnych zadań mediów publicznych: umacnianiu rodziny (art. 21 ust. 2 pkt 7 ustawy o radiofonii i telewizji), kształtowaniu postaw prozdrowotnych (art. 21 ust. 2 pkt 7a), zwalczaniu patologii społecznych (art. 21 ust. 2 pkt 8), uwzględnianiu potrzeb mniejszości narodowych i grup etnicznych (art. 21 ust. 2 pkt 9);
- audycje oświatowe dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych (art. 25 ust. 2);
- programy dla odbiorców za granicą (art. 25 ust. 1);
- rodzaje produkcji w nadanym programie: audycje producentów krajowych, producentów krajowych innych niż nadawca, producentów europejskich (art. 15 ust. 1, 2, 3);

- pochodzenie (kraje produkcji) oferty filmowej nadanej w telewizji publicznej: filmów fabularnych, seriali i serii, filmów animowanych.

Wyniki przeprowadzonych analiz przedstawiono w części pt. „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Kontroli programów nadawców publicznych służył także monitoring. W 1999 roku przeprowadzono kilka mniej lub bardziej obszernych analiz problemowych. Zostały one przedstawione w podrozdziale „Analizy problemowe”.

Kontrola działalności programowej nadawców koncesjonowanych

4.10 W 1999 roku Krajowa Rada monitorowała programy nadawców koncesjonowanych, radiowych i telewizyjnych, pod kątem zgodności z warunkami koncesji. Kwestia ta, zawsze istotna, nabiera szczególnego znaczenia obecnie, w związku z faktem, iż w przyszłym roku upływa termin ważności wielu koncesji radiowych przyznanych w tzw. pierwszym procesie koncesyjnym.

W ramach kontroli objęto monitoringiem programy 28 stacji radiowych i telewizyjnych o zasięgu lokalnym, 3 programy stacji o zasięgu ponadregionalnym oraz jeden program rozpowszechniany satelitarne. Monitoring prowadzony był w każdym przypadku na tygodniowych próbach programów; kilka stacji monitorowano dwukrotnie. Kontroli poddano następujące stacje radiowe i telewizyjne:

- lokalne:

Radio SBB Rodło w Bytomiu, Radio ArNet, Radio Plus i Radio ESKA Nord w Gdańsku, Radio ESKA (dawniej Radio GO) i Telewizję VIGOR w Gorzowie, Radio Arka, Radio Top, Radio Flash w Katowicach, Radio Alfa, Radio Wanda i Akademickie Radio RAK w Krakowie, Radio Rytm, Radio PULS i Radio Plus (dawniej Katolickie Radio Lublin) w Lublinie, Radio Classic, Radio Manhattan i Radio Parada w Łodzi, Radio RMI FM, Radio ESKA Poznań, Radio Jazz, Radio 93,5 Klasyka FM i Radio 103,4 Pop FM w Poznaniu, Radio HOT w Przemyślu, Radio Kormoran w Węgorzewie, Radio Kolor i Radio ESKA Wrocław we Wrocławiu, Radio VOX FM w Zamościu

- ponadregionalne:

TOK FM, Rozgłośnia Harcerska, Nasza TV

- program satelitarny Polsat 2.

Monitoring wykazał, że znaczna część kontrolowanych stacji nie przestrzega w pełni warunków koncesyjnych dotyczących programu.

W przypadku nadawców radiowych zaniechania dotyczą przede wszystkim dwóch kategorii audycji: edukacyjnych i artystycznych. Są to w większości, jak wiadomo, audycje trudne w realizacji i kosztowne, zapewne dlatego więc wielu nadawców nie podejmuje ich emisji. Trudności te nie zwalniają jednak nadawców z obowiązku wypełniania warunków koncesji.

Nadawcy telewizyjni nie wypełniają najczęściej zapisów koncesyjnych dotyczących udziału w programie tzw. audycji artystycznych (np. spektakli teatralnych, filmów o wysokich walorach artystycznych itd.) i emisji własnych audycji informacyjnych. Zdarzają się także przypadki przekraczania dozwolonego koncesją udziału w programie bloków programowych zestawianych przez podmiot inny niż nadawca.

W wyniku przeprowadzonej kontroli Przewodniczący KRRiT wystosował pisma do kilkunastu nadawców radiowych i telewizyjnych nadających programy niezgodne z zapisami w koncesjach, informując ich o wynikach monitoringu i przypominając o obowiązku przestrzegania zapisów koncesji. Nadawcy ci będą powtórnie kontrolowani w bieżącym roku. Jeśli naruszenia koncesji się powtórzą, KRRiT będzie zmuszona podjąć działania przewidziane w art. 38 ust. 4 ustawy (wszczęcie postępowania o cofnięcie koncesji).

Obok sprawdzenia zgodności nadawanych programów z przyznanymi koncesjami monitoring wykazał kilka przypadków naruszeń art. 18 ust. 3 ustawy, rozporządzenia KRRiT z 21 listopada 1994 roku, a także art. 7 Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, a więc przepisów mówiących o ochronie dzieci i młodzieży przed szkodliwymi dla nich treściami w mediach audiowizualnych. Zastrzeżenia KRRiT dotyczyły najczęściej filmów zawierających sceny przemocy, nadawanych w godzinach objętych ustawowym zakazem (godz. 6.00 - 23.00). Szczególnie częstym wykroczeniem okazały się powtórzenia w godzinach popołudniowych - a więc w porze swobodnego dostępu do telewizora dzieci i młodzieży - emisji filmów nadanych pierwotnie w godzinach późnowieczornych. Przewodniczący KRRiT wystosował ostrzeżenia do nadawców naruszających art. 18 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji. Przypomniał także, że niektórzy nadawcy jako sygnatariusze podpisanego w 1999 roku Porozumienia „Przyjazne media” dobrowolnie zobowiązali się do ochrony młodych widzów przed szkodliwymi dla nich treściami zawartymi w niektórych programach.

Analizy problemowe

4.11 Obok przedstawionych wyżej szerokich form kontroli programów radiowych i telewizyjnych Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przeprowadziła w 1999 roku analizę kilku wybranych, ważnych problemów. Przedmiotem obserwacji były następujące zagadnienia: realizacja przez regionalne rozgłośnie PR S.A. wymienionych w ustawie szczególnych zadań mediów publicznych, na przykładzie wyemitowanych w 1999 roku audycji edukacyjno-poradniczych oraz literackich i form udratyzowanych; sposób informowania przez telewizję publiczną o wprowadzanej reformie edukacji; obecność przekazów dotyczących kultury w audycjach informacyjnych programów ogólnopolskich TVP S.A.; oferta filmów fabularnych w programach ogólnopolskich i ponadregionalnych nadawców telewizyjnych - kraje produkcji i miejsce w programie; rzetelność i obiektywizm informacyjnych i publicystycznych audycji TVP S.A w świetle skarg i interwencji.

4.12 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wspiera radiowych nadawców publicznych w tworzeniu audycji ambitnych, służących realizacji szczególnych zadań radia publicznego, i pomaga w utrzymaniu na antenie klasycznych form sztuki radiowej - takich jak reportaż literacki i słuchowisko (teatr radiowy). Popiera także formy szeroko pojętej edukacji w radiu.

Promocja przez KRRiT szczególnie wartościowych audycji odbywa się poprzez przydział na ich realizację zwiększonych środków finansowych. Poczynając od 1998 roku, przy rozdziale środków z wpływów z abonamentu między rozgłośnie regionalne radia publicznego Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyznaje szczególne preferencje dwóm rodzajom audycji: edukacyjno-poradniczym oraz literackim i formom udratyzowanym. W 1998 roku KRRiT przyjęła i przekazała nadawcom do stosowania tzw. *Kryteria programowe w rozdziale wpływów z abonamentu na 1999 roku*, w których podała szczegółowe definicje preferowanych rodzajów audycji oraz określiła ich postulowany minimalny udział w programach rozgłośni regionalnych. Został on określony następująco:

- audycje edukacyjne i poradnicze realizujące wskazane w ustawie zagadnienia - minimum 3% rocznego czasu nadawania,
- audycje literackie i formy udramatyzowane (radionowela, proza i poezja czytana, słuchowiska, reportaże literackie, słuchowiska poetyckie i radiowy dokument artystyczny) - minimum 2% rocznego czasu nadawania.

Udział audycji edukacyjno-poradniczych na poziomie 3% rocznie oznacza emisję średnio 5 godzin tych audycji tygodniowo - czyli od około trzech kwadransów do 1 godziny programu dziennie. Udział audycji literackich i form udramatyzowanych na poziomie 2% rocznie oznacza emisję ok. 3,5 godzin tych audycji w tygodniu, czyli średnio pół godziny dziennie.

W ramach preferowanych kategorii audycji nadawca może realizować w danym roku wszystkie wymienione ich rodzaje lub tylko niektóre z nich.

W pierwszym półroczu 1999 roku (rok po wprowadzeniu preferencji finansowych dla wybranych kategorii audycji) Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przeprowadziła kontrolny monitoring obecności preferowanych audycji w programach 17 rozgłośni. Monitoring przeprowadzono dwukrotnie, w odstępie 2 miesięcy, w losowo wybranych terminach, obejmując za każdym razem program z całego tygodnia. Przedmiotem analizy był ilościowy udział preferowanych audycji w tygodniowym programie w zestawieniu z planami nadawcy na 1999 rok, miejsce audycji w układzie ramowym (pasma emisji, cykliczność, stałość nadawania), tematy i formy realizacji audycji.

Monitoring wykazał, że postulowany przez KRRiT minimalny udział audycji edukacyjno-poradniczych w programie (3%) osiągnęli w pierwszej połowie ubiegłego roku wszyscy badani nadawcy, a większość realizowała udział tej kategorii audycji na poziomie znacznie wyższym od minimum.

W monitorowanych programach znalazło się zdecydowanie więcej pozycji poradniczych niż edukacyjnych. Porady dotyczyły przede wszystkim zdrowia, a także prawa podatkowego i reformy emerytalnej. Oferta poradnicza realizowana była zazwyczaj w formie krótkich (3– 8 minutowych) rozmów z zaproszonymi do studia specjalistami.

W podobnej formie - rozmów ze specjalistami w studio - realizowane też były najczęściej audycje edukacyjne. Oferta audycji, których celem była systematyczna, planowa edukacja, okazała się w badanych programach skromna. Poza lekcjami języka angielskiego pozostałe propozycje nadawców w tym zakresie były w wielu programach przypadkowe. Nadawano niewiele tylko audycji dłuższych (20 – 30 minutowych), pozwalających na szersze rozwinięcie tematu. Przeważały pozycje krótkie, często zawierające wyłącznie tzw. ciekawostki ze świata nauki i techniki.

Postulowany przez KRRiT minimalny udział audycji literackich i form udramatyzowanych (2%) osiągnęło w monitorowanych programach 11 nadawców, w tym przekroczyło ten minimalny próg 4 nadawców. W pozostałych sześciu rozgłośniach odnotowano mniejszy niż postulowany przez KRRiT minimalny udział tego rodzaju audycji w programie. Udział tych audycji w programach rozgłośni okazuje się więc wciąż bardzo niewielki.

Najwięcej czasu w tej kategorii audycji zajmują formy proste - głównie proza czytana na antenie. Większość rozgłośni nadaje także formy bardziej ambitne, na przykład słuchowiska czy reportaże literackie. Zajmują one jednak na antenie bardzo niewiele miejsca.

Monitoring wykazał też, że wielu nadawców nie rezerwuje dla obu omawianych

kategoriach audycji stałego miejsca w programie. Pojawiają się one na antenie często okazjonalnie i w przypadkowych porach. Brak wyraźnego, stałego miejsca w programie kłóci się z założonymi teoretycznie celami audycji, głównie z realizacją planowej i systematycznej edukacji. Utrudnia też ukształtowanie się stałego, nieprzypadkowego kręgu odbiorców tych audycji.

Zestawienie planów programowych nadawców na 1999 rok w części dotyczącej audycji edukacyjno-poradniczych z ich realizacją w pierwszej połowie roku pokazało, że plany te były w wielu przypadkach mało precyzyjne: niektórzy nadawcy założyli zbyt wysoki udział omawianych audycji w programie, którego następnie nie byli w stanie zrealizować, plany innych okazały się z kolei zbyt ostrożne. Zdaje się to wskazywać, że promowana przez KRRiT kategoria audycji edukacyjno-poradniczych nie ma jeszcze w programach wielu nadawców stabilnego miejsca.

W odniesieniu do audycji literackich i form udratyzowanych nie odnotowano na ogół dużych rozbieżności między planami na 1999 rok, a ich realizacją w pierwszej połowie roku. Większość nadawców konstruowała plan w tym zakresie w sposób zgodny z możliwościami wykonania. Nie zmienia to faktu, że udział tych audycji w programach rozgłośni pozostaje bardzo niski.

Przyjęte przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji *Kryteria programowe* obowiązują także przy podziale między rozgłośnie regionalne środków z abonamentu na 2000 rok. Krajowa Rada będzie również w bieżącym roku kontrolowała poprzez monitoring udział w programach obu kategorii audycji.

4.13 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji kontynuowała w 1999 roku obserwację sposobu informowania przez telewizję publiczną o wprowadzanych w kraju czterech wielkich reformach. W 1998 roku monitorowano audycje poświęcone reformie administracyjnej kraju. W 1999 roku przeprowadzono z kolei monitoring audycji przedstawiających założenia reformy systemu edukacji.

Na spotkaniu zorganizowanym w ubiegłym roku przez Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, z udziałem przedstawicieli Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz TVP S.A. nadawca zadeklarował, że w okresie od 15 sierpnia do 15 września 1999 roku, czyli przed rozpoczynającym się rokiem szkolnym, nada w programach ogólnokrajowych i regionalnych specjalne audycje poświęcone prezentacji założeń i celów reformy edukacji.

KRRiT przeprowadziła monitoring i analizę tych audycji. Wyboru materiału do badania dokonał sam nadawca, wskazując pozycje programu, które jego zdaniem realizowały złożone wcześniej deklaracje.

Monitoring wykazał, że tylko niespełna połowa czasu audycji wskazanych przez nadawcę dotyczyła w jakikolwiek sposób reformy edukacji. Wśród pozostałych wskazanych przez nadawcę pozycji programu część dotyczyła wprowadzenia nauki dzieci i młodzieży (na ogół w związku z rozpoczynającym się rokiem szkolnym), lecz nie nawiązywała w ogóle do wprowadzanej reformy edukacji. Część wreszcie stanowiły filmy oświatowe z różnych dziedzin nauki i lekcje języka obcego.

Wśród audycji dotyczących reformy edukacji wyróżniono w wyniku analizy trzy kategorie: 1. audycje koncentrujące się na założeniach reformy; 2. audycje prezentujące założenia reformy i pokazujące przy tym trudności towarzyszące jej wprowadzaniu; 3. audycje koncentrujące się tylko na trudnościach.

Jak wykazał monitoring, najmniej czasu zajęły audycje przedstawiające cele i założenia reformy (kategoria 1) - zaledwie jedną piątą ogólnego czasu poświęconego na antenie TVP S.A. reformie edukacji. Audycje skoncentrowane tylko na trudnościach (kategoria 3) były liczniejsze - wypełniły około jednej trzeciej tego czasu. Trudnościom poświęcono także więcej czasu antenowego w tych audycjach, w których przedstawiano oba elementy: założenia reformy i towarzyszące jej trudności (kategoria 2). W sumie więc we wszystkich audycjach łącznie spożytkowano więcej czasu na przedstawianie i dyskusję o trudnościach we wprowadzaniu reformy niż na wyjaśnianiu jej założeń.

W audycjach omawiano najczęściej następujące tematy:

- finansowanie reformy i braki w tym zakresie,
- stan merytorycznego przygotowania nauczycieli do reformy i wysokość ich zarobków,
- konieczność dowożenia dzieci do nowo powstałych szkół gimnazjalnych,
- kłopoty z podręcznikami (wysokie ceny; braki w księgarniach),
- brak przygotowania samorządów do realizacji reformy, w tym brak środków finansowych.

Jak wykazał monitoring, TVP S.A. wbrew złożonym deklaracjom nadała tylko jeden specjalny cykl audycji poświęcony reformie edukacji. Cykl ten, pt. „Jaka szkoła?”, został wyprodukowany przez Oddział Terenowy w Warszawie na zlecenie Mazowieckiego Kuratorium Oświaty i wyemitowany w paśmie programu własnego tegoż Oddziału w okresie od 4 do 31 sierpnia ubiegłego roku. Cykl składał się z 20 odcinków trwających od półtorej do dwóch minut; w każdym przedstawiono (w formie pytania i odpowiedzi) jeden szczegółowy problem. Wyjaśnień udzielali wizytator i kurator Mazowieckiego Kuratorium Oświaty oraz dyrektorzy szkół. Cykl został powtórzony w okresie od 1 do 16 września 1999 roku w programie wspólnym oddziałów terenowych.

Zaletą audycji „Jaka szkoła?” był udział osób kompetentnych oraz wyjaśniający, a nie-polemiczny charakter przekazu. Poważną słabością był natomiast niezmiernie krótki czas trwania poszczególnych odcinków. Nie pozwoliło to na szersze, systematyczne omówienie podjętych tematów. Odbiorca w wielu przypadkach otrzymał raczej sygnały problemów niż wyczerpujące wyjaśnienia.

Pozostałe pozycje wskazane przez nadawcę nadano w badanym okresie w ramach istniejących, stałych cykli publicystycznych lub w ramach audycji informacyjnych (dzienników). Należy odnotować fakt, że wskazane cykle publicystyczne były w większości emitowane codziennie lub prawie codziennie, na ogół w dobrej porze emisji, co stwarzało szansę dotarcia do stosunkowo dużej liczby odbiorców.

Większość spośród ogółu audycji wskazanych przez nadawcę jako poświęcone reformie edukacji została wyemitowana w programach ośrodków terenowych TVP S.A. W programach ogólnopolskich TVP S.A. poświęcono reformie edukacji w badanym okresie niewiele miejsca. W Programie 1 TVP, mającym największą widownię, nie nadano ani jednej takiej audycji. W Programie 2 nadano dwie audycje publicystyczne, w których prezentowano założenia reformy, oraz trzy przekazy informacyjne w dziennikach, relacjonujące trudności.

Monitoring wykazał, że większość audycji nie dostarczała usystematyzowanej wiedzy o reformie edukacji. Niefortunnie dobrana została też formuła audycji. Nadawca odstąpił od złożonej deklaracji, gdyż w większości były to audycje o charakterze publicystycznym, a nie edukacyjnym. W efekcie w audycjach mających formę dyskusji w studio, do której, zgodnie z regułami i zasadą równowagi, zapraszano przedstawicieli różnych stron (kuratorium, przedstawicieli związków zawodowych, władz samorządowych, parlamentu) dyskusja często

przeradzała się w spór polityczny, w którym dominowały wzajemne oskarżenia zamiast merytorycznych argumentów.

4.14 W drugim półroczu 1999 roku przeprowadzono monitoring dwumiesięcznej próby głównych wydań audycji informacyjnych nadanych w ogólnopolskich programach telewizji publicznej - Wiadomości i Panoramy. Badano obecność w tych dziennikach przekazów o kulturze oraz proporcje zamieszczanych informacji o wydarzeniach kulturalnych w stolicy i w innych częściach kraju.

Monitoring wykazał, że przekazy dotyczące wydarzeń kulturalnych zajmowały w badanym okresie łącznie niespełną jedną szóstą czasu emisji głównych wydań dzienników w obu programach ogólnopolskich TVP S.A. Nieco więcej czasu poświęcano im w Panoramie (18%) niż w Wiadomościach (14%).

Informacje dotyczące wydarzeń kulturalnych w stolicy zajęły w monitorowanym okresie ponad jedną trzecią łącznego czasu przekazów o kulturze - więcej w Panoramie (40%) niż w Wiadomościach (31%). Wydarzenia poza stolicą zajęły nieco ponad połowę tego czasu (w Wiadomościach - 60%, w Panoramie - 46%); w tym wydarzenia o charakterze lokalnym - ponad jedną dziesiątą (w Wiadomościach - 15%, w Panoramie - 12%). Relacjom o wydarzeniach kulturalnych za granicą poświęcono średnio około jedną dziesiątą czasu (w Wiadomościach 9%, w Panoramie 14%).

Panorama poświęcała w badanym okresie na informacje o kulturze nieco więcej czasu niż Wiadomości, które z kolei częściej niż Panorama informowały o wydarzeniach rozgrywających się poza stolicą.

W przekazach przeważały informacje z takich dziedzin, jak muzyka poważna, sztuki plastyczne (wernisaże wystaw), teatr. Wiele uwagi poświęcono w monitorowanych wydaniach dzienników obchodom 150 rocznicy śmierci Fryderyka Chopina. Inne ważne jubileusze i rocznice przypadające w tym okresie - np. 190-lecie urodzin Juliusza Słowackiego, 180 rocznica urodzin Stanisława Moniuszki, 60-lecie śmierci Witkacego - zajęły mniej czasu na antenie. Z monitorowanej próby wynika, że nadawca przyjął zasadę, aby nie dublować informacji o jakimś wydarzeniu kulturalnym jednocześnie w Wiadomościach i w Panoramie.

4.15 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji analizowała ofertę pełnometrażowych filmów fabularnych (tzw. kinowych) nadanych w 5 najszerzej dostępnych, ogólnopolskich i ponadregionalnych programach telewizyjnych - TVP 1, TVP 2, TV Polsat, TVN i Nasza TV. Monitoringiem objęto filmy nadane w wymienionych programach w okresie pierwszego półroczu 1999 roku. Przedmiotem analizy było pochodzenie filmów (kraj produkcji) i ich miejsce w programie (pasma emisji, udział w *prime time*'ie) oraz zróżnicowanie tego miejsca w zależności od kraju pochodzenia (kraj produkcji) filmu.

Analiza wykazała, że w badanym okresie, w pięciu wymienionych wyżej programach telewizyjnych, nadano łącznie (wraz z powtórkami) 1800 pozycji pełnometrażowego filmu fabularnego. Najwięcej filmów (ponad 400) wyemitowała Nasza TV. Filmy wypełniły około jedną ósmą rocznego czasu emisji w ogólnopolskich programach telewizji publicznej (TVP 1 - 15%, TVP 2 - 9%) i od jednej dziesiątej do blisko jednej czwartej w stacjach koncesjonowanych (TVN - 13%, Polsat - 16%, Nasza TV - 22%). Były więc znaczącą pozycją dziennego programu.

W ofercie filmowej wszystkich stacji łącznie zdecydowaną przewagę miały obrazy amerykańskie (68%). Były one podstawą repertuaru filmowego nadawców

koncesjonowanych (w Polsce stanowiły 86% nadanych filmów fabularnych, w TVN - 81%, w Naszej TV - 72%). W telewizji publicznej zajęły blisko połowę wyemitowanej liczby tytułów.

Filmy produkcji polskiej stanowiły w pierwszym półroczu 1999 roku zaledwie 5% oferty filmów fabularnych. Emitowała je niemal wyłącznie telewizja publiczna, przede wszystkim program drugi (TVP 1 – ok. 10%, TVP 2 – 23% całej oferty filmowej). W programach telewizji koncesjonowanych były one niemal nieobecne (Polsat nie nadał ani jednego polskiego filmu, TVN i Nasza TV - ilości śladowe).

Co do produkcji europejskiej, stanowiła ona jedną piątą oferty filmów fabularnych, wziętej łącznie. Podobnie jak filmy polskie, filmy europejskie nadawała głównie telewizja publiczna (TVP 1 – 29%, TVP 2 – 33%). W stacjach koncesjonowanych wypełniły one od jednej dziesiątej do około jednej piątej tej oferty (Polsat – 10%, TVN – 15%, Nasza TV – 21%).

Prawie połowa oferty filmowej w stacjach koncesjonowanych została ulokowana w ścisłym i rozszerzonym *prime time*'ie, około jednej trzeciej – w późnych godzinach nocnych. Natomiast w telewizji publicznej odwrotnie: w ścisłym i rozszerzonym *prime time*'ie nadano jedną trzecią filmów fabularnych, a po godzinie 23.00 - ponad 40%.

W całości oferty dominowały w *prime time*'ie filmy produkcji amerykańskiej – stanowiły one 80% propozycji filmowych nadanych w tym czasie. W większym stopniu dominacja ta wystąpiła w stacjach koncesjonowanych (Polsat - 96%, TVN – 93%, Nasza TV - 79%) niż w publicznych. Filmy amerykańskie miały ogromny udział także w ofercie filmowej, w *prime time*'ie, w programie pierwszym TVP S.A. Zajęły one 73% oferty filmowej TVP 1 nadawanej w tej porze. Wolny od dominacji filmów amerykańskich w *prime time*'ie był tylko (w pierwszej połowie ubiegłego roku) program drugi telewizji publicznej (9%).

Kino europejskie zajmowało w badanym okresie 10% oferty filmowej prezentowanej w *prime time*'ie, kino polskie – 7%. Filmy te były nadawane w *prime time*'ie przede wszystkim w programie TVP 2. W programach stacji koncesjonowanych udział filmów polskich i europejskich łącznie w *prime time*'ie był niewielki (Polsat – 2%, TVN – 6%, Nasza TV – 14%).

Polskie filmy fabularne, choć stanowiły niewielki odsetek całej oferty filmowej, to jednak zostały nadane w dużej części w czasie najlepszej oglądalności. W godzinach przedpołudniowych i wczesnych popołudniowych polska produkcja filmowa była wyświetlana przede wszystkim w pierwszym programie telewizji publicznej.

4.16 KRRiT przeprowadziła w ubiegłym roku monitoring głównych wydań dzienników obu programów telewizji publicznej w okresie interwencji NATO na Bałkanach.

Monitoringiem objęto główne wydania Wiadomości i Panoramy z pierwszych trzech dni interwencji NATO na Bałkanach oraz wybrane wydania z okresu dalszego przebiegu konfliktu (do 12 maja ubiegłego roku).

W wyniku monitoringu stwierdzono, że w chwili ataku NATO na Jugosławię telewizja publiczna zareagowała adekwatnie do sytuacji i swoich technicznych możliwości. Wiadomości i Panorama na bieżąco i możliwie wyczerpująco informowały widzów o rozwoju konfliktu i jego politycznych, militarnych, społecznych przyczynach i konsekwencjach. Wiadomości poświęciły w pierwszych dniach od ponad połowy do 80% czasu, a Panorama nieco mniej (od około połowy do 70%) na informacje dotyczące konfliktu na Bałkanach.

Wiadomości nadały pierwszego dnia na żywo wypowiedzi Prezydenta i Premiera RP, przedstawiające oficjalne stanowisko Polski wobec ataku NATO.

Panorama uzupełniła relacje w pierwszych dniach komentarzami zaproszonych do studia Ministra Obrony Narodowej i dowódcy jednostki GROM.

Jak wykazał monitoring relacji pochodzących z następnych dni i tygodni konfliktu, oba dzienniki wykorzystały techniczne i organizacyjne możliwości TAI, by przekazywać jak najbardziej pełny obraz wydarzeń. Przekazy pochodziły zarówno z bezpośredniego rejonu konfliktu zbrojnego i były realizowane przez wysyłanych tam własnych dziennikarzy, jak też opierały się na relacjach stałych korespondentów TAI za granicą.

Interwencja NATO w Jugosławii przedstawiana była w Wiadomościach codziennie, z różnych perspektyw. Widzowie mieli możliwość obserwowania rozwoju konfliktu od strony działań NATO (konferencje prasowe w Brukseli, sytuacja w bazach lotniczych we Włoszech i Niemczech etc.), jak też bezpośrednich skutków działań wojennych w Belgradzie, Kosowie i w państwach ościennych oraz reakcji innych państw na wojnę bałkańską. Stopniowo do widzów docierało coraz więcej informacji z Macedonii, Czarnogóry i Albanii. Informacjom tym towarzyszyły stałe relacje z Moskwy, Brukseli, Waszyngtonu i innych państw będących członkami NATO.

Począwszy od 24 marca 1999 roku, w Wiadomościach przekazywano codziennie co najmniej jedną informację z kwatery głównej Sojuszu w Brukseli. Zarówno korespondencje nadane *na żywo*, jak i zarejestrowane wcześniej zawierały informacje pochodzące z konferencji prasowych rzecznika NATO w Brukseli.

W miarę rozwoju wydarzeń następowała w Wiadomościach zmiana akcentów. Podczas gdy w pierwszych dniach interwencji koncentrowano się przede wszystkim na przebiegu i okolicznościach akcji militarnej NATO, później na pierwsze miejsca zaczęły się wysuwać relacje o skutkach nalotów i sytuacji uchodźców z Kosowa (katastrofa humanitarna). Dostrzegalną tendencją w dziennikach było informowanie w pierwszej kolejności o sytuacji na miejscu wydarzeń – w Kosowie, na granicy z Jugosławią i w obozach w czasie exodusu ludności oraz w Belgradzie, a dopiero na drugim miejscu przekazanie informacji na temat bieżącej polityki państw wobec Kosowa i założeń strategicznych Sojuszu.

Analiza Wiadomości wykazała, że nadawca publiczny zachował bezstronność wobec przekazywanych informacji o konflikcie bałkańskim, bez względu na rodzaj relacjonowanych wydarzeń.

W Wiadomościach nie odnotowano przypadku rozpowszechniania serbskiej czy proserbskiej propagandy. Informacje z agencji TANJUG były wykorzystywane głównie jako źródło informacji o stratach wojennych i stanowisku władz jugosłowiańskich wobec interwencji.

Nie uniknięto jednak także błędów warsztatowych, polegających na braku neutralnego stosunku do opisywanych wydarzeń stałej korespondentki Wiadomości z Belgradu. Przedstawiała ona sytuację opierając się głównie na odczuciach i reakcjach Serbów w obliczu wojny. W jej relacjach brakowało odwołania się do przyczyn zaistniałej sytuacji, roli Serbii i jej przywódców w toczącym się konflikcie i odpowiedzialności tego państwa za rozwój konfliktu bałkańskiego. Tematem nieobecnym w relacjach z Belgradu był problem Kosowa.

Porównanie relacji w Wiadomościach i Panoramie wykazało, że nadawca publiczny skorzystał z prawa do swobodnego kształtowania informacji o przebiegu konfliktu na Bałkanach – odmiennie w obu wydaniach audycji informacyjnych TVP 1 i 2. Cechą

monitorowanych przekazów Panoramy był autorski charakter komentarzy dziennikarza. W relacjach nie przedstawiano przebiegu konferencji w Brukseli, a informacje pochodzące ze źródeł NATO były najczęściej równorzędne obok informacji ze źródeł serbskich i wiadomości podawanych jako pochodzące od zachodnich dziennikarzy. Relacje w Panoramie również nie były wolne od potknięć. Stwierdzono przypadki weryfikowania informacji NATO przez informacje pochodzące z mediów serbskich. W analizowanych relacjach widz mógł traktować informacje serbskie jako pełnoprawne źródło informacji. Cechą tych relacji był dystans do informacji NATO.

4.17 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji dokonała analizy wyników monitoringu trzymiesięcznej próby audycji publicystycznej „Tygodnik Polityczny Jedyński”, nadawanej przez Program 1 TVP S.A. Podstawą analizy było 12 odcinków audycji nadanych w okresie od 7 października do 30 grudnia 1999 roku oraz audycja z 3 lutego 2000 roku. Krajową Radę Radiofonii i Telewizji interesowały następujące kwestie: tematy, które były omawiane od października do grudnia ubiegłego roku, dobór zaproszonych gości oraz sposób prowadzenia audycji przez dziennikarzy. Uznając, że rzetelne i obiektywne informowanie o najważniejszych wydarzeniach życia publicznego jest ważnym zadaniem telewizji, Krajowa Rada postanowiła przeprowadzić dodatkowy monitoring tego programu, a następnie zorganizować wspólną dyskusję z udziałem przedstawicieli reprezentujących Prezydenta RP, Radę Ministrów, Parlament.

Nadawcy telewizyjni emitujący programy spoza terenu Polski

4.18 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w ubiegłym roku monitorowała również programy telewizyjnych nadawców nie posiadających polskiej koncesji: HBO i Wizja Jeden. Przedmiotem zainteresowania było sprawdzenie zawartości tych programów oraz ich zgodność z art. 7 ust.1 i 2 Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, w którym zapisano, że „audycje i inne części składowe programu nie mogą być:

- nieprzyzwoite, a zwłaszcza zawierać pornografii,
- nie mogą nadmiernie eksponować przemocy lub stwarzać prawdopodobieństwa wzbudzenia nienawiści rasowej,
- audycje i inne części składowe programu, które mogłyby zagrozić fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi dzieci i młodzieży, nie mogą być rozpowszechniane wówczas, gdy z uwagi na czas nadawania i odbioru dzieci i młodzież mogą je oglądać”.

W monitorowanej próbie sprawdzano także zgodność nadanego programu z treścią art.10 ust. 1 Konwencji, tj. czy nadawcy przeznaczają „większość czasu nadawania na dzieła europejskie, wyłączając czas przeznaczony na dzienniki, wydarzenia sportowe, rozrywkę, reklamy, usługi teletekstowe i telesprzedaż”.

Oba programy nadawane są spoza terytorium Polski: HBO ze stacji nadawczej w Budapeszcie, Wizja Jeden z Wielkiej Brytanii. W kraju programy te dostępne są w sieciach kablowych i w ramach platformy cyfrowej WIZJA TV, przy czym HBO jako kanał dodatkowo płatny. HBO jest programem filmowym nadawanym w polskiej wersji językowej. Natomiast Wizja Jeden, która jest jednym z trzech autorskich kanałów Wizji TV, ma format uniwersalny, z przewagą filmów i audycji o charakterze rozrywkowym.

Monitorowane tygodniowe próby programów wykazały, że obaj nadawcy, choć w różnym stopniu, nie realizują w pełni postanowień art. 10 ust. 1 Konwencji, bowiem w obu programach dzieła europejskie stanowią mniej niż połowę oferty programowej. Obaj nadawcy generalnie wywiązywali się z obowiązków zapisanych w art. 7 Konwencji.

Ani HBO ani Wizja Jeden nie stosują graficznych sygnałów informacyjnych, do jakiej grupy wiekowej skierowany jest film lub inna audycja. Starają się regulować to godzinami emisji, przesuując części składowe programu mogące zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi dzieci i młodzieży na godziny nocne. Jednakże pora emisji kilku audycji w Wizji Jeden i w mniejszym stopniu w HBO wzbudziła wątpliwości Krajowej Rady, czy na pewno nadawcy ci wnikliwie oceniają treści propozycji programowych przed zakwalifikowaniem ich do emisji w odpowiednim paśmie czasowym.

Badania widowni telewizji i audytorium radia

4.19 Szybki rozwój radiowych i telewizyjnych stacji koncesjonowanych doprowadził do ukształtowania się w latach 90-tych nowego ładu w eterze. Pozycja poszczególnych nadawców i całych sektorów na rynku mediów elektronicznych, w tym pozycja mediów publicznych w warunkach konkurencji, ulega stałym zmianom. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji musi śledzić te przemiany, by znać rynkowe skutki podejmowanych decyzji.

Organizowanie badań treści i odbioru programów radia i telewizji jest jednym z ustawowych zadań Krajowej Rady (art. 6 ust. 2 pkt 5 ustawy o radiofonii i telewizji). W odniesieniu do badań treści programów Krajowa Rada wypełnia to zadanie poprzez monitoring programów i audycji. W zakresie drugiej części omawianego zadania - badania odbioru programów radia i telewizji - Krajowa Rada współpracuje od chwili swego powstania z wyspecjalizowanymi ośrodkami zajmującymi się badaniem mediów.

W latach ubiegłych KRRiT korzystała z badań widowni telewizyjnej i audytorium radiowego w Polsce prowadzonych niezależnie przez kilka renomowanych ośrodków: OBOP (sondaże i badania telemetryczne dotyczące odbioru telewizji oraz badanie odbioru radia), SMG/KRC (badanie odbioru radia), AGB Polska (telemetryczne badanie widowni telewizyjnej), Estymator (badanie zasięgów prasy, radia i telewizji), Ośrodek Badań Prasoznawczych przy Uniwersytecie Jagiellońskim (pogłębione badanie odbioru prasy, radia i telewizji). Współpraca z wieloma liczącymi się na rynku placówkami zapewniała KRRiT wielostronny ogląd problemów odbioru i możliwość niezależnej weryfikacji uzyskiwanych wyników.

Od 1999 roku, ze względu na ograniczenia finansowe, KRRiT ma możliwość korzystania tylko z dwóch badań: telemetrycznego pomiaru widowni telewizyjnej prowadzonego przez AGB Polska (tzw. Telemonitor i Teletime) oraz z badania audytorium radia prowadzonego przez OBOP – Taylor Nelson (Radiomonitor).

Podobnie jak w latach ubiegłych, KRRiT prowadziła w 1999 roku analizy zasięgu i społecznego odbioru publicznych i koncesjonowanych programów radiowych i telewizyjnych nadawanych na terenie Polski. Analizą objęto wszystkie stacje ogólnopolskie i regionalne, a także wybrane stacje ponadregionalne i lokalne. KRRiT przeprowadziła także doroczne całościowe analizy rynku radiowego i telewizyjnego, tj. pozycji poszczególnych nadawców i sektorów na rynku i dynamiki zmian w tym zakresie w porównaniu z latami ubiegłymi.

Analiza rynku nadawców radiowych w 1999 roku potwierdziła dominującą pozycję nadawców ogólnopolskich (publicznych i koncesjonowanych), wykazała też, że rośnie

znaczenie (udział w rynku i tygodniowy zasięg odbioru) sektora nadawców lokalnych *en block*. Pozycja nadawców regionalnych jako całości maleje.

Analiza rynku nadawców telewizyjnych pozwoliła stwierdzić, że po okresie dynamicznych przemian w latach wcześniejszych (zwłaszcza 1997 i 1998 roku), sytuacja jest obecnie względnie stabilna: w pierwszej połowie 1999 roku nie nastąpiły przesunięcia w czołówce stacji. Zarazem jednak rośnie systematycznie pozycja stacji „niszowych”, nadających programy wyspecjalizowane, przeznaczone dla węższych grup odbiorców.

Badanie dynamiki zmian rynku telewizyjnego uzupełniono analizą najpopularniejszych audycji nadanych w pierwszej połowie 1999 roku przez oba programy ogólnopolskiej telewizji publicznej: TVP 1 i TVP 2, oraz przez główne stacje koncesjonowane: Polsat i TVN. Pokazano czołówkę najpopularniejszych audycji w porównaniu z latami ubiegłymi i zwrócono szczególną uwagę na miejsce wśród nich audycji polskich. W wyniku analizy okazało się, że podczas gdy jeszcze w 1997 roku w rankingu najpopularniejszych audycji czołowe miejsca zajmowały prawie wyłącznie propozycje telewizji publicznej, o tyle począwszy od 1998 roku do rywalizacji o te pozycje włącza się w coraz większym stopniu telewizja komercyjna. Porównanie list audycji o największej widowni sporządzonych odrębnie dla każdej ze stacji dobrze obrazują też coraz bardziej widoczne między nimi różnice profili programowych.

W ramach badań odbioru poszczególnych sektorów nadawców radiowych przeprowadzono w ubiegłym roku analizę wielkości audytorium i pozycji w regionie - na tle konkurencji stacji ogólnopolskich i lokalnych - każdej z 17 rozgłośni regionalnych radia publicznego. Analiza była powiązana z przeprowadzaniem monitoringu programów wymienionych stacji (szerzej na ten temat napisano w podrozdziale – „Analizy problemowe”. Natomiast szczegółowe wyniki analiz odbioru nadawców ogólnopolskich i regionalnych zostały przedstawione w części pt. „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”).

Jako dopełnienie monitoringu programów lokalnych i ponadregionalnych stacji koncesjonowanych, kontrolowanych przez KRRiT w ubiegłym roku, przeprowadzono analizę audytorium (widowni) tych stacji i ich pozycji wobec konkurencji na właściwych im obszarach nadawania. Dane o wielkości audytorium (widowni) są - obok kontroli wypełniania programowych wymogów koncesji - istotnym elementem oceny danej stacji przez KRRiT .

Jak co roku, KRRiT opracowała też informację, dla Instytutu Mediów w Düsseldorfie, o widowni telewizji w Polsce, w tym o pozycji poszczególnych nadawców.

Monitoring działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców publicznych i komercyjnych

4.20 Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców publicznych i komercyjnych prowadzona jest na podstawie:

- analizy materiałów poemisyjnych (dźwiękowych i wizualnych);
- analizy dokumentacji dotyczącej emitowanych reklam i audycji sponsorowanych;
- interwencji zgłaszanych przez radiosłuchaczy, telewidzów i inne zainteresowane osoby;
- bezpośrednich wniosków wynikających z kontroli u nadawców.

W 1999 roku, na podstawie materiałów poemisyjnych otrzymanych od nadawców, a także wykorzystując dane telemetryczne firmy AGB Polska S.A., prowadzono stałą kontrolę telewizji publicznej (programy 1 i 2) oraz telewizji komercyjnych (Polsat, Polsat 2, TVN, Nasza Telewizja, Canal+ – w niekodowanej części programu). Bieżąca kontrola dotyczyła przestrzegania przez nadawców przepisów prawnych regulujących działalność reklamową i sponsorską.

Ponadto przeprowadzono cyklicznie kontrole wszystkich nadawców, które miały na celu:

- sprawdzenie zgodności działań nadawców z obowiązującymi przepisami w zakresie reklamy i sponsoringu;
- pomoc nadawcom w rozwiązywaniu problemów związanych z interpretacją przepisów;
- analizę zmian zachodzących na rynku reklamowym zarówno w poszczególnych mediach elektronicznych, jak i w różnych regionach Polski.

W wyniku kontroli zakwestionowano między innymi emisję przekazu dotyczącego nowego opakowania wódki Smirnoff.

KRRiT uznała, iż przekaz ten stanowi reklamę w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, przez co jego emisja narusza przepisy zawarte w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Przewodniczący KRRiT wezwał nadawców, u których stwierdzono to naruszenie (Polskie Radio S.A, Radio Zet i Radio RMF) do bezzwłocznego zaprzestania emisji tej reklamy. Nadawcy w trybie natychmiastowym zastosowali się do wezwania.

Podobne reklamy pojawiły się na billboardach ulicznych. Przewodniczący KRRiT wystąpił do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz dyrektora Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z prośbą o podjęcie działań zmierzających do zaprzestania prezentacji tej reklamy w formie zewnętrznej.

Telewizja publiczna – programy ogólnopolskie

4.21 Przeprowadzone w 1999 roku kontrole telewizji publicznej w zakresie zgodności działalności reklamowej i sponsorskiej z obowiązującymi przepisami telewizyjnego nadawcy publicznego wykazały niżej wymienione uchybienia:
w Programie 1 TVP S.A.:

- dwukrotne przerwanie blokami reklamowymi (w dniach 15 i 22 września) emisji programu „Liga Mistrzów”;
- niezgodne z przepisami ustawy o nieuczciwej konkurencji i prawa prasowego podanie przekazu promocyjnego w trakcie emitowania relacji z wizyty Prezydenta Islandii w Polsce (Wiadomości – 11 marca)

w Programie 2 TVP S.A.:

- dwukrotne jednego dnia (25 października) przekroczenie dozwolonych 12 minut reklamy w godzinie zegarowej;
- przekroczenie czasu emisji jednorazowego wskazania sponsora w Magazynie „AUTO” (19 maja);

- naruszenie m.in. przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i prawa prasowego mówiących o zakazie stosowania ukrytej reklamy (logo „Radia PLUS” w programie „Słowo na niedzielę” – 17 kwietnia);
- dwukrotnie w czasie trwania audycji wskazano sponsora, sponsorowana audycja zawierała przekazy zmierzające do promocji sponsora (18 grudnia, program „Cztery Kąty” sponsorowany przez magazyn „Cztery Kąty”).

KRRiT stwierdziła także naruszenie przez TVP S.A. zakazu sponsorowania audycji o treści religijnej (relacje uroczystości religijnych w trakcie VII pielgrzymki Jana Pawła do Polski).

Przewodniczący KRRiT, każdorazowo po stwierdzeniu naruszenia przepisów, wzywał nadawcę do bezzwłocznego usunięcia uchybień.

Oddziały terenowe TVP S.A.

4.22 Przeprowadzona w II kwartale 1999 roku kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej Oddziałów Terenowych Telewizji Polskiej S.A. nie wykazała uchybień w oddziałach w Łodzi i Wrocławiu.

Do najczęściej popełnianych błędów w pozostałych oddziałach zaliczyć należy:

- niepełną ewidencję reklam i audycji sponsorowanych (Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Kraków, Lublin, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa);
- brak właściwego oznaczenia i wyodrębnienia reklam w programie (Poznań);
- brak oznaczenia reklamy na początku lub na końcu bloku (Katowice, Kraków, Warszawa);
- niezgodne z przepisami oznaczenia sponsorów audycji (Gdańsk, Lublin, Poznań).

O stwierdzonych uchybieniach poinformowano dyrektorów oddziałów.

Telewizyjni komercyjni nadawcy ogólnopolscy i ponadregionalni

4.23 Prowadzona na bieżąco w 1999 roku kontrola pięciu telewizyjnych nadawców komercyjnych (POLSAT, POLSAT 2, TVN, NASZA TV, CANAL+) wykazała różnego rodzaju nieprawidłowości w przestrzeganiu przepisów dotyczących działalności reklamowej i sponsorskiej.

Naruszeniem przepisów było m.in. wyemitowanie przez Telewizję Polsat 4 lipca 1999 roku audycji „Lato z radiem”, w trakcie której wielokrotnie informowano i zachęcano do przystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego Polsat. Brak oznaczenia i wyodrębnienia w programie tego przekazu jako reklamy stanowi naruszenie przepisów zawartych w ustawie o radiofonii i telewizji, ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, a także przepisów ustawy prawo prasowe. Również ten nadawca, 19 grudnia 1999 roku, w godzinach rannych, w trakcie serialu dla dzieci „Power Rangers” wyemitował zapowiedź programu erotycznego pt: „Różowa Landrynka”.

Kontrola wykazała też przekroczenie dopuszczalnego czasu emisji reklam w godzinie zegarowej (do 12 minut) przez Naszą Telewizję (27 razy) i TVN (6 razy).

Zgłaszane przez KRRiT zastrzeżenia dotyczyły również:

- braku w ewidencji wyemitowanych reklam i audycji sponsorowanych (Nasza TV, Polsat, Polsat 2, TVN, Canal+);
- niewłaściwego prowadzenia ewidencji reklam i audycji sponsorowanych (Nasza TV, Canal+);
- braku właściwego wyodrębnienia i oznaczenia reklamy (Polsat, TVN);
- braku oznaczenia reklamy na początku i na końcu bloku (Canal+);
- wskazania sponsora w czasie trwania audycji (Canal+);
- nieprawidłowego wskazania sponsora i przekroczenia czasu emitowania informacji o sponsorze (np. 10 kwietnia 1999 roku podczas programu – Fryderyki '98 Telewizja TVN).
- Do wszystkich nadawców skierowane zostały wystąpienia Przewodniczącego KRRiT.

Przeprowadzając kontrolę nadawców telewizyjnych pod kątem przestrzegania przepisów dotyczących działalności reklamowej i sponsorskiej, dokonano analizy wykorzystania czasu reklamowego przez poszczególnych nadawców.

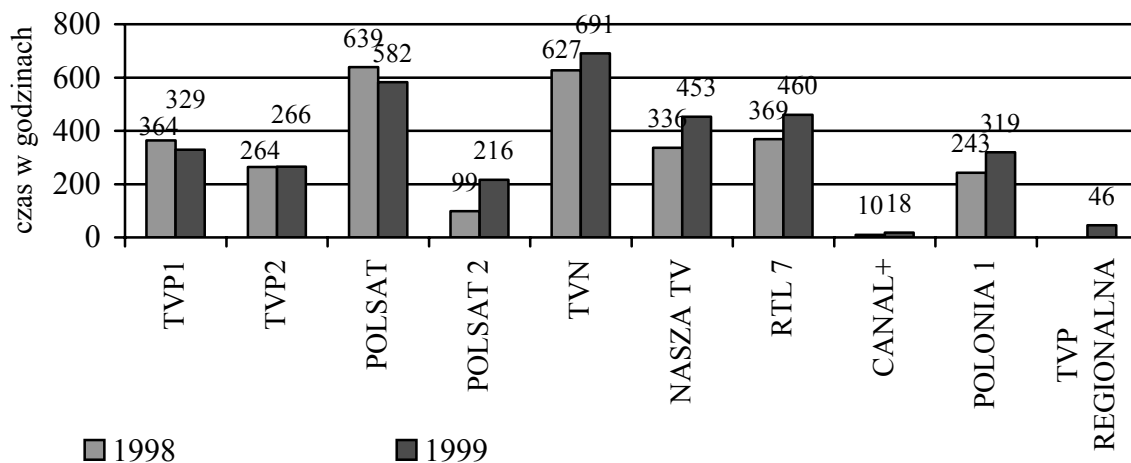
Poniższa tabela przedstawia czas emisji reklam i procentowy udział reklamy w programach nadawców telewizyjnych (również niekoncesjonowanych RTL 7 i POLONI 1) w latach 1998 i 1999.

Nadawca	Czas emisji reklam w 1998 roku (w godzinach)	Udział reklamy w programie	Czas emisji reklam w 1999 roku (w godzinach)	Udział reklamy w programie	Dynamika zmian 98 do 99 w %
TVP 1	365	4,8%	330	4,0%	-9,59
TVP 2	264	3,8%	266	3,6%	0,76
POLSAT	640	8,0%	582	7,0%	-9,06
POLSAT 2	99	1,8%	216	2,7%	118,18
TVN	628	7,2%	691	8,2%	10,03
NASZA TV	336	5,1%	453	6,8%	34,82
CANAL +	11	0,6%	19	0,5%	72,73
RTL 7*	369	4,2%	461	5,5%	24,93
POLONIA 1*	243	3,3%	320	3,9%	31,69

* nadawcy zdelocalizowani, bez polskiej koncesji, działający na podstawie Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej

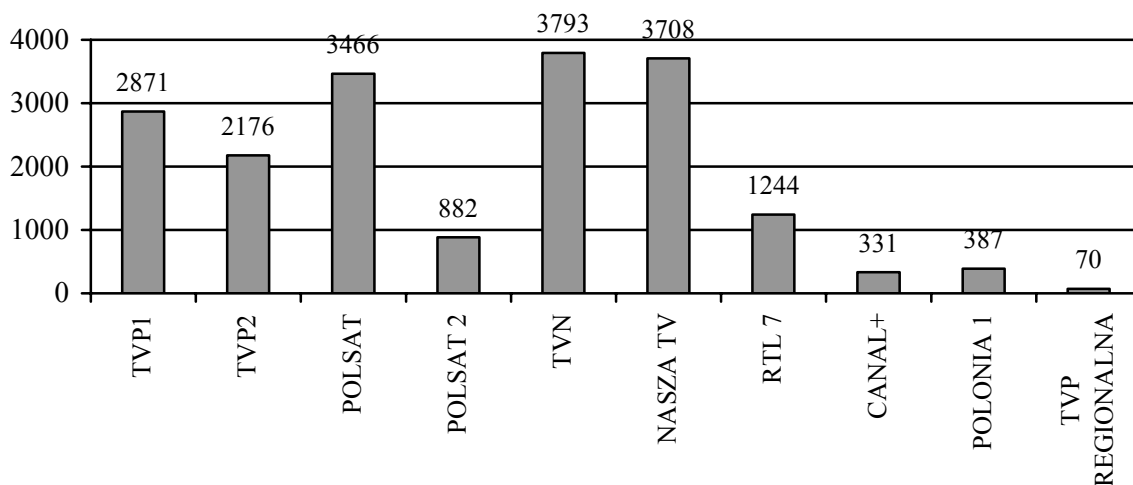
W ramach analizy porównano także czas emisji reklam w programach nadawców telewizyjnych w 1998 i 1999 r. Zależność tę przedstawia wykres, z którego widać, że rozwijające się telewizje ponadregionalne TVN i Nasza zwiększyły czas emisji reklam “odbierając” go Polsatowi i Programowi 1 TVP.

Czas emisji reklam w programach nadawców telewizyjnych w 1998 i 1999 roku.

Wykres zamieszczony poniżej przedstawia, jak zróżnicowana jest działalność poszczególnych nadawców telewizyjnych w zakresie sponsorowania audycji.

Liczba wskazań sponsorów i zapowiedzi audycji sponsorowanych

Telewizyjni nadawcy lokalni

4.24 Skontrolowano również dziewięciu lokalnych telewizyjnych nadawców komercyjnych: TV Gorzów Vigor, Prywatna TV AVAL, Stowarzyszenie Telewizyjne LUBAŃ, TV Regionalna Województwa Legnickiego, Niezależna TV Lokalna NTL, TV Regionalna BRYZA, TV Dolnośląska TeDe, TV Zielona Góra, TV-51, TV Niepokalanów.

Kontrola wykazała, że do najczęstszych uchybień należą:

- braki w ewidencji wyemitowanych reklam i audycji sponsorowanych (u wszystkich wyżej wymienionych nadawców);
- brak wyodrębnienia w programie reklamy i jej oznaczenia (Prywatna Telewizja AVAL, Telewizja Regionalna BRYZA, Telewizja Zielona Góra TV-51);
- brak oznaczenia reklamy na początku lub/i na końcu bloku (Telewizja Dolnośląska TeDe, Telewizja Regionalna BRYZA).

Kontrola materiałów poemisyjnych wykazała również nieprawidłowe oznaczenia sponsorów audycji (Telewizja Regionalna BRYZA), sponsorowanie wiadomości i audycji zawierającej przekazy promocyjne (Telewizja Dolnośląska TeDe, Telewizja Regionalna BRYZA).

Nadawcy programów w sieciach kablowych

4.25 W 1999 roku przeprowadzono pierwszą kompleksową kontrolę działalności reklamowej i sponsorskiej telewizyjnych nadawców kablowych. Skontrolowano działalność 113 nadawców kablowych i 41 sieci lokalnych. W wyniku przeprowadzonej kontroli dokonano weryfikacji faktycznie funkcjonujących nadawców kablowych. Na 171 wydanych koncesji potwierdzenie funkcjonowania w 1999 roku otrzymano od 154 nadawców, z czego 9 zwróciło się do Przewodniczącego KRRiT o zawieszenie koncesji.

Niektóre koncesje rozszerzone są o programy lokalne, w związku z tym stworzona jest możliwość emitowania drogą kablową około 300 programów koncesjonowanych.

Kontrola miała na celu zebranie informacji o nadawanym programie (godziny nadawania, udział programu własnego) oraz sprawdzenie przestrzegania norm prawnych regulujących działalność reklamową i sponsorską.

Spośród 154 skontrolowanych programów telewizji kablowej tylko do 23 (16%) nie zgłoszono uwag dotyczących archiwizacji programu i prowadzonej działalności reklamowej i sponsorskiej.

Na wezwanie Przewodniczącego KRRiT do przesłania materiałów poemisyjnych nie odpowiedziało czterech nadawców. Telewizja Kablowa „ProCable” Sp. z o.o. zawiesiła cztery swoje koncesje, pozostałe przypadki są wyjaśniane.

Aż 85 nadawców (55,19%) naruszyło przepisy zawarte w rozporządzeniach określających zasady działalności reklamowej i sponsorskiej w radiofonii i telewizji.

Do najczęściej powtarzających się uchybień zaliczyć można:

- nieprawidłowo prowadzoną ewidencję reklam i audycji sponsorowanych;
- przekroczenie ustawowo określonego czasu nadawania reklam (32 nadawców – 20,77% - to uchybienie występuje przede wszystkim u nadawców emitujących plansze informacyjno – reklamowe na koncesjonowanym kanale; nadawcy ci nie traktują ich jako emisji programu);
- nieprzestrzeganie przepisów dotyczących odpowiedzialności za koncesjonowany program (Chrzanowska Telewizja Lokalna w Chrzanowie oraz Telewizja Miejska w Stalowej Woli);
- brak oznaczania bloków reklamowych (34 nadawców – 22,07%);

- wcześniejsze przerwanie audycji w celu nadania reklamy (1 nadawca).

Częstym zjawiskiem jest też nieumieszczenie bezpośredniej oferty sprzedaży (telesprzedaży) w ewidencji reklam.

Wśród kontrolowanych nadawców 33 emitowało programy sponsorowane. U ośmiu nadawców (5,19%) wykazano naruszenie podstawowych przepisów o sponsoringu, polegające na podaniu danych o sponsorze wykraczających poza dozwolone informacje (adres, telefon, kilka produktów, hasło reklamowe).

Dziesięciu nadawców (5,84%) naruszyło zakaz sponsorowania wiadomości lokalnych i programów publicystycznych o treści społeczno-politycznej. Stwierdzono brak w ewidencji sponsorów, których sponsorowanie polega na udostępnianiu towarów lub usług wykorzystanych przy tworzeniu audycji.

W 1999 roku w kształtowaniu programu telewizji kablowych istotną rolę odegrała firma ART TV SAT z Poznania, która zajmuje się dosyłem satelitarnym programów do telewizji miejskich. Nadawcy za przesyłane audycje dokonują stosownych opłat i emitują proponowany przez ART TV SAT program, mając jednocześnie możliwość wprowadzania w nim zmian oraz nadawania w dowolnym czasie własnych reklam. Koncesjonariusze wykorzystujący w całości program dosyłany z satelity nie prowadzili archiwizacji, co uniemożliwiało skontrolowanie reklam. Przewodniczący KRRiT zwrócił się do wszystkich nadawców korzystających z usług ART TV SAT i przypominał o konieczności przestrzegania warunków koncesji i przepisów ustawy o radiofonii i telewizji nakazujących archiwizowanie wyemitowanego programu.

W 1999 roku wpłynęło kilka skarg na działalność reklamową nadawców kablowych. Trzy spośród nich zostały uznane i Przewodniczący KRRiT wezwał nadawców do bezzwłocznego zaniechania rozpowszechniania reklam naruszających obowiązujące przepisy. Telewizja „RELAX” s. c. ze Śremu i Telewizja Kablowa „Telekach” Sp. z o.o. naruszyły ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Telewizja „Tele-Raj” ze Świdnicy naruszyła ustawę o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Skarga na działalność Telewizji „Gosat– Media” oddział w Wałbrzychu dotycząca nieprzestrzegania przepisów ustawy o radiofonii i telewizji oraz rozporządzeń KRRiT, po sprawdzeniu okazała się bezzasadna, o czym poinformowano stronę skarżącą.

Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej w Polskim Radiu S.A

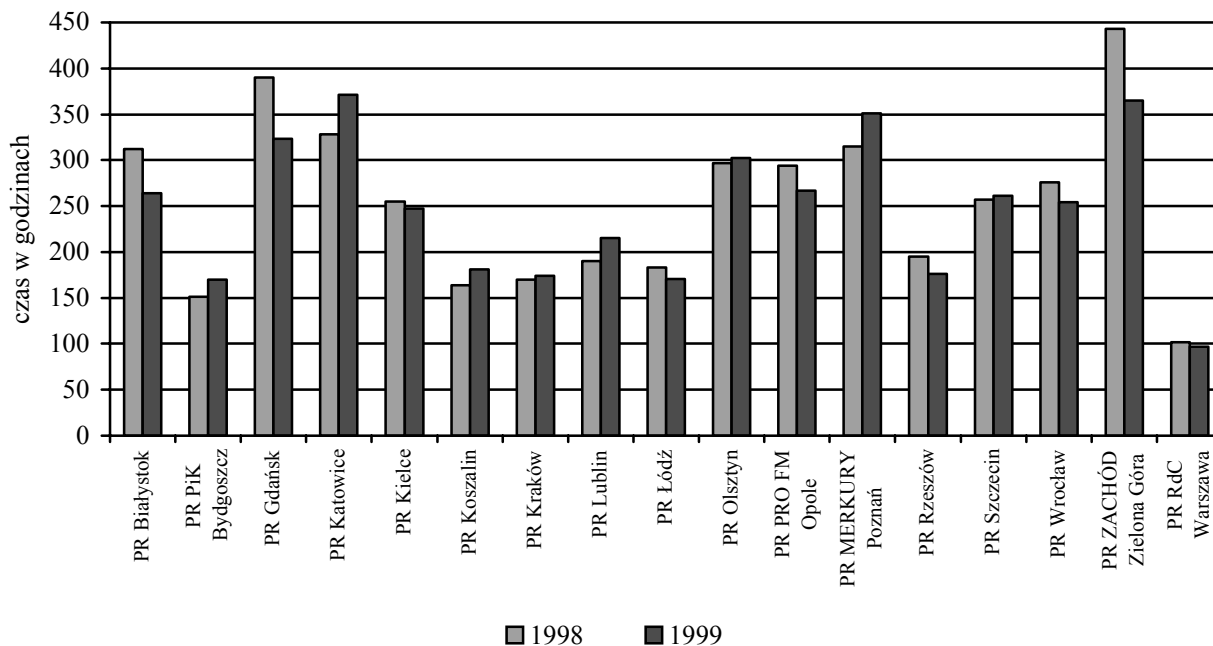
4.26 W trakcie przeprowadzanej kontroli, w 6 rozgłoszeniach regionalnych Spółki Polskie Radio S.A., tj. Radio „Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy, Radio Gdańsk S.A., Radio Kielce S.A., Radio Lublin S.A., Radio PRO FM S.A. Opole, Radio Szczecin S.A. nie stwierdzono naruszeń obowiązujących przepisów.

Stwierdzone u pozostałych nadawców uchybienia polegały przede wszystkim na:

- braku informacji o nadanych przekazach reklamowych (Program 1 i 3 PR S.A., „Radio dla Ciebie” S.A., Radio Białostok S.A., Radio Łódź S.A., Radio „Zachód” S.A. Zielona Góra);
- braku w ewidencji nadanych reklam oraz informacji na temat czasu trwania pojedynczego bloku reklamowego, łącznego czasu trwania reklam w godzinie zegarowej i dziennego czasu nadawania reklam („Radio dla Ciebie” S.A., Radio Łódź S.A., Radio Rzeszów S.A., Radio Kraków S.A.)

**Czas emisji reklam w rozgłośniach Polskiego Radia
w 1998 i 1999 roku.**

- braku emisji wykazanych w ewidencji reklam („Radio dla Ciebie” S.A., Radio Kraków S.A., Radio Łódź S.A.);

Inne naruszenia zasad działalności reklamowej w programach PR S.A. dotyczyły:

- rozpowszechniania przekazów reklamowych, bez wymaganego oznaczenia (Radio Katowice S.A. – ogłoszenia reklamowe, Radio Rzeszów S.A. i Radio Łódź S.A.);
- przerywania audycji w celu nadania reklamy (Radio Wrocław S.A.);
- rozpowszechniania bez wyraźnego rozróżnienia pomiędzy działalnością programową i reklamową informacji o koncertach lub konkursach o charakterze komercyjnym („Radio dla Ciebie” S.A., Radio Białystok S.A., Radio Katowice S.A., Radio Olsztyn S.A.).

W działalności sponsorskiej stwierdzono następujące naruszenia przepisów:

- rozpowszechnianie oznaczeń sponsora, których zawartość wykraczała poza granice określone przepisami (Radio Kraków S.A., Radio Łódź S.A., Radio Rzeszów S.A., Radio „Zachód” Zielona Góra oraz Radio „Merkury” w Poznaniu S.A.);
- przekraczania limitu czasu jednorazowego wskazania sponsora (Radio Koszalin S.A., Radio Łódź S.A.).

Nie stwierdzono natomiast uchybień w ewidencji audycji sponsorowanych.

Poniższy wykres przedstawia porównanie czasu emisji reklam w rozgłośniach Polskiego Radia w 1998 i 1999 roku.

Nazwa rozgłośni	Czas emisji reklam w 1998 roku (w godzinach)	Czas emisji reklam w 1999 roku (w godzinach)	Dynamika zmian 99/98	Udział reklamy w programie
Radio „Merkury” S.A. W Poznaniu	315	351	+11,48%	4,01%

Radio „Pik” SA W Bydgoszczy	151	170	+12,64%	1,94%
Radio „Radio PRO FM” S.A.	294	268	-8,98%	3,05%
Radio „RdC” SA w Warszawie	102	97	-4,64%	1,10%
Radio „Zachód” S.A. w Zielonej Górze	443	365	-17,70%	4,16%
Radio Białystok S.A.	312	264	-15,21%	3,01%
Radio Gdańsk S.A.	390	323	-17,17%	3,68%
Radio Katowice S.A.	328	371	+13,25%	4,23%
Radio Kielce S.A.	255	247	-3,10%	2,81%
Radio Koszalin S.A.	164	181	+10,84%	2,07%
Radio Kraków S.A.	170	174	+2,39%	1,98%
Radio Lublin S.A.	190	215	+13,31%	2,46%
Radio Łódź S.A.	183	171	-6,55%	1,94%
Radio Olsztyn S.A.	297	302	+1,68%	3,48%
Radio Rzeszów S.A.	195	176	-10,93%	2,10%
Radio Szczecin S.A.	257	261	+2,0%	2,98%
Radio Wrocław S.A.	276	254	-8,05%	2,89%
Średnio: Rozgłośnie Reg. PR S.A.	254	247	-2,97%	2,81%
PR Program I	113	97	-14,10%	1,1%
PR Program III	99	101	+2,24%	1,15%

Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich komercyjnych nadawców radiowych

4.27 Analizie poddano działalność reklamową i sponsorską Radia RMF FM i Radia Zet. Czas emisji reklam w 1998 i 1999 roku przedstawia poniższa tabela:

Nazwa Rozgłośni	Czas emisji reklam w 1998 roku (w godzinach)	Czas emisji reklam w 1999 roku (w godzinach)	Dynamika zmiany 99/98	Udział reklamy w programie
RMF FM	349	328	-6,0%	3,7%
Radio ZET	461	340	-26,2%	3,9%

Naruszenia przepisów regulujących działalność reklamową i sponsorską dotyczyły przede wszystkim niedokładnego prowadzenia ewidencji nadanych reklam. Uchybienia stwierdzone w Radiu Zet dotyczyły niewyemitowania reklam wykazanych w ewidencji.

W ewidencji audycji sponsorowanych nie stwierdzono uchybień.

Analiza nagrań poemisyjnych programów wymienionych wyżej ogólnopolskich radiowych nadawców komercyjnych nie wykazała naruszeń przepisów regulujących działalność reklamową w programach radiofonii.

W działalności sponsorskiej naruszenia polegały na rozpowszechnianiu oznaczeń sponsora, których zawartość wykraczała poza granice określone w rozporządzeniu KRRiT (Radio RMF FM i Radio Zet).

Stałym elementem współpracy z nadawcami publicznymi i ogólnopolskimi nadawcami komercyjnymi było również udzielanie pomocy w interpretacji przepisów prawnych i rozstrzyganiu powstałych wątpliwości. Opinie dotyczyły przede wszystkim zasad działalności reklamowej i sponsorskiej, ochrony praw autorskich oraz wykorzystania prawnej ochrony znaków towarowych.

Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej lokalnych komercyjnych nadawców radiowych

4.28 W 1999 roku program emitowało 172 lokalnych i regionalnych komercyjnych nadawców radiowych. Kontrolę działalności reklamowej i sponsorskiej przeprowadzono u 146 nadawców radiowych. Pozostałych 26 nadawców w okresie kontrolowanym rozpoczynało swoją działalność emisyjną, bądź czasowo ją zawiesiło.

W wyniku kontroli do 58 (39,7%) nadawców nie zgłoszono uwag dotyczących zarówno archiwizowania programu, jak i prowadzonej działalności reklamowej i sponsorskiej. Porównując wyniki obecnej kontroli z kontrolą przeprowadzoną w 1998 roku, stwierdzono wzrost liczby nadawców, u których nie odnotowano żadnych uchybień w zakresie archiwizacji programu, reklamy i sponsoringu. W 1998 roku nie zgłoszono zastrzeżeń do 53 ze 161 nadawców, co stanowiło 32,9% skontrolowanych wówczas lokalnych i regionalnych radiowych nadawców komercyjnych.

Przewodniczący KRRiT w stosunku do 2 nadawców podjął szczególne kroki dyscyplinujące.

W przypadku Radia FAMA z Kielc, za naruszenie warunków koncesyjnych, dotyczących przekroczenia dopuszczalnego czasu nadawania reklam, a w przypadku Radia APLAUZ z Wrocławia, za niewywiązywanie się z obowiązku nadawcy i nieprzedstawienie materiałów do kontroli, na osoby kierujące działalnością nadawcy nałożono kary pieniężne.

Do 17 nadawców, którzy w sposób rażący naruszyli obowiązujące przepisy (stanowi to 11,6% skontrolowanych nadawców), Przewodniczący KRRiT skierował wezwanie do bezzwłocznego dostosowania działań nadawcy do obowiązujących przepisów i przesłania wyjaśnień dotyczących przyczyn naruszenia prawa.

Do pozostałych 87 nadawców, u których stwierdzono nieprawidłowości mniejszej wagi, skierowano wystąpienia, w których zwrócono uwagę na naruszenie obowiązujących przepisów i wezwano do wyeliminowania wskazanych uchybień.

Wyraźną poprawę stwierdzono w wywiązywaniu się nadawców z ustawowego obowiązku udzielania odpowiedzi na pisma i przedstawiania na żądanie Przewodniczącego KRRiT materiałów do kontroli. W 1998 roku 6 nadawców (3,7%) nie przedstawiło materiałów poemisyjnych do kontroli. W roku 1999 z tego obowiązku nie wywiązało się tylko Radio APLAUZ z Wrocławia.

Niepokojącym zjawiskiem jest utrzymujący się wysoki procent nadawców, którzy nieprawidłowo archiwizują wyemitowany program. Pomimo, że odnotowano postęp w stosunku do poprzedniej kontroli, kiedy problemy z właściwą archiwizacją miało 26 (16,1%) nadawców, to jednak 10 nadawców (6,8%) nie przedstawiło do kontroli wskazanych 4 godzin wyemitowanego programu. Nadawcy coraz częściej archiwizują program przy pomocy systemu komputerowego. System ten zwiększa niezawodność archiwizacji, jak również daje nadawcy możliwość bieżącej kontroli działalności reklamowej i sponsorskiej.

Stwierdzono poprawę w zakresie przestrzegania przepisów zawartych w ustawach: o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W 1998 roku wykroczenia przeciw przepisom wyżej wymienionych ustaw stwierdzono u 9 nadawców (5,6%). W 1999 roku odnotowano je u 3 nadawców (2%). Tę pozytywną zmianę tłumaczyć można zarówno zwiększeniem dyscypliny wśród nadawców, jak też korzystaniem z pewnej liberalizacji interpretacji przepisów, dopuszczającej różne formy reklamy „piwa bezalkoholowego”.

Stwierdzono naruszenie warunków koncesyjnych dotyczących czasu nadawania reklam. Wykroczenie takie odnotowano u 2 nadawców: FAMA-Kielce (przekroczenie 3 minut reklam w godzinie nadawania programu - zgodnie z koncesją udział reklam w programie u tego nadawcy nie może przekroczyć 3 minut w ciągu godziny) i VIGOR-Słupsk (przekroczenie dopuszczalnego czasu 12 minut reklam w godzinie nadawania programu).

Ponadto kontrola wykazała naruszenia przepisów zawartych w rozporządzeniu KRRiT w sprawie zasad działalności reklamowej.

Naruszenia te dotyczyły:

- przerwania audycji przed upływem 10 minut (1 nadawca);
- braku lub niewłaściwego oznaczania bloków reklamowych - naruszenie to stwierdzono u 18 nadawców co stanowi 12,3%, (w roku 1998 zauważono to uchybienie u 29 co stanowiło 18% skontrolowanych);
- niezgodności ewidencji z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu lub niezgodności ewidencji z faktycznie wyemitowanymi reklamami (45 nadawców, co stanowi 30,8%. W roku 1998 uchybienie to zarejestrowano u 33 nadawców, co stanowiło 20,5%). Wzrost tego rodzaju uchybień jest bardzo niepokojącym zjawiskiem. Brak uporządkowanej ewidencji skłaniać może bowiem do reklamowania produktów poza wiedzą osoby odpowiedzialnej za tę sferę działalności nadawcy. Może również przyczyniać się do przekroczenia koncesyjnych warunków dotyczących czasu nadawania reklam.

Spośród 146 skontrolowanych nadawców, 114 w czasie przeprowadzonej kontroli emitowało audycje sponsorowane (stanowi to 78%).

Podstawowe naruszenia przepisów dotyczących sponsoringu polegały przede wszystkim na podaniu danych o sponsorze wykraczających poza dozwolone informacje (adres, telefon, kilka produktów, hasło reklamowe). Naruszenie to stwierdzono u 26 nadawców, to jest 22,8 % nadawców.

Inne uchybienia to m.in.:

- nieprawidłowe prowadzenie ewidencji audycji sponsorowanych (12 nadawców – 10,5%);
- sponsorowana audycja zawierała przekaz zmierzający do promocji sponsora (8 nadawców - 7%);
- przekroczenie dopuszczalnego czasu prezentowania sponsora (5 nadawców – 4,4%);
- wskazanie sponsora podczas trwania audycji (4 nadawców – 3,5%).

W IV kwartale 1999 roku przeprowadzono ponowną kontrolę 31 nadawców, którzy w pierwszym terminie, z różnych względów, nie przedstawili materiałów poemisyjnych, bądź u których stwierdzono rażąco naruszenia obowiązujących przepisów. Kolejny etap kontroli wypadł zadowalająco. Do 11 nadawców nie zgłoszono żadnych zastrzeżeń, u 16 stwierdzono drobne uchybienia, które natychmiast zostały usunięte. Do najistotniejszych naruszeń należało: przekroczenie warunków koncesyjnych dotyczących czasu nadawania reklam (2 nadawców); naruszenie przepisów rozporządzenia KRRiT w sprawie zakazu sponsorowania określonych audycji i określonych sposobów sponsorowania (2 nadawców).

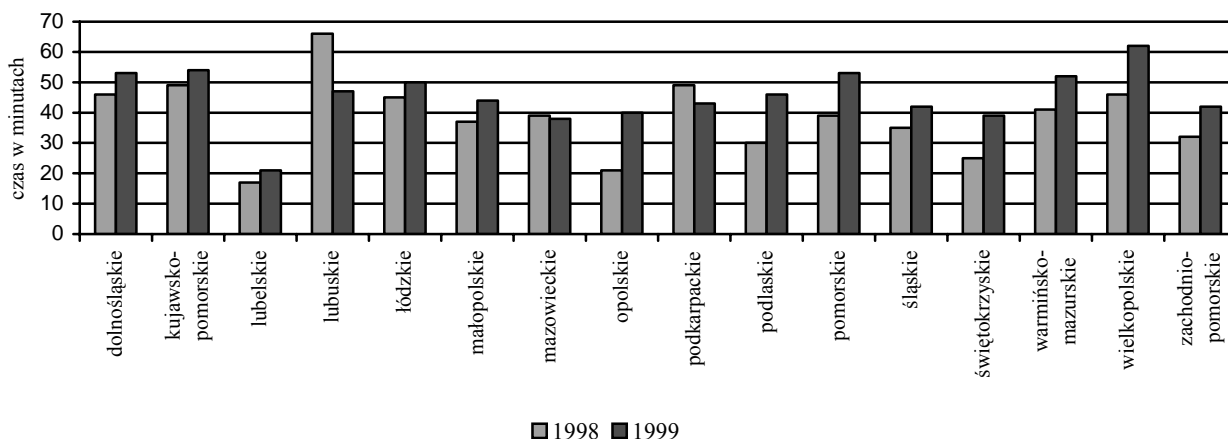
Niezależnie od analizy przesłanych materiałów poemisyjnych, przeprowadzono w siedzibach nadawców 7 bezpośrednich kontroli działalności reklamowej i sponsorskiej.

Podczas kontroli stwierdzono dużą rozpiętość sprzedanego czasu reklamowego, np. 137 lokalnych i regionalnych komercyjnych nadawców radiowych wyemitowało 107 godzin reklam. Najwięcej reklam wyemitowało Radio S Poznań – 133 minuty. Najmniej sprzedało Radio GŁOS z Pelplina – 2 minuty. Średnio jeden nadawca wyemitował w kontrolowanym dniu 46 minut reklam (nadawcy z pełnym czasem reklam nadali średnio 54 minuty reklam, nadawcy z ograniczonym czasem nadawania reklam do 2% dobowego czasu i nie więcej niż 3 minuty w godzinie, wyemitowali średnio po 15 minut reklam).

Czas sprzedanych reklam zależy od zasięgu i słuchalności nadawcy, jak również od regionu działalności. Średni czas wyemitowany przez jednego nadawcę w poszczególnych województwach obrazuje poniższy wykres.

Zmianę na regionalnym rynku reklam można zauważyć porównując wyniki sprzedaży reklam z 1998 i 1999 roku (wykres ilustruje średni czas nadanych reklam przez jednego nadawcę w kontrolowanym dniu, w danym województwie w 1998 i 1999 roku).

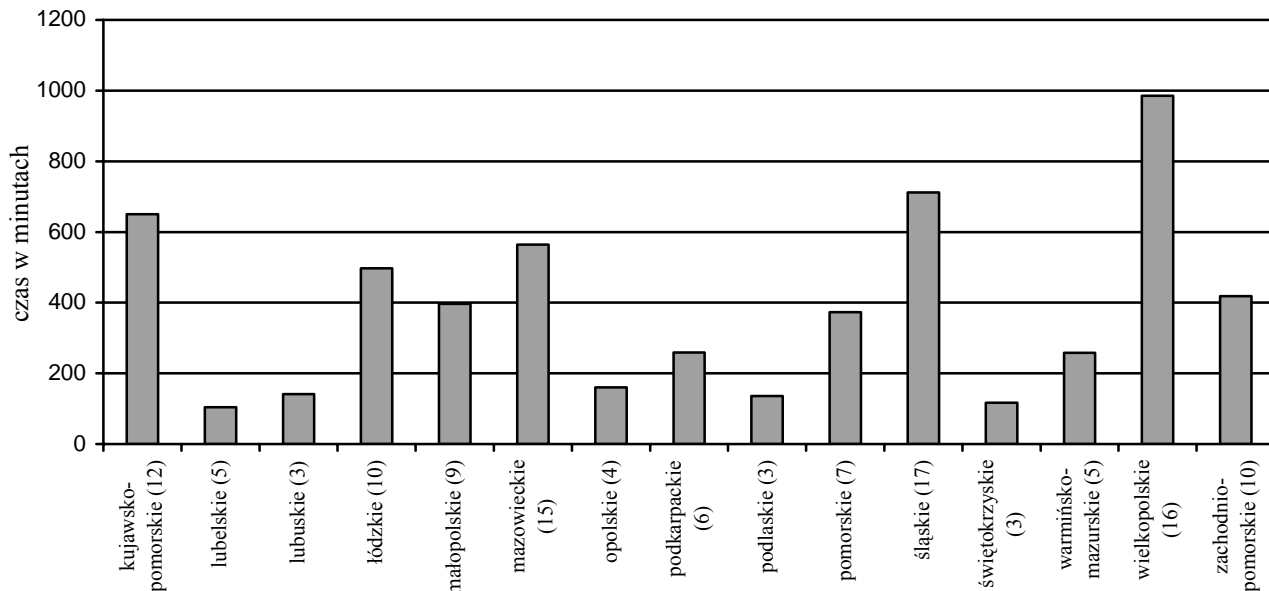
Porównanie czasu nadanych reklam przez jednego nadawcę w danym województwie w trakcie kontroli w 1998 i 1999 roku.

O głębokości regionalnego rynku reklamowego w poszczególnych województwach świadczyć może między innymi ogólny czas sprzedanych reklam przez wszystkich nadawców z danego województwa.

Zależność tę odzwierciedla wykres.

Łączny dobowy czas nadawania reklam przez skontrolowanych lokalnych i regionalnych nadawców radiowych w poszczególnych województwach

(w nawiasach podano liczbę nadawców w danym województwie)

Analizując działalność reklamową i sponsorską w mediach elektronicznych w roku 1999, można stwierdzić, że wielkość udziału w rynku reklamowym poszczególnych nadawców radiowych i telewizyjnych, zarówno publicznych jak i komercyjnych, zależy ściśle od charakteru programowego, jak też zasięgu i regionu działania.

Przeprowadzona w 1999 roku analiza działalności reklamowej i sponsorskiej pozwala zauważyć poprawę w przestrzeganiu obowiązujących przepisów prawnych. Wiele zauważonych uchybień jest skutkiem niepełnej znajomości obowiązujących aktów prawnych. Wyraźną poprawę stwierdzono w wywiązywaniu się nadawców z koncesyjnego obowiązku przedstawiania materiałów poemisyjnych do kontroli.

V. DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

Cele działalności międzynarodowej KRRiT

5.1. Ustawa o radiofonii i telewizji stanowi, że KRRiT jest organem państwowym, odpowiedzialnym za projektowanie, w porozumieniu z prezesem Rady Ministrów, kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji oraz za organizowanie i inicjowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji.

Przy planowaniu kierunków działalności międzynarodowej KRRiT kierowała się przede wszystkim priorytetami polskiej polityki międzynarodowej oraz kierunkami europejskiej polityki audiowizualnej. Z tego powodu szczególne miejsce w działalności międzynarodowej Krajowej Rady przypada Radzie Europy i działaniom związanym z przyszłym członkostwem Polski w Unii Europejskiej.

Krajowej Radzie została powierzona odpowiedzialność za reprezentowanie Polski w strukturach Rady Europy zajmujących się środkami masowego przekazu. Reprezentanci Polski odgrywają znaczącą i aktywną rolę w pracach tych struktur. Przedstawiciele KRRiT lub zgłoszeni przez nią eksperci biorą udział w pracach grup zajmujących się najważniejszymi dla sektora audiowizualnego problemami. Nasz wkład w prace Rady Europy jest bardzo wysoko oceniany. Znajduje to m.in. odzwierciedlenie w wyborach polskich przedstawicieli do pełnienia funkcji przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego poszczególnych grup ekspertów. Rezultatem pozytywnej oceny pracy polskich przedstawicieli w Radzie Europy jest również wybór Krakowa jako miejsca przyszłej Konferencji Ministerialnej, której celem jest wyznaczanie kierunków polityki środków masowego przekazu Rady Europy, przewidzianej na czerwiec bieżącego roku. Krajowa Rada uczestniczy w pracach przy organizacji konferencji wspólnie z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Urzędem Wojewódzkim w Krakowie.

5.2. Jednym z najważniejszych kierunków działalności międzynarodowej KRRiT są prace związane z integracją europejską. Poczynając od 1996 roku prace te stały się centralną częścią działalności międzynarodowej Krajowej Rady. „Polityka audiowizualna” stanowiąca jeden z 31 obszarów negocjacyjnych, znalazła się w pierwszej grupie obszarów poddanych screeningowi przez Komisję Europejską w związku z decyzją Rady Europy o rozpoczęciu w marcu 1998 roku negocjacji akcesyjnych z Polską. KRRiT z racji ustawowych kompetencji została włączona przez Radę Ministrów i Zespół Negocjacyjny w prace przygotowujące najpierw screening, a następnie w negocjacje. W związku z tym, że prace nad dostosowaniem polskiego ustawodawstwa do standardów Unii Europejskiej nie zostały zakończone, również

obszar „polityka audiowizualna” nie został zamknięty. W kontekście procesu akcesyjnego KRRiT prowadzi działania zmierzające do zharmonizowania ustawy o radiofonii i telewizji z wymogami Dyrektywy o Telewizji bez Granic. W październiku rząd przyjął projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji obejmujący wyłącznie problematykę związaną z dostosowaniem prawa wewnętrznego w sektorze audiowizualnym do standardów wspólnotowych i przekazał go do Parlamentu jako projekt pilny. Krajowa Rada aktywnie współuczestniczyła przy tworzeniu tego projektu.

Prace związane z procesem akcesyjnym do Unii Europejskiej nie zamykają działań Krajowej Rady związanych z wypełnianiem zobowiązań międzynarodowych Polski dotyczących sektora audiowizualnego. Zobowiązania te obejmują również Radę Europy, OECD i WTO. Polska ratyfikowała Konwencję Rady Europy o Telewizji Ponadgranicznej oraz Konwencję o Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju. Ratyfikacja pierwszej Konwencji zapewniła Polsce miejsce w Stałym Komitecie Rady Europy ds. Telewizji Ponadgranicznej, który sprawuje pieczę nad realizacją jej postanowień przez Państwa-Strony, przedstawia jej wykładnię oraz współtworzy dalsze regulacje w tej dziedzinie. Przedstawiciele Polski byli bardzo aktywnie zaangażowani w opracowanie nowelizacji Konwencji, której przyświecał cel harmonizacji jej przepisów z unormowaniami znowelizowanej Dyrektywy o Telewizji bez Granic. Znowelizowana wersja Konwencji została przyjęta we wrześniu 1998 roku. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji prowadziła w 1999 roku prace związane z ratyfikacją Protokołu do europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej.

W związku z przeprowadzaniem przez OECD okresowych przeglądów, dotyczących zakresu wywiązywania się przez kraje członkowskie z zobowiązań w czasie akcesji, Krajowa Rada została włączona w prace przygotowujące Polskę do przeglądu, który odbył się w listopadzie 1998 roku; w szczególności chodziło o komentarz w zakresie realizacji zobowiązań wynikających z Kodeksu Bieżących Operacji Niewidzialnych. W 1999 roku trwały konsultacje co do ostatecznych zapisów w raporcie z tego przeglądu, w których KRRiT aktywnie uczestniczyła.

5.3. Działalność Krajowej Rady związana z integracją europejską wykracza poza prace związane z harmonizacją polskiego ustawodawstwa audiowizualnego z unijnym i procedurą negocjacyjną. Podstawą stosunków Polski z Unią Europejską pozostaje Układ Europejski, zawarty między Polską a Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi. Układ przewiduje m.in. szerszą współpracę w dziedzinie informacji i audiowizualnych środków przekazu (szczegółowo kwestie te reguluje artykuł 90). Przepis ten obliguje Polskę, podobnie jak inne państwa stowarzyszone z Europy Środkowej i Wschodniej, do popierania europejskiego przemysłu audiowizualnego. Oznacza także współdziałanie w przyjmowaniu norm technicznych i lansowanie europejskiej techniki audiowizualnej oraz udział w przedsięwzięciach na szczeblu europejskim, ukierunkowanych bezpośrednio na wzmacnianie europejskiej produkcji audiowizualnej.

W planowaniu działalności międzynarodowej Krajowa Rada starała się uwzględnić również powyższe wskazania. W tym kontekście należy rozumieć współpracę KRRiT z Komisją Europejską. Wynikiem tej współpracy są wspólnie organizowane konferencje i seminaria. I tak przy współdziałaniu Komisji Europejskiej, KRRiT zorganizowała konferencję z udziałem krajów stowarzyszonych z Europy Środkowo-Wschodniej, poświęconą roli mediów w społeczeństwie obywatelskim. Drugą wspólną inicjatywą było seminarium dla krajów, które rozpoczęły negocjacje z Unią Europejską, poświęcone implementacji Dyrektywy o Telewizji bez Granic.

Krajowa Rada reprezentuje Polskę w Eurece Audiowizualnej, organizacji zrzeszającej 34 kraje europejskie oraz Komisję Europejską i Radę Europy, stanowiącej najliczniejszą i najbardziej reprezentatywną organizację w europejskim sektorze audiowizualnym. Zadaniem Eureka jest wspieranie i inspirowanie współpracy między krajami kontynentu w zakresie filmu, telewizji i sztuk pokrewnych.

Dostrzegając potrzebę współpracy między europejskimi ciałami regulującymi, KRRiT jest członkiem międzynarodowej organizacji zrzeszającej europejskie ciała regulujące, European Platform for the Regulatory Authorities (EPRA), której była również współzałożycielem. Osobne miejsce w działalności międzynarodowej Krajowej Rady przypada inicjowaniu i rozwijaniu współpracy w sektorze audiowizualnym pomiędzy krajami Europy Środkowo-Wschodniej oraz współpracy bilateralnej.

Prace związane z integracją europejską

5.4. KRRiT została włączona do działań związanych z integracją europejską, których koordynatorem jest Urząd Komitetu Integracji Europejskiej. Podstawowym dokumentem, ukierunkowującym prace Urzędu z poszczególnymi resortami jest *Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej (NPPC)*. Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa jest dokumentem, który wyznacza kierunek działań dostosowawczych oraz określa harmonogram ich realizacji w latach 1998-2002 w kontekście zbliżającego się członkostwa Polski w UE. Jego treść wynika z trzech podstawowych elementów: dotychczasowej realizacji Układu Europejskiego i stanu przygotowań w Polsce do członkostwa w Unii, Opinii Komisji Europejskiej w sprawie polskiego wniosku o członkostwo w UE oraz z dokumentu "Partnerstwo dla członkostwa". Program precyzuje podstawowe priorytety dostosowawcze, które będą realizowane w nadchodzących latach. Program obejmuje również harmonogram określający szczegółowo zakres prac koniecznych dla zrealizowania ustalonych priorytetów, terminarz realizacji zadań, instytucje odpowiedzialne za programowanie i realizację zadań, procedury decyzyjne oraz źródła i procedury finansowania.

W ramach współpracy z UKIE, Krajowa Rada przygotowała rozdziały poświęcone sektorowi audiowizualnemu w następujących opracowaniach:

- *Raport z realizacji w 1999 roku Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa w UE.*
- *Informacja do Raportu Komisji Europejskiej z postępów na drodze zbliżania Polski do członkostwa w Unii Europejskiej.*
- *Raport z wykonania Partnerstwa dla Członkostwa w 1998 roku.*
- *Nowa wersja Partnerstwa dla Członkostwa 1999.*
- *Harmonogram działań dostosowujących prawo polskie do prawa Unii Europejskiej 1999 – załącznik do NPPC.*
- *Raport z wykonania Harmonogramu za rok 1998.*
- *Aktualizacja bazy danych The Harmonogram – ver. 7.0.* Jest to baza danych Komisji Europejskiej zawierająca wszystkie akty prawne UE wraz z ich odpowiednikami w prawie polskim.
- *Stan realizacji postanowień Układu Europejskiego warunkujących przejście do drugiego etapu stowarzyszenia.*

Zmiany w polskim ustawodawstwie w kontekście harmonizacji z prawem unijnym oraz międzynarodowych zobowiązań Polski

5.5. W związku z procesem akcesyjnym do Unii Europejskiej KRRiT, jako organ konstytucyjnie i ustawowo odpowiedzialny za sektor mediów elektronicznych, prowadzi działania zmierzające do zharmonizowania ustawy o radiofonii i telewizji z dnia 29 grudnia 1992 roku z wymogami Dyrektywy Rady 89/552/EWG w sprawie koordynacji określonych przepisów prawa, ustawodawstwa lub działań administracyjnych w Państwach Członkowskich w zakresie emisji programów telewizyjnych, znowelizowanej Dyrektywą Rady i Parlamentu Europejskiego 97/36/WE.

Oznacza to jednocześnie dostosowanie prawa wewnętrznego generalnie do standardów europejskich. Protokół Poprawek z września 1998 roku, do Konwencji Rady Europy o Telewizji Ponadgranicznej, ukierunkowany jest na wprowadzenie analogicznych zmian, jak ma to miejsce w Dyrektywie 97/36/WE, tworząc tym samym jednolity europejski standard dla sektora audiowizualnego.

Krajowa Rada już w 1997 roku opracowała projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, obejmujący m.in. zmiany wymagane w ramach ujednoczenia prawa krajowego z normami europejskimi. W toku prac parlamentarnych wprowadzono szereg zmian, w tym także w zakresie harmonizacji z prawem wspólnotowym. W konsekwencji, mimo iż projekt został przyjęty przez Sejm, 4 marca 1999 roku został zawetowany przez Prezydenta RP, m. in. z uwagi na fakt, iż zawierał przepisy sprzeczne z normami europejskimi, nie realizując celu stanowiącego uzasadnienie inicjatywy ustawodawczej.

W związku z przebiegiem procedury akcesyjnej do Unii Europejskiej, w tym zwłaszcza z deklaracjami złożonymi przez Rząd RP w procesie negocjacji, zawierającymi zobowiązanie do zharmonizowania polskich regulacji z unormowaniami wspólnotowymi w sektorze audiowizualnym do końca roku 2000 i uwzględniając złożony kontekst międzynarodowy polskich zobowiązań w omawianym obszarze, w KRRiT został opracowany kolejny projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Powstał on w wyniku sugestii Zespołu Negocjatorów, UKIE i Ministerstwa Gospodarki.

Projekt ukierunkowano przede wszystkim na dostosowanie prawa wewnętrznego do standardów Unii Europejskiej w ramach procesu akcesyjnego i przyjętych w trakcie jego trwania zobowiązań. Projekt uwzględniał również międzynarodowe zobowiązania Polski względem Rady Europy, OECD, WTO. Szybki rozwój mediów elektronicznych, zmiany technologiczne, polityczne, społeczne i kulturowe, razem stworzyły potrzebę dostosowania regulacji prawnych do wymagań nowej rzeczywistości medialnej i stąd projekt ukierunkowano również na uregulowanie cyfrowego rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych.

Biorąc pod uwagę ocenę dotychczasowego zakresu harmonizacji, w dokumentach prezentujących przebieg procedury akcesyjnej wskazywano, iż o niedostosowaniu lub niepełnym dostosowaniu polskich regulacji do wymogów Unii Europejskiej można mówić zwłaszcza odnośnie następujących zagadnień: promocji dzieł europejskich, w tym preferencji dla dzieł najnowszych, postanowień dotyczących reklam i wprowadzenia przepisów dotyczących telesprzedaży, wzmocnienia ochrony dzieci i młodzieży oraz swobody odbioru programów telewizyjnych.

Problematyka wymagająca regulacji prawnych związanych z technologią cyfrową obejmowała następujące kwestie: cyfrowe rozpowszechnianie programów radiowych i

telewizyjnych z nadajników naziemnych, cyfrową emisję satelitarną oraz zagadnienia ogólne, wspólne dla naziemnej i satelitarnej emisji cyfrowej, w tym zwłaszcza kwestię tzw. warunkowego dostępu realizowanego za pomocą dekodatorów, uregulowanie tzw. elektronicznych przewodników programowych oraz określenie statusu operatora multipleksu, który będzie rozpowszechniał programy wraz z innymi przekazami i usługami.

Projekt przedyskutowano na posiedzeniu Krajowej Rady, a następnie 3 września 1999 roku przedłożono go do konsultacji Prezesowi Rady Ministrów.

Rząd 19 października 1999 roku przyjął projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, obejmując wyłącznie problematykę związaną z dostosowywaniem prawa wewnętrznego w sektorze audiowizualnym do standardów wspólnotowych oraz odkładając pozostałe kwestie, w tym propozycje unormowania zagadnień cyfrowych, do kolejnej nowelizacji. Projekt ogranicza się więc do spraw związanych z dostosowaniem polskiej ustawy o radiofonii i telewizji do prawa Unii Europejskiej i w dużej mierze opiera się na projekcie opracowanym w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji. Ze względu na cel i zobowiązania akcesyjne, w Sejmie rozpatrywany jest w trybie pilnym.

5.6. Generalnie kierunek zmian proponowanych w projekcie nie budzi zastrzeżeń i, co istotne, w sposób kompleksowy reguluje sferę mediów elektronicznych, biorąc pod uwagę zmiany wprowadzone do Dyrektywy (89/552/EEC) o Telewizji bez Granic w 1997 roku (97/36/EC).

Uwzględniając najistotniejsze propozycje nowelizacyjne przewidziane w projekcie rządowym, należy odnieść się do zagadnień związanych z unormowaniem kwoty polskiej i europejskiej.

Mając na względzie potrzebę ochrony kultury i tożsamości narodowej w twórczości audiowizualnej jako trwałego i istotnego elementu europejskiego dziedzictwa kulturowego, zredefiniowano kwotę produkcji krajowej, w kierunku ustanowienia preferencji dla twórczości w języku polskim (art.15). Kryterium to jest jedynym na gruncie prawa międzynarodowego, które pozwala na stanowanie kwot produkcji krajowej. Zgodnie z projektem, minimalny, ustawowo przewidziany poziom (30% kwartalnego czasu nadawania programu), może zostać zwiększony w drodze rozporządzenia KRRiT, z uwzględnieniem charakteru poszczególnych nadawców i ich programów.

Do rangi ustawowej podniesiono również kwotę produkcji europejskiej i definicję “audycji telewizyjnej wytworzonej przez producenta europejskiego” oraz wprowadzono kwotę “audycji telewizyjnej wytworzonej przez europejskiego producenta niezależnego”, ustanawiając minimalny udział europejskich producentów niezależnych w rocznym czasie nadawania programu na poziomie 10%. Propozycja uregulowania kwoty europejskiej (art. 15 ust. 3) polega na częściowym odwzorowaniu tekstu Dyrektywy: “Nadawcy programów telewizyjnych będą przeznaczać tam, gdzie to wykonalne, z uwzględnieniem charakteru nadawcy, co najmniej połowę rocznego czasu nadawania (...) na audycje wytworzone przez producentów europejskich”, będąc jednocześnie kompromisem względem innych międzynarodowych zobowiązań RP.

Powyższy zapis (w zakresie zastrzeżenia: “tam, gdzie jest to wykonalne”), rozważany w trakcie prac w KRRiT, nie został przyjęty z uwagi na wątpliwości co do jego normatywnego charakteru i praktycznych możliwości stosowania na gruncie polskiego systemu prawnego. Nadto proponowany przepis może być uznany przez Komisję Europejską za regres w realizacji przez Polskę wymogów unijnych w tym zakresie, w porównaniu ze stanem istniejącym (rozporządzenie KRRiT z 13 listopada 1997 roku) i może osłabić system

ochrony kwoty krajowej, która w Polsce (podobnie jak w większości krajów europejskich) jest podstawowym materiałem programowym, przy wypełnianiu kwoty europejskiej.

W projekcie rządowym wprowadzono przepis dotyczący niezależnej produkcji europejskiej (art. 15a ust. 1): “Nadawcy programów telewizyjnych przeznaczają co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje (...) wytworzone przez europejskich producentów niezależnych...”.

Całościowo uregulowano zagadnienia odnoszące się do reklam i telesprzedaży (art. 16 –16c), normując zarówno ich ograniczenia czasowe, miejsca nadawania w programie, jak i szczególnie ograniczenia i zakazy. W stosunku do propozycji zawartych w projekcie KRRiT, proponowane ograniczenia i zakazy mają znacznie bardziej restrykcyjny charakter. Dotyczy to głównie reklam skierowanych do dzieci i młodzieży, w tym zwłaszcza zapisu art. 16b ust.1 pkt. 5: “Zakazana jest reklama (...) nawołująca dzieci i młodzież do nabywania produktów lub usług”, który wydaje się wykraczać poza podstawowy próg proporcjonalności; w tym sensie można mówić o pewnej niezgodności z odnośnymi postanowieniami Dyrektywy.

Wprowadzono telesprzedaż, choć – odmiennie niż w projekcie KRRiT - nie włączono w zakres projektu podstaw prawnych stwarzających możliwości koncesjonowania rozpowszechnianych w sieciach kablowych lub w sposób rozsiewczy satelitarny programów, poświęconych wyłącznie albo telesprzedaży, albo promocji działalności własnej nadawcy, co znajduje uzasadnienie ekonomiczne.

W projekcie rządowym położono też nacisk na problematykę związaną z ochroną dzieci i młodzieży (art.18 ust.3, 4). Ochrona niepełnoletnich znalazła wyraz m. in. w zapisach zakazujących rozpowszechniania treści poważnie zagrażających psychicznemu, moralnemu lub fizycznemu ich rozwojowi i rozciągnięciu ich na reklamy i telesprzedaż (z uwzględnieniem specyfiki tychże).

Projekt rządowy ogranicza limit udziału obcego kapitału w spółkach nadawczych jedynie do obszaru nadań naziemnych (49%). Oznacza to całkowitą liberalizację odnośnie nadawców satelitarnych i kablowych, co uznano w uzasadnieniu projektu za bardzo ważny element nowelizacji. Zaznaczono, iż proponowana liberalizacja w sposób znaczący zbliża polskie ustawodawstwo wewnętrzne do prawa Unii Europejskiej, zgodnie bowiem z art. 56 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, nie mogą istnieć żadne kapitałowe ograniczenia wobec podmiotów z krajów członkowskich Unii.

Przyjęte rozwiązanie może jednak budzić pewne wątpliwości. Przede wszystkim nie występuje rozróżnienie na kapitał europejski i inny, podczas gdy akcesja do Unii stwarza obowiązek otwarcia tylko na kapitał europejski. Trzeba też mieć na względzie fakt, iż proponowany przepis pozwala na umocnienie istniejącej pionowej koncentracji mediów w dziedzinie polskojęzycznej telewizji satelitarnej (zwłaszcza cyfrowej), sprzężonej z telewizją kablową, co może skutkować monopolizacją telewizji w Polsce, głównie przez kapitał zagraniczny. Zachodzi więc wątpliwość, czy rozwiązanie to nie jest przedwczesne i jakie praktyczne skutki przyniesie dla rozwoju rynku polskich nadawców telewizyjnych. Nadto przyjęte rozwiązanie stoi w opozycji do postulatu tzw. neutralności technologicznej regulacji (równe traktowanie różnych metod dystrybucji programów).

W projekcie KRRiT postulowano prowadzenie sukcesywnej polityki liberalizacyjnej w zakresie uczestnictwa kapitału obcego na rynku audiowizualnym (art.35), poprzez podniesienie progu udziału kapitałowego dla spółek z udziałem podmiotów zagranicznych, ubiegających się o koncesję nadawczą do poziomu 49% w pierwszym etapie, oraz pełne zniesienie powyższych ograniczeń, z momentem przyjęcia Polski do Unii Europejskiej,

względem podmiotów zagranicznych albo podmiotów kontrolowanych przez podmioty zagraniczne, których siedziby znajdują się w państwach będących jej członkami.

W projekcie rządowym wprowadzono bardzo istotny przepis, gwarantujący realizację prawa dostępu widowni do ważnych społecznie wydarzeń, które to wydarzenia, z uwagi na ich zasadnicze znaczenie dla publiczności, powinny być dostępne w programie “telewizji ogólnodostępnej” (art. 20a).

Przewidziano również skreślenie przepisu artykułu 44 ustęp 6 ustawy przewidującego możliwość określenia przez Krajową Radę zakresu wymogów dla programów telewizyjnych rozprowadzanych w sieciach kablowych, przeznaczonych przez nadawców zagranicznych dla odbiorców w kraju, co budziło poważne zastrzeżenia z uwagi na możliwość powstania – niedopuszczalnej na gruncie istniejących zobowiązań międzynarodowych – sytuacji “wtórnej” jurysdykcji polskiej.

W projekcie przyjęto ważne zmiany definicyjne (art. 4). W zakres “programu” i “audycji” włączono jako immanentną część “reklamy i inne przekazy” (pkt 4). Przy określaniu zagadnień związanych ze sponsoringiem zastosowano inne kryterium definicyjne. W miejsce sponsora jako podstawę przyjęto “sponsorowanie” (szereg zapisów dotyczących sponsorowania podniesiono do rangi ustawowej - art. 17). Wprowadzono także pojęcie “telesprzedaży” (10).

Zmieniono dotychczasową definicję reklamy (art. 4 pkt 6) oraz wprowadzono przepisy określające zjawisko reklamy ukrytej (tzw. “kryptoreklamę” – art. 4 pkt 11) oraz zakaz nadawania przekazów będących kryptoreklamą (art. 16b ust. 2).

5.7. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, 3 listopada 1999 roku, złożyła projekty 6 aktów wykonawczych do nowelizacji. Pakiet obejmował te rozporządzenia, w których delegacje ustawowe dla KRRiT miały charakter obligatoryjny: 1) w sprawie udziału w programie telewizyjnym audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i udziału w programie radiowym utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim, 2) w sprawie szczegółowych zasad preferencyjnego rozliczania czasu nadawania audycji wytworzonych przez europejskich producentów niezależnych, 3) w sprawie szczegółowych zasad działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiofonii i telewizji, 4) w sprawie szczegółowych zasad sponsorowania audycji lub innych przekazów, 5) w sprawie szczegółowych zasad rozpowszechniania przez radio i telewizję audycji, które mogą zagrażać prawidłowemu rozwojowi dzieci i młodzieży, 6) w sprawie sposobów utrwalania i przechowywania przez nadawców audycji, reklam i innych przekazów.

5.8. Podczas posiedzenia Komisji Kultury i Środków Przekazu 9 listopada 1999 roku odbyło się pierwsze czytanie rządowego projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. W toku prac w Komisji przyjęto szereg rozwiązań zgodnych z wymogami europejskimi, wprowadzając niekiedy zmiany do projektu rządowego. Następujące kwestie zostały zaproponowane w kształcie zasadniczo dostosowującym polskie prawo audiowizualne do standardów wspólnotowych: zapis dotyczący kwoty europejskiej (art. 15 ust.4) i redefinicja kwoty produkcji krajowej na kwotę audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim (art. 15 ust. 1), uregulowania odnośnie reklam i telesprzedaży (w tym uregulowanie wszystkich form telesprzedaży, co jest tym istotniejsze, iż do 1997 roku ani Dyrektywa ani prawo wewnętrzne polskie nie przewidywało “instytucji” telesprzedaży), ochrona dzieci i młodzieży i porządku publicznego, dostęp publiczności do ważnych społecznie wydarzeń oraz skreślenie kontrowersyjnego przepisu art. 44 ust. 6 dającego potencjalną podstawę

ograniczania wolności odbioru programów telewizyjnych. Nie budzą też wątpliwości zapisy definicyjne odnośnie: programu, reklamy, sponsorowania, telesprzedaży i kryptoreklamy.

Niektóre przyjęte rozwiązania budzą jednak wątpliwości o różnorodnym charakterze. Istotne jest zwrócenie uwagi przede wszystkim na pewne niespójności w uregulowaniach kwoty telewizyjnej i radiowej oraz szeroki zakres zakazów reklamowych, w tym skierowanych do dzieci i młodzieży. Należy też jednak uwzględnić, że ich restrykcyjny charakter wynika z polityki rządu RP odnośnie działalności reklamowej.

Istotne jest podkreślenie pozostawienia bez zmian zapisów dotyczących liberalizacji kapitałowej. Zgodnie z przyjętym przez Komisję rozwiązaniem celowe jest ograniczenie udziału kapitału zagranicznego na aktualnym 33% poziomie, co - jak się wydaje - może budzić pewne wątpliwości. Zgodnie z zobowiązaniami międzynarodowymi prowadzenie polityki liberalizacyjnej jest uzasadnione; natomiast - jak się wydaje - wskazane jest osiągnięcie pełnej liberalizacji kapitałowej stopniowo.

5.9. 17 stycznia 2000 roku Sejmowa Komisja Kultury i Środków Przekazu złożyła sprawozdanie z prac nad powyższym projektem, wraz z wnioskami mniejszości oraz przekazała je pod obrady Sejmu.

Sejm 16 lutego 2000 roku obradował nad sprawozdaniem Komisji Kultury i Środków Przekazu. W czasie debaty przedstawiono przede wszystkim stanowiska klubów i kół poselskich. Wobec znacznej ilości wniosków mniejszości i poprawek Sejm odesłał projekt do komisji.

Komisja ponownie rozpatrzyła projekt 23 lutego przyjmując niektóre poprawki, w tym m.in. zrezygnowano z bezwzględnego zakazu reklamy alkoholu (art.16b ust.1 pkt.2), wskazując szereg okoliczności warunkujących i dopuszczających reklamę tego produktu. Proponowany zapis jest wzorowany na postanowieniach zawartych w Dyrektywie o Telewizji bez Granic. Budzi on jednak zasadnicze wątpliwości na gruncie polskiego systemu prawa, gdyż w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi reklama alkoholu jest zakazana. Stanowiąc *lex specialis*, nie można bazować na generalnym zakazie, a zatem należy ewentualnie rozważyć możliwość zmiany ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

Komisja powróciła też do zapisu aktualnie obowiązującego, iż czas ochronny rozciąga się pomiędzy godziną 6.00 a 23.00, a nie jak proponowała uprzednio do godziny 24.00.

Sejm 3 marca 2000 roku uchwalił ustawę o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji i ustawy o języku polskim i przesłał ją 7 marca 2000 roku do rozpatrzenia przez Senat. Sejm wprowadził zakaz reklamy alkoholu oraz rozszerzył go na: rekwizyty alkoholowe, produkty imitujące wyroby lub rekwizyty alkoholowe oraz symbole związane z używaniem alkoholu. Uwzględniając różnice występujące w przyjętym przez Sejm projekcie w stosunku do przedłożenia rządowego, istotne jest przede wszystkim wskazanie normatywnego zapisu kwoty europejskiej przez Sejm („Nadawcy programów telewizyjnych przeznaczają ...” – art. 15 ust. 4 projektu) oraz fakt pozostawienia udziału kapitału zagranicznego na dotychczas obowiązującym poziomie 33%. Sejm wprowadził zmiany w zakresie przepisów definiujących, które w większym stopniu odpowiadają określeniom zawartym w Dyrektywie o Telewizji bez Granic. Senacka Komisja Kultury i Środków Przekazu, po rozpatrzeniu nowelizacji, 8 marca wprowadziła kilka zmian o charakterze redakcyjnym. Nadto zaostrzyła przepisy dotyczące sponsorowania, poprzez stwierdzenie, iż wskazanie sponsora nie może zawierać nazwy, znaku towarowego lub innego oznaczenia indywidualnego przedsiębiorcę, jego działalność, towar lub usługę, których reklama jest zakazana w art. 16b (w przepisach uchwalonych przez Sejm, wyłączono punkty dotyczące napojów alkoholowych i gier losowych). Komisja powróciła też do elastycznego zapisu kwot europejskich, zgodnie z

propozycja rządową. Senat podczas posiedzenia 15 marca przeprowadził dyskusję i przyjął w dniu następnym poprawki. Zgodnie z przedłożeniem rządowym i propozycjami komisji senackiej unormowano kwotę europejską, przyjmując rozwiązanie, iż „Nadawcy programów telewizyjnych przeznaczają, tam gdzie jest to wykonalne i z uwzględnieniem charakteru nadawcy, co najmniej połowę kwartalnego czasu nadawania programu (...), na audycje wytworzone przez producentów europejskich”. Zakaz reklamy napojów alkoholowych, zgodnie z decyzją Senatu nie będzie obejmował rekwizytów alkoholowych, produktów imitujących wyroby lub rekwizyty alkoholowe oraz symboli związanych z używaniem alkoholu. Senat, podobnie jak Sejm, nie zdecydował się na prowadzenie polityki liberalizacji kapitałowej i pozostawił udział podmiotów zagranicznych na obecnie obowiązującym 33% poziomie (art. 35 ust. 2 nie został zmieniony).

Współpraca z Komisją Europejską – Seminarium na temat problemów związanych z implementacją Dyrektywy o Telewizji bez Granic

5.10. Pierwszą wspólną inicjatywą Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz Komisji Europejskiej było zorganizowanie w marcu 1998 roku konferencji o roli sektora audiowizualnego w tworzeniu społeczeństwa obywatelskiego, przeznaczonej dla przedstawicieli krajów stowarzyszonych z Unią Europejską. Opublikowane na zakończenie konferencji zalecenia wskazały, że stała wymiana doświadczeń pomiędzy krajami Europy Środkowo-Wschodniej i krajami członkowskimi Unii Europejskiej w zakresie polityki audiowizualnej może w znaczący sposób ułatwić proces unowocześniania sektora audiowizualnego w krajach nowych demokracji. Ponadto zalecenia te podkreślały konieczność kontynuowania tego rodzaju przedsięwzięć wspólnie organizowanych z Komisją Europejską.

W październiku 1999 roku odbyło się w Warszawie seminarium poświęcone problemom implementacji Dyrektywy o Telewizji bez Granic, które wpisywało się w zalecenia z 1998 roku. Seminarium było współorganizowane przez KRRiT i Komisję Europejską, z pomocą merytoryczną European Broadcasting Union.

Unia Europejska w ciągu ostatnich 10 lat stworzyła odpowiednie środki umożliwiające ustanowienie i sprawne działanie przestrzeni europejskiej w zakresie usług audiowizualnych, które miały służyć wzrostowi programów produkcji europejskiej oraz promocji różnorodności kulturowej. Znowelizowana Dyrektywa o Telewizji bez Granic stała się kamieniem węgielnym dla europejskiego sektora audiowizualnego. W epoce technologii cyfrowej stanowi ona podstawowy akt prawny, w oparciu o który dostosowywane są ustawodawstwa krajowe w dziedzinie radia i telewizji do standardów unijnych.

Głównym celem seminarium były konsultacje pomiędzy Komisją Europejską a przedstawicielami ciał regulujących, nadawców publicznych i prywatnych z krajów stowarzyszonych (Czech, Estonii, Słowenii, Węgier i Polski), które rozpoczęły negocjacje z Unią Europejską oraz Cypru na temat problemów związanych z implementacją znowelizowanej Dyrektywy o „Telewizji bez granic”. Seminarium miało miejsce w kluczowym momencie. W marcu 1998 roku Unia Europejska rozpoczęła negocjacje o członkostwo z pięcioma krajami: Czechami, Estonią, Polską, Słowenią, Węgrami i Cyprzem. Decyzja ta wynikała z uznania przez UE, że kraje te są w stanie spełnić warunki, aby uzyskać pełne członkostwo, jeśli nadal będą kontynuować i znacznie przyspieszą wysiłki przygotowawcze. Czas, który minął od rozpoczęcia negocjacji pokazał, że sektor audiowizualny i jego uregulowanie niosą ze sobą znacznie więcej problemów, niż to się

początkowo wydawało. Proces dostosowania ustawodawstwa sektora audiowizualnego do standardów unijnych w krajach naszego regionu z różnych powodów okazał się znacznie trudniejszy, niż początkowo przypuszczano. Kluczowe przepisy Dyrektywy z trudem przebijają się przez prace krajowych parlamentów. Kraje nasze mają też często poczucie, że zrozumienie przez Komisję Europejską problemów związanych z implementacją Dyrektywy jest niepełne.

Punktem wyjścia seminarium była wymiana doświadczeń związanych z dostosowaniem przepisów wewnętrznych państw kandydujących do wymogów *acquis communautaire*. Zaproszeni do udziału w seminarium eksperci (Hélène Fatou z francuskiej Conseil Supérieur de l'Audiovisuel, Xavier Troussard, z Komisji Europejskiej, Werner Rumphorst i Philippe Gerard z EBU, a także Karol Jakubowicz) przedstawili interpretację tych przepisów znowelizowanej Dyrektywy, które stwarzały największe problemy w implementacji do przepisów krajowych.

Były to:

- wprowadzenie na podstawie artykułów 4, 5 i 6 Dyrektywy wymogów dotyczących promocji "kwot" dzieł europejskich i dzieł producentów niezależnych;
- ocena jurysdykcji poszczególnych krajów w stosunku do nadawców zgodnie z artykułem 2 Dyrektywy;
- analiza zapisu artykułu 3a dotyczącego ważnych wydarzeń społecznych w relacji do uregulowań wewnętrznych w postaci tzw. list krajowych;
- wprowadzenie zasad odnoszących się do reklamy, sponsoringu i teleshoppingu zgodnie z artykułami 10 – 20;
- zastosowanie uregulowań dotyczących ochrony niepełnoletnich zgodnie z artykułem 22.

Problemy poruszane podczas warszawskiego seminarium wskazały na zasadność dalszej współpracy między państwami kandydującymi do członkostwa w Unii Europejskiej oraz potrzebę silnego wsparcia ze strony Komisji Europejskiej w tych działaniach.

Prace nad raportem na temat zobowiązań w sektorze audiowizualnym wynikających z członkostwa w OECD

5.11. Rok 1999 był ostatnim okresem przejściowym wynegocjowanym przez delegację Polską w 1996 roku, przed przystąpieniem do OECD, w zakresie stosowania w pozycji H/1 załącznika A Kodeksu Liberalizacji Bieżących Operacji Niewidocznych, która przewiduje pełną liberalizację *"wywozu, sprowadzania, rozpowszechniania i użytkowania filmów i innych form zapisu - na jakimkolwiek środku reprodukcji - dla celów prywatnych lub projekcji kinowej, czy też transmisji telewizyjnej"*. Polska wniosła wtedy zastrzeżenie do tego punktu o następującym brzmieniu: *"Zastrzeżenie stosuje się tylko w zakresie, w jakim filmy nie podlegają w danym momencie wyłączeniu z obliczania kwot produkcji krajowej na użytek telewizji komercyjnej; przestanie ono obowiązywać 31 grudnia 1999 roku"*. Oznacza to zobowiązanie się strony polskiej do włączenia filmów do listy gatunków wyłączonych z kwoty audycji produkcji krajowej w przypadku telewizji prywatnej (zobowiązania zawarte w Kodeksach nie obejmują telewizji publicznej).

W listopadzie 1998 roku odpowiednie komitety OECD dokonały kolejnego przeglądu realizacji przez Polskę zobowiązań realizacyjnych przyjętych w momencie przystępowania do

tej organizacji. Na krótko przed przeglądem stanowisko w tej sprawie zajęła Komisja Europejska, wyrażając pogląd, że na mocy Układu Europejskiego o stowarzyszeniu ze Wspólnotami Europejskimi Polska może już obecnie powołać się na art. 10 Kodeksu Liberalizacji Bieżących Operacji Niewidocznych (który zezwala członkom OECD należącym jednocześnie do innej organizacji stosować się do przepisów tej organizacji), jako na powód wyłączenia zobowiązań wobec OECD.

W obliczu kontrowersji w kraju oraz w Unii Europejskiej wokół tych zobowiązań w dziedzinie audiowizualnej, delegacja polska unikała jakichkolwiek deklaracji w tej dziedzinie, stwierdzając, że do upływu terminu pozostał jeszcze rok. Jednocześnie przedstawiciele krajów Unii Europejskiej, w tym zwłaszcza Francja, zajmowali stanowisko wyraźnie sprzyjające stanowisku polskiemu i starali się, by w protokole nie znalazły się zapisy przypominające o zobowiązaniu Polski do otwarcia telewizji komercyjnej na niczym nie ograniczony import filmów zagranicznych.

Przez cały rok 1999 trwały w OECD konsultacje co do ostatecznych zapisów w raporcie z tego przeglądu. Z jednej strony, strona amerykańska dążyła do uzyskania zapisów przypominających o zobowiązaniu Polski do wyłączenia filmów z obliczania kwoty audycji produkcji krajowej oraz zobowiązujących Polskę do stosowania zasady niedyskryminacji między krajami członkowskimi OECD (co stanowiłoby przeszkodę w stosowaniu art. 10 Kodeksu). Z drugiej strony, kraje Unii Europejskiej przeciwstawiły się temu stanowisku.

Jednocześnie w Polsce trwały próby wypracowania jednolitej polityki różnych resortów w tej kwestii, z udziałem KRRiT, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Komitetu Integracji Europejskiej, Ministerstwa Gospodarki i Ministerstwa Finansów. W trakcie tych prób KRRiT napotykała trudności z uzyskaniem poparcia dla polityki o kierunku europejskim, zmierzającej do ochrony polskiego rynku audiowizualnego i polskiej produkcji audiowizualnej.

Ustawa o radiofonii i telewizji z 1992 roku określiła ochronę kultury narodowej w programach radiowych i telewizyjnych jako jeden z głównych kierunków polskiej polityki audiowizualnej. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji traktuje to jako jedną z głównych wytycznych swojej działalności. Stanowisko to nie zawsze spotyka się z poparciem innych resortów. Dlatego nieznanym jest jeszcze efekt starań KRRiT o uzyskanie możliwie najbardziej korzystnych dla Polski zapisów w raporcie z przeglądu w 1998 roku.

W płaszczyźnie politycznej sprawę rozstrzygnęło przyjęcie przez Radę Ministrów projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji zmierzającej do harmonizacji polskich przepisów audiowizualnych z przepisami UE. Oznacza to bowiem, że formułując politykę państwa w tej dziedzinie dokonano wyboru opcji europejskiej, zgodnej ze strategicznym kierunkiem polskiej polityki zagranicznej oraz polskim interesem narodowym. Założona w projekcie i następnie poparta przez sejmową Komisję Kultury i Środków Przekazu propozycja redefinicji kwoty produkcji krajowej na kwotę produkcji pierwotnie wytworzonej w języku polskim rozwiązuje problem zobowiązania wobec OECD równa się bowiem zlikwidowaniu kwoty wymienionej w zastrzeżeniu wniesionym przez Polskę do pkt. H/1, a tym samym powoduje wygaśnięcie zobowiązania wyłączenia filmów zagranicznych z obliczania tej kwoty. Zastąpienie jej kwotą stosowaną w krajach Unii Europejskiej jest dopuszczalne w świetle art. 10 Kodeksu liberalizacji bieżących operacji niewidocznych.

Im szybciej zostanie uchwalona nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji, tym szybciej rozwiązany zostanie problem wynikający z zobowiązań przyjętych podczas wstępowania do tej organizacji.

Uczestnictwo w pracach związanych z członkostwem Polski w Światowej Organizacji Handlu (WTO)

5.12. „Porozumienie ustanawiające Światową Organizację Handlu (WTO)”, sporządzone w Marakeszu 15 kwietnia 1994 roku oraz przystąpienie Polski do omawianej Organizacji niesie ze sobą określone konsekwencje prawne, związane zwłaszcza z realizacją porozumień szczegółowych; w przypadku sektora audiowizualnego najistotniejszym jest: „Układ Ogólny w Sprawie Handlu Usługami”.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji prowadzi intensywną współpracę z Ministerstwem Gospodarki i innymi resortami, w zakresie merytorycznie dla niej właściwym, w realizacji zadań i celów WTO, ukierunkowanych na rozwój produkcji i handlu towarami i usługami dla podniesienia standardu życia w państwach członkowskich, przy optymalnym wykorzystaniu światowych zasobów.

KRRiT uczestniczy w rozwiązywaniu problemów wynikających ze złożoności międzynarodowych zobowiązań Polski, w obszarze mediów elektronicznych.

Problemy sektora audiowizualnego prezentowane są w dokumentach: „Polska - odstępstwa od artykułu II: Zasada największego uprzywilejowania” oraz ”Polska - Lista szczegółowych zobowiązań”, w zakresie zobowiązań horyzontalnych.

Najważniejszym zobowiązaniem ogólnym Członka WTO jest przyjęcie zasady największego uprzywilejowania (art. II).

Uwzględniając dokument „*Polska - odstępstwa od artykułu II: Zasada największego uprzywilejowania*”, w zakresie uprawnień Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, odstępstwem od powyższej zasady jest preferencyjne traktowanie europejskiej twórczości audiowizualnej, zawarte aktualnie w rozporządzeniu KRRiT z 13 listopada 1997 roku w sprawie minimalnego udziału audycji producentów europejskich w programach telewizyjnych. Wprowadzenie rozporządzenia wynika z zobowiązań Układu Europejskiego, ustanawiającego stowarzyszenie między Polską z jednej strony a Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi z drugiej strony z 16 grudnia 1991 roku; odnośne przepisy unijne stanowią więc dla Polski podstawowy standard dla harmonizacji prawa wewnętrznego z wymogami WE, którego przyjęcie jest podstawowym warunkiem do spełnienia w procesie akcesyjnym. Dostosowanie polskich regulacji prawnych do wymogów ustawodawstwa Unii Europejskiej w sektorze audiowizualnym oznacza w praktyce zharmonizowanie prawa wewnętrznego z normami Dyrektywy Rady (89/552/EWG) z 3 października 1989 roku, znowej Dyrektywą Rady i Parlamentu Europejskiego (97/36/WE) z 19 czerwca 1997 roku, w sprawie koordynacji określonych przepisów prawa, ustawodawstwa lub działań administracyjnych w państwach członkowskich w zakresie emisji programów telewizyjnych.

Należy mieć na uwadze fakt, iż Polska w 1990 roku ratyfikowała europejską Konwencję o Telewizji Ponadgranicznej, z 5 maja 1989 roku, w której również przewiduje się zapewnienie większości czasu emisyjnego dla twórczości europejskiej.

Przepisy o preferencjach dla europejskiej produkcji audiowizualnej obowiązują w większości krajów członkowskich Unii Europejskiej, które są jednocześnie członkami WTO. Zgodnie z założeniami odstępstwa o których mowa, mają na celu promowanie europejskiej tożsamości kulturowej, jak również osiąganie określonych celów polityki kulturalnej chroniącej różnorodne dziedzictwo kontynentu europejskiego (np. ochrona języków rzadkich) w sektorze mediów audiowizualnych.

Bardzo ważnym zobowiązaniem szczegółowym jest zasada dostępu do rynku. Uwzględniając dokument "Polska - Lista szczegółowych zobowiązań", w zakresie zobowiązań horyzontalnych, w sektorze audiowizualnym, przyjęcie ograniczenia dostępu do rynku (art. XVI, ust. 2f „Układu Ogólnego w Sprawie Handlu Usługami”) występuje w związku z nałożeniem ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w spółkach ubiegających się lub posiadających koncesje. W ustawie o radiofonii i telewizji ustanawia się bowiem górny próg zaangażowania obcego kapitału w omawianych spółkach na poziomie 33% (art. 35).

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, uwzględniając także zobowiązania Polski wobec Unii Europejskiej, dąży do liberalizacji powyższych ograniczeń, zakładając stopniowość i sukcesywność wprowadzanych zmian.

W sektorze audiowizualnym nie jest naruszona zasada traktowania narodowego (art. XVII). Wszelkie wymogi prawne, np. promowania produkcji europejskiej, odnoszą się do wszystkich podmiotów działających na rynku mediów elektronicznych, nie można więc mówić o odstępstwie od zasady narodowego traktowania podmiotów zagranicznych.

Rada Europy

Udział w pracach zmierzających do ratyfikacji Protokołu poprawek znowelizowanej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej

5.13. Konwencja o Telewizji Ponadgranicznej, sporządzona w Strasburgu 5 maja 1989 roku, przyjęta została przez Radę Europy wkrótce po uchwaleniu dyrektywy Rady Wspólnot Europejskich (89/552/EWG) w sprawie koordynacji określonych przepisów prawa, ustawodawstwa lub działań administracyjnych w Państwach Członkowskich w zakresie nadawania programów telewizyjnych, zwanej dalej „Dyrektywą o Telewizji bez Granic”.

Oba te instrumenty prawa międzynarodowego zawierały bardzo zbliżone przepisy i były efektem dążenia Rady Europy i ówczesnego Europejskiego Wspólnego Rynku do stworzenia spójnego systemu regulacji telewizji ponadgranicznej, obejmującego wszystkie demokratyczne kraje europejskie.

Polska ratyfikowała europejską Konwencję o Telewizji Ponadgranicznej 9 lipca 1990 roku jako jeden z pierwszych krajów europejskich. Był to istotny krok na drodze do przystąpienia do Rady Europy w 1991 roku. Jednocześnie przyjęcie wielu standardów europejskich określonych w Konwencji w ustawie z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji zapewniło w istotnym stopniu zgodność polskiej regulacji prawnej z regulacją europejską w obszarze działalności mediów elektronicznych.

Ratyfikacja Konwencji zapewniła Polsce miejsce w Stałym Komitecie Rady Europy ds. Telewizji Ponadgranicznej, który sprawuje pieczęć nad realizacją jej postanowień przez Państwa-Strony Konwencji, przedstawia jej wykładnię oraz współtworzy dalsze regulacje w tej dziedzinie.

Komitet Ministrów Rady Europy przyjął we wrześniu 1998 roku nowelizację europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej. Od 1 października 1998 roku Strony Konwencji i inne kraje członkowskie Rady Europy mogą podpisać znowelizowaną Konwencję. Nastąpiło to po przyjęciu w 1997 roku dyrektywy Parlamentu i Rady Unii Europejskiej nr 97/36/WE, nowelizującej „Dyrektywę o Telewizji bez Granic”. Nowelizacji Konwencji przyświecał cel harmonizacji jej przepisów z unormowaniami znowelizowanej

dyrektywy i tym samym stworzenie jednolitego, europejskiego standardu w obszarze prawnych aspektów funkcjonowania rynku audiowizualnego.

Przedstawiciele Polski byli też aktywnie zaangażowani w prace nad przygotowaniem nowelizacji Konwencji.

5.14 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, jako organ merytorycznie właściwy (art. 6 ust. 2 pkt 7 ustawy o radiofonii i telewizji), prowadziła w 1999 roku prace związane z ratyfikacją Protokołu poprawek do europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, biorąc zwłaszcza pod uwagę fakt, iż proponowane zapisy nowelizacji, w większym stopniu niż regulacje obecne, pozwalają chronić polski rynek audiowizualny i wspierać jego rozwój ekonomiczny w ramach jednego systemu europejskiego.

Proces ratyfikacji umowy międzynarodowej ma charakter formalny i prowadzony jest zgodnie z zasadami i trybem zawierania, ratyfikowania i wypowiedzania umów międzynarodowych, przewidzianym w art. 89 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 roku. Ratyfikacja nowelizacji Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej wymaga uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie, ponieważ dotyczy spraw uregulowanych w ustawie.

KRRiT przygotowała wniosek o ratyfikację wraz z uzasadnieniem oraz projekt odnośnej ustawy, upoważniającej Prezydenta RP do ratyfikacji Protokołu Poprawek do Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej. Po wyczerpaniu procedury, 7 czerwca 1999 roku, KRRiT przedłożyła niniejszy Protokół do ratyfikacji. Prowadzenie dalszego postępowania związanego z ratyfikacją Protokołu Poprawek do Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, nie leży już w gestii KRRiT. Niestety, pomiędzy 7 czerwca 1999 roku a dniem złożenia sprawozdania, rząd nie podjął żadnych czynności zmierzających do zakończenia procesu ratyfikacji.

Uzasadniając celowość ratyfikacji nowelizacji europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, podkreślono przede wszystkim, iż u jej podstaw leżą zasadnicze zmiany, zwłaszcza technologiczne, zachodzące od 1989 roku na rynku mediów elektronicznych, związane z poszerzeniem oferty usług i powszechną ich dostępnością, w ramach nowych wyzwań właściwych dla epoki społeczeństwa informacyjnego.

Spowodowało to potrzebę osiągnięcia większej jedności państw europejskich, z uwzględnieniem zachodzących między nimi różnic politycznych, społecznych, kulturowych i legislacyjnych, poprzez wprowadzenie adekwatnych, dostosowanych do nowych wymogów rozwiązań prawnych, a tym samym do ujednoczenia w skali ogólnoeuropejskiej podstawowych standardów regulujących sferę mediów audiowizualnych.

Kierując się fundamentalną zasadą wolności słowa, przepływu informacji i idei, Rada Europy kładzie szczególny nacisk na zachowanie europejskiego dziedzictwa kulturowego i wspólnych dla państw tego regionu wartości i wspieranie rozwoju kulturowego i ekonomicznego transgranicznej działalności telewizyjnej na terenie Europy.

Priorytetem jest zatem opracowanie prawnych instrumentów, pozwalających na urzeczywistnienie podstawowych zasad harmonijnego rozwoju telewizyjnej działalności nadawczej (np. w art. 10a podkreślono znaczenie dążenia do zapewnienia pluralizmu mediów). Z tego względu w Konwencji znowelizowano m.in. zapisy dotyczące zakresu i zasad odpowiedzialności nadawców, reklamy i telesprzedaży, promocji twórczości europejskiej oraz wprowadzono regulacje odnośnie domniemych nadużyć praw przyznanych przez Konwencję.

Zmieniono przepisy dotyczące definicji nadawcy, zgodnie z którymi nie tylko dokonuje on układu telewizyjnych usług programowych, ale ponosi także za to odpowiedzialność redakcyjną (art.2 c).

Przy ustanawianiu nowych podstaw ustalania jurysdykcji danej Strony, położono nacisk na merytoryczny i faktyczny aspekt działalności nadawcy w konkretnym państwie, w tym zwłaszcza zaangażowanie danego podmiotu w gospodarkę kraju, w którego jurysdykcji się znajduje.

Znowelizowana Konwencja zawiera przepisy regulujące dostęp publiczności do ważnych społecznie wydarzeń, mające na celu zagwarantowanie szerokiej widowni możliwości ich śledzenia, zgodnie z priorytetami ustalonymi przez dane państwo (art.9 a).

Do Konwencji wprowadzono pojęcie telesprzedaży oraz programu poświęconego wyłącznie autopromocji.

Bardzo istotnym elementem nowelizacji jest wprowadzenie przepisów dotyczących domniemanych nadużyć praw przyznanych przez Konwencję (art. 24 a). Regulacja dotyczy sytuacji, w których program nadawcy: “skierowany jest w całości bądź głównie na terytorium innej Strony Konwencji, niż ta która sprawuje jurysdykcję nad nadawcą (“Strona odbierająca”), a nadawca wybrał siedzibę w celu uniknięcia przepisów prawa w dziedzinach objętych zakresem Konwencji, którym by podlegał, gdyby znajdował się w jurysdykcji tamtego Państwa-Strony Konwencji”

Podstawowa zmiana w zakresie procedury ustalania i zapobiegania dalszym nadużyciom praw, wynikających z Konwencji, polega na przyznaniu “Stronie odbierającej” uprawnień do podjęcia działań zmierzających do usunięcia nieprawidłowości. Zgodnie z zapisami znowelizowanej Konwencji, w sytuacji domniemania przez “Stronę odbierającą” występowania powyższego nadużycia, dąży ona z pozostałymi Stronami, których dana sytuacja dotyczy, do polubownego rozwiązania sprawy. W przypadku braku porozumienia sprawa zostaje przekazana do zaopiniowania Stałemu Komitetowi. Stwierdzenie zaistnienia nadużycia praw obliguje Stronę, w której jurysdykcji znajduje się nadawca, do podjęcia środków zapobiegających dalszym nadużyciom. I tak w tym trybie Strona Polska, jako “Strona odbierająca” będzie mogła podjąć działania ukierunkowane przeciwko nadawcom “zdelokalizowanym” działającym na jej terytorium.

Kierunki zmian przewidzianych w nowelizacji europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej wskazują wyraźnie na występowanie tendencji do ujednoczenia standardów europejskich i uzyskania zgodności zapisów z wymogami Dyrektywy o Telewizji bez Granic” i przez to objęcia krajów członkowskich Rady Europy i Unii Europejskiej jednym, spójnym systemem prawnym. Ujednoczenie niniejszych przepisów ma fundamentalne znaczenie dla tworzenia się wspólnego rynku europejskiego w zakresie sektora audiowizualnego, opartego o zharmonizowany system regulacji prawnych. Służy to idei wolnego przepływu informacji i myśli, a tym samym rozwojowi kultury i formowania opinii w warunkach gwarantujących pluralizm, niezależnie od granic państwowych na kontynencie europejskim.

Realizując politykę przyjętą przez rząd, KRRiT podejmuje wysiłki mające na celu zbliżanie ustawodawstwa wewnętrznego do europejskiego systemu legislacyjnego. Tym bardziej, że nowelizacja Konwencji ukierunkowana jest na zharmonizowanie jej przepisów z unijną Dyrektywą o Telewizji bez Granic, a wypełnienie wymogów niniejszej Dyrektywy jest podstawą uznania przyjęcia przez Polskę *acquis communautaire* w sektorze audiowizualnym. Ratyfikacja nowelizacji Konwencji jest niezbędna do wspierania europejskiej produkcji i przemysłu audiowizualnego. Jak najszybsze ratyfikowanie znowelizowanej Konwencji Rady Europy o Telewizji Ponadgranicznej jest więc bardzo ważne dla polskich interesów

politycznych, gospodarczych i kulturalnych. Krajowa Rada prowadzi działania na rzecz ratyfikacji znowelizowanej Konwencji w zgodzie z wymogami Konstytucji RP.

Udział w pracach Grup Ekspertów Rady Europy

5.15. W uzgodnieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, byłym Ministerstwem Kultury i Sztuki oraz z byłym Biurem ds. Integracji Europejskiej oraz Pomocy Zagranicznej Urzędu Rady Ministrów, Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji została powierzona odpowiedzialność za reprezentowanie Polski w strukturach Rady Europy, zajmujących się środkami masowego przekazu.

Przedstawiciele KRRiT lub zgłoszeni przez nią specjaliści brali w 1999 roku udział w pracach następujących komitetów i grup roboczych:

- Komitet Zarządzający ds. Mediów (CDMM): uczestniczy Izabella Chruślińska, dyrektor Departamentu Współpracy z Zagranicą; CDMM określa kierunki działania w dziedzinie mediów, w Komitecie uczestniczą przedstawiciele wszystkich krajów członkowskich Rady Europy.
- Biuro Komitetu Zarządzającego (CDMM-BU): od stycznia 1999 roku Izabella Chruślińska; Biuro kieruje wszystkimi pracami Komitetu oraz struktur przez niego tworzonych.
- Grupa Specjalistów ds. mediów w perspektywie paneuropejskiej (MM-S-EP): Katarzyna Masłowska-Badźmirowska, Departament Współpracy z Zagranicą. Grupa powołana jest do analizy rozwoju infrastruktury w organach zajmujących się mediami w krajach Europy Środkowej i Wschodniej.
- Stały Komitet ds. telewizji transgranicznej (T-TT): uczestniczy od 1993 roku ekspert KRRiT Karol Jakubowicz, który w 1999r. został wybrany na stanowisko przewodniczącego Komitetu; zadaniem Komitetu jest formułowanie rekomendacji co do zastosowania Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej oraz podejmowanie starań na rzecz rozstrzygnięcia konfliktów wynikających z zastosowania Konwencji.
- Grupa Specjalistów ds. ochrony nosicieli praw w dziedzinie mediów (MM-S-PR): ekspert KRRiT Teresa Drozdowska, pełni funkcję wiceprzewodniczącej; grupa powołana jest do zbierania i analizowania informacji dotyczących rozwoju technologicznego w dziedzinie mediów oraz określaniu ich wpływu na współczesne formy ochrony praw autorskich i praw pokrewnych.
- Grupa Specjalistów ds. nowych technologii (MM-S-NT): Tadeusz Kowalski, ekspert KRRiT.
- Grupa specjalistów ds. pluralizmu w mediach (MM-S-PL): Karol Jakubowicz, ekspert KRRiT; grupa rozpoczęła pracę w 1999 roku, jej zadaniem jest ocena wpływu nowych technologii i nowych usług na pluralizm w mediach w dobie nowych usług informacyjnych.
- Grupa specjalistów ds. oceny rozwoju telewizji cyfrowej w dziedzinie mediów (MM-S-AD): Krystyna Roslan-Kuhn, dyrektor Departamentu Techniki w Biurze KRRiT; grupa rozpoczęła pracę w 1999 roku.

Prezentacja stanu prac w poszczególnych grupach znajduje się w rozdziale V, w części pt. "Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji".

Przygotowania do Konferencji Ministerialnej poświęconej przyszłym kierunkom polityki środków masowego przekazu Rady Europy:

5.16. Konferencje ministerialne Rady Europy dotyczące polityki środków masowego przekazu odbywają się co 3 lata i mają na celu wyznaczenie kierunków polityki audiowizualnej RE na najbliższe lata. W czerwcu 1998 roku przedstawiciele krajów członkowskich Rady Europy biorących udział w pracach Komitetu Zarządzającego ds. Mediów wybrali, spośród krajów kandydujących Polskę i Kraków jako miejsce przyszłej Europejskiej Konferencji Ministerialnej. Kandydaturę Polski zgłosił w imieniu rządu Prezes Rady Ministrów, Jerzy Buzek.

KRRiT, której przedstawiciele uczestniczą w pracach Komitetu Zarządzającego i jego biura, wspólnie z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie biorą udział w przygotowaniach do organizacji Konferencji Ministerialnej Rady Europy przewidzianej na 15-16 czerwca bieżącego roku w Krakowie.

Po ostatniej konferencji na temat mediów w Salonikach (grudzień 1997 roku) jej uczestnicy stwierdzili, że dotychczasowy model zużył się i należałoby podjąć próbę jego zmiany. Komitet Zarządzający Rady Europy w zakresie środków masowego przekazu zadecydował w czasie posiedzenia w czerwcu 1998 roku, o wprowadzeniu pierwszego dnia konferencji dyskusji panelowej z udziałem zaproszonych przez Radę Europy profesjonalistów wysokiego szczebla. Drugi dzień będzie miał charakter typowy dla konferencji ministerialnej.

Tematem Konferencji Ministerialnej w Krakowie będzie “Wspólna Polityka Medialna w Kontekście Europejskim: Jaka Przyszłość?” (Czy taka polityka jest możliwa i potrzebna wobec faktu przyjęcia przez Radę Europy Deklaracji dotyczącej polityki europejskiej w sprawie nowych technologii informacyjnych?)

Dyskusja panelowa pierwszego dnia będzie poświęcona dwóm tematom: “Tendencje i różnorodności w zmieniającym się krajobrazie medialnym” oraz “Swoboda wypowiedzi i informacji w zmieniającym się krajobrazie medialnym: zakres i możliwe ograniczenia”. W ramach tych problemów planuje się debatę na temat: pluralizmu mediów w nowym środowisku cyfrowym, miejsca mediów publicznych, piractwa dotyczącego zawartości programu i usług nadawczych, roli regulacji i samoregulacji, edukacji medialnej.

Dokumenty przygotowywane na konferencję to w szczególności:

- Dokument tzw. historyczny, którego celem jest podsumowanie dotychczasowej pracy sekcji mediów Rady Europy, ze zwróceniem szczególnej uwagi na specyfikę zajmowania się przez Radę Europy tematyką mediów, inną od np. Unii Europejskiej czy UNESCO;
- Dokument tzw. polityczny, przygotowywany przez poszczególne grupy ekspertów sekcji mediów we współpracy z Sekretariatem Rady Europy. Jego celem jest, z jednej strony zdefiniowanie problemów w obszarze mediów elektronicznych, z drugiej zaś określenie roli Rady Europy wobec nich oraz sformułowanie najważniejszych wyzwań na przyszłość. Na tej podstawie będą wyznaczane kierunki pracy na najbliższe 3 lata.

Udział w pracach European Platform for the Regulatory Authorities (EPRA)

5.17. KRRiT prowadzi aktywną działalność w organizacji skupiającej przedstawicieli ciał regulujących, której była współzałożycielem – EPRA (European Platform of Regulatory Authorities). Wśród członków EPRA znajduje się większość krajów europejskich.

Dla przedstawicieli europejskich rad radiofonii i telewizji EPRA stała się ważnym forum dyskusyjnym. EPRA umożliwia radom poszczególnych krajów wypracowanie wspólnych rozwiązań, a także zapoznanie się z doświadczeniami tych krajów, które są bardziej zawansowane we wdrażaniu nowych technologii w sektorze audiowizualnym.

W spotkaniach członków EPRA uczestniczą w charakterze obserwatora przedstawiciele Rady Europy i Unii Europejskiej. Komisja Europejska doceniła potencjał, tkwiący w EPRA, gdyż organizacja ta skupia przedstawicieli ciał regulujących państw członkowskich UE i krajów stowarzyszonych.

W związku ze znacznym rozszerzeniem zadań w 1999 roku, wprowadzono podczas posiedzeń EPRA pracę w tematycznych grupach roboczych. Zgłoszono dwa tematy: pierwszy, przygotowany przez polską KRRiT, poświęcony był misji telewizji publicznej i sposobom jej realizacji w krajach europejskich; drugim był temat telezakupów, zgłoszony przez radę holenderską.

VI. DZIAŁALNOŚĆ KRRiT W ZAKRESIE OPŁAT ABONAMENTOWYCH I POZAABONAMENTOWYCH

Wprowadzenie

6.1. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 6 ustawy o radiofonii i telewizji, do zadań KRRiT należy określanie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Zgodnie z art. 48 ust. 3 ustawy Krajowa Rada określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty abonamentowej za używanie odbiornika radiofonicznego oraz opłaty abonamentowej za używanie odbiornika telewizyjnego albo odbiornika radiofonicznego i telewizyjnego, sposób i tryb wnoszenia tych opłat, a także może określić przypadki, w których umarza lub rozkłada na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych. Krajowa Rada może, ze względów społecznych, przyznać niektórym kategoriom osób zniżki lub zwolnienia od opłat abonamentowych.

W przypadku stwierdzenia używania nie zarejestrowanego odbiornika, pobiera się opłatę w wysokości stanowiącej trzydziestokrotność miesięcznej opłaty abonamentowej. Opłaty te pobierane są przez jednostki Poczty Polskiej i po potrąceniu umownego wynagrodzenia (50% wpływów z tej opłaty - art. 51 ust. 5 ustawy) przekazywane są na wyodrębniony rachunek Krajowej Rady.

Za zwłokę w uiszczaniu opłat pobiera się odsetki ustawowe. Po potrąceniu umownego wynagrodzenia jednostki Poczty Polskiej przekazują te wpływy na rachunek bankowy KRRiT.

Wpływy z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, opłat za używanie nie zarejestrowanych odbiorników oraz odsetek ustawowych, po potrąceniu wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej, są w całości przeznaczane przez Krajową Radę na działalność jednostek publicznej radiofonii i telewizji.

Krajowa Rada ustala corocznie, nie później niż do 30 czerwca, sposób podziału wpływów między jednostki publicznej radiofonii i telewizji w następnym roku kalendarzowym, w tym minimalny udział terenowych oddziałów spółek.

Na podstawie art. 51 ustawy o radiofonii i telewizji kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych sprawuje Minister Łączności. Jednostką organizacyjną Ministra Łączności uprawnioną do przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych - na podstawie rozporządzenia Ministra Łączności z 16 lipca 1993 roku w sprawie kontroli

wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych jest państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej „Poczta Polska”. Kontroli dokonują upoważnieni pracownicy rejonowych urzędów poczty.

Wysokość opłat abonamentowych

6.2. Do końca 1999 roku obowiązywały następujące opłaty ustalone przez Krajową Radę w rozporządzeniu z 25 sierpnia 1998 roku w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych:

- za używanie odbiornika radiofonicznego
  - miesięczna, w wysokości 3,50 zł
  - dwumiesięczna, w wysokości 6,95 zł
  - kwartalna lub za kolejne 3 miesiące w roku kalendarzowym, w wysokości 10,35 zł
  - czteromiesięczna, w wysokości 13,75 zł
  - pięciomiesięczna, w wysokości 17,10 zł
  - półroczna lub za kolejne 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w wysokości 20,30 zł
  - siedmiomiesięczna, w wysokości 23,60 zł
  - ośmiomiesięczna, w wysokości 26,60 zł
  - dziewięciomiesięczna, w wysokości 30,00 zł
  - dziesięciomiesięczna, w wysokości 33,10 zł
  - jedenastomiesięczna, w wysokości 36,20 zł
  - roczna, w wysokości 39,20 zł

- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego
  - miesięczna, w wysokości 10,60 zł
  - dwumiesięczna, w wysokości 21,05 zł
  - kwartalna lub za kolejne 3 miesiące w roku kalendarzowym, w wysokości 31,30 zł
  - czteromiesięczna, w wysokości 41,60 zł
  - pięciomiesięczna, w wysokości 51,70 zł
  - półroczna lub za kolejne 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w wysokości 61,50 zł
  - siedmiomiesięczna, w wysokości 71,30 zł
  - ośmiomiesięczna, w wysokości 81,10 zł
  - dziewięciomiesięczna, w wysokości 90,70 zł
  - dziesięciomiesięczna, w wysokości 100,30 zł
  - jedenastomiesięczna, w wysokości 109,70 zł
  - roczna, w wysokości 118,70 zł

Aby przeciwdziałać wyrejestrowywaniu odbiorników radiowych i telewizyjnych Krajowa Rada wprowadziła od 1 stycznia 1999 roku ulgi finansowe dla abonentów, którzy wniosą opłaty abonamentowe z góry za okres:

1. dwumiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 0,7%
2. kwartalny

(lub za kolejne 3 miesiące)	-	obniżenie opłaty za ten okres o	1,4%
3. czteromiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,0%
4. pięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,5%
5. półroczny			
(lub za kolejne 6 miesięcy)	-	obniżenie opłaty za ten okres o	3,3%
6. siedmiomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	3,9%
7. ośmiomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	4,4%
8. dziewięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	4,9%
9. dziesięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	5,4%
10. jedenastomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	5,9%
11. roczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	6,7%

6.3. Uchwałą nr 370/99 z 26 maja 1999 roku w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych KRRiT ustaliła następujące opłaty abonamentowe, obowiązujące od dnia 1 stycznia 2000 roku:

- za używanie odbiornika radiofonicznego
  - miesięczna, w wysokości 3,75 zł
  - dwumiesięczna, w wysokości 7,40 zł
  - kwartalna lub za kolejne 3 miesiące
  - w roku kalendarzowym, w wysokości 11,00 zł
  - czteromiesięczna, w wysokości 14,70 zł
  - pięciomiesięczna, w wysokości 18,20 zł
  - półroczna lub za kolejne 6 miesięcy
  - w roku kalendarzowym, w wysokości 21,70 zł
  - siedmiomiesięczna, w wysokości 25,20 zł
  - ośmiomiesięczna, w wysokości 28,70 zł
  - dziewięciomiesięczna, w wysokości 32,10 zł
  - dziesięciomiesięczna, w wysokości 35,40 zł
  - jedenastomiesięczna, w wysokości 38,80 zł
  - roczna, w wysokości 41,90 zł

- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego
  - miesięczna, w wysokości 11,50 zł
  - dwumiesięczna, w wysokości 22,70 zł
  - kwartalna lub za kolejne 3 miesiące
  - w roku kalendarzowym, w wysokości 33,80 zł
  - czteromiesięczna, w wysokości 45,00 zł
  - pięciomiesięczna, w wysokości 55,80 zł
  - półroczna lub za kolejne 6 miesięcy
  - w roku kalendarzowym, w wysokości 66,50 zł
  - siedmiomiesięczna, w wysokości 77,30 zł
  - ośmiomiesięczna, w wysokości 87,90 zł
  - dziewięciomiesięczna, w wysokości 98,30 zł
  - dziesięciomiesięczna, w wysokości 108,70 zł
  - jedenastomiesięczna, w wysokości 118,90 zł
  - roczna, w wysokości 128,50 zł

Powyższe wysokości opłat abonamentowych zostały uregulowane w rozporządzeniu KRRiT z 30 czerwca 1999 roku. Zgodnie z przepisami rozporządzenia użytkownik odbiornika może jednorazowo uiścić opłatę za dowolną ilość miesięcy w roku kalendarzowym do 20 dnia pierwszego miesiąca okresu rozliczeniowego. Użytkownik odbiornika uzyskał również możliwość wniesienia opłat na poczet 2000 roku w IV kwartale 1999 roku.

6.4. Krajowa Rada, od 1 stycznia 2000 roku, podwyższyła poziom ulg finansowych dla abonentów, którzy wniosą opłaty abonamentowe z góry za okres:

• dwumiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	1,4%
• kwartalny			
• (lub za kolejne 3 miesiące)	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,0%
• czteromiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,2%
• pięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,9%
• półroczny			
• (lub za kolejne 6 miesięcy)	-	obniżenie opłaty za ten okres o	3,6%
• siedmiomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	4,0%
• ośmiomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	4,5%
• dziewięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	5,0%
• dziesięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	5,5%
• jedenastomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	6,0%
• roczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	6,9%

Propozycje innych rozwiązań związanych z poborem abonamentu

6.5. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wielokrotnie zwracała uwagę, że dotychczasowe ustawowe rozwiązania dotyczące w szczególności poboru i kontroli zbierania opłat abonamentowych charakteryzuje coraz niższa skuteczność. W każdym rocznym sprawozdaniu z działalności KRRiT problematyce opłat abonamentowych poświęcano odrębny rozdział.

Ustawowa powinność w zakresie kontroli obowiązku wykonywania rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych od wielu lat nie jest realizowana przez Ministra Łączności i podległe mu przedsiębiorstwo „Poczta Polska”.

Minister Łączności, mimo wielokrotnych pisemnych i osobistych wystąpień Przewodniczącego KRRiT nie podjął żadnych skutecznych działań. Kwestie związane z poborem i kontrolą zbierania opłat abonamentowych zostały również bezpośrednio przedstawione Prezesowi Rady Ministrów.

Podczas spotkania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z Prezesem Rady Ministrów, 4 sierpnia 1999 roku, zjawisko spadku ściągalności abonamentu zostało ujęte wśród najważniejszych i najpilniejszych spraw, wymagających niezwłocznych decyzji. Stwierdzono wówczas, że postępujący spadek wpływów abonamentowych zagraża finansowym podstawom mediów publicznych. Przy braku innych działań systemowych, które były zapowiadane przez przedstawicieli rządu (np. na posiedzeniu Komisji Kultury i Środków

Przekazu, 20 stycznia 1999 roku), pożądane staje się przynajmniej zniesienie ustawowego monopolu Poczty Polskiej na pobór i kontrolę zbierania abonamentu.

Powyższe stanowisko Przewodniczący KRRiT wielokrotnie przedstawiał w czasie prac związanych z opracowaniem pilnego rządowego projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. W piśmie z 14 października 1999 roku skierowanym do Sekretarza Stanu w kancelarii Prezesa rady Ministrów p. Kazimierza Marcinkiewicza, Przewodniczący KRRiT zgłosił propozycje legislacyjne, które stwarzają możliwość wyboru, czy to przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji (wariant I), czy to przez Ministra Łączności (wariant II) jednostki przedkładającej najkorzystniejszą ofertę przetargową w zakresie realizacji usługi radiofonicznej. Propozycje Krajowej Rady nie wykluczają uczestnictwa w przetargu Poczty Polskiej, ale znoszą jej ustawowy monopol na działalność w zakresie poboru opłat abonamentowych.

Te propozycje wraz ze szczegółowym uzasadnieniem Przewodniczący KRRiT przedstawił podczas posiedzenia Rady Ministrów 19 października 1999 roku. Niestety, w pilnym projekcie rządowym te zagadnienia nie zostały uwzględnione.

6.6. W dniu 3 listopada 1999 roku sejmowa Komisja Kultury i Środków Przekazu rozpatrzyła odpowiedź Prezesa Rady Ministrów na dezyderat nr 12 w sprawie poboru i ściągalności abonamentu radiowo-telewizyjnego. Odpowiedzi na dezyderat Komisji, z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, udzielił p.o. Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Sekretarz Stanu p. Jerzy Widzyk. W udzielonej odpowiedzi minister Jerzy Widzyk uznał propozycję Komisji Kultury i Środków Przekazu, polegającą na połączeniu poboru abonamentu radiowo-telewizyjnego z poborem należności za energię elektryczną, za nieuzasadnioną. W imieniu Rządu minister Jerzy Widzyk opowiedział się za utrzymaniem dotychczasowego systemu poboru opłat abonamentowych tj. za pośrednictwem Poczty Polskiej - jednostki nadzorowanej przez Ministra Łączności. W swoim wysoko ocenił sposób wywiązywania się Poczty Polskiej z obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz z poboru opłat abonamentowych za ich używanie. Podzielił jedynie stanowisko Krajowej Rady dotyczące niskiej skuteczności Poczty Polskiej w zakresie kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiowych i telewizyjnych. Minister Jerzy Widzyk zaproponował sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu do rozpatrzenia możliwość legislacyjnego (np. w drodze nowelizacji art. 51 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji) rozwiązania tego problemu. Kontrolerzy mieliby ustawowe prawo do wejścia i sprawdzania pomieszczeń, w których mogą znajdować się odbiorniki radiowe i telewizyjne. Poinformował też, że z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, pismem z 14 września 1999 roku zobowiązał Ministra Łączności do opracowania, w trybie pilnym, rozwiązań legislacyjnych, zmierzających do podniesienia poziomu skuteczności kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

W odpowiedzi na to wystąpienie Minister Łączności, 17 listopada 1999 roku stwierdził, że przedstawienie propozycji zmiany systemu wykonywania kontroli obowiązku rejestracji odbiorników radiowych i telewizyjnych, z uwagi za złożoność problemu wymaga przeprowadzenia szczegółowej analizy zasad finansowania mediów publicznych w innych krajach. Minister Łączności zlecił wykonanie tych analiz w nadziei, że porównanie wielu systemów zbierania opłat abonamentowych umożliwi zaproponowanie stosownych zmian w przepisach obowiązujących w Polsce.

Minister Łączności odniósł się również do kwestii zmian legislacyjnych zmierzających do ustawowego nadania kontrolującym prawa do wejścia i kontrolowania pomieszczeń, w których mogą znajdować się odbiorniki rtv.

Zdaniem Ministra Łączności zastosowanie tak daleko idącego środka kontroli w sprawie obowiązku rejestracji odbiorników radiowych i telewizyjnych pozostaje w sprzeczności z przepisami Konstytucji i zasadami państwa praworządnego m.in. ze względu na naruszenie ochrony nienaruszalności mieszkania. Stwierdził, że wykonywanie obowiązku zarejestrowania odbiorników radiowych i telewizyjnych nie posiada aż tak dużego ciężaru gatunkowego by ograniczać prawo nienaruszalności mieszkania.

6.7. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji aprobeuje każde rozwiązanie legislacyjne zmierzające do poprawy skuteczności kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników rtv. Jednak - zdaniem KRRiT – postępującemu spadkowi wpływów abonamentowych, zagrażającemu finansowemu podstawom mediów publicznych – może zapobiec jedynie realna zmiana systemu poboru opłat abonamentowych.

Propozycje KRRiT dotyczące zmiany systemu poboru opłat abonamentowych przedstawiają się następująco:

docelowo należy dążyć do zniesienia ustawowego monopolu Poczty Polskiej, na rejestrowanie odbiorników, pobieranie opłat abonamentowych oraz kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników rtv.

Jednostki wykonujące usługę radiofoniczną, obejmującą m.in. rejestrację odbiorników rtv, ewidencję opłat rtv, ewidencję abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki rtv, ewidencję abonentów uprawnionych do zwolnień od opłat abonamentowych rtv, pobór opłat abonamentowych za używanie odbiorników rtv oraz odsetek za zwłokę w ich uiszczeniu, winny być wybierane w drodze przetargu publicznego. Takie rozwiązanie stworzy możliwość negocjacji z instytucjami zainteresowanymi wykonywaniem usługi radiofonicznej (banki, zakłady energetyczne, Poczta Polska itp.) i wyboru przez Krajową Radę jednostki, która zaoferuje najkorzystniejsze warunki tj. najniższy poziom wynagrodzenia umownego, najwyższą jakość świadczonej usługi, największą dostępność dla abonentów na terenie całego kraju, najkrótszy termin rozliczania się z zainkasowanych wpływów.

Należy podkreślić, że takie uregulowanie prawne nie wyklucza możliwości wykonywania usługi radiofonicznej przez Poczta Polską, pod warunkiem, że ta przedstawi najkorzystniejszą ofertę przetargową.

Ustawa powinna dopuszczać możliwość zlecenia niektórych zadań z pakietu usług radiofonicznych (np. kontrola obowiązku rejestracji odbiorników rtv) podwykonawcom.

W ustawie należy określić termin (minimum 2 lata od dnia rozstrzygnięcia przetargu), do którego nowy wykonawca przejmie całość zadań związanych z realizacją usługi radiofonicznej np. stworzenie bazy danych abonentów rtv (funkcję tę pełnią kartoteki rtv przy rejonowych lub obwodowych urzędach poczty). Do tego czasu usługę radiofoniczną winien wypełniać dotychczasowy wykonawca, na dotychczasowych warunkach (nie pogarszając jakości świadczonej usługi i nie zwiększając poziomu wynagrodzenia umownego).

Do rozważenia pozostają również sprawy:

- oddzielenia od wynagrodzenia umownego, wypłacanego przez KRRiT wykonawcy usługi radiofonicznej, opłaty manipulacyjnej za zainkasowanie opłaty za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych (np. opłata pocztowa, bankowa itp. uiszczana bezpośrednio przez abonenta),

- stworzenia możliwości przekazywania opłat abonamentowych rtv bezpośrednio na konto KRRiT przez instytucje centralne (kancelarie Sejmu, Senatu, Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne i samorządowe itp.) oraz spółki publicznej radiofonii i telewizji,
- ustawowego ograniczenia kategorii osób uprawnionych do zwolnienia od opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych,
- ustawowego zwolnienia - w porozumieniu z Ministrem Finansów - dochodów osób fizycznych od kwoty rocznej opłaty abonamentowej rtv, od których nalicza się i odprowadza podatek dochodowy.

Dwuletni okres przejściowy (lata 2002-2003) przy założeniu, że znowelizowana ustawa - konkretnie przepis o wyborze wykonawcy usługi radiofonicznej w drodze przetargu publicznego - wejdzie w życie w 2001 roku i w tym samym roku zostanie rozstrzygnięty przetarg.

Uregulowania prawne zaczęłyby funkcjonować najwcześniej za 3 lata. Obecnie należy dążyć do jak najszybszej nowelizacji ustawy w kierunku poprawy skuteczności poboru opłat abonamentowych w ramach istniejącego systemu tzn. za pośrednictwem Poczty Polskiej.

W tym celu niezbędne jest:

- objęcie egzekucją administracyjną opłat abonamentowych oraz odsetek za zwłokę w ich uiszczaniu (zapis uznający opłaty abonamentowe za powszechnie obowiązujące),
- wprowadzenie obowiązku przekazywania Przewodniczącemu KRRiT przez nadawców kablowych (raz na rok) imiennego wykazu abonentów telewizji kablowych tj. osób fizycznych i prawnych, które zawarły z nadawcami telewizji kablowej umowę cywilnoprawną na odbiór pakietów programowych. Na tej podstawie, z uwzględnieniem postanowień ustawy o ochronie danych osobowych, Przewodniczący KRRiT przekazywałby wykazy Dyrektorowi Generalnemu Poczty Polskiej w celu sprawdzenia i porównania z wykazem abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki rtv w jednostkach Poczty Polskiej,
- wprowadzenie przepisu zobowiązującego jednostki Poczty Polskiej. Należy wprowadzić zapis zobowiązujący jednostki Poczty do przekazywania na rachunek KRRiT wpływów abonamentowych brutto. Wynagrodzenie umowne powinno być wypłacane przez Krajową Radę po uprzednim odebraniu i ocenie wykonanej przez Poczta Polską usługi radiofonicznej. Stworzy to możliwość uzależnienia wysokości wynagrodzenia umownego od jakości wykonanej usługi.
- wprowadzenia bodźca ekonomicznego w postaci podniesienia wynagrodzenia umownego z 50 do 80% (lub nawet 100%) wpływów z opłat za używanie nie zarejestrowanych odbiorników rtv.

6.8. Te propozycje łączą się z wprowadzeniem następujących zmian w przepisach ustawy o radiofonii i telewizji:

- Art. 49 ust. 5. „Jednostki, o których mowa w ust. 1, pobierają opłaty abonamentowe i odsetki za zwłokę w uiszczaniu opłat i przekazują je w całości na wyodrębniony rachunek Krajowej Rady, z przeznaczeniem na cele określone w art. 50 ust. 1. Za wykonanie ww. usługi Krajowa Rada wypłaca jednostkom wynagrodzenie umowne”.

- Art. 50 ust. 1. „Wpływy, o których mowa w art. 48 ust. 1. i w art. 49 ust. 2 i 4, z wyłączeniem wynagrodzeń umownych przewidzianych w art. 49 ust. 5 i art. 51 ust. 5, są w całości przeznaczone na działalność jednostek publicznej radiofonii i telewizji”.
- Art. 51 ust. 5. „80% wpływów z opłat za używanie nie zarejestrowanych odbiorników stanowi dochód jednostek organizacyjnych wykonujących kontrolę obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych”.

Do rozważenia pozostaje również sprawa wskazania w ustawie innego niż Ministerstwo Łączności organu odpowiedzialnego za kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych:

- Art. 51 ust. 1. „Kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych sprawuje Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji”
- Art. 51 ust. 2. „Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, w drodze rozporządzenia, określi:
  1. nadzorowane przez nią jednostki organizacyjne, których upoważnieni pracownicy mogą przeprowadzać kontrolę określoną w ust. 1, a kierownicy - wydawać decyzje, o których mowa w ust. 4, oraz ich właściwość miejscową,
  2. wzór upoważnienia do wykonania czynności kontrolnych oraz zasady i tryb wydawania upoważnień”.

Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych w 1999 roku między spółki publicznej radiofonii i telewizji.

6.9. Krajowa Rada uchwałą nr 204/98 z 26 czerwca 1998 roku dokonała podziału wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych planowanych na 1999 rok między spółki publicznej radiofonii i telewizji, w sposób następujący:

Lp.	TREŚĆ	% udział we wpływach ogółem	Kwota w tys. zł
I.	OGÓLEM, z tego:	100,00	846 400
II.	Środki na budowę Radiowego Ośrodka Nadawczego I Programu Polskiego Radia S.A. w Solcu Kujawskim	1,890	16 000
III.	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, z tego:	98,110 liczone jako 100,00	830 400
1.	Telewizja Polska S.A. w Warszawie <i>w tym:</i> <i>TV Polonia</i>	60,00 4,215	498 200 35 000
2.	Jednostki publicznej radiofonii	40,00	332 200

Uchwałą nr 345/98 z 30 września 1998 roku KRRiT przyjęła algorytm rozdziału między spółki regionalnej radiofonii publicznej prognozowanych na 1999 rok wpływów z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Uchwałą nr 346/98 z 30 września 1998 roku KRRiT dokonała podziału prognozowanych na 1999 rok wpływów abonamentowych na spółki radiofonii publicznej:

Lp.	TREŚĆ	% udział we wpływach ogółem	Kwota w tys. zł
I.	OGÓŁEM jednostki publicznej radiofonii, z tego:	40,00	332 200
II.	Polskie Radio S.A. w Warszawie, <i>w tym:</i> <i>Radio Polonia (na koszty emisji)</i> <i>Orkiestry i Chór P.R. (koszty działalności)</i>	20,833 0,482 1,084	173 000 4 000 9 000
III.	17 spółek publicznej radiofonii regionalnej	19,167	159 200

Uchwałą nr 518/98 z 21 grudnia 1998 roku na podstawie art. 30 ust. 6 ustawy KRRiT ustaliła na 1999 rok minimalny udział terenowych oddziałów TVP na 33,3% wpływów określonych dla całej spółki Telewizja Polska S.A. tj. 165 000 tys. zł. Środki te przeznaczone są na finansowanie programów regionalnych i programów w rozłącznej sieci „Dwójki”. Z pozostałej kwoty (333 200 tys. zł) przeznaczonych na finansowanie programów telewizyjnych ogólnopolskich TVP S.A. wydzielono kwotę 16 200 tys. zł na finansowanie udziału oddziałów terenowych na antenie ogólnopolskiej, co ilustruje poniższa tabela:

Lp.	TREŚĆ	udział % we wpływach ogółem		Kwota w tys. zł
		przeznaczonych na finansowanie spółek publicznej radiofonii i telewizji 830 400 tys. zł	przeznaczonych na finansowanie telewizji	
I.	Ogółem TVP S.A. w Warszawie, z tego:	60,00	100,00	498 200,0
II.	Zakład Główny w Warszawie z tego:	40,02	66,70	333 200,0
	1. TV Polonia	4,215	10,53	35 000,0
	2. Program ogólnokrajowy z tego:	35,80	89,47	298 200,0
	a) finansowanie uczestnictwa oddziałów terenowych	1,95	5,45	16 200,0
	b) działalność Zakładu Głównego	33,85	94,55	282 000,0
III.	Oddziały terenowe (program regionalny)	19,98	33,30	165 000,0

Uchwałą nr 204/99 z 19 marca 1999 roku KRRiT przyznała dodatkowe środki z wpływów abonamentowych dla „Radia Kraków” S.A. na finansowanie inwestycji i działalności bieżącej w łącznej kwocie 2 539 tys. zł.

Uchwałą nr 347/98 z 30 września 1998 roku KRRiT rozdzieliła środki prognozowane na 1999 rok z tytułu wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi, do których zaliczają się między innymi:

- odsetki za zwłokę w regulowaniu opłat abonamentowych przez abonentów,

- odsetki za nieterminowe przekazywanie wpływów abonamentowych przez Rejonowe Urzędy Poczty,
- wyegzekwowane kary za nie zarejestrowane odbiorniki rtv,
- odsetki z tytułu kapitalizacji wpływów abonamentowych gromadzonych na wyodrębnionym rachunku bankowym Krajowej Rady pomniejszone o koszty operacji bankowych.

Kwota prognozowanych na 1999 rok wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w wysokości 10 000 tys. zł została przeznaczona przez Krajową Radę na finansowanie inwestycji rozwojowych w spółkach regionalnych radiofonii publicznej.

6.10. Stosownie do postanowień art. 49 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustaleń zawartych w umowie z 13 maja 1994 roku zawartej pomiędzy KRRiT a Poczta Polska oraz w Aneksie Nr 7 z 30 grudnia 1999 roku, Rejonowe Urzędy Poczty w 1999 roku, po potrąceniu wynagrodzenia umownego w wysokości 6,6% od zainkasowanych wpływów, przekazały na rachunek bankowy Krajowej Rady środki pieniężne z tytułu opłat abonamentowych w wysokości:

Lp.	Wpływy abonamentowe przekazane na rachunek bankowy KRRiT w 1999 roku przez Rejonowe Urzędy Poczty	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem, z tego:	803 500
II.	Za III dekadę grudnia 1998 r.	12 396
III.	Za 1999 r. bez III dekady grudnia 1999 r.	791 104

Wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi (tzw. pozaabonamentowe), które zasilily rachunek bankowy KRRiT w 1999 roku (łącznie z saldem 1998 roku) wyniosły 9 128,6 tys. zł.

Lp.	Wpływy pozaabonamentowe przekazane na rachunek bankowy KRRiT w 1999 roku przez Rejonowe Urzędy Poczty	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem, z tego:	9 128,6
II.	Saldo 1998 r.	272,0
III.	Za grudzień 1998 r. przekazane na rachunek bankowy KRRiT w styczniu 1999 r.	1 048,7
IV.	Za okres: styczeń-listopad 1998 r.	7 807,9

Przekazywanie do spółek publicznej radiofonii i telewizji środków pieniężnych, uzyskanych z opłat abonamentowych następowało z rachunku bankowego KRRiT, według rzeczywistych, kasowych wpływów za daną dekadę miesiąca, zgodnie z:

- udziałami procentowymi wynikającymi z uchwał KRRiT nr 204/98 i 346/98,
- uchwałą KRRiT nr 204/99 z 19 marca 1999 roku w sprawie przyznania dodatkowych środków dla spółki „Radio Kraków” S.A. (kwota 2 539 tys. zł) na finansowanie inwestycji rozwojowych, związanych z zakupem wyposażenia technologicznego do nowej siedziby Spółki oraz na działalność bieżącą,

- decyzjami Przewodniczącego KRRiT o wcześniejszym przekazaniu środków - awansem w ramach planu rocznego na 1999 rok np. dla spółki „Polskie Radio” S.A. (kwota 16 000 tys. zł) na finansowanie budowy i wyposażenia Radiowego Centrum Nadawczego w Solcu Kujawskim.

W 1999 roku Krajowa Rada przekazała do jednostek publicznej radiofonii i telewizji wpływy abonamentowe w wysokości 803 500 tys. zł.

Wpływy abonamentowe rozdysponowane pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji stanowią 94,93% prognoz przyjętych w czerwcu 1998 roku. Niewykonanie wpływów do planu, zatwierdzonego uchwałą KRRiT nr 204/98, wyniosło 5,07%, to jest 42 900 tys. zł i rozłożyło się na publiczną telewizję i radiofonią w sposób następujący:

Telewizja Polska S.A.	27 260 tys. zł
Polskie Radio S.A.	9 467 tys. zł
Spółki radiofonii regionalnej	6 173 tys. zł

Powyższa sytuacja spowodowana została przede wszystkim przez:

- obniżenie się stanu abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki rtv na dzień 31 grudnia 1999 roku w porównaniu do dnia 31 grudnia 1998 roku;
- obniżenie się stanu abonentów wnoszących opłaty abonamentowe na dzień 31 grudnia 1999 roku w porównaniu do dnia 31 grudnia 1998 roku;
- wzrost w latach 1997-1999 stanu abonentów uprawnionych do zwolnienia od opłat abonamentowych np. w grupie abonentów wyłącznie radiowych 21,8% w 1999 roku, a w grupie abonentów telewizyjnych lub radiowo-telewizyjnych do 21,5% w 1999 roku;

6.11. Przekazywanie środków pieniężnych uzyskanych poza opłatami abonamentowymi, które zgodnie z uchwałą KRRiT nr 347/98 przeznaczono na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych spółek radiofonii publicznej, następowało z rachunku bankowego KRRiT do spółek publicznej radiofonii w cyklu miesięcznym zgodnie z:

- udziałami procentowymi wynikającymi z uchwały KRRiT nr 347/98,
- decyzją Przewodniczącego KRRiT z 16 lutego 1999 r. o wcześniejszym – tj. w styczniu i lutym 1999 roku przekazaniu środków pozaabonamentowych (awansem w ramach planu rocznego na 1999 rok) spółce „Radio Kraków” S.A. na wydatki inwestycyjne.

W 1999 roku Krajowa Rada przekazała do spółek publicznej radiofonii wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi w wysokości 9 128,6 tys. zł.

Lp.	Wpływy pozaabonamentowe przekazane w 1999 roku z rachunku bankowego KRRiT do spółek radiofonii publicznej	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem, z tego:	9 128,6
II.	zgodnie z uchwałą KRRiT nr 347/98	8 856,6
III.	zgodnie z uchwałą KRRiT nr 26/99	272,0

Wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi rozdysponowane w 1999 roku przez Krajową Radę na spółki publicznej radiofonii stanowią 88,57% prognoz przyjętych w założeniach we wrześniu 1998 roku. Niewykonanie wpływów pozaabonamentowych do planu zatwierdzonego uchwałą KRRiT nr 347/98 wynosi 11,43%. Do wykonania planu zabrakło kwoty 1 143,4 tys. zł (10 000,0 tys. zł – 8 856,6 tys. zł).

6.12. W 1999 roku Krajowa Rada przekazała do jednostek publicznej radiofonii i telewizji z wpływów z opłat abonamentowych i z opłat uzyskanych poza opłatami abonamentowymi środki pieniężne w łącznej wysokości 812 628,6 tys. zł, z tego dla poszczególnych spółek:

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii i telewizji	Wpływy w tys. zł		
		abonamentowe	poza-abonamentowe	RAZEM
I.	OGÓŁEM, z tego:	803 500,0	9 128,6	812 628,6
II.	RCN programu I Polskiego Radia w Solcu Kujawskim	16 000,0	x	16 000,0
III.	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, z tego:	787 500,0	9 128,6	796 628,6
III.1.	Telewizja Polska S.A.	470 939,5	x	470 939,5
III.	Radiofonia publiczna, z tego:	316 560,5	9 128,6	325 689,1
1)	Polskie Radio S.A.	163 533,5	x	163 533,5
2)	Spółki regionalne, z tego:	153 027,0	9 128,6	162 155,6
1.	„Radio Białystok” S.A.	7 221,7	397,0	7 618,7
2.	„Polskie Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	7 322,8	397,0	7 719,8
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	14 976,1	970,4	15 946,5
4.	„Radio Katowice” S.A.	8 151,8	882,1	9 033,9
5.	„Radio Kielce” S.A.	6 457,1	441,1	6 898,2
6.	„Radio Koszalin” S.A.	13 307,3	617,5	13 924,8
7.	„Radio Kraków” S.A.	15 864,9	571,5	16 436,4
8.	„Radio Lublin” S.A.	8 366,7	529,3	8 896,0
9.	„Radio Łódź” S.A.	6 126,2	441,1	6 567,3
10.	„Radio Olsztyn S.A.	8 632,4	529,3	9 161,7
11.	„PROFM” S.A. w Opolu	6 525,1	441,1	6 966,2
12.	„Radio Merkur” S.A. w Poznaniu	8 517,8	441,1	8 958,9
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	6 978,5	352,9	7 331,4
14.	„Radio Szczecin” S.A.	6 769,5	352,9	7 122,4
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	8 543,5	485,2	9 028,7
16.	„Radio Wrocław” S.A.	12 784,8	793,9	13 578,7
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	6 480,8	485,2	6 966,0

6.13. Rozliczenie sposobu wykorzystania przez „Telewizję Polską” S.A. w Warszawie wpływów abonamentowych uzyskanych z rachunku bankowego KRRiT w 1999 roku, w porównaniu do 1998 roku przedstawia się jak niżej:

TREŚĆ	1998 rok			1999 rok			wskaźnik zmian	
	Prognoza wg uchwały KRRiT	Wykonanie	% kol. 3 : 2	Prognoza wg uchwały KRRiT	Wykonanie	% kol. 6 : 5	% kol. 5 : 2	% kol. 6 : 3
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, z tego:	480 300	451 602	94,0	498 200	470 939	94,5	103,7	104,3
1. Zakład Główny, w tym:	323 700	291 306	90,0	333 200	287 190	86,2	102,9	98,6
1) TV Polonia	30 700	28 857	94,0	35 000	33 085	94,5	114,0	114,7
2) udział oddziałów terenowych na antenie ogólnokrajowej	49 000	84 996	173,5	16 200	86 134	531,7	33,1	101,3
3) pozostałe *	244 000	177 453	72,7	282 000	167 970	59,6	115,6	94,7
2. Oddziały terenowe na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki”	156 600	160 296	102,4	165 000	183 750	111,4	105,4	114,6

* według informacji Zarządu Spółki pozycja „pozostałe” obejmuje wpływy abonamentowe przeznaczone na częściowe sfinansowanie wydatków poniesionych na wynagrodzenia wraz z pochodnymi, zakup programów i licencji, ZAIKS - małe i wielkie prawa, ZASP, SAWP i inne tantiemy, łącza telekomunikacyjne, energia, gaz itp. (nie podano konkretnych wielkości wpływów na finansowanie poszczególnych rodzajów kosztów).

6.14. W 1999 roku z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe + wpływy pozaabonamentowe) na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych jednostek publicznej radiofonii przekazano środki w łącznej wysokości 57 833,1 tys. zł (48 704,5 tys. zł z wpływów abonamentowych plus 9 128,6 tys. zł z wpływów pozaabonamentowych), co stanowiło 16,9% łącznej kwoty środków przekazanych tym jednostkom z wyżej wymienionego rachunku (341 689,1 tys. zł).

Środki te zostały przekazane poszczególnym jednostkom radiofonii publicznej następująco:

Jednostki	Środki	Środki przekazane na finansowanie inwestycji	Udział %
-----------	--------	--	----------

Lp.	publicznej radiofonii	ogółem	abonamen- towe	poza- abonamen- towe	RAZEM	w środkach ogółem
I.	OGÓLEM, z tego:	341 689,1	48 704,5	9 128,6	57 833,1	16,9
II.	Polskie Radio S.A. razem, w tym:	179 533,5	16 000,0	0,0	16 000,0	8,9
	RCN Polskiego Radia w Solcu Kujawskim	16 000,0	16 000,0	0,0	16 000,0	100,0
III.	Spółki regionalne razem, z tego:	162 155,6	32 704,5	9 128,6	41 833,1	25,8
1.	„Radio Białystok” S.A.	7 618,7	472,7	397,0	869,7	11,4
2.	„Polskie Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	7 719,8	472,8	397,0	869,8	11,3
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	15 946,5	8 600,0	970,4	9 570,4	60,0
4.	„Radio Katowice” S.A.	9 033,9	803,8	882,1	1 685,9	18,7
5.	„Radio Kielce” S.A.	6 898,2	472,8	441,1	913,9	13,2
6.	„Radio Koszalin” S.A.	13 924,8	6 198,0	617,5	6 815,5	48,9
7.	„Radio Kraków” S.A.	16 436,4	8 556,0	571,5	9 127,5	55,5
8.	„Radio Lublin” S.A.	8 896,0	756,5	529,3	1 285,8	14,5
9.	„Radio Łódź” S.A.	6 567,3	472,8	441,1	913,9	13,9
10.	„Radio Olsztyn S.A.	9 161,7	1 550,0	529,3	2 079,3	22,7
11.	„PROFM” S.A. w Opolu	6 966,2	472,7	441,1	913,8	13,1
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	8 958,9	472,7	441,1	913,8	10,2
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	7 331,4	472,7	352,9	825,6	11,3
14.	„Radio Szczecin” S.A.	7 122,4	472,7	352,9	825,6	11,6
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	9 028,7	661,9	485,2	1 147,1	12,7
16.	„Radio Wrocław” S.A.	13 578,7	1 134,5	793,9	1 928,4	14,2
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	6 966,0	661,9	485,2	1 147,1	16,5

Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych planowanych w 2000 roku.

6.15. Krajowa Rada uchwałami nr 493/99 z 30 czerwca 1999 roku i nr 796/99 z 21 grudnia 1999 roku ustaliła podział między spółki publicznej radiofonii i telewizji podział wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, planowanych na 2000 rok w sposób następujący:

	udział % we	Kwota
--	-------------	-------

Lp.	TREŚĆ	wpływach ogółem	w tys. zł
I.	OGÓŁEM, z tego:	100,00	890 500
II.	Środki na budowę Radiowego Ośrodka Nadawczego I Programu Polskiego Radia S.A. w Solcu Kujawskim	1,449	12 900
III.	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, z tego:	98,551 liczone jako 100,00	877 600
1.	Telewizja Polska S.A. w Warszawie <i>w tym:</i> <i>TV Polonia</i>	60,00 4,444	526 600 39 000
2.	Jednostki publicznej radiofonii	40,00	351 000

W ramach środków określonych dla Telewizji Polskiej S.A. na 2000 rok KRRiT uchwałą nr 798/99 z 21 grudnia 1999 roku określiła minimalny udział terenowych oddziałów Spółki „Telewizja Polska” S.A. w planowanych wpływach abonamentowych, ustalonych dla publicznej telewizji na 37,0%, co stanowi kwotę 194 800,0 tys. zł. Kwota ta przeznaczona jest na finansowanie programów regionalnych i programów w rozłącznej sieci „Dwójki”. KRRiT ustaliła też minimalną kwotę wpływów abonamentowych na finansowanie 750,0 godzin audycji tworzonych przez oddziały terenowe do rozpowszechniania w programie ogólnokrajowym w wysokości 66 000,0 tys. zł.

- **6.16.** Podziału środków na poszczególne jednostki radiofonii publicznej w 2000 roku abonamentowymi w okresie od 1 grudnia 1999 roku do 30 listopada 2000 roku.

6.17. Podział planowanych na 2000 rok wpływów abonamentowych na spółki publicznej radiofonii przedstawia się następująco:

Lp.	TREŚĆ	% udział we wpływach ogółem	Kwota w tys. zł
I.	OGÓŁEM jednostki publicznej radiofonii, z tego:	40,00	351 000
II.	Polskie Radio S.A. w Warszawie, <i>w tym:</i> <i>- Radio Polonia (koszty emisji)</i> <i>- Orkiestry i Chór (koszty działalności)</i> <i>- inwestycje na system produkcji informacji oraz</i> <i>dostęp do archiwum</i>	21,298 0,482 1,084 0,441	186 867 4 000 9 000 3 867
III.	17 spółek publicznej radiofonii regionalnej	18,702	164 133

6.18. Udział poszczególnych regionalnych spółek radiofonii publicznej w prognozowanych wpływach z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w 2000 roku przedstawia się następująco:

Lp.	Spółki	udział % we wpływach	Kwota planowana dla spółek
I.	Razem spółki regionalnej radiofonii publicznej,	18,702	164 133,00

	z tego:		
1.	„Radio Białystok” S.A.	0,997	8 750,47
2.	„Polskie Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	1,006	8 832,47
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	1,152	10 110,47
4.	„Radio Katowice” S.A.	1,141	10 016,47
5.	„Radio Kielce” S.A.	0,924	8 112,47
6.	„Radio Koszalin” S.A.	1,184	10 390,47
7.	„Radio Kraków” S.A.	1,126	9 882,47
8.	„Radio Lublin” S.A.	1,159	10 170,47
9.	„Radio Łódź” S.A.	0,901	7 910,47
10.	„Radio Olsztyn S.A.	1,086	9 529,47
11.	„PROFM” S.A. w Opolu	1,035	9 083,47
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	1,215	10 661,47
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	1,008	8 843,47
14.	„Radio Szczecin” S.A.	1,073	9 415,47
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	1,194	10 481,47
16.	„Radio Wrocław” S.A.	1,580	13 863,47
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	0,921	8 078,47

6.19. Planowane wpływy abonamentowe w wysokości 164 133 tys. zł zostały rozdzielone przez Krajową Radę na poszczególne spółki regionalne uchwałą nr 721/99 z 2 grudnia 1999 roku w sposób następujący:

- kwota w wysokości 162 000 tys. zł - według algorytmu uwzględniającego poniższe elementy:

		% we wpływach ogółem
1. Podstawowy zasięg oddziaływania	6 480 tys. zł	4,00
2. Wyrównanie dysproporcji regionalnych	1 770 tys. zł	1,09
3. Motywowanie wzrostu dochodów własnych	9 720 tys. zł	6,00
4. Inwestycje odtworzeniowe (w ciężar amortyzacji)	18 574 tys. zł	11,47
5. Usługi transmisyjne	22 400 tys. zł	13,83
6. Audycje preferowane	24 300 tys. zł	15,00
7. Pozostała działalność programowa	78 756 tys. zł	48,61

- kwota w wysokości 2 133 tys. zł - na zakup sprzętu do uzgodnionego systemu produkcji informacji w radiu publicznym, to jest po 125,47 tys. zł brutto dla każdej spółki.

6.20. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uchwałą nr 723/99 z 2 grudnia 1999 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w okresie od 1 grudnia 1999 roku do 30 listopada 2000 roku - ustaliła prognozowane wpływy w wysokości 9 000,0 tys. zł, które przydzieliła na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych 17 spółek regionalnej radiofonii publicznej w sposób następujący:

		w tys. zł	
		udział %	Kwota

Lp.	Spółki	we wplywach	planowana dla spółek
I.	Razem spółki regionalnej radiofonii publicznej, z tego:	100,00	9 000
1.	„Radio Białystok” S.A.	8,33	750
2.	„Polskie Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	5,56	500
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	4,44	400
4.	„Radio Katowice” S.A.	7,78	700
5.	„Radio Kielce” S.A.	6,89	620
6.	„Radio Koszalin” S.A.	7,78	700
7.	„Radio Kraków” S.A.	5,56	500
8.	„Radio Lublin” S.A.	7,78	700
9.	„Radio Łódź” S.A.	1,44	130
10.	„Radio Olsztyn S.A.	6,66	600
11.	„PROFM” S.A. w Opolu	1,11	100
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	6,11	550
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	5,56	500
14.	„Radio Szczecin” S.A.	2,22	200
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	10,00	900
16.	„Radio Wrocław” S.A.	3,89	350
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	8,89	800

6.21. Rozdzielając w czerwcu i w grudniu 1999 roku środki z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe oraz wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi) dla jednostek publicznej radiofonii na 2000 rok uwzględniono łącznie kwotę 372 900 tys. zł, z tego na finansowanie inwestycji rozwojowych kwotę 18 000 tys. zł, tj. 4,8% kwoty ogółem.

Na poszczególne jednostki radiofonii publicznej przewidziane zostały następujące środki (w tys. zł):

Lp.	Jednostki radiofonii publicznej	Środki ogółem	Środki na inwestycje rozwojowe	Udział środków na inwestycje w środkach ogółem w %
I.	Ogółem, z tego:	372 900,00	18 000,00	4,8
II.	Polskie Radio S.A. razem, w tym:	199 767,00	9 000,00	4,5
	RCN Polskiego Radia w Solcu Kujawskim	12 900,00	9 000,00	69,8
III.	Razem spółki regionalne, z tego:	173 133,00	9 000,00	5,2
1.	„Radio Białystok” S.A.	9 500,47	750,00	7,9
2.	„Polskie Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	9 332,47	500,00	5,4
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	10 510,47	400,00	3,8
4.	„Radio Katowice” S.A.	10 716,47	700,00	6,5
5.	„Radio Kielce” S.A.	8 732,47	620,00	7,1
6.	„Radio Koszalin” S.A.	11 090,47	700,00	6,3

7.	„Radio Kraków” S.A.	10 382,47	500,00	4,8
8.	„Radio Lublin” S.A.	10 870,47	700,00	6,4
9.	„Radio Łódź” S.A.	8 040,47	130,00	1,6
10.	„Radio Olsztyn S.A.	10 129,47	600,00	5,9
11.	„PROFM” S.A. w Opolu	9 183,47	100,00	1,1
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	11 211,47	550,00	4,9
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	9 343,47	500,00	5,4
14.	„Radio Szczecin” S.A.	9 615,47	200,00	2,1
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	11 381,47	900,00	7,9
16.	„Radio Wrocław” S.A.	14 213,47	350,00	2,5
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	8 878,47	800,00	9,0

6.22. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w latach 1997 - 2000 podjęła następujące uchwały zapewniające środki z rachunku bankowego KRRiT na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych:

- nr 127/97 z 7 maja 1997 roku w sprawie zapewnienia w latach 1998-2000 dodatkowych środków z wpływów abonamentowych dla „Polskiego Radia” S.A. w Warszawie na częściowe finansowanie przedsięwzięcia inwestycyjnego związanego z budową i wyposażeniem Radiowego Ośrodka Nadawczego I Programu Polskiego Radia w Solcu Kujawskim. KRRiT przyznała na ten cel środki finansowe w kwocie 41,0 mln zł, z tego na 2000 rok 10,0 mln zł.
- nr 128/97 z 7 maja 1997 roku w sprawie zapewnienia w latach 1996-1999 dodatkowych środków z wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych dla „Radia Kraków” S.A. na częściowe sfinansowanie prac związanych z budową i wyposażeniem docelowej siedziby spółki. Krajowa Rada przyznała spółce na ten cel 18,0 mln zł,
- nr 6/98 z 8 stycznia 1998 roku w sprawie zapewnienia w latach 1996-1999 dodatkowych środków z rachunku bankowego KRRiT dla „Radia Koszalin” S.A. na częściowe sfinansowanie prac związanych z budową i wyposażeniem docelowej siedziby spółki przeznaczono dla tej spółki kwotę 14,5 mln zł,
- nr 423/98 z 28 października 1998 roku w sprawie zmiany uchwały nr 127/97 z 7 maja 1997 roku w sprawie zapewnienia w latach 1998-2000 dodatkowych środków z wpływów abonamentowych dla „Polskiego Radia” S.A. w Warszawie na częściowe sfinansowanie budowy i wyposażenia Radiowego Centrum Nadawczego I Programu Polskiego Radia w Solcu Kujawskim. Na finansowanie nakładów inwestycyjnych przewidziana jest łączna kwota 40,0 mln zł. W 2000 roku została przewidziana kwota 10,0 mln zł, z tego 9,0 mln zł na finansowanie nakładów inwestycyjnych i 1,0 mln zł na pokrycie kosztów eksploatacyjnych RCN w Solcu Kujawskim,
- nr 516/98 z 18 grudnia 1998 roku w sprawie ustalenia sposobu wykorzystania środków z wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi od Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z tytułu odsetek ustawowych za nieterminowe regulowanie płatności za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych. Z kwoty 3 728 tys. zł na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych przeznaczono kwotę 2 600 tys. zł (dla „Radia Kraków” S.A. kwotę 2 000 tys. zł i dla „Radia Olsztyn” S.A. kwotę 600 tys. zł).

Pozostałą kwotę w wysokości 1 128 tys. zł przeznaczono na finansowanie bieżącej działalności spółek radiofonicznych („Polskie Radio” S.A. w Warszawie – kwotę 893 tys. zł, „Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie – kwotę 200 tys. zł, „Radio Zachód” w Zielonej Górze – kwotę 35 tys. zł).

- nr 26/99 z 21 stycznia 1999 roku w sprawie ustalenia sposobu wykorzystania środków z wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi od Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z tytułu odsetek ustawowych za nieterminowe regulowanie płatności za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych. Po uwzględnieniu środków przekazanych spółkom radiofonii publicznej zgodnie z uchwałą nr 516/98 w łącznej wysokości 3 728 tys. zł pozostała kwota w wysokości 272 tys. zł. Powyższą kwotę Krajowa Rada przyznała „Radiu Kraków” S.A. na inwestycje rozwojowe, związane z zakupem wyposażenia do nowej siedziby spółki,
- nr 204/99 z 19 marca 1999 roku w sprawie przyznania dodatkowych środków dla „Radia Kraków” S.A. z wpływów abonamentowych rozliczonych za I dekadę marca 1999 roku w kwocie 2 539 tys. zł, z czego na inwestycje rozwojowe 1 228 tys. zł,
- nr 795/99 z 21 grudnia 1999 roku w sprawie zmiany uchwały nr 127/97 z 7 maja 1997 roku dotyczącej zapewnienia w latach 1998-2000 dodatkowych środków z wpływów abonamentowych dla „Polskiego Radia” S.A. w Warszawie na częściowe finansowanie budowy i wyposażenia oraz uchwały nr 423/98 z 29 października 1998 roku zmieniającej uchwałę nr 127/97 z 7 maja 1997 roku. KRRiT przeznaczyła dla „Polskiego Radia” S.A. w Warszawie w latach 1998-2000 kwotę 40,0 mln zł na częściowe sfinansowanie nakładów inwestycyjnych, z tego w 2000 roku kwotę 9,0 mln zł oraz w latach 1999-2000 roku kwotę 4,4 mln zł na koszty eksploatacyjne Radiowego Centrum Nadawczego w Solcu Kujawskim,
- nr 796/99 z 21 grudnia 1999 roku w sprawie zmiany uchwały nr 493/99 dotyczącej określenia sposobu podziału wpływów abonamentowych za używanie odbiorników w 2000 roku. Z kwoty planowanych wpływów abonamentowych na 2000 rok KRRiT wyodrębniła specjalne środki dla Polskiego Radia S.A w Warszawie w kwocie 9,0 mln zł na częściowe finansowanie przedsięwzięcia inwestycyjnego związanego z budową i wyposażeniem Radiowego Centrum Nadawczego w Solcu Kujawskim tj. zgodnie z uchwałą nr 795/99 z dnia 21 grudnia 1999 roku.

Współpraca KRRiT z Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz z Państwowym Przedsiębiorstwem Użyteczności Publicznej „Poczta Polska” i Ministerstwem Łączności

Współpraca z Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych

6.23. Na mocy przepisów ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego kwoty wynikające ze zwolnienia

kombatantów od opłat abonamentowych podlegają refundacji przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Dla usprawnienia rozliczeń, 17 grudnia 1996 roku na spotkaniu trójstronnym (Centralny Zarząd Poczty Polskiej, Urząd ds. Kombatantów oraz Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji) przyjęto, że ulgi refundowane z Państwowego Funduszu Kombatantów będą rozliczone w systemie ryczałtowym.

14 października 1999 roku, po wielomiesięcznych negocjacjach, pomiędzy Krajową Radą Radiofonii i Telewizji a Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych zostało zawarte porozumienie w sprawie sposobu ustalania ryczałtowej liczby osób stanowiącej podstawę refundacji z Państwowego Funduszu Kombatantów.

Porozumienie zawierało następujące uregulowania:

- liczba osób stanowiąca podstawę refundacji będzie ustalana aneksem do porozumienia, sporządzanym w okresach półrocznych: do 31 marca za I półrocze i do 30 września za II półrocze każdego roku,
- podstawę refundacji będzie stanowiła liczba osób z poprzedniego półrocza pomniejszona o naturalne ubytki środowiska, wykazane przez ZUS w proporcji do liczby osób stanowiącej podstawę refundacji w okresie poprzednim oraz pomniejszona o osoby, które ukończyły 75 lat i osoby, które uzyskały inwalidztwo,
- liczbę osób, które ukończyły 75 lat oraz uzyskały inwalidztwo ustalono na 2% stanu osób stanowiących podstawę naliczania ryczałtu,
- za punkt wyjścia przyjęto ryczałtową liczbę osób ustaloną na II półrocze 1998 roku w wysokości 292 tys. – zgodnie z porozumieniem z 17 grudnia 1998 r. zawartym pomiędzy KRRiT a Urzędem.

W 1999 roku ustalono następującą liczbę osób stanowiącą podstawę refundacji przez Urząd ds. Kombatantów zwolnień od opłat abonamentowych rtv:

- I półrocze - 281 100 osób (I półrocze 1998 roku 304 000 osób) spadek o 7,53%
- II półrocze - 269 400 osób (II półrocze 1998 roku 292 000 osób) spadek o 7,74%

W 1999 roku w porównaniu do 1998 roku nastąpił spadek liczby osób stanowiącej podstawę refundacji zwolnień od opłat abonamentowych przez Urząd ds. Kombatantów o 11,4%.

Spadek liczby osób stanowiącej podstawę refundacji w II półroczu w porównaniu do I półrocza wynosił: w 1998 roku – 3,95%, a w 1999 roku – 4,16%.

Należy podkreślić, że wpływy abonamentowe uzyskane od Urzędu ds. Kombatantów tytułem refundacji ulg w opłatach abonamentowych wyniosły w 1999 roku łącznie 35 012 tys. zł tj. 4,3% wpływów ogółem (w 1998 roku wyniosły 34 330 tys. zł tj. 4,4% wpływów ogółem).

Współpraca z Ministerstwem Łączności i z Przedsiębiorstwem Państwowym Użyteczności Publicznej Poczta Polska

6.24. Na podstawie art. 51 ustawy o radiofonii i telewizji kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych sprawuje Minister Łączności. Jednostką organizacyjną Ministra Łączności uprawnioną do przeprowadzania kontroli

wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych - na podstawie rozporządzenia Ministra Łączności z 16 lipca 1993 roku jest Państwowe Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”.

W przypadku stwierdzenia używania nie zarejestrowanego odbiornika pobiera się opłatę w wysokości stanowiącej trzydziestokrotność miesięcznej opłaty abonamentowej. Opłaty te pobierane są przez jednostki Poczty Polskiej i po potrąceniu umownego wynagrodzenia (50% wpływów z tej opłaty) przekazywane są na wyodrębniony rachunek KRRiT.

Z rozliczeń z Rejonowymi Urzędami Poczty wynika, że od roku 1994 notuje się spadek wpływów zasilających rachunek KRRiT z tytułu kar za używanie nie zarejestrowanych odbiorników. Ilustruje to poniższa tabela.

w zł

ROK	Wpływy pobrane przez jednostki Poczty Polskiej" (brutto)	Wpływy przekazane na rachunek KRRiT (netto)	Wpływy pobrane przez Poczte Polską z tyt. kar za używanie nie zarejestrowanych odbiorników rtv (brutto)	Wpływy z tytułu używania nie zarejestrowanych odbiorników rtv przekazane do KRRiT (netto)	% kol. 4 : 2	% ol. 5 : 3
1	2	3	4	5	6	7
1994	475 153 163,68	442 832 862,36	26 279,70	13 139,87	0,00553%	0,00297%
1995	576 883 990,73	535 800 359,27	23 612,75	11 806,38	0,00409%	0,00220%
1996	692 502 075,31	644 027 026,33	3 040,50	1 520,25	0,00042%	0,00024%
1997	758 511 719,18	706 920 670,72	21 916,80	10 958,40	0,00289%	0,00155%
1998	835 039 832,03	778 252 354,41	11 234,90	5 617,45	0,00135%	0,00072%
1999	872 049 544,62	814 493 160,14	4 175,10	2 087,56	0,00048%	0,00025%

Z powyższej tabeli wynika, że w praktyce Rejonowe Urzędy Poczty nie wywiązują się z ustawowego obowiązku przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Z informacji uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej wynika, że w analizowanym okresie we wszystkich 78 Rejonowych Urzędach Poczty zatrudniono następującą liczbę kontrolerów:

- 1994 rok - 119
- 1995 rok - 61
- 1996 rok - 21
- 1997 rok - 64
- 1998 rok - 56
- 1999 rok - 55

W latach 1997-1998 Przewodniczący KRRiT, wielokrotnie pisemnie i osobiście, zwracał się do Ministra Łączności – nadzorującego bezpośrednio Poczte Polską – z prośbą o pomoc w zakresie:

- ustalenia wskaźnika wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej na lata 1998 i 1999,
- podjęcia przez jednostki Poczty Polskiej działań i rozwiązań związanych z intensyfikacją kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Minister Łączności w piśmie z 8 stycznia 1999 roku odniósł się jedynie do sprawy pomocy w zakresie ustalenia wskaźnika prowizji dla jednostek Poczty Polskiej. Stwierdził, że zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy o p.p.u.p. „Poczta Polska” Minister Łączności ma prawo władczo wkraczania w sprawy Poczty Polskiej tylko w ściśle określonych przypadkach. Uregulowania te nie dotyczą spraw określania prowizji za usługi świadczone przez Poczta na rzecz Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz windykacji zaległych opłat abonamentowych. Minister Łączności poinformował Przewodniczącego KRRiT, że Poczta Polska, by wywiązać się z nałożonego obowiązku rejestracji odbiorników rtv zainwestowała pokaźne środki finansowe w utworzenie bazy danych abonentów. Koszty poniesione na utworzenie bazy – zdaniem ministra – muszą znaleźć przełożenie w prowizji, jaką Poczta Polska pobiera za świadczenie usługi. Minister nie odniósł się do problemu konieczności wzmocnienia działań w zakresie kontroli obowiązku rejestracji odbiorników rtv.

Sprawa niskiej skuteczności kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników rtv była omawiana na spotkaniu przedstawicieli Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz Centralnego Zarządu Poczty Polskiej, 30 czerwca 1999 roku.

8 lipca 1999 roku Dyrektor Generalny Poczty Polskiej wystąpił do Ministra Łączności z pismem w sprawie kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz propozycji zmiany obowiązujących przepisów prawnych. Dyrektor Generalny Poczty Polskiej przedstawił informacje jednoznacznie świadczące o tym, że realizacja przez Poczta Polską rozporządzenia Ministra Łączności z 16 lipca 1993 roku, mimo powołania odpowiednich służb i szczegółowego określenia zadań i trybu ich wykonywania, nie była i nie jest efektywna. Stwierdził, że stosowane dotychczas metody wykrywania nie zarejestrowanych odbiorników rtv i wykonywanie tych czynności przez Poczta Polską nie są i nie mogą być skuteczne. Rozwiązanie tego problemu – zdaniem Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej – leży zarówno w sferze działań legislacyjnych jak i dotyczy doboru podmiotu dokonującego kontroli w sposób skuteczny, na zasadzie profesjonalnej służby kontrolerskiej. Dyrektor Generalny Poczty Polskiej zwrócił się do Ministra Łączności z prośbą o rozważenie zmiany przepisów w tym również zmiany samej ustawy w zakresie regulacji dotyczącej organu administracji państwowej, sprawującego kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników. Zaproponował zwolnienie Poczty Polskiej z tego obowiązku, prosząc równocześnie, by Minister Łączności do kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników rtv wyznaczył inną podległą jednostkę (np. Państwową Inspekcję Telekomunikacji lub Państwową Agencję Radiokomunikacji) wyspecjalizowaną w prowadzeniu działań kontrolnych u użytkowników instalacji odbiorczych.

W sprawie przedstawienia propozycji rozwiązań legislacyjnych umożliwiających skuteczniejsze egzekwowanie pobierania należności z tytułu używania odbiorników rtv zwrócił się do Ministra Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

W odpowiedzi na to wystąpienie Minister Łączności, poruszył brak od dnia 22 stycznia 1997 roku (tj. od wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z 23 grudnia 1996 roku w sprawie wykonania ustawy o postępowaniu administracyjnym w administracji) uregulowań prawnych umożliwiających egzekucję administracyjną należności z tytułu opłat abonamentowych. Minister stwierdził, że ze względów merytorycznych propozycje zmiany dotychczasowego charakteru opłaty abonamentowej i jej egzekucji powinny być inicjowane przez Ministra Finansów.

Odnośnie działań zmierzających do podniesienia skuteczności kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych Minister Łączności

opowiedział się za zmianą zasad wykonywania kontroli administracyjnej. Zdaniem Ministra stosowane obecnie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, które przewidują prawo wejścia do lokalu i dokonanie czynności kontrolnych jedynie za zgodą właściciela lokalu, umożliwiają użytkownikowi nie zarejestrowanie odbiorników. Nadanie kontrolującym prawa do wejścia i dokonania oględzin budynku, lokalu lub innych pomieszczeń, w których mogą być użytkowane odbiorniki rtv, mogłyby zwiększyć skuteczność kontroli. Jednakże zastosowanie tak daleko idącego środka kontroli w sprawie obowiązku rejestracji odbiorników rtv nie daje się pogodzić z przepisami Konstytucji i zasadami państwa praworządnego. Wykonywanie obowiązku zarejestrowania odbiorników rtv – zdaniem Ministra Łączności – nie posiada tak dużego ciężaru gatunkowego i ograniczenie prawa nienaruszalności mieszkania nie znajduje należytego uzasadnienia.

6.25. W ciągu ostatnich 3 lat jakość świadczonych przez Poczta Polską usług radiofonicznych ulegała znacznemu pogorszeniu. Krajowa Rada sygnalizowała ten problem w swych sprawozdaniach z rocznej działalności, w pismach do Ministra Łączności oraz wielokrotnie w pismach i rozmowach z kierownictwem Poczty Polskiej. Mimo rozpoczęcia negocjacji z Poczta Polską już w maju 1997 roku do grudnia 1999 roku nie uzgodniono wysokości wynagrodzenia umownego na 1998 i 1999 rok. Krajowa Rada, uwzględniając spadek stanu abonentów wnoszących opłaty za używanie odbiorników rtv oraz zmniejszenie się zakresu czynności wykonywanych przez jednostki Poczty Polskiej, zaproponowała wskaźnik wynagrodzenia umownego w wysokości 6,3% w 1998 roku, 6,2% w 1999 roku i 6,1% w 2000 roku. Propozycji Poczty Polskiej – odpowiednio 7,1% w 1998 roku, 7,3% w 1999 roku i 7,4% w 2000 roku - Krajowa Rada nie zaakceptowała, gdyż nie zostały one poparte rzetelną kalkulacją kosztów usług. Dopiero 30 grudnia 1999 roku został podpisany Aneks Nr 7 do umowy pomiędzy Poczta Polską a Krajową Radą, w którym określono wynagrodzenie umowne dla jednostek Poczty Polskiej na poziomie:

- rok 1998 - 6,8%
- rok 1999 - 6,6%
- rok 2000 - 6,5%

od zainkasowanych wpływów z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Krajowa Rada wyrażając zgodę na utrzymanie wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej w 1998 roku na dotychczasowym poziomie 6,8% w zrezygnowała równocześnie z roszczeń finansowych wobec Centralnego Zarządu Poczty Polskiej z tytułu zbyt późnego przekazania do Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych dokumentów. Dokumenty te dotyczyły regulowania przez Urząd ds. Kombatantów opłat abonamentowych w latach 1995-1996.

6.26. W listopadzie 1998 roku Krajowa Rada wystąpiła do kierownictwa Poczty Polskiej z propozycją renegotjacji umowy z 13 maja 1994 roku. Projekt umowy opracowany przez Krajową Radę uzależniał wysokość wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej między innymi od:

- stanu abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki rtv,
- przewidywanej wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników w okresie rozliczeniowym,

- przewidywanego poziomu kosztów świadczenia usługi w okresie rozliczeniowym.

Projekt ten przewidywał również instytucję kary umownej w przypadku nie wykonania lub nienależytego wykonania przez jednostki Poczty Polskiej usługi radiofonicznej, a także propozycję rozszerzenia sprawozdawczości w związku z wprowadzeniem od stycznia 1998 roku opłat ulgowych za wniesienie przez abonenta opłaty z góry.

Podpisany w dniu 30 grudnia 1999 roku Aneks do umowy Nr 7 zobowiązuje jedynie Poczta Polską do prowadzenia od 1 stycznia 2000 roku rozszerzonej sprawozdawczości. Propozycje Krajowej Rady, zmierzające do wprowadzenia czytelnych i jednoznacznych powiązań między wysokością wskaźnika wynagrodzenia umownego a zakresem i jakością świadczonej usługi, nie spotkały się niestety z aprobatą Poczty Polskiej.

6.27. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, dostrzegając możliwość pogorszenia się sytuacji finansowej mediów publicznych w wyniku corocznego spadku inkasowanych przez jednostki Poczty Polskiej wpływów abonamentowych, podjęła akcję promującą opłacanie abonamentu.

W ramach tej akcji Wiceprzewodniczący KRRiT pismem z 4 maja 1999 roku zwrócił się do wszystkich prezesów zarządów spółek publicznego radia i telewizji z prośbą o włączenie się do akcji przeciwdziałającej spadkowi wpływów abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych. Na apel Wiceprzewodniczącego KRRiT pozytywnie odpowiedziały: „Telewizja Polska” S.A., „Polskie Radio” S.A., „Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie oraz „Radio Lublin” S.A., prowadząc na swych antenach kampanię reklamową abonamentu, polegającą między innymi na wyjaśnianiu celów na jakie przeznaczone są opłaty abonamentowe, na przypominaniu abonentom o obowiązku wnoszenia opłat oraz na przesyłaniu podziękowań za ich terminowe wnoszenie.

Przewodniczący KRRiT, zwrócił się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli oraz do Prezesa Krajowej Izby Biegłych Rewidentów z prośbą o wsparcie działań zmierzających do zahamowania spadku wpływów z tytułu opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Przewodniczący KRRiT wnioskował o rozważenie propozycji, by urzędnicy NIK i biegli rewidenty przy corocznych kontrolach sprawdzali, czy wszystkie odbiorniki radiowe i telewizyjne są zarejestrowane oraz czy opłaty za ich używanie wnoszone są terminowo.

W odpowiedzi na wystąpienie Przewodniczącego KRRiT dyrektor Departamentu Kontroli Doraźnych Najwyższej Izby Kontroli, działający z upoważnienia Prezesa NIK, poinformował, że propozycje Krajowej Rady są analizowane. O podjętych w tej sprawie ustaleniach Przewodniczący KRRiT zostanie powiadomiony odrębnym pismem.

Prezes Krajowej Izby Biegłych Rewidentów dotychczas nie udzielił odpowiedzi.

Umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w opłatach abonamentowych.

6.28. Krajowa Rada korygowała swoje postanowienia dotyczące zasad umarzania i rozkładania na raty zaległości w opłatach abonamentowych. Dotychczas Krajowa Rada dokonała trzech zmian rozporządzenia z 27 czerwca 1996 roku w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych:

- 14 stycznia 1997 roku

- 25 czerwca 1997 roku
- 17 grudnia 1997 roku

Na wniosek jednostek Poczty Polskiej Krajowa Rada umarza zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, w przypadku gdy: niemożliwe jest ustalenie dłużnika lub jego adresu, dłużnik nie posiada majątku, z którego można uzyskać należności.

Jednostki Poczty Polskiej przekazują do Krajowej Rady, raz na kwartał, wniosek o umorzenie sumy zaległych opłat abonamentowych oraz odsetek ustawowych wraz z imiennym wykazem dłużników i wskazaniem przyczyny braku możliwości ściągnięcia poszczególnych kwot.

Na uzasadniony wniosek dłużnika Krajowa Rada w wyjątkowych sytuacjach może umorzyć lub rozłożyć na raty zaległości także w innych przypadkach niż wymienione powyżej.

6.29. W Biurze KRRiT w 1996 roku została powołana czteroosobowa Komisja do spraw opiniowania i przygotowywania wniosków o umorzenie lub rozłożenie na raty zaległych opłat abonamentowych rtv. Komisja działa w oparciu o regulamin pracy zaakceptowany przez Przewodniczącego KRRiT.

W 1999 roku odbyło się 14 posiedzeń Komisji, podczas których rozpatrzono 3 776 wniosków (z tego 873 wnioski, które wpłynęły do Krajowej Rady w 1998 roku).

Komisja pozytywnie rozpatrzyła 3 746 wniosków, z tego

- 2 921 wniosków o umorzenie zaległości w opłatach abonamentowych rtv
- 825 wniosków o rozłożenie zaległości w opłatach abonamentowych rtv na raty.

Komisja negatywnie zaopiniowała 30 wniosków.

Skutki finansowe 59 uchwał Krajowej Rady przyjętych w 1999 roku w sprawie umorzenia zaległości w płatnościach abonamentowych i odsetek ustawowych opiewały na łączną kwotę 904 665,75 zł, a na raty rozłożono zaległości w łącznej kwocie 301 757,33 zł.

Wykaz uchwał KRRiT przyjętych w 1999 roku w sprawie umorzenia zaległości w płatnościach abonamentowych i odsetek ustawowych.

Lp.	Uchwała KRRiT		Kwota umorzenia (wraz z odsetkami)	Kwota rozłożona na raty
	numer	data		
1	2	3	4	5
1	8/99	13 stycznia	12 277,07	3 384,60
2	9/99	13 stycznia	17 375,05	5 090,10
3	10/99	27 stycznia	13 061,82	6 463,98
4	44/99	29 stycznia	18 837,40	5 468,67
5	46/99	29 stycznia	15 550,39	8 099,13
6	47/99	29 stycznia	7 621,18	2 572,39
7	178/99	4 marca	10 350,97	2 766,87
8	179/99	4 marca	17 607,38	4 871,98

9	181/99	4 marca	8 950,13	855,20
10	183/99	4 marca	9 301,51	2 381,76
11	184/99	4 marca	6 604,65	609,81
12	201/99	19 marca	25 801,83	6 939,19
13	202/99	19 marca	27 067,05	6 959,71
14	203/99	19 marca	11 061,33	2 051,10
15	314/99	10 maja	37 396,83	14 117,61
16	315/99	10 maja	35 935,35	9 216,16
17	316/99	10 maja	26 885,66	6 145,53
18	317/99	10 maja	16 248,04	6 374,56
19	318/99	10 maja	24 518,43	8 829,18
20	319/99	10 maja	41 202,65	6 015,57
21	320/99	10 maja	37 870,50	11 669,82
22	321/99	10 maja	9 482,95	3 459,21
23	420/99	16 czerwca	16 378,56	4 345,98
24	421/99	16 czerwca	14 366,53	796,91
25	422/99	16 czerwca	28 486,40	4 477,44
26	423/99	16 czerwca	21 560,91	4 961,53
27	446/99	23 czerwca	21 850,11	5 554,98
28	447/99	23 czerwca	18 570,53	5 794,53
29	448/99	23 czerwca	11 391,68	0,00
30	449/99	23 czerwca	5 186,73	1 427,55
31	565/99	14 lipca	8 926,28	812,22
32	566/99	14 lipca	9 515,78	1 734,77
33	567/99	14 lipca	15 420,30	4 993,32
34	568/99	14 lipca	20 884,83	4 897,75
35	569/99	14 lipca	4 627,08	758,80
36	570/99	14 lipca	2 730,78	1 334,79
37	575/99	31 sierpnia	7 762,68	2 920,36
38	576/99	31 sierpnia	16 927,82	5 228,01
39	577/99	31 sierpnia	15 132,88	2 055,46
40	595/99	7 września	7 287,56	1 162,11
41	596/99	7 września	7 702,08	3 139,44
42	597/99	7 września	7 350,59	4 563,43
43	598/99	7 września	17 192,10	2 878,55
44	599/99	7 września	7 219,99	1 518,24
45	691/99	4 listopada	10 327,02	3 252,11
46	692/99	4 listopada	6 730,83	1 002,20
47	693/99	4 listopada	6 787,86	2 983,82
48	694/99	4 listopada	9 261,46	3 603,55
49	695/99	4 listopada	8 991,38	3 016,99
50	715/99	24 listopada	13 924,74	5 215,98
51	716/99	24 listopada	16 976,16	1 502,40
52	717/99	24 listopada	15 584,47	3 995,34
53	718/99	24 listopada	17 504,18	3 687,63
54	788/99	21 grudnia	13 476,08	3 488,04

55	789/99	21 grudnia	18 671,32	5 755,98
56	790/99	21 grudnia	20 874,12	5 889,26
57	791/99	21 grudnia	14 625,22	6 474,05
58	792/99	21 grudnia	13 179,52	3 558,23
59	794/99 (korygująca)	21 grudnia	271,02	-3 923,72
RAZEM			904 665,75	239 200,16

W okresie od 28 października 1996 roku do 21 grudnia 1999 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, po rozpatrzeniu udokumentowanych wniosków abonentów, umorzyła zaległości w opłatach abonamentowych

na łączną kwotę: 2 067 987,12 zł

z tego:

- 1996 rok 42 729,49 zł
- 1997 rok 361 400,10 zł
- 1998 rok 759 191,78 zł
- 1999 rok 904 665,75 zł

oraz rozłożyła na raty zaległości w opłatach abonamentowych

w łącznej kwocie 726 493,44 zł

z tego:

- 1996 rok 12 509,11 zł
- 1997 rok 178 717,14 zł
- 1998 rok 296 067,03 zł
- 1999 rok 239 200,16 zł

Z informacji uzyskanych do końca lutego bieżącego roku z Rejonowych Urzędów Poczty wynika, że abonenci, którym Krajowa Rada w 1999 roku rozłożyła na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych rtv, do końca ubiegłego roku wpłacili środki w łącznej wysokości 82 982,59 tys. zł, to jest blisko 35% należnej kwoty.

Na wniosek Poczty Polskiej Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 1999 roku przyjęła 11 uchwał w sprawie umorzenia zaległości w opłatach abonamentowych na łączną kwotę 4 188 893,03 zł.

Poszczególne uchwały KRRiT przyjęte w 1999 roku spowodowały następujące skutki finansowe:

Lp.	Uchwała KRRiT		Dyrekcja Okręgu Poczty Polskiej	Kwota umorzenia (wraz z odsetkami)
	numer	data		
1	2	3	4	5
1	11/99	13 stycznia	Gdańsk	218 267,22
2	48/99	29 stycznia	Warszawa	287 043,04

3	182/99	4 marca	Katowice, Lublin	204 102,77
4	283/99	6 kwietnia	Poznań	39 172,36
5	284/99	6 kwietnia	Poznań, Szczecin, Olsztyn, Łódź	231 247,74
6	322/99	10 maja	Warszawa	29 364,11
7	323/99	10 maja	Warszawa	513 805,23
8	564/99	14 lipca	Wrocław	393 039,82
9	571/99	14 lipca	Katowice	536 147,77
10	594/99	7 września	Gdańsk	286 621,36
11	793/99	21 grudnia	Gdańsk, Katowice, Kraków, Warszawa	1 450 081,61
RAZEM				4 188 893,03

W latach 1996-1999 Krajowa Rada na wniosek jednostek Poczty Polskiej podjęła uchwały o umorzeniu zaległości w opłatach abonamentowych

na łączną kwotę 15 078 237,67 zł

z tego w:

- 1996 roku 82.666,83 zł
- 1997 roku 7.119.513,08 zł
- 1998 roku 3.687.164,73 zł
- 1999 roku 4.188.893,03 zł

Reasumując, w latach 1996 – 1999 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji umorzyła zaległości w opłatach abonamentowych (wraz z odsetkami) abonentów-dłużników

na łączną kwotę: 17 146 224,79 zł

z tego w:

- 1996 roku 125 396,32 zł
- 1997 roku 7 480 913,18 zł
- 1998 roku 4 446 356,51 zł
- 1999 roku 5 093 558,78 zł

Kwota umorzonych w 1999 roku zaległości w opłatach abonamentowych w wysokości 5 093,6 tys. zł stanowiła około 0,63% środków przekazanych w 1999 roku z rachunku bankowego KRRiT do spółek radiofonii i telewizji publicznej - tj. 812 628,6 (w 1998 roku kwota umorzonych zaległości w wysokości 4 446,4 tys. zł stanowiła około 0,57% środków przekazanych z rachunku bankowego KRRiT tj. 780 482,0 tys. zł).

Korespondencja związana z opłatami abonamentowymi.

6.30. W 1999 roku do Krajowej Rady wpłynęło 7 360 listów od 5 844 osób w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Wśród tej korespondencji:

- 7 150 listów dotyczyło umorzenia lub rozłożenia na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych,
- 54 listy dotyczyły czasowego lub stałego zwolnienia od opłat abonamentowych rtv,
- 156 listów zawierał prośbę o udzielenie informacji m.in. na temat prawnej interpretacji zapisów ustawy o radiofonii i telewizji, wykładni przepisów rozporządzeń KRRiT w sprawie opłat abonamentowych rtv, odmowy uiszczania przez abonentów opłat abonamentowych rtv w związku z krytyką programów nadawanych przez publiczną radiofonie i telewizję (szczególnie telewizję), zjawiska telepajęczarstwa, konieczności wnoszenia opłat abonamentowych rtv przez abonentów korzystających z telewizji kablowej lub satelitarnej.

W 1999 roku udzielono 7 096 odpowiedzi na wystąpienia abonentów. Kserokopie odpowiedzi przekazano do wiadomości właściwym jednostkom pocztowym.

W 1999 roku nastąpił spadek liczby otrzymanej korespondencji o 14,8 % w porównaniu do 1998 roku (z 8 634 listów w 1998 roku do 7 360 listów w 1999 roku).

Informacja o stanie abonentów radiowych i telewizyjnych.

6.31. Stan abonentów używających zarejestrowane odbiorniki radiofoniczne i telewizyjne - na dzień 31 grudnia 1999 roku (według danych uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej) przedstawia się następująco:

- abonenci radiowi	9 460 778
(abonenci używający odbiorniki radiowe i telewizyjne oraz wyłącznie odbiorniki radiowe)	
- abonenci telewizyjni	9 187 125
(abonenci używający telewizor, bądź odbiornik radiowy i telewizor) natomiast na dzień 31 grudnia 1998 roku stan ten wynosił odpowiednio:	
- abonenci radiowi	9 576 827
- abonenci telewizyjni	9 265 875

W 1999 roku w porównaniu do 1998 roku nastąpił spadek ogólnego stanu zarejestrowanych abonentów radiowych o 116 049, czyli o 1,2 %, oraz spadek ogólnego stanu abonentów telewizyjnych o 78 750 czyli o 0,8 %.

Stan abonentów, którzy używają wyłącznie zarejestrowany odbiornik radiowy, w porównaniu do 1998 roku przedstawia się następująco:

	1998 rok	1999 rok
- abonenci ogółem używający wyłącznie odbiornik radiowy	310 952	273 653
z tego:		
- na wsi	91 466	95 659
- w mieście	219 486	177 994

Od lat obserwuje się, iż liczba gospodarstw domowych, które wyposażone są tylko w odbiorniki radiowe zmniejsza się. Zjawisko to w 1999 roku wystąpiło w większym stopniu w mieście niż na wsi. W mieście spadek ten wyniósł aż 41 492, tj. o 18,9%.

Wśród abonentów używających zarejestrowane odbiorniki telewizyjne, czy też radiofoniczne wyodrębnia się dwie grupy abonentów:

- uiszczających opłaty abonamentowe,
- zwolnionych od opłat

Zmiany w stanie na dzień 31 grudnia wśród abonentów używających wyłącznie odbiorniki radiofoniczne w latach 1998 - 1999 przedstawiają się następująco:

	1998 rok	1999 rok	%
Abonenci radiowi	310 952	273 653	88,0
z tego:			
a/ uiszczający pełne opłaty	223 915	186 835	83,4
b/ zwolnieni od opłat	87 037	86 818	99,6

Natomiast zmiany w stanie abonentów używających telewizor i radioodbiornik w analizowanym okresie przedstawiają się, jak niżej:

	1998 rok	1999 rok	%
Abonenci „telewizyjni”	9 265 875	9 187 125	99,2
z tego:			
a/ uiszczający pełne opłaty	7 387 227	7 208 300	97,6
b/ zwolnieni od opłat	1 878 648	1 978 825	105,3

Z powyższych danych wynika, że w 1999 roku w porównaniu do 1998 roku zaobserwowano znaczny wzrost liczby abonentów, którzy skorzystali ze zwolnień z opłat abonamentowych. Podobne zjawisko wystąpiło również i w latach ubiegłych. Wśród abonentów używających zarejestrowane odbiorniki telewizyjne (lub telewizyjne i radiofoniczne) wzrost ten w 1999 roku wynosił 110 177 abonentów tj. aż o 5,3 %.

Na wzrost stanu abonentów korzystających ze zwolnienia z opłat wpływ miało m.in. wprowadzenie w 1995 roku przepisu zwalniającego od opłat za abonament rtv osoby, które ukończyły 75 rok życia.

W regionach zagrożonych bezrobociem, wielu abonentów korzysta z pomocy socjalnej w postaci stałego zasiłku z opieki społecznej. Osoby te, po dopełnieniu odpowiednich formalności w urzędzie pocztowym, też zwolnione są od wnoszenia opłat za abonament rtv.

W przypadku prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego z osobą słabo słyszącą i niedowidzącą, inwalidą I grupy, osobą która ukończyła 75 rok życia lub posiadającą uprawnienia kombatanckie – abonenci dokonują przerejestrowania odbiorników.

Jednocześnie należy podkreślić, że osoby zwolnione od uiszczania opłat za używanie odbiorników radiofonicznych bądź telewizyjnych nie są zwolnione od obowiązku rejestrowania użytkowanych odbiorników.

Grupa zarejestrowanych abonentów zwolnionych od wnoszenia opłat w 1994 roku stanowiła 11,7 % abonentów radiowych ogółem, w 1995 roku 14,7 %, w 1996 roku 17,2 %, w 1997 roku 19,3 %, w 1998 roku aż 20,5 %, natomiast w 1999 roku już 21,8%

Natomiast w grupie abonentów telewizyjnych udział ten przedstawia się następująco: w 1994 roku - 11,5 %, w 1995 roku 14,5 %, w 1996 roku 17,0 %, w 1997 roku 19,0 %, w 1998 roku aż 20,3 %, zaś w 1999 roku 21,5%.

Według danych uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej, ogólny stan kombatantów na dzień 31 grudnia 1999 roku, w porównaniu do poprzednich lat wynosi:

	1995 rok	1996 rok	1997 rok	1998 rok	1999 rok	<u>1999</u> 1995
- radiowi 61,8%	643 976	509 197	415 300	403 941	397	817
- telewizyjni 62,1%	634 458	503 591	411 328	400 060	394	193

Kombatanci, mimo iż są zwolnieni od opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych zaliczani są do grupy abonentów uiszczających opłaty rtv, gdyż Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych refunduje Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji środki finansowe z tego tytułu. Jednakże w przypadku, gdy abonent-kombatant ukończy 75 rok życia, bądź zostanie zaliczony ze względu na stan zdrowia do inwalidów I grupy, wówczas jest zaliczony do grupy abonentów zwolnionych z opłat rtv. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych kończy refundację.

Zauważa się, że stale wzrasta liczba abonentów-kombatantów zwolnionych od opłat za abonament rtv z racji wieku, a nie uprawnień kombatanckich.

VII. SKARGI I INTERWENCJE

Wprowadzenie

7.1 Od 1 marca 1999 roku do 1 marca 2000 roku, do KRRiT zwróciło się korespondencyjnie, telefonicznie i listownie prawie 26000 osób. Wyraźnie można wyodrębnić dwie tzw. fale listów, w których charakterystyczną cechą była zbiorowa korespondencja w formie zorganizowanych protestów. Zwłaszcza drugie półrocze 1999 roku obfitowało kolejną już falą korespondencji na temat Radia Maryja. Korespondencja ta apogeum osiągnęła w okresie świątecznym i noworocznym. Listopad i grudzień przyniósł również protesty zbiorowe w obronie Rozgłośni Harcerskiej, w związku z uchwałą KRRiT Nr 686 z 4 listopada 1999 roku w sprawie wszczęcia postępowania o cofnięcie koncesji tej stacji.

W roku sprawozdawczym nadesłano 1034 pisma zawierające skargi, oceny, opinie związane z działalnością radiofonii i telewizji, w tym 309 wypowiedzi dotyczyło wyłącznie programów radiowych i telewizyjnych. W tej ostatniej grupie listów 204 odnosiły się do audycji nadanych w telewizji publicznej. Na temat innych nadawców telewizyjnych wypowiadało się zdecydowanie mniej korespondentów, np. 16 listów dotyczyło Telewizji Polsat, 12 - Telewizji TVN, 3 - Telewizji RTL7. Pozostała korespondencja to przede wszystkim listy z prośbą o wyjaśnienie lub interwencję w sprawach zakłóceń w odbiorze sygnału radiowo- telewizyjnego (78 pism), naruszenia dóbr osobistych (26), w sprawach odbioru telewizji kablowej (30), w sprawach honorariów autorskich (2), w sprawach telewizyjnych konkursów i sondaży (5), a także w sprawach pozostających poza kompetencjami KRRiT (54).

W porównaniu z poprzednim rokiem, miniony zaznaczył się wyraźnym wzrostem liczby protestów przeciwko naruszaniu przez media zasad rzetelnego informowania.

Zdaniem składających protesty TVP S.A. niedostatecznie wypełniała misję publiczną. W tej sprawie skargi złożyło 189 osób. Podstawowe zastrzeżenia dotyczyły ignorowania zasad rzetelności dziennikarskiej, tj. dokładności przekazu, odpowiedzialności za słowo i uczciwości.

Wyrazem tych obaw były protesty złożone przez: Mirosława Czecha, sekretarza generalnego Unii Wolności i Jarosława Kalinowskiego, prezesa Polskiego Stronnictwa Ludowego; skargi Krzysztofa Lufta, rzecznika prasowego rządu, skargi senatorów, posłów, przedstawicieli związków zawodowych i ugrupowań politycznych.

W obszarze najwyższego zainteresowania KRRiT znajdowały się problemy związane z przemocą i pornografią ukazywaną w programach telewizyjnych.

Zorganizowane protesty

7.2 Wyrazy poparcia dla Radia Maryja złożyło 12912 słuchaczy i sympatyków tej rozgłośni. Między innymi zostały one zawarte w oświadczeniu Mariana Krzaklewskiego, przewodniczącego NSZZ „Solidarność” oraz 111 posłów i senatorów. Osobne listy w sprawie „Radia Maryja” skierowali m.in. członkowie reprezentujący Klub „Myśl dla Polski” oraz senator Jerzy Masłowski i poseł Jan Kulas.

Udzielenie indywidualnych odpowiedzi każdemu z podpisanych przerastało możliwości techniczne Biura KRRiT. Treść większości listów w sprawie Radia Maryja jest niemal identyczna i dlatego Przewodniczący KRRiT odpowiedział publicznie w wypowiedzi przekazanej do wyemitowania na antenie Radia Maryja. W wypowiedzi tej Przewodniczący KRRiT zwrócił m.in. uwagę, że przyczyny powstałego w latach ubiegłych opóźnienia w realizacji koncesji Radia Maryja były już wielokrotnie wyjaśniane, w tym także na antenie Radia Maryja. Wynikły one zarówno z koncepcji technicznej, przyjętej przez Radio Maryja na początku rozwoju tego radia, jak i z trudności ujawniających się dopiero przy realizacji planu sieci opracowanego w 1995 roku przez Instytut Łączności. Mimo tych trudności sieć Radia Maryja była rozbudowywana kolejnymi decyzjami KRRiT z 60 stacji w 1994 roku (w tym 43 w górnym zakresie UKF) do 122 stacji w drugiej połowie 1999 roku (w tym 85 w górnym zakresie UKF). Wedle danych aktualnie przedstawionych przez PAR, program Radia Maryja ze stacji własnych osiągnął pokrycie terytorialne ok. 62,2 %, a pokrycie ludnościowe 78,1 %. Oznacza to, że dobrej jakości sygnał Radia Maryja dociera do ponad $\frac{3}{4}$ mieszkańców Polski. Obecnie (po likwidacji w Polsce dolnego zakresu) Radio Maryja ma 97 stacji własnych (85 w górnym zakresie UKF oraz czasowo 12 stacji w dolnym zakresie). Poza tym program Radia Maryja dociera do słuchaczy również z 6 stacji diecezjalnych (5 w górnym zakresie UKF i 1 w dolnym zakresie UKF). Sejm RP zdecydował, iż Najwyższa Izba Kontroli przeprowadzi kontrolę działań związanych z realizacją koncesji dla Radia Maryja. Kontrolerzy NIK pracują w Krajowej Radzie, a wszystkie związane z tą sprawą materiały zostały im udostępnione.

Większość autorów listów, kierowanych do KRRiT, pragnęła otrzymać informację, kiedy program Radia Maryja dotrze do terenów, gdzie dziś jeszcze go nie ma. Przewodniczący złożył zapewnienie, że uczyni wszystko, by stało się to jak najszybciej. Wobec trudności z realizacją planu z 1995 roku, spowodowanych również dużą ilością zmian lokalizacyjnych, wprowadzanych do uprzednich ustaleń przez Radio Maryja, KRRiT latem zeszłego roku przyjęła stanowisko, iż konieczne jest opracowanie projektu optymalizacji i aktualizacji sieci Radia Maryja. Rada zwróciła się więc do Ministra Łączności z prośbą o zlecenie tego zadania Instytutowi Łączności. Natychmiast po uzyskaniu zgody Przewodniczący KRRiT przekazał Zarządowi Krajowemu PAR założenia do projektu. Pod koniec listopada KRRiT otrzymała projekt optymalizacji i aktualizacji sieci i przystąpiła do jego realizacji, np. 21 grudnia 1999 roku Krajowa Rada w uzgodnieniu z nadawcą podjęła uchwałę zezwalającą na dokonanie zmian parametrów 50 stacji, zgodnie z nowym projektem sieci. (Dodatkowe informacje na ten temat znajdują się także w rozdziale III Sprawozdania „Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny” oraz rozdziale IV „Krajowa Rada a nadawcy”).

7.3 Zbiorową korespondencję w sprawie Rozgłośni Harcerskiej podpisało 11861 osób.

Krajowa Rada przyjęła uchwałę o wszczęciu postępowania w sprawie cofnięcia koncesji w związku z niewykonaniem przez ZHP zobowiązań koncesyjnych. W trakcie

trwającego obecnie postępowania prowadzony jest m.in. monitoring programu Rozgłośnia Harcerska.

Skargi dotyczące programów informacyjnych

7.4 W minionym roku, wyraźniej niż w poprzednim, wzrosła liczba skarg na łamanie zasad profesjonalizmu i obiektywizmu w programach telewizyjnych i radiowych.

Największa ilość listów z powyższymi zastrzeżeniami (ok. 85%) dotyczyła programów „Telewizji Polskiej” S.A., w tym przede wszystkim głównych wydań „Wiadomości” i „Panoramy”.

- W imieniu Zarządu Unii Wolności protest przeciwko wykorzystywaniu „Wiadomości” do przedstawiania nieprawdziwego obrazu polityki społeczno-gospodarczej rządu, w tym działalności Wiceprezesa Rady Ministrów i Ministra Finansów Leszka Balcerowicza, złożył sekretarz generalny UW Mirosław Czech. Zdaniem skarżących m.in. przykładem jaskrawego naruszenia misji telewizji publicznej, norm uczciwości w życiu politycznym, a także wykorzystywania Telewizji Polskiej S.A. do walki politycznej, była informacja wyemitowana 9 sierpnia 1999 roku, w której przewodniczący Związku Kółek i Organizacji Rolniczych, niezgodnie z prawdą powiedział, że: „na rok 1998 i 1999 Premier Balcerowicz świadomie nie zapisał środków na interwencję”.

Równocześnie do Krajowej Rady wpłynął protest Jarosława Kalinowskiego, prezesa Polskiego Stronnictwa Ludowego. W proteście stwierdzono m.in.: „Polskie Stronnictwo Ludowe z niepokojem obserwuje atak Unii Wolności na Telewizję Polską. PSL uważa, że telewizja publiczna obiektywnie prezentuje stanowiska wszystkich opcji politycznych. Interwencja Mirosława Czecha jest zawołaną próbą powrotu do cenzury i zamachem na wolność mediów w Polsce”.

W stanowisku nadawcy, przekazanym Krajowej Radzie, zawarto m.in. następującą opinię: „Telewizja publiczna nie angażuje się w walkę polityczną, telewizja publiczna relacjonuje kolejne bitwy owej walki, w której raz przewagę zdobywa rząd, a raz jego krytycy”.

Przewodniczący KRRiT zwrócił się do Rady Etyki Mediów z prośbą o odniesienie się do powyższego stwierdzenia w aspekcie podstawowych standardów rzetelnego informowania, prawdziwości rozpowszechnianych informacji, obiektywizmu i rzeczowości w przedstawianiu faktów i zjawisk oraz odpowiedzialności za słowo.

Przewodnicząca Rady Etyki Mediów stwierdziła m.in.: „w zdaniu tym nadawca w nadzwyczaj powierzchowny i ograniczony sposób ocenia swoje powinności wobec świata wydarzeń polityki, traktując tę domenę sportowo czy „westernowo”. Naszym zdaniem już sama zasada obiektywizmu nakazuje nadawcy przedstawienie polityki nie jako zabiegów wokół zdobycia i utrzymania władzy, lecz również zabiegów przedstawicieli społeczeństwa podejmowanych dla obrony i rozwoju dobra wspólnego. Nie tylko „bitwy” powinny być pokazywane, ale i budowanie, szukanie wspólnych dróg przyszłości. W relacjonowaniu współzawodnictwa i sporów ważne są nie tylko porażki oraz sukcesy stron, ale także jakość stosowanych przez nie argumentów, ocena języka i stylu, jaki towarzyszy im w „kolejnych bitwach”. W szczególności nie można zapominać o oddzieleniu krytyki rządu od pozytywnego stosunku do państwa jako wspólnego domu, od szukania również w klasie

politycznej pozytywnych przykładów ducha służby, obywatelskiej odpowiedzialności i dalekowzrocznego rozumienia polskiej racji stanu”.

Krajowa Rada przeprowadziła analizę programów informacyjnych TVP S.A. w aspekcie neutralności, jaka winna przyświecać nadawcy w ich tworzeniu oraz w kontekście otrzymanych wyjaśnień, w tym pism przekazanych przez byłego wicedyrektora TAI.

Podczas wspólnego posiedzenia z przedstawicielami Unii Wolności, Polskiego Stronnictwa Ludowego oraz Telewizji Polskiej S.A., Krajowa Rada uznała za konieczne publiczne przypomnienie, szczególnie istotnych, zasad tworzenia programów.

W oświadczeniu z 10 listopada 1999 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji m.in. stwierdziła:

„Przepisy zawarte w art. 21 ust.2 ustawy o radiofonii i telewizji wyznaczają ogólny kierunek działalności publicznej radiofonii i telewizji w zakresie dostarczania informacji i zapewniania do nich dostępu. Kluczowe znaczenie mają tu postanowienia dotyczące kierowania się odpowiedzialnością za słowo, obowiązku rzetelnego ukazywania wydarzeń, sprzyjania swobodnemu kształtowaniu się poglądów obywateli. Podobne sformułowania zawiera ustawa prawo prasowe. W tym świetle rzetelne informowanie to przede wszystkim informowanie odpowiedzialne, uczciwe i prawdziwe ze starannym doбором źródeł rozpowszechnianych informacji. Tendencyjność czy pomijanie istotnych elementów wydarzeń, wskutek czego u odbiorcy powstać może fałszywy obraz rzeczywistości stanowią poważne naruszenia zasad rzetelności. Informować należy bowiem zawsze w sposób możliwie pełny, to znaczy przedstawiać wszelkie aspekty istotne dla samodzielnego i swobodnego kształtowania się poglądów i ocen odbiorców.

Decyzje programowe i dobór materiałów dla programów informacyjnych i publicznych muszą opierać się o obiektywizm, doświadczenie zawodowe i profesjonalizm dziennikarzy. Pojęcia profesjonalizmu nie można jednak ograniczać do umiejętności stosowania technik dziennikarskich, ale winno ono obejmować wysoki poziom etyczny, zmysł interesu publicznego i kulturę ogólną ludzi mediów. Media publiczne powinny mieć charakter otwarty i niezależny, odzwierciedlać istniejący w społeczeństwie pluralizm postaw światopoglądowych, ideowych i politycznych.

Nadrzędne zadanie umożliwiania swobodnego kształtowania się poglądów obywateli i podejmowania przez nich świadomych wyborów wymaga od nadawców podporządkowania przekazu celom informacyjnym. Partykularne cele – zwłaszcza polityczne, partyjne – nie mogą zniekształcać treści przekazów informacyjnych. Dziennikarz w szczególności mediów publicznych prezentując na antenie różne poglądy nie może pod groźbą sprzeniewierzenia się właściwej sobie misji stawać się stroną lub ostatecznym arbitrem sportu. Media publiczne, realizując w warunkach demokratycznego ładu społecznego zadania informacyjne wobec ogółu społeczeństwa muszą jednocześnie w sposób nadrzędny szanować i utrzymywać podstawowe uniwersalne wartości etyczne, służyć umacnianiu demokracji i przeciwstawiać się tendencjom totalitarnym.

Krajowa Rada, zgodnie ze swymi kompetencjami, kieruje swe uwagi przede wszystkim do nadawców oraz dziennikarzy radiowych i telewizyjnych. Nie można jednak pominąć faktu, że przekazywanie pełnej i rzetelnej informacji zależy nie tylko od środków społecznego komunikowania, lecz również od ukształtowania się prawidłowych relacji na linii świat mediów – świat polityki, w tym od sprawnego obiegu informacji od przedstawicieli rządu, partii i ich służb informacyjnych. Politycy nie mogą też wywierać presji na nadawców i dziennikarzy, by promowali szczególnie ich stanowisko.

Krajowa Rada realizując swoje konstytucyjne obowiązki potwierdza gotowość podejmowania konkretnych działań w celu budowy dialogu i wzajemnego zaufania pomiędzy politykami i nadawcami, zwłaszcza w sprawach rodzących konflikty i wymagających wypracowania wspólnie uznanych standardów postępowania”.

Podobne stanowisko zawarte zostało w oświadczeniu Rady Etyki Mediów z 18 listopada 1999 roku: „W dziesięć lat po przemianie ustrojowej, która przyniosła Polsce wolność oraz warunki budowania demokratycznego państwa Rada Etyki Mediów apeluje do środowisk prasy radia i telewizji, zwłaszcza zaś do mediów publicznych o podjęcie dyskusji nad stylem i poziomem uprawianego w nich dziennikarstwa. Obawiamy się, że styl ten dominujący obecnie, nie służy najlepiej kształtowaniu państwa jako wspólnego, nadrzędnego dobra oraz świadomych tego postaw obywatelskich. Tzw. dziennikarstwo drapieżne, agresywne, owocujące tekstami i wypowiedziami bulwersującymi opinię publiczną jakże często bez pokrycia w faktach i bez dostatecznych ku temu powodów, nie powinno być głównym sposobem informowania społeczeństwa i uprawiania polityki”.

Skargi złożone przez rzecznika prasowego rządu

7.5 Według rzecznika rządu zastrzeżenia sformułowane pod adresem nadawcy są ilustracją stałych tendencji informacyjnych, które od pewnego czasu obserwuje się w programach nadawcy publicznego. W audycjach realizowanych przez TAI można dostrzec nasilającą się tendencję do odchodzenia od rzetelności i obiektywizmu w przedstawianiu prac premiera, rządu oraz sytuacji w Polsce. Z audycji tych zaczyna wyłaniać się obraz kraju pogrążonego w chaosie i totalnym konflikcie społecznym. Jest to, zdaniem rzecznika, wynik inspiracji politycznej – ton pokazywanych materiałów niemal zawsze współgra z szeroko przedstawianymi działaniami i opiniami polityków opozycyjnych, które często nie są równoważone wypowiedziami drugiej strony. W programach informacyjnych TVP S.A. można odnaleźć przykłady manipulacji informacyjnej, która polega na systematycznym pomijaniu *dobrych wiadomości*, informacji o ważnych, konstruktywnych wydarzeniach związanych z działalnością obecnego rządu. Zdaniem Krzysztofa Lufta tendencję tę ilustrują następujące przykłady:

- Pominięcie w głównych serwisach informacyjnych TVP S.A. 29 lipca 1999 roku informacji o wejściu na nowojorską giełdę pierwszej polskiej spółki (Netia), pomimo przygotowania przez korespondenta TAI w Nowym Jorku specjalnej relacji na ten temat.
- Sposób w jaki w „Wiadomościach” 28 lipca 1999 roku poinformowano o spotkaniu premiera Jerzego Buzka z wojewodami. Według rzecznika rządu było to wydarzenie szczególnie ważne, ponieważ poświęcone zostało podsumowaniu reform społecznych oraz *zdefiniowaniu problemów i wyznaczeniu kierunków działań usprawniających wprowadzone zmiany*, a także dlatego, że do takich spotkań dochodzi bardzo rzadko. Zastrzeżenia rzecznika wzbudziło też tzw. otoczenie informacyjne przekazu – fakt, że o spotkaniu poinformowano pomiędzy informacją o spadku notowań rządu, a relacją o strajku komunikacji w Szczecinie.

Analiza objęła „Wiadomości” o godzinie 19:30 z 28 lipca 1999 roku, „Wiadomości” o godzinie 19:30 z 29 lipca 1999 roku oraz wydanie „Panoramy” o godzinie 22:00 z 29 lipca 1999 roku. Audycje te wymienione zostały w piśmie do KRRiT przez rzecznika rządu jako przykłady manipulacji informacyjnej.

Monitoring wykazał, że w „Wiadomościach” nadanych 28 lipca 1999 roku popełniono błąd realizatorski, techniczny, którego nie można interpretować jako nierzetelność czy brak obiektywizmu.

W dwóch głównych wydaniach audycji informacyjnych z 29 lipca 1999 roku nie znalazła się wiadomość o wejściu po raz pierwszy na giełdę nowojorską polskiej spółki. Samo stwierdzenie tego pojedynczego faktu nie wystarcza, by zgodzić się z rzecznikiem, że w audycjach informacyjnych telewizji publicznej mamy do czynienia z tendencją do manipulowania informacjami.

- Skarga na treść przekazu z pobytu premiera Jerzego Buzka w Korei. Zarzut dotyczył sposobu, w jaki 28 czerwca 1999 roku „Wiadomości” oraz „Panorama” potraktowały informację o podpisaniu przez Prezesa Rady Ministrów umowy, na mocy której Republika Korei znosi cła na polskie produkty rolno-spożywcze. Zdaniem skarżącego telewizja publiczna informację tę potraktowała marginesowo. Nadawca w całości odrzucił zarzuty rzecznika prasowego rządu. Analiza nagrań obu programów informacyjnych wykazała, że autorzy „Panoramy” szczegółowo przedstawili relację z wizyty premiera w Republice Korei. Zilustrowali ją dodatkowo zdjęciami zrealizowanymi w Korei oraz komentarzem na temat korzyści, jakie przyniesie polskim eksporterom podpisane ze stroną koreańską porozumienie. Zupełnie inaczej potraktowały tę informację „Wiadomości”, które ograniczyły się do poinformowania widzów o zniesieniu przez Republikę Korei ceł na polskie produkty rolno-spożywcze. Informacja ta, jako jedyna spośród prezentowanych w tym wydaniu „Wiadomości”, pozbawiona została materiału filmowego. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stanęła na stanowisku, że poszczególne programy informacyjne, realizowane przez Telewizyjną Agencję Informacyjną, stanowią odrębną całość i traktowane są przez widza indywidualnie. Powinny zatem w jednakowo staranny sposób traktować przekazywane przez siebie informacje. Powyższe stanowisko zostało przekazane prezesowi TVP S.A.
- Skarga na podanie 20 lipca 1999 roku w głównym wydaniu „Wiadomości” o godz. 19.30 informacji wraz z komentarzem na temat spotkania premiera z klubem AWS. Spotkanie odbyło się dopiero po godzinie 20.00 w tym dniu. Nadawca przyznał się do błędu, a wobec winnych rażącego naruszenia zostały wyciągnięte konsekwencje służbowe.
- Skarga dotycząca nierzetelnej informacji, nadanej 3 października 1999 roku, o zmianach personalnych w rządzie, które mają być dokonane przez premiera. Nadawca uznał swój błąd i wyciągnął konsekwencje służbowe wobec wydawcy.
- Skarga z 2 lipca na pominięcie przez „Teleexpress” informacji o spotkaniu w Sejmie Jana Pawła II z premierem. Przeprowadzone postępowanie wykazało, że przebieg wizyty Ojca Świętego relacjonowany był w całości „na żywo” przez TVP S.A. i nie potwierdziło stawianych w skardze zarzutów (na ubiegłorocznych targach NIPTEL Telewizja Polska S.A. została wyróżniona za rzetelność i poziom relacji z wizyty Papieża w ojczyźnie).

Skargi przedstawicieli administracji rządowej

7.6 Marek Biernacki, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Robert Osmycki, przewodniczący Krajowej Sekcji Pożarnictwa NSZZ „Solidarność” zaprotestowali przeciwko zaniechaniu przez TVP S.A. emisji uprzednio przygotowanego materiału z odznaczenia przez premiera Jerzego Buzka i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji strażaków i ratowników zasłużonych podczas akcji ratunkowych w Albanii i Turcji. Nadawca wyjaśnił, iż przyczyną braku tej informacji w wydaniach „Wiadomości” i „Panoramy” była

konieczność poinformowania widzów o innych doniosłych wydarzeniach, jak: rozmowa telefoniczna z Polką porwaną w sierpniu na Kaukazie, kontrowersje w Sejmie podczas debaty w sprawie prezydenckiego weta do ustawy podatkowej, obrady ministrów obrony NATO w Brukseli, podejrzenie, że w USA znalazł się skradziony w Polsce pierwodruk dzieła Kopernika czy powstanie pierwszego autonomicznego rządu w Irlandii Północnej. Przewodniczący KRRiT skierował do nadawcy pismo z wystąpieniem w trybie art.10 ust.3 ustawy o radiofonii i telewizji: „W wyjaśnieniach Pana Prezesa nie znalazłem uzasadnienia dla takiego akurat układu informacji tego dnia – podkreślił w piśmie do prezesa zarządu TVP S.A. przewodniczący KRRiT. – Natomiast zarówno zasada rzetelności, jak i społeczne wymogi informowania zobowiązują do przedstawiania całokształtu wydarzeń. Przepis art. 21 pkt 2 ustawy o radiofonii i telewizji zobowiązuje do rzetelnego ukazywania całej różnorodności wydarzeń. W literaturze prawniczej podkreśla się w szczególności, że najbardziej typowym przypadkiem naruszenia tej zasady jest świadome pominięcie (zatajenie) istotnych elementów wydarzeń, skutkiem czego u odbiorcy powstaje fałszywy obraz rzeczywistości”.

- Paweł Ciach, dyrektor Biura Informacji i Promocji MSWiA złożył protest odnośnie informacji wyemitowanej w „Wiadomościach” 21 lipca 1999 roku, a dotyczącej udziału polskiej delegacji w posiedzeniu Komitetu Praw Człowieka w Genewie. W odpowiedzi skierowanej przez Przewodniczącego KRRiT stwierdzono, że informacja zyskałaby na rzetelności, gdyby nadawca szerzej i w sposób bardziej merytoryczny przedstawił stanowisko polskiej delegacji, a nie podnosił przede wszystkim kwestii technicznych dotyczących tłumaczenia wypowiedzi na język polski.
- Cezary Mech, prezes Urzędu Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi wniósł skargę na nierzetelność i błędy formalne w informacji podanej w „Wiadomościach” odnośnie pracy urzędu. Na skutek interwencji KRRiT, nadawca zwrócił się do prezesa urzędu i zobowiązał się ponownie podjąć temat reformy systemu emerytalnego. Prezes Urzędu Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi przyjął tę propozycję.
- Piotr Rachtan, rzecznik prasowy Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej, złożył skargę dotyczącą odmowy zamieszczenia sprostowania w związku z wypowiedzią minister Franciszki Cegielskiej na temat negocjacji rządu z pielęgniarkami, jaka została nadana w Telewizji TVN w programie „Fakty” 21 września 1999 roku. Wyjaśnienia nadawcy nie zostały uznane za przekonywujące. W upomnieniu skierowanym do prezesa Mariusza Waltera przewodniczący KRRiT podkreślił, że tendencyjność czy pomijanie istotnych wydarzeń, wskutek czego u odbiorcy może powstać fałszywy obraz rzeczywistości, stanowi poważne naruszenie zasady rzetelności.

Skargi ugrupowań politycznych i związków zawodowych

7.7 Mariusz Kamiński, przewodniczący Ligi Republikańskiej i Piotr Strzembosz, członek zarządu Ligi Republikańskiej, złożyli skargi w sprawie relacji przekazanych przez TVP S.A. („Wiadomości” i „Panorama”) z wydarzeń, które miały miejsce 1 maja 1999 roku na Placu Grzybowskiem w Warszawie. W wyniku rzucenia petardy przez jednego z uczestników zgromadzenia przypadkowa osoba została zraniona w głowę. „Wiadomości” z 4 maja 1999 roku, informując o zidentyfikowaniu osoby winnej wypadku, zamieściły w tle logo Ligi Republikańskiej, co mogło sugerować przynależność sprawcy do tej organizacji. W głównym wydaniu „Wiadomości” i „Panoramy”, 12 maja ubiegłego roku, TVP S.A. odniosła się do skargi Ligi Republikańskiej, emitując ponownie materiał z 4 maja. Na posiedzeniu

15 czerwca 1999 roku KRRiT zajęła stanowisko w sprawie skarg złożonych przez Ligę Republikańską. Stwierdziła, że materiał wyemitowany w „Wiadomościach” 4 maja zawierał błąd warsztatowy, naruszający zasadę obiektywności dziennikarskiej. Błąd ten polegał na zamieszczeniu symbolu Ligi Republikańskiej w momencie stwierdzenia: „...wiadomo już kto 1 maja rzucił w Warszawie petardę...”, co mogłoby sugerować, że członek tej organizacji był sprawcą wymienionego czynu. Członkowie KRRiT zwrócili również uwagę na fakt wykorzystania, 12 maja 1999 roku, anteny programów informacyjnych do prowadzenia polemiki z zarzutami przedstawionymi przez Ligę Republikańską. Nadawca odwołał się do opinii widzów w czasie, gdy skarga nie została jeszcze rozstrzygnięta i jednocześnie nie były przedstawione żadne dodatkowe informacje, na przykład o treści stawianych zarzutów. Zdaniem KRRiT dla przedstawienia stanowiska nadawcy w tej sprawie odpowiednie byłyby programy publicystyczne, pozwalające na szersze zaprezentowanie argumentów obu stron.

- Marian Piłka, prezes ZChN, złożył skargę na lekceważenie w programach informacyjnych TVP S.A. przedsięwzięć politycznych organizowanych przez ZChN (na przykład brak informacji w „Wiadomościach” o konferencjach: samorządowej i gospodarczej ZChN). Nadawca złożył wyjaśnienia i zapewnił, że działalność ZChN, ugrupowania pozostającego w koalicji AWS, znajduje swoje miejsce w programach TVP.
- Marek Kotlarski, szef Biura Zagranicznego Klubu Parlamentarnego AWS, złożył skargę dotyczącą nierzetelności programów informacyjnych telewizji publicznej. 1 grudnia 1999 roku Marian Krzaklewski był gościem Niemieckiego Towarzystwa Atlantyckiego, gdzie wygłosił wykład. W dniu następnym odbył spotkanie z przewodniczącym CDU i był gościem Zespołu ds. Polityki Zagranicznej frakcji CDU/CSU w Bundestagu. Informacja z tych spotkań nie ukazała się w żadnym programie informacyjnym telewizji publicznej. Przewodniczący KRRiT skierował do nadawcy wystąpienie w trybie art. 10 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji, w którym m.in. przypomniał, że „decyzje programowe i dobór materiałów dla programów informacyjnych winny opierać się o obiektywizm, doświadczenie zawodowe i profesjonalizm dziennikarzy. Niedopuszczalne jest zniekształcanie treści przekazów informacyjnych poprzez arbitralny dobór tematów i pomijanie istotnych wydarzeń, szczególnie w mediach publicznych. Brak zachowania bezstronności i rzetelności publicznego nadawcy w zachowaniu proporcji w programach informacyjnych nie może być rozważany w kategorii uchybień warsztatowych...”.
- Mirosław Czech, sekretarz generalny Unii Wolności, protestował przeciwko pominięciu 8 grudnia 1999 roku w programach informacyjnych telewizji publicznej relacji z pobytu Wiceprezesa Rady Ministrów i Ministra Finansów, prof. Leszka Balcerowicza, na Słowacji. Podczas pobytu w Bratysławie wicepremier odbył oficjalne rozmowy z Prezydentem Słowacji Rudolfem Schustrem i Premierem Mikulaszem Dzurindą, w których poruszono m.in. zasady współpracy gospodarczej, pomoc Polski w staraniach Słowacji o uzyskanie pełnego członkostwa w NATO i Unii Europejskiej. W tym dniu prof. Leszek Balcerowicz otrzymał tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Ekonomicznego w Bratysławie. Przewodniczący KRRiT wobec zaistniałej sytuacji w trybie art. 10 ustawy o radiofonii i telewizji wezwał nadawcę do bezwzględnego przestrzegania przepisów art. 21 tejże ustawy, a w szczególności do rzetelnego ukazywania całej różnorodności wydarzeń w kraju i zagranicą.
- Andrzej Urbańczyk, były rzecznik prasowy Klubu Parlamentarnego SLD, złożył skargę w związku z brakiem w TVP S.A. relacji z posiedzenia sejmowej Komisji Skarbu Państwa, Uwłaszczenia i Prywatyzacji (8 lutego 2000 roku), poświęconego sytuacji w PZU S.A. i BIG Banku Gdańskim S.A. KRRiT oczekuje stanowiska nadawcy w powyższej sprawie. Ponadto

Andrzej Urbańczyk przekazał do wiadomości KRRiT skargi skierowane do prezesa zarządu TVP S.A. w sprawie przemilczenia przez telewizję publiczną informacji o seminarium i konferencji na temat „Równość szans edukacyjnych” z udziałem posłów i liderów KP SLD oraz w sprawie nierzetelnego informowania społeczeństwa o inicjatywach podejmowanych przez Klub Parlamentarny SLD. Do wiadomości KRRiT nadawca przekazał odpowiedzi złożone Andrzejowi Urbańczykowi. Nadawca drugą z wymienionych skarg uznał za zasadną, nie uznając natomiast zarzutów podniesionych w skardze pierwszej.

- Danuta Waniek, rzecznik prasowy KP SLD złożyła skargę dotyczącą sposobu przekazania w „Wiadomościach” z 7 marca bieżącego roku wypowiedzi Marcina Trzcíńskiego, rzecznika MSWiA, w sprawie rzekomej odpowiedzialności SLD za brak podwyżek płac w policji w tym roku budżetowym. W skardze podniesiony został zarzut o braku możliwości zamieszczenia repliki ze strony SLD. Skarga znajduje w toku wyjaśniania, oczekiwane jest stanowisko nadawcy.
- Michał Tober, rzecznik prasowy SLD, złożył skargi dotyczące braku relacji z konferencji prasowej posłów Leszka Millera i Tadeusza Iwińskiego podczas uroczystości podpisania w imieniu SLD Karty Europejskich Partii Politycznych Na Rzecz Społeczeństwa Nierasistowskiego oraz konferencji prasowej Leszka Millera poświęconej przyjęciu przez SLD Karty Zasad Etycznych i powołaniu Komisji Etyki. Odnośnie pierwszej skargi, nadawca wyjaśnił, że przekazał informację w „Wiadomościach” emitowanych o godzinie 15. W sprawie drugiej oczekiwane są wyjaśnienia nadawcy. Ponadto Michał Tober przekazał do wiadomości Przewodniczącego KRRiT skargę, skierowaną do prezesa TVP S.A. w sprawie nie zamieszczenia 7 października ubiegłego roku w „Wiadomościach” o godz. 19.30 relacji z posiedzenia Rady Krajowej SLD. W tej sprawie nadawca udzielił odpowiedzi podczas bezpośredniej rozmowy ze skarżącym.

Skargi Posłów i Senatorów

7.8 Poseł Jacek Rybicki, sekretarz Rady Krajowej AWS, złożył skargę na pominięcie w programach informacyjnych TVP S.A. relacji z posiedzenia Rady Krajowej AWS, 29 lipca 1999 roku. Nadawca podzielił postawione zarzuty, przeprosił za rażący błąd telewizji, polecił wyemitowanie w następnym dniu informacji o konferencji.

- Poseł Antoni Macierewicz złożył protest dotyczący relacji z debaty sejmowej na temat demonstracji pracowników radomskiego „Łuczniczki”, nadanej 9 lipca 1999 roku w „Wiadomościach”. Nadawca zapewnił, że powróci do sprawy raportu przedstawionego Sejmowej Podkomisji Stałej ds. Policji, co zostało zapowiedziane we wszystkich kolejnych wydaniach programów informacyjnych, emitowanych w tym dniu.
- Poseł Adam Słomka, przewodniczący KPN Ojczyzna, złożył skargę na pominięcie w programach informacyjnych TVN i TVP S.A. faktu rozpoczęcia lustracji lidera SLD. Krajowa Rada podzieliła wyjaśnienia nadawców, że na ujawnienie nazwisk osób, których oświadczenia lustracyjne zakwestionował Rzecznik Interesu Publicznego, nie zezwolił sąd.
- Poseł Marek Markiewicz, sekretarz do spraw mediów Zarządu Krajowego Ruchu Społecznego AWS, złożył skargę na brak w programie „Wiadomości” relacji z konferencji prasowej Rady Politycznej Ruchu Społecznego AWS z udziałem premiera Jerzego Buzka. Podczas konferencji przedstawiono m.in. uchwałę Rady Politycznej Ruchu Społecznego AWS na temat sytuacji w kraju. W wyjaśnieniach nadawca podkreślił, że relacja z konferencji została nadana w „Panoramie”.

- Poseł Piotr Ikonowicz złożył skargę na brak w „Wiadomościach”, 6 października 1999 roku, informacji o dyskusji na temat ustaw reprivatyzacyjnych. Nadawca złożył w tej sprawie wyjaśnienie. Poinformował, że sejmowa debata była w całości transmitowana „na żywo” przez TVP S.A. Natomiast relacja przedstawiona w „Wiadomościach” była jedynie skrótem z kilkugodzinnej debaty i w związku z tym nie mogły znaleźć się w niej wszystkie wypowiedzi.
- Poseł Andrzej Zapałowski, przewodniczący Koła Parlamentarnej Konfederacji Polski Niepodległej - Ojczyzna złożył skargę na brak w „Wiadomościach” i „Panoramie” informacji o akcji KPN Ojczyzna, przeprowadzonej w 18 rocznicę wprowadzenia stanu wojennego. Otrzymane z TVP S.A. wyjaśnienia zostały przekazane skarżącemu z zapewnieniem, że sprawa rzetelnego i obiektywnego informowania pozostaje w sferze stałego zainteresowania KRRiT.
- Senator Piotr Łukasz Juliusz Andrzejewski, przewodniczący Komisji Ustawodawczej Senatu, złożył protest odnośnie informowania w mediach na temat interwencji NATO w byłej Jugosławii. KRRiT przedstawiła senatorowi wyniki monitoringu audycji informacyjnych, emitowanych od 23 do 26 marca 1999 roku w TVP S.A. i Telewizji TVN. (Szerzej o wynikach tego monitoringu piszemy w rozdziale IV Sprawozdania „Krajowa Rada a nadawcy”)

Skargi dotyczące programów publicystycznych

7.9 Po zapoznaniu się z nagraniem programu oddziału terenowego TVP S.A. w Łodzi obejmującego relację z konferencji prasowej oraz wywiad z Grzegorzem Piotrowskim – zabójcą ks. Jerzego Popiełuszki – Krajowa Rada 14 marca 2000 roku przyjęła oświadczenie, w którym uznaje, że forma i treść tych przekazów rażąco naruszyła podstawowe zasady, którymi powinna kierować się telewizja publiczna. Krajowa Rada uznała, że nadanie programu zasługuje na jednoznaczne potępienie i zwróciła się do prezesa TVP S.A. o wyjaśnienie okoliczności decyzji dotyczących przygotowania i emisji audycji oraz o wyciągnięcie surowych konsekwencji wobec osób za to odpowiedzialnych. Ponadto przewodniczący KRRiT zwrócił się do prezesa TVP S.A. w trybie art. 10 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji z wezwaniem do zaniechania działań sprzecznych z obowiązującym prawem.

- Stefan Kubowicz, przewodniczący Sekcji Krajowej Oświaty NSZZ „Solidarność” i Kajus Augustyniak, rzecznik prasowy KK NSZZ „Solidarność”, złożyli skargę dotyczącą programu „Debata”, wyemitowanego w TVP S.A. 22 czerwca 1999 roku. Autorom audycji zarzucono, że do udziału, oprócz przedstawicieli Ministerstwa Edukacji Narodowej, zaproszono jedynie działaczy Związku Nauczycielstwa Polskiego. Przewodniczący KRRiT zwrócił uwagę, że ze względu na temat dyskusji właściwe byłoby zaproszenie do studia przedstawicieli MEN, władz samorządowych, organizacji pozarządowych i nauczycieli. Uzasadniony był udział przedstawiciela związków zawodowych. Niewłaściwe było jednak zaproszenie przedstawiciela tylko jednego związku zawodowego – ZNP, z pominięciem oświatowej „Solidarności”. Telewizja nie stworzyła wystarczającego forum do przeprowadzenia debaty publicznej oraz naruszyła zasadę równowagi i obiektywizmu. Nie potwierdził się natomiast drugi zarzut dotyczący stronniczości dziennikarza. Prowadzący audycję nie wyrażał własnych poglądów i żadna ze stron uczestniczących w dyskusji nie była przez niego faworyzowana.

- Jarosław Robak, dyrektor Gabinetu Ministra Sprawiedliwości, przekazał Przewodniczącemu KRRiT skargę dotyczącą niezgodnej z prawdą wypowiedzi red. Andrzeja Kwiatkowskiego w programie „Tygodnik Polityczny Jedyński” z 4 listopada 1999 roku. Redaktor Andrzej Kwiatkowski stwierdził, że minister sprawiedliwości Hanna Suchocka, mimo zaproszenia, nie wzięła udziału w programie, ani nawet na zaproszenie nie odpowiedziała. Do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wpłynęła kopia korespondencji prowadzonej pomiędzy redakcją „Tygodnika Politycznego Jedyński” a dyrektorem gabinetu Ministra Sprawiedliwości. Z korespondencji tej wynika, że Minister Sprawiedliwości przyjęła zaproszenie do programu. W piśmie skierowanym do prezesa TVP S.A. Przewodniczący KRRiT wyraził jednak zdziwienie z powodu formy kontaktu autorów programu z potencjalnymi uczestnikami.
- Janusz Korwin-Mikke, prezes Unii Polityki Realnej, złożył protest na pomijanie problematyki UPR w telewizji publicznej. Nadawca odrzucił zarzuty, przytaczając argumenty o niskiej skali poparcia społecznego dla UPR (np. udział w programie „Forum” uwarunkowany jest uzyskaniem minimum 400 000 głosów w wyborach parlamentarnych) oraz nieznacznego udziału tej partii w życiu politycznym kraju. KRRiT nie uznała wyjaśnień nadawcy za satysfakcjonujące. Do prezesa TVP S.A. skierowane zostało wystąpienie, w którym stwierdza się: „Ustawowy obowiązek, w szczególności wszechstronnego, rzetelnego prezentowania całej różnorodności wydarzeń i zjawisk obliguje nadawcę publicznego do prezentowania zróżnicowanych poglądów i stanowisk, a więc również do znalezienia na antenie miejsca dla poglądów UPR. Tym bardziej, że ugrupowanie to odnosi się do tak społecznie ważnych kwestii, jak na przykład reforma podatkowa czy problem dopuszczalności kary śmierci. Telewizja publiczna, prezentując opinie poszczególnych ugrupowań politycznych (z wyjątkiem programu „Forum”, w którym udział jest ściśle określony rozporządzeniem KRRiT), powinna kierować się nie tylko skalą poparcia społecznego, ale też doniosłością tematów, na które te ugrupowania wypowiadają się.”
- Członek KRRiT Marek Jurek otrzymał skargę widzów poznańskich dotyczącą audycji informacyjnej „Teleskop”, nadanej przez miejscowy oddział TVP S.A. W materiale filmowym pokazano grupę młodych ludzi, prowadzących uliczną akcję rozdawania prezerwatyw oraz ilustrowanych scenami homoseksualnymi materiałów informacyjnych o AIDS. Według skarżących akcja ta wywołała w Poznaniu falę protestów i została uznana za wulgarną. W skardze napisano, że udostępniono antenę wulgarnej prowokacji. Przewodniczący KRRiT uznał, że zostały naruszone dobre obyczaje i skierował do prezesa TVP S.A. wystąpienie w trybie art. 10 ust.3 ustawy o radiofonii i telewizji.
- Członek KRRiT Jarosław Sellin w pierwszych miesiącach bieżącego roku, złożył 9 skarg i zastrzeżeń do programów informacyjnych i publicystycznych emitowanych w TVP S.A. Wystąpienia zostały złożone na ręce prezesa TVP S.A. Dotyczyły one:
  - nie zaproszenia do „Monitora Wiadomości” ministra Emila Wąsacza w odcinku poświęconym votum nieufności wobec jego osoby;
  - braku prezentacji nagród dorocznych „Wprost”, „Życia” i „Gazety Polskiej” przy szerokim omawianiu takich nagród przyznanych przez „Politykę”;
  - zarzutu kryptoreklamy nowego tygodnika „Przegląd”;
  - zarzutu promocji Leszka Millera i innych liderów SLD w OTV Łódź przy okazji akcji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy;
  - zarzutu jednostronnego wyeksponowania osoby Mieczysława Rakowskiego przy okazji anulowania wniosku o pociągnięcie go do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu przy braku wypowiedzi jego adwersarzy;

- zarzutu ochrony byłego ministra Wiesława Kaczmarka przed oskarżeniami o odpowiedzialność za wysoką odprawę prezesa Petrochemii Płock;
- zarzutu chwalenia PGR-ów jako dobrze prosperujących gospodarstw;
- zarzutu zlekceważenia obchodów 80 rocznicy odzyskania przez Polskę dostępu do morza;
- zarzutu promowania mordercy księdza Jerzego Popiełuszki w OTV Łódź.

Na 5 spośród 9 listów członek KRRiT Jarosław Sellin otrzymał odpowiedzi od prezesa TVP S.A. lub od występującego w jego imieniu dyrektora Telewizyjnej Agencji Informacyjnej Juliusza Michała Maliszewskiego. Żadna z odpowiedzi nie została uznana przez p. Jarosława Sellina za satysfakcjonującą. W kolejnych listach członek KRRiT Jarosław Sellin podjął polemikę z tezami nadesłanych odpowiedzi.

- Małgorzata Żak, prezes Fundacji Polsat, protestowała przeciwko pominięciu 12 października 1999 roku w relacjach o przeszczepie wątroby, nadanych w TVP S.A., informacji o sfinansowaniu tej operacji przez Fundację Polsat. Przewodniczący KRRiT w piśmie do prezesa TVP S.A. stwierdził m.in.: „Nie ma przepisów zabraniających informowania o sponsorach ważnych wydarzeń kulturalnych, społecznych czy dobroczynnych. Wprost przeciwnie, zgodnie z art. 10 Europejskiej Karty Praw Człowieka każdy obywatel ma prawo do otrzymania pełnej, obiektywnej informacji. Dotyczy to szczególnie publicznych środków masowego przekazu.”

Skargi dotyczące naruszenia dobrych obyczajów, obrazy uczuć religijnych, przemocy i seksu

7.10 W korespondencji z minionego roku pojawił się sprzeciw wobec obrazy uczuć religijnych oraz naruszenia norm dobrego obyczaju. Skargi te dotyczyły zarówno programów rozrywkowych, sitcomów jak i reklam.

- Poseł Antoni Macierewicz i redaktor Marcin Gugulski złożyli skargę w sprawie programu pt. „Ale plama”, wyemitowanego 22 stycznia 1999 roku w Telewizji TVN. Zarzut dotyczył obrazy uczuć religijnych oraz naruszenia norm dobrego obyczaju w wypowiedzi Janusza Rewińskiego. Po interwencji ze strony KRRiT na antenie Telewizji TVN, 4 kwietnia 1999 roku, w niedzielę Wielkanocną, w programie pt. „Między nami mówiąc” prezes Mariusz Walter przeprosił wszystkich telewidzów, którzy poczuli się urażeni wypowiedzią Janusza Rewińskiego. Prezes Mariusz Walter m.in. powiedział: „Wiem z Państwa reakcji, że kilka tygodni temu w programie satyrycznym „Ale plama” zraniliśmy uczucia wielu ludzi wierzących. Przy okazji Świąt prosimy więc o Wielkanocne wybaczenie. Nie tylko ja osobiście, ale cały nasz zespół. Mocno przeżywamy krytyczne o nas opinie i staramy się natychmiast wyciągać z nich wnioski.”
- Zbiorowy protest pracowników Urzędu Miejskiego z Rudy Śląskiej przeciwko emisji reklamy Wizji TV, która w sposób obraźliwy ukazała reakcję dziecka i rodziców na prezenty wręczone przez Św. Mikołaja. Przewodniczący KRRiT uznał, że reklama ta poprzez bezpośrednie odniesienie do tradycji Świąt Bożego Narodzenia, które są świętem rodziny i pojednania – w sposób rażący naruszyła utrwalone od stuleci wzorce życia społecznego. Naruszenie dobrych obyczajów jest w tym przypadku bezdyskusyjne. Treść tej reklamy pozostaje również w sprzeczności z zasadami określonymi w ustawie z 16 kwietnia z 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (art.16 ust. 1 pkt 1: „Czynem nieuczciwej

konkurencji w zakresie reklamy jest szczególnie reklama sprzeczna z przepisami prawa, dobrymi obyczajami lub uchybiająca godności człowieka). Nadawcy podzielili ten pogląd i zaprzestali emisji obraźliwej reklamy. W pismach skierowanych do nadawców: Telewizji Polsat, Telewizji TVN oraz TVP S.A., Przewodniczący KRRiT, zwracając uwagę na konieczność bezwzględnego przestrzegania obowiązujących przepisów, w tym potrzebę szczegółowego analizowania treści reklam przyjmowanych do emisji, podkreślił m. in., że inicjatywa nadawców, aby zastąpić kontrowersyjną reklamę inną, poprawioną wersją, jest godna uznania.

- Danuta Majchrzak z Lublina złożyła skargę dotyczącą reportażu pt. „Seks w Mańkowicach” (nadanego w TVP S.A. Oddział we Wrocławiu), w którym pokazano o godzinie 18.00 sceny striptizu Przewodniczący skierował wystąpienie w trybie art. 10 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji,
- Kazimierz Tabaczuk zwrócił się w sprawie odcinka serialu pt. „13 posterunek”, wyemitowanego 3 sierpnia 1999 roku. Poruszony został problem naruszenia norm dobrego obyczaju. Nadawca stanął na stanowisku, że serial operuje specyficzną konwencją komedii sytuacyjnej, która narzuca widzowi określony sposób odbioru z tzw. „przymrużeniem oka”.

Przewodniczący KRRiT wystosował pismo do prezesa Telewizji Polsat S.A., w którym zwrócił uwagę na konieczność zachowania umiaru w prezentowaniu na ekranie programów kontrowersyjnych, które budzą emocje godząc w poczucie estetyki i dobrego smaku widza. Prezentowanie w godzinach najwyższej oglądalności – nawet w konwencji komedii sytuacyjnej tzw. sit-comu – postaw i zachowań sprzecznych z ogólnie przyjętymi normami, obcych naszemu kręgowi kulturowemu, może wpływać negatywnie na psychikę, zwłaszcza młodego widza.

- Mieczysław Koza złożył skargę na treść audycji pt. „Raport specjalny”, nadanej 15 maja 1999 roku ok. godz. 13.00. w Radiu Zet. W audycji tej, bez żadnej zapowiedzi, pojawiło się wulgarne słownictwo. Nadawca wyjaśnił, że treścią audycji była wypowiedź młodego Polaka na temat jego doznań, refleksji i rozczarowań, przekazana w formie oryginalnej i wartościowej artystycznie. Tym właśnie kierowali się autorzy audycji podejmując decyzję o emisji. W swoim wystąpieniu Przewodniczący KRRiT zwrócił uwagę, że emisja w godzinach południowych audycji zawierającej wulgaryzmy, bez żadnego ostrzeżenia, jest naganna. Przewodniczący KRRiT napisał m.in.: „Podzielając pogląd, że oddzielenie formy reportażu od jego treści nie mogło się odbyć bez uszczerbku dla wypowiedzi bohatera audycji, trzeba stwierdzić, że nie może to usprawiedliwiać naruszenia prawa. (...) Jednocześnie proszę, by emisje audycji o podobnej treści przesunąć na godziny późniejsze, po 23.00, a w wyjątkowych wypadkach konieczne poprzedzać odpowiednim ostrzeżeniem.”

7.11 W porównaniu z 1998 rokiem, w ubiegłym roku problematykę seksu i przemocy w korespondencji do KRRiT poruszyło o połowę mniej osób. Wypowiedzi z protestami można podzielić na dwie kategorie.

W pierwszej zawarta była dezaprobata przeciwko ogólnej tendencji nasycenia przemocą zarówno programów rozrywkowych, jak i publicystycznych. Protesty te miały formę listów zbiorowych, na przykład podpisanych przez 559 osób z Opolszczyzny, oraz podpisanych przez 105 osób z Rzeszowa. Ponadto wymienić można listy zawierające zarzuty skonkretyzowane, odnoszące się do określonego programu, wyemitowanego przez wskazanego nadawcę.

Na temat przemocy, scen drastycznych i nieobyczajnych w programach telewizji publicznej i telewizji komercyjnych, wypowiedziało się około 170 osób. Przykładowo w tej grupie można wymienić następującą korespondencję:

- Przewodniczący KRRiT, na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji, po zapoznaniu się z materiałami emisyjnymi nadanymi w godz. 19.00 – 19.30, 11 stycznia 2000 roku, wezwał Spółkę „Polskie Media” S.A. do zaniechania działań w zakresie tworzenia i rozpowszechniania programów, naruszających przepisy ustawy o radiofonii i telewizji oraz wydane na jej podstawie przepisy wykonawcze. Wezwanie to związane jest z emisją audycji pt. „Zoom”, której końcową część poświęcono kobiecie pozującej do zdjęć erotycznych oraz występującej w amatorskich filmach erotycznych. W audycji wykorzystano zdjęcia bohaterki oraz ujawniono jej dane w zakresie pozwalającym na łatwe odnalezienie posiadanej, własnej strony internetowej, służącej do wymiany materiałów erotycznych.
- W liście zbiorowym podpisanym przez 105 osób z Rzeszowa protestowano przeciwko „emitowaniu filmów demoralizujących młodzież i dzieci, nasyconych demoralizacją i erotyzmem, pełnych morderstw, stanowiących dla młodych bezkrytycznych umysłów gotową instrukcję, jak mordować, gwałcić, organizować napady”.
- Przedstawiciele Kręgów Rodzin Domowego Kościoła z Diecezji Pelplińskiej napisali m.in.: „Rodziny Kręgów Domowego Kościoła ze szczególną troską obserwują bezradność większości rodzin wobec narastającej fali przestępczości. Wynika ona przede wszystkim z braku możliwości ingerencji w treści programowe polskich stacji telewizyjnych, które bezpośrednio wpływają na zwiększającą się przemoc i okrucieństwo, szczególnie wśród dzieci i młodzieży. (...) Dlatego protestujemy wobec takiej roli telewizji polskiej, prosząc o zdecydowane i szybkie zmiany...”.
- Przeciwko emisji niemoralnych treści w mediach protestowały również środowiska samorządowe. Uchwały i wystąpienia z apelami o ograniczenie programów zawierających przemoc i okrucieństwo przekazały m.in.: Rada Gminy w Łukowej, Rada Powiatu Tarnowskiego, Rada Powiatu Jasielskiego, Rada Powiatu Nowosądeckiego. Rajcy miejscy z Łańcuta żądali ograniczenia emitowania programów zawierających przemoc i zmianę godzin emisji tych programów.
- Skarga Jacka Świątkowskiego w sprawie reportażu wyemitowanego przez Telewizję Polsat w programie pt. „Express TV” 21 czerwca 1999 roku o godz. 18.30. Reportaż dotyczył fundacji działającej w Australii, organizującej dla kobiet tzw. „wycieczki erotyczne”. Nadawca wyjaśnił, że reportaż był informacyjną prezentacją pewnej rzadkiej i niespotykanej metody edukacji seksualnej. TV Polsat w żadnej formie nie wychwalała tej metody, jej ocenę pozostawiono widzom. Przewodniczący KRRiT zwrócił uwagę, m.in. że nadanie we wczesnych godzinach wieczornych programu ukazującego akcesoria erotyczne jest naganne. Takie postępowanie jest błędem nadawcy, który zobligowany jest do przestrzegania ustawy o radiofonii i telewizji.
- Skarga red. Mieczysława Remuszki dotycząca treści reklamy nadanej w programie Nasza Telewizja, w czasie emisji filmu pt. „Mała księżniczka” (20 czerwca 1999 roku, godz. 13.30). Zarzut dotyczył reklamy piwa bezalkoholowego, środków czystości i usług astrologicznych. KRRiT stanęła na stanowisku, że reklamowanie usług astrologicznych oraz piwa bezalkoholowego akurat w czasie emisji filmu dla dzieci budzi ogromne wątpliwości. Rozporządzenie KRRiT w sprawie zasad działalności reklamowej w programach radiofonii i telewizji stanowi, iż „nadawca powinien uwzględniać charakter audycji poprzedzającej reklamę oraz następującej po niej przy podejmowaniu decyzji o nadaniu reklamy”.

- Skarga Jadwigi Mróz-Zasowskiej skierowana w imieniu Fundacji „Zwierzęta Krakowa”, która protestowała przeciwko emisji w telewizji Polonia 1 dobranocek, szczególnie kreskówek japońskich, ze scenami okrucieństwa wobec zwierząt.
- Skargi Bernadetty Mleczko z Chorzowa i Szczepana Kawskiego z wrocławskiego okręgu Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami dotyczyły problemu kształtowania poprzez telewizyjny przekaz stosunku do zwierząt. Za szczególnie naganne skarżący uznali obrazy znęcania się nad zwierzętami w reklamach nadawanych w TVP S.A. Nadawca nie podzielił tych zarzutów. Podkreślił, że agencje reklamowe obecnie wykorzystują przede wszystkim nowoczesne techniki animacji komputerowej, a więc ukazywanie zwierząt nie jest związane z zadawaniem im cierpień. Zapewnił również, że kwalifikując filmy do emisji sprawdza się, czy w treści reklam nie ma scen okrucieństwa wobec zwierząt. Nadawcy zwrócona została uwaga, że z przepisów wynika odpowiedzialność za treści prezentowane w bloku reklamowym.
- Skarga dotycząca filmu Łukasza Wyleżalka pt. „Balanga”. W sprawie emisji tego filmu o godzinie 21.40. w Programie II TVP S.A. do KRRiT zwrócili się członkowie Stowarzyszenia Samorządu Mieszkańców z Poznania. Film ten nazwali „kloacznym, niesłychanie gorszącym, promującym świat antywartości”.

W wyjaśnieniach przekazanych KRRiT dyrektor II Programu TVP S.A. poinformowała, że film Łukasza Wyleżalka, który został wyróżniony nagrodą za debiut na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni, jest obrazem artystycznym: „(...) w artystycznej formie przedstawia on zachowania, obyczaje i język charakterystyczne dla pewnych środowisk i grup społecznych balansujących na granicy patologii. Nie znaczy to wcale, że twórca i jego film normy te pochwała czy akceptuje. Przeciwnie, w swoim dziele poddaje je krytyce. Na tym samym stanowisku stoi też Dyrekcja II Programu TVP S.A., decydując się na wyemitowanie tego filmu. Padające z ekranu obsceniczne wyrażenia nie służą epatowaniu widza wulgarnością, lecz stanowią zapis pewnej rzeczywistości, która obiektywnie istnieje, niezależnie od tego, czy nam się to podoba, czy nie”.

Treść filmu oraz zebrane w tej sprawie opinie i materiały były przedmiotem analizy w KRRiT. Wniosek złożony przez Przewodniczącego KRRiT o ukaranie nadawcy za naruszenie przepisów ustawy, a w szczególności przepisu o zakazie rozpowszechniania tego rodzaju obrazów w godzinach 6.00 – 23.00, nie uzyskał większości. Zdaniem większości członków KRRiT nadawca poprzez emisję tego filmu nie naruszył obowiązujących przepisów, a tematyka filmu o społecznym zaangażowaniu pozwalała na emisję w czasie chronionym.

7.12 W pismach kierowanych do nadawców Przewodniczący KRRiT odwoływał się do podjętych przez nadawców zobowiązań zapisanych w karcie „Przyjazne Media” czyli zobowiązań dobrowolnego samoograniczenia w emitowaniu treści, które mogą zagrażać rozwojowi dzieci i młodzieży.

W odczuciu opinii publicznej przekaz telewizyjny ma coraz silniejszy wpływ na kształtowanie wzorców osobowych. Agresja ukazwana na ekranie przenosi się na postawy, zachowania młodzieży w szkole, w rodzinie, na ulicy. Przykładami skarg na tego typu programy mogą być m.in.:

- Skarga posła Stanisława Kracika w sprawie programów edukacyjnych poświęconych tzw. „trudnej” młodzieży, np. audycji II Programu TVP S.A. pt. „Zadyma”. „(...) programy okazały się potrzebne w walce z postępującą agresją, utratą celu i sensu edukacji, czy też przestrzegania prawa” – podkreślił poseł.

- Skarga Małgorzaty Franczyk, sekretarza Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie. W stanowisku Delegatów Regionu Rzeszowskiego NSZZ „S” zwraca się z prośbą o publikowanie w telewizji większej ilości programów propagujących właściwe wzorce wychowawcze.

Indywidualna ocena audycji radiowych i telewizyjnych

7.13 W ponad 25% wszystkich listów sformułowano indywidualne życzenia i sugestie pod adresem nadawców. Piszący oczekiwali zmian w ramówce TVP S.A., twierdzili też, że postępująca amerykańizacja filmów kosztem programów ambitnych może odbić się negatywnie na edukacji i wychowaniu młodego pokolenia. Stałym tematem wielu wypowiedzi były reklamy telewizyjne, nie tylko ich nadmiar i treść, ale także przedłużanie ich emisji poza czas podawany w programach telewizyjnych.

Przykłady korespondencji poruszającej tego rodzaju problemy:

- Arcybiskup Metropolita Białostocki Stanisław Szymecki zwrócił się z prośbą o przywrócenie godzin emisji nadawanego przez oddział białostocki TVP S.A. Magazynu Katolickiego „Pod Twoją Obronę”, w dogodnej dla widzów wyznania rzymskokatolickiego porze. Nadawca sprawę wyjaśnił, przeprosił za niedopatrzenie i zapowiedział ponowne nadawanie programu o stałej porze.
- Maciej Płażyński, Marszałek Sejmu RP, wyraził dezaprobatę wobec planowanego od 1 stycznia 2000 roku przez Polskie Radio S.A. zaniechania transmisji z obrad Parlamentu. KRRiT przyjęła stanowisko, aby częstotliwość 198 kHz na falach długich docelowo przeznaczyć dla PR S.A. w celu realizacji programu parlamentarnego. Przewodniczący KRRiT zwrócił się do Ministra Łączności o pilne wydanie tymczasowego zezwolenia na okresowe wykorzystanie częstotliwości 198 kHz.
- Poseł Marian Krzaklewski wyraził zaniepokojenie planowanym ograniczeniem emisji magazynu „Frona”. Prezes TVP S.A. zdementował pogłoski w tej sprawie i zaprosił Mariana Krzaklewskiego na spotkanie w celu omówienia tematyki kulturalnej i publicystycznej poruszanej w TVP S.A.
- Poseł Urszula Wachowska apelowała o nadanie telewizyjnej transmisji Mszy Św. beatyfikacyjnej Ojca Pio. W półtoragodzinnej transmisji z placu Św. Piotra, a także z miejscowości San Rotondo, TVP S.A. przekazała przebieg uroczystości.
- Poseł Jerzy Wierchowicz, przewodniczący Klubu Parlamentarnego Unii Wolności, w trosce o pełne znormalizowanie stosunków polsko-żydowskich apelował o wznowienie w telewizji publicznej filmu Claude’a Lanzmanna pt. „Shoah”. Przewodniczący KRRiT zwrócił się z prośbą o rozpatrzenie apelu. Prezes TVP S.A. odpowiedział, że telewizja zdecydowała się na produkcję dużego dokumentu o stosunkach polsko-żydowskich., który zrealizuje Agnieszka Arnold. Film ten będzie dobrym pretekstem do rzeczowej dyskusji nad tragicznymi wydarzeniami wspólnej historii obu narodów.
- Krzysztof Sadowski, prezes Polskiego Towarzystwa Jazzowego, skierował prośbę o utrzymanie muzyki jazzowej na antenie „Polskiego Radia” S.A. Przewodniczący KRRiT uzyskał zapewnienie, że muzyka jazzowa na antenie pozostanie w dotychczasowym wymiarze.

- Prof. dr hab. Alicja Grześkowiak, Marszałek Senatu, przekazała tekst oświadczenia senatora Lecha Feszlera, w sprawie wydłużenia czasu antenowego niedzielnego programu rolniczego. Nadawca złożył w tej sprawie wyjaśnienie, wskazując w letniej ramówce na dwa programy rolnicze o łącznym czasie trwania 55 minut.
- Prośba Joachima G. Niemanna, dyrektora Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce, o poszerzenie czasu emisji na antenie Polskiego Radia Opole FM niemieckojęzycznego magazynu publicystycznego „Schlesien Aktuell”. Prośba Krajowej Rady do nadawcy o znalezienie rozwiązania satysfakcjonującego obie strony okazała się skuteczna.
- Andrzej Stopka, wiceprzewodniczący Zarządu Regionu Śląskiego Związku Zawodowego „Kontra”, zwrócił się z prośbą o umożliwienie zrelacjonowania w TVP S.A. publicznej debaty poświęconej problemom komunikacji tramwajowej w aglomeracji katowickiej. Przewodniczący KRRiT zwrócił się do nadawcy z prośbą o nadanie tej relacji. Nadawca wyemitował 40-minutowy program pt. „Obserwatorium”, poświęcony tej tematyce.
- Ks. Zbigniew Peszkowski, kapelan Pomordowanych na Wschodzie, zwrócił się do KRRiT ze specjalnym podziękowaniem skierowanym do dziennikarzy publicznej telewizji za ich wkład w ukazywanie społeczeństwu prawdy o Katyniu oraz martyrologii Polaków zaginionych i zamordowanych na ziemiach byłego Związku Radzieckiego.
- Międzyzakładowy Związek Zawodowy Pracowników Radia i Telewizji oraz przewodniczący pozostałych związków działających w TVP S.A. przesłali do wiadomości KRRiT pismo, w sprawie niedotrzymania zobowiązania przesłania organizacjom związkowym dokumentu pt. „Reforma TVP S.A. – rozwiązania systemowe”. Nadawca poinformował, że Rada Nadzorcza TVP S.A. spotkała się z przedstawicielami związków zawodowych, którzy byli sygnatariuszami pisma.
- Prośba więźniów z Zakładu Karnego w Koronowie o nieodpłatne przekazanie kaset z nagraniami polskich filmów. Przewodniczący KRRiT zwrócił się w tej sprawie z prośbą do zarządu TVP S.A. Więźniowie otrzymali nagrania z zasobów spółki.
- Prośba emerytowanych dziennikarzy o umożliwienie dostępu do zbiorów bibliotecznych „Polskiego Radia” S.A. Przewodniczący KRRiT zwrócił się w tej sprawie z prośbą do Zarządu PR S.A., emeryci uzyskali zgodę na korzystanie z archiwaliów.
- Zarząd Fundacji „Emeryt” z siedzibą w Warszawie zwrócił się z prośbą o przeprowadzenie telewizyjnej debaty na tematy istotne dla środowiska reprezentowanego przez fundację. Krajowa Rada poparła tę inicjatywę. Zarząd TVP S.A. przychylił się do prośby fundacji „Emeryt”.

VIII. BUDŻET KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

Budżet

8.1 Z budżetu państwa pokrywane jest 100 % wydatków związanych z działalnością Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz jej biura, jako aparatu wykonawczego. Zgłoszony Ministrowi Finansów, w sierpniu 1998 roku projekt planu zatrudnienia, dochodów i wydatków budżetowych KRRiT na 1999 rok zakładał średnioroczne zatrudnienie w wysokości 176 etatów, dochody na poziomie 2 961 tys. zł oraz łączne wydatki w wysokości 20 062 tys. zł, z tego: wydatki bieżące - 19 197 tys. zł i wydatki majątkowe - 865 tys. zł.

Projekt planu wydatków budżetowych KRRiT, przedstawiony sejmowym komisjom w objaśnieniach Przewodniczącego KRRiT z 13 i 22 listopada 1998 roku, opiewał na łączną kwotę 19 962 tys. zł. W tym zakresie nastąpiło więc zmniejszenie, o 100 tys. zł, wydatków majątkowych w porównaniu do pierwotnego projektu zgłoszonego do Ministra Finansów.

Sejmowa Komisja Kultury i Środków Przekazu złożyła wniosek o ustalenie poziomu wydatków budżetowych dla KRRiT, w 1999 roku, na poziomie 16 178 tys. zł. Oznaczało to obniżenie w porównaniu do zgłoszenia o kwotę 3 784 tys. zł czyli o 19 %.

Komisja Finansów Publicznych przyjęła ograniczenie wydatków KRRiT, w porównaniu do pierwotnego zgłoszenia, w łącznej kwocie 2 708 tys. zł, czyli o 13,5 %.

8.2 W Ustawie Budżetowej na 1999 rok poziom łącznych wydatków Krajowej Rady ustalony został w kwocie 17 354 tys. zł z tego:

- wydatki bieżące - 16 857 tys. zł
- wydatki majątkowe - 465 tys. zł

Po ogłoszeniu Ustawy Budżetowej na 1999 rok, zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, w marcu 1999 roku, został opracowany układ wykonawczy dochodów i wydatków budżetowych KRRiT, w granicach kwot ogólnych, wynikających z Ustawy Budżetowej. W terminie 21 dni od ogłoszenia Ustawy Budżetowej na 1999 rok, czyli 23 marca 1999 roku, zatwierdzony przez Przewodniczącego KRRiT, układ wykonawczy został przekazany do Ministra Finansów.

Zgodnie z tym układem opracowano plan finansowy KRRiT, który uwzględniał następujące wydatki:

- średnioroczne zatrudnienie na poziomie 159,9 etatów kalkulacyjnych
- stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 158,2 etaty,
- wydatki ogółem 17 354 tys. zł

Z ogólnej kwoty wydatków na wydatki bieżące przewidziano kwotę 16 857 tys. zł, zaś na wydatki inwestycyjne 465 tys. zł.

Tak ustalony plan finansowy dochodów i wydatków budżetowych KRRiT został zatwierdzony przez Przewodniczącego KRRiT, 30 marca 1999 roku.

Realizacja dochodów i wydatków budżetowych analizowana była kwartalnie. W trakcie roku plan wydatków budżetowych był dostosowywany do potrzeb wynikających ze zmieniających się zadań i ulegał korektom.

8.3 Z dochodów budżetowych przyjętych w Ustawie Budżetowej na 1999 rok w wysokości 2 961 000 zł zrealizowano 2 318 579 złotych czyli 78,3 % planu. Na tę kwotę dochodów złożyły się wpływy z :

- opłat koncesyjnych 1 934 747 zł (83,45%)
- odsetek 46 950 zł (2,02%)
- rozliczeń z lat ubiegłych 112 100 zł (4,83%)
- ze sprzedaży składników majątkowych 111 280 zł (4,80%)
- kar za naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji 113 500 zł (4,90%)

Natomiast na wpływy z opłat złożyły się:

- opłaty koncesyjne za radio i telewizję 1 274 668 zł (65,88%)
- opłaty za wpis do rejestru operatorów
- TV kablowej 658 803 zł (34,05%)
- upomnień 236 zł
- pozostałe opłaty 1 032 zł

Zaległości w opłatach za koncesje wyniosły 31 grudnia ubiegłego roku 128 747 zł. Ponadto nie wpłacono kar w łącznej kwocie 151 500 zł, nałożonych przez Przewodniczącego KRRiT za naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji. Powodem jest m.in. postępowanie odwoławcze, prowadzone przed Sądem Gospodarczym w Warszawie.

8.4 W planie finansowym na 1999 rok założono średnioroczne zatrudnienie 159,9 etatów kalkulacyjnych, przy stanie zatrudnienia na 31 grudnia - 158,20 etatów. Średnioroczne zatrudnienie w 1999 roku wyniosło 151,32 etaty kalkulacyjne.

Wykonanie zatrudnienia średniorocznego w ubiegłym roku było ponadto obciążone wydatkami na zatrudnienie pełnomocników do spraw monitoringu programowego - 5 etatów do 31 marca 1999 roku. Zatrudnienie to nie było planowane w Ustawie Budżetowej

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 1999 roku przedstawiał się następująco:

	etaty
Członkowie KRRiT	9,00
Biuro KRRiT	142,91
Podział etatów w Biurze KRRiT był następujący:	
Dyrektor Biura	1,00
Stanowiska podległe Przewodniczącemu KRRiT	1,50
Gabinet Przewodniczącego	39,33
w tym: zespół asystentów	8,83
Departament Programowy i Monitoringu	18,50
Departament Reklamy	8,00
Departament Techniki	10,25
Departament Koncesyjny	10,00
Departament Ekonomiczny	12,75
Departament Finansowy	8,00
Departament Prawny	5,50
Departament Współpracy z Zagranicą	6,00
Samodzielny Wydział Nadawców Kablowych	5,00
Samodzielny Wydział Administracyjno-Gospodarczy	17,08
Razem	151,91

Stan zatrudnienia w biurze, 31 grudnia 1998 roku, wynosił 146,20 etatów. Oznacza to, że w ciągu ubiegłego roku zatrudnienie w KRRiT zmniejszyło się o 3,29 etatu.

Od 1 lipca 1999 roku w planie zatrudnienia uwzględniono wyodrębnioną grupę pracowników na stanowiskach robotniczych i obsługi, co wynika z przepisów rozporządzenia Prezydenta RP z 10 maja 1999 roku w sprawie zasad wynagradzania oraz wymogów kwalifikacyjnych pracowników Biura KRRiT.

Wyodrębniony w planie stan zatrudnienia pracowników na stanowiskach robotniczych i obsługi wynosił 10,58 etatu.

8.5 Średnie, miesięczne wynagrodzenie osobowe Członków KRRiT, w 1999 roku, wyniosło 12 266 zł. Było wyższe w porównaniu do 1998 roku o 9,57 %. Po uwzględnieniu

1/12 nagrody z Zakładowego Funduszu Nagród średnie miesięczne wynagrodzenie wyniosło 12 806 zł, zwiększając się o 9,62 % w porównaniu do 1998 roku .

Średnie, miesięczne wynagrodzenie osobowe pracowników w 1999 roku wyniosło 3958 zł, czyli o 12,12 % więcej w porównaniu do 1998 roku. Po uwzględnieniu 1/12 nagrody z Zakładowego Funduszu Nagród średnie, miesięczne wynagrodzenie pracowników osiągnęło poziom 4 152 zł. Było wyższe o 12,46 % w porównaniu do 1998 roku.

Powyższe różnice w wysokości wynagrodzeń w 1998 i 1999 roku wynikają m.in. z tzw. ubruttowienia zarobków.

8.6 Wydatki budżetowe w 1999 roku wyniosły łącznie około 15 327,9 tys. zł, tj. 88,3 % planu rocznego wynikającego z Ustawy Budżetowej po zmianach (17 354,0 tys. zł.).

Na kwotę tę złożyły się wydatki poniesione w:

- rozdziale 9911 w kwocie 15 299,5 tys. zł
- rozdziale 9995 w kwocie 28,4 tys. zł

W rozdziale 9911 wydatki bieżące KRRiT wyniosły około 15 102,0 tys. zł, tj. 89,6 % kwoty planowanej na ten cel, zaś wydatki inwestycyjne wyniosły około 197 ,5 tys. zł, tj. 42,5% planu po zmianach.

Realizację wydatków budżetowych w poszczególnych paragrafach przedstawia tabela :

T R E Ś Ć	w złotych				
	Plan według ustawy budżetowej	plan po zmianach	wykonanie na dzień 31.12.99	% kol.4:3	Struktura Udziału w% dla kol.4
1	2	3	4	5	6
§ 11 Wynagrodzenia osobowe pracowników	8 160 000	8 160 000	8 159 716	100,0%	53,23%
§17 Dodatkowe wynagrodzenia roczne	393 000	393 000	392 871	100,0%	2,56%
§ 21 Nagrody inne wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	14 800	14 800	14 800	100,0%	0,10%
§ 22 Świadczenia społeczne	1 200	1 200	1 200	100,0%	0,01%
§ 25 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	0	1 471	1 471	100,0%	0,01%
§28 Podróże służbowe krajowe	60 000	60 000	59 540	99,2%	0,39%
§ 29 Podróże służbowe zagraniczne	140 000	147 000	146 832	99,9%	0,96%
§31 Materiały i wyposażenie	678 000	711 000	711 000	100,0%	4,64%
§ 35 Energia	54 000	54 000	53 113	98,4%	0,35%
§36 Usługi materialne	1 033 000	1 084 600	1 084 556	100,0%	7,08%
§ 37 Usługi niematerialne	2 414 000	2 534 000	2 533 757	100,0%	16,53%
§ 39 Kary i odszkodowania	0	305	305	100,0%	0,002%

§ 40 Różne opłaty i składki	140 000	140 000	101 919	72,8%	0,66%
§ 41 Składki na ubezpieczenia społeczne	1 651 000	1 435 900	1 327 762	92,5%	8,66%
§ 42 Składki na Fundusz Pracy	212 000	212 000	206 305	97,3%	1,35%
§ 43 Odpisy na ZFSS	70 000	73 500	73 500	100,0%	0,48%
§ 44 Opłaty za świadczenia zdrowotne	45 000	45 000	40 732	90,5%	0,27%
§ 67 Opłaty i składki rzecz gmin	4 000	4 000	3 734	93,4%	0,02%
§ 69 Składki do organizacji międzynarodowych	1 690 000	1 688 224	92 712	5,5%	0,60%
§ 84 Fundusz dyspozycyjny	97 000	97 000	96 196	99,2%	0,63%
RAZEM - wydatki bieżące	16 857 000	16 857 000	15 102 020	89,6%	98,53%
§ 72 Wydatki na finansowanie inwestycji	465 000	465 000	197 488	42,5%	1,29%
Razem rozdz. 9911	17 322 000	17 322 000	15 299 508	88,3%	99,81%
Rozdz.9995 – pozostała działalność	32 000	32 000	28 374	88,7%	0,19%
Ogółem budżet dla KRRiT	17 354 000	17 354 000	15 327 883	88,3%	100,00%

Na zrealizowanie wydatków budżetowych na poziomie 88,3 % znacząco wpłynęło w roku ubiegłym nieprzystąpienie Polski do programu MEDIA II. Z tego tytułu nie opłacono składki w wysokości 1 594,7 tys. zł, zaś o niewykonaniu tej płatności Przewodniczący KRRiT poinformował Ministra Finansów i przekazał te środki do zagospodarowania. Ponadto do budżetu państwa zwrócono z § 72 „wydatki na finansowanie inwestycji” kwotę 265 tys. zł przeznaczoną na zakup komputerów. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych środki na zakupy inwestycyjne nie wygasają w danym roku budżetowym. Oznacza to, że wydatki z tego tytułu, dokonane nawet w 2000 roku, zaliczą się do wykonania 1999 roku. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 14 grudnia 1999 roku środki te mają być wykorzystane do 31 marca 2000 roku. Zastępca Przewodniczącego KRRiT, 3 grudnia 1999 roku, poinformował Ministra Finansów o niewykorzystaniu środków na łączną kwotę 137 tys. zł oraz o ich zablokowaniu, w trybie art. 100 ustawy z 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych.

Jednostki nadzorowane przez Przewodniczącego KRRiT

8.7 Centrum Naukowo-Badawcze „CENRiT” działa według zasad pełnego rozrachunku gospodarczego, pokrywając wszelkie wydatki związane z prowadzoną działalnością ze swoich przychodów, głównie ze sprzedaży wyrobów i usług.

Dynamikę podstawowych wielkości finansowo-ekonomicznych Centrum Naukowo-Badawczego w latach 1997-1999 przedstawia poniższa tabela:

w tys. zł

TREŚĆ	1997 rok wykonanie	1998 rok wykonanie	1999 rok wykonanie	Dynamika zmian w %		
				kol. 3:2	kol. 4:3	kol. 4:2
1	2	3	4	5	6	7
1. Zatrudnienie przeciętne (etaty)	83,8	80,0	75,0	95,5%	93,8%	89,5%
2. Przychody ogółem	4 052,4	4 617,9	4 575,4	114,0%	99,1%	112,9%
w tym:						
Sprzedaż wyrobów i usług	3 977,6	4 441,7	4 510,3	111,7%	101,5%	113,4%
3. Koszty uzyskania przychodów	3 955,1	4 318,4	4 602,5	109,2%	106,6%	116,4%
4. Wynagrodzenia *	1 807,9	1 921,0	2 106,2	106,3%	109,6%	116,5%
z tego:						
a) osobowe	1 753,2	1 897,8	2 062,2	108,2%	108,7%	117,6%
b) bezosobowe	54,7	23,2	43,9	42,4%	189,2%	80,3%
5. Średnie wynagrodzenie miesięczne na 1 zatrudnionego w zł (poz. 4 : 1)	1 798	2 001	2 340	111,3%	117,0%	130,2%
6. Wydajność pracy na 1 zatrudnionego w zł (poz. 2:1)	48 358	57 724	61 006	119,4%	105,7%	126,2%
7. Wynik brutto (zysk)	97,2	299,5	-27,1	308,1%	x	x
8. Podatek dochodowy	44,9	15,2	-	33,9%	x	x
9. Wynik netto (zysk)	52,3	284,3	-27,1	543,6%	x	x

* w celach porównawczych wykonanie wynagrodzeń w latach 1997-1998, w związku z wprowadzeniem od 1999 roku tzw. ubruttowienia wynagrodzeń osobowych, zostało przeliczone na warunki roku 1999 (wskaźnik ubruttowienia wynagrodzeń 1 stycznia 1999 roku wynosi 123,0164 %)

Przewodniczący
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Juliusz Braun

Warszawa,   marca 2000 roku